

รายงานการประชุมร่วมกันของรัฐสภา

ครั้งที่ 3/2532 (สมัยสามัญ)

วันที่ 14 มิถุนายน พุทธศักราช 2532

ณ ห้องประชุมรัฐสภา

Digital Object
National Assembly Library

เริ่มประชุมเวลา 09.30 นาฬิกา

จำนวนสมาชิกที่มีประชุมทั้งหมดที่ลงชื่อไว้เมื่อเลิกประชุม 347 คน

ประธานรัฐสภา : ท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติ บัดนี้ได้มีสมาชิกมาประชุมครบ

องค์ประชุมแล้ว กระผมขอเปิดประชุมและขอดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระต่อไป

ระเบียบวาระที่ 1 เรื่องที่ประธานจะแจ้งต่อที่ประชุม ไม่มี

ผมมีเรื่องที่ยากจะขอปรึกษาที่ประชุม เพราะว่าวันนี้เราประชุมในเรื่องสำคัญ

ยิ่ง ในเรื่องแก้ไขรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร ผมเชื่อว่าคงจะมีท่านสมาชิกที่ประสงค์จะใช้

สิทธิ์อภิปรายจำนวนมากท่าน เพราะฉะนั้นเพื่อให้สมาชิกทุก ๆ ท่านได้มีโอกาสได้

อภิปรายแสดงข้อคิดเห็นของแต่ละท่านอย่างทั่วถึง ยากจะขอปรึกษาว่าเราควรจะมีการ

จำกัดเวลาการอภิปรายของสมาชิกแต่ละท่านหรือไม่ ยากจะขอความเห็นครับเชิญครับ

นายปิยะณัฐ วิชาภรณ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ศรีสะเกษ) : ท่าน

ประธานที่เคารพ กระผม ปิยะณัฐ วิชาภรณ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดศรีสะเกษ

พรรคเอกภาพ ขอให้ท่านประธานได้กรุณาหาใจนั้น กระผมเห็นว่าเหตุผลที่สมาชิกจะอภิปราย

ในวันนี้ก็คงจะไม่มีอะไรที่จะกว้างขวางมาก เพราะฉะนั้นกระผมเห็นว่าเพื่อเปิดโอกาสให้

สมาชิกได้แสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่ แล้วทางพวกเรายกก็ได้เตรียมบุคคลที่จะลุกขึ้น

อภิปรายแล้ว กระผมเห็นว่าไม่ควรที่จะจำกัดเวลาให้สมาชิกแสดงความคิดเห็น อย่างไรก็ตาม

ถ้าหากว่ามีสมาชิกท่านหลังลุกขึ้นอภิปรายซ้ำกับสมาชิกที่ได้อภิปรายไปแล้วในคราวแรก ท่าน

ประธานก็มีสิทธิ์ที่จะพักท้วงแล้วก็ไม่ให้บุคคลนั้นได้อภิปรายต่อไปได้ซ้ำ ฉะนั้นผมคิดว่าทางที่

จะเปิดโลกาภิวัตน์ให้แสดงความชัดเจนโดยไม่ต้องจำกัดเวลานี้ครับ

รัฐธรรมนูญทั้ง 2 ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้อย่างแน่นอนครับ

ประธานรัฐสภา : เชิญครับ

นายเรวัติ จันทาพล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(บุรีรัมย์) วิทยาลัย
Digital Object
Identification: 10.12829/olj.v1i1.273

ท่านประธานที่เคารพ ท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติ ผม เรวัติ จันทาพล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดบุรีรัมย์ พรรคชาติไทย ท่านประธานที่เคารพ ในความรู้สึกผมเข้าใจว่าวันนี้การอภิปรายข้อเท็จจริงคงจะไม่กว้างขวางนัก แต่ขณะเดียวกันท่านประธานที่เคารพ ผมเชื่อเหลือเกินว่าคำพูดของท่านสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้น สิ่งที่ไม่กว้างขวางคงจะหาใน เรื่องที่กว้างขวางเข้ามาพูดได้ ฉะนั้นในวันนี้ผมเองก็อยู่ในใจที่จะได้พูดเหมือนกันไม่ว่า จะจะมีหรือเปล่าครับ ท่านประธาน ขณะเดียวกันผมเป็นห่วงครับ ถ้าผมมันพูดน้อยแต่ยาวกลัวจะไม่ได้พูด ถ้าคนที่พูดเก่งจะพูดไปเยอะเกินไถ่ ประเด็นสำคัญที่สุดครับท่านประธานที่เคารพ วันนั้นมันถ่ายทอด ที.วี. เสียด้วยนะครับ ท่านประธาน ฉะนั้นผมคิดว่าน่าจะกำหนดเวลาให้พูด ในกรณีที่พูดเลยไปสักเล็กน้อยมันก็ไม่เป็นปัญหาครับ ขอขอบคุณครับ

ประธานรัฐสภา : คุณเฉลิมครับ

ร้อยตำรวจเอก เฉลิม อยู่บำรุง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (กรุงเทพฯนคร) :

ท่านประธานที่เคารพ ผม ร้อยตำรวจเอก เฉลิม อยู่บำรุง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค มวลชน กรุงเทพฯนคร ในฐานะรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีซึ่งรับผิดชอบขององค์การสื่อสารมวลชนของรัฐ กระผมขออนุญาตกราบเรียนท่านประธานที่เคารพให้เพื่อนสมาชิกของรัฐสภา ได้ทราบเบื้องต้นว่า วันนี้ท่านนายกรัฐมนตรีได้สั่งการให้มีการถ่ายทอดสดการประชุมรัฐสภา เพราะถือว่าการประชุมวันนี้เป็นเรื่องสำคัญควรให้พี่น้องประชาชนได้รับรู้รับทราบถึงการดำเนินกิจกรรมกิจการของรัฐสภาผมต้องเรียนกับท่านประธาน เพราะว่าเกรงว่าจะมีเพื่อนสมาชิกบางคนจะได้ใช้วิธีการเก่า ๆ ลูกชิ้นอภิปรายแล้วก็บอกว่าการถ่ายทอดวันนี้จะมีการตัดต่อบันทึก เทป เพราะขณะนี้เทคโนโลยีมันพัฒนา ก็กราบเรียนท่านประธานว่าวันนี้มีการถ่ายทอดสด ๆ

ประชุมกันอยู่ เหวหรือออกไปอย่างนั้นทางองค์การสื่อสารมวลชนของรัฐ โดยสถานีโทรทัศน์ช่อง 9 ได้มาดำเนินการตั้งแต่เมื่อวานตอนเย็น และขณะนี้ก็ทำการถ่ายทอด จะทำการถ่ายทอดตลอดไปจนกระทั่งการประชุมจะเสร็จจนกระทั่งถึงเวลา 17.30 นาฬิกา ถ้าหากว่าหลังจากนั้นที่ประชุมยังพิจารณาไม่เสร็จก็จะต้องนำกลับไปสู่รายการปกติ แต่จะวันที่ภาพต่อ แล้วก็นำไปเผยแพร่ในวันรุ่งขึ้น ท่านประธานที่เคารพผมกราบเรียนอย่างนี้เพื่อเป็นการป้องกันเอาไว้ที่นั่นนะครับ เพราะเมื่อคราวที่แล้วนี้รัฐบาลก็โดนกระแทกไปหมดแล้ว นอกว่านี่มาถ่ายทอดแล้วไปตัดต่อหรือเปล่า รัฐบาลชุดนี้ไม่ใช่รัฐบาลตัดต่อหรือครับ รัฐบาลเปิดเผยและก็ตรงไปตรงมา เพื่อนสมาชิกที่จะพูดอะไรอย่างไวนั้นะครับพี่น้องประชาชนจะได้แลเห็น ผมขอกราบขอบพระคุณท่านประธานครับ ขอขอบคุณครับ

ประธานรัฐสภา : คุณนิยมครับ

นายนิยม คำแหง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นครศรีธรรมราช) : ท่านประธานรัฐสภาที่เคารพ กระผม นิยม คำแหง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนครศรีธรรมราช พรรคกิจสังคม เวลาในการอภิปรายในสภานี้ กระผมถือว่าเป็นเวลาของประชาชน ประชาชนทุกคนเลือกตัวแทนเข้ามาจะโดยการเลือกตั้งหรือโดยการแต่งตั้ง ทุกคนควรมีโอกาสใช้สิทธิของเขานในสภานี้ภายใต้ข้อบังคับการประชุม และท่าน ประธานรัฐสภาหนึ่งเป็นประธานอยู่ก็คงจะพิจารณาว่าสมาชิกผู้หนึ่งผู้ใดพูดนอกเหนือกฎเกณฑ์ไปก็คงจะระงับการอภิปรายในสภาได้ ผมอยากจะให้เวลาเป็นของประชาชนอย่างแท้จริงในการอภิปราย ผมเห็นว่าการอภิปรายนั้น การใช้เวลาในสภานั้นควรจะเห็นสิทธิของท่านสมาชิกความเนื่อหาสาระที่ควรพูดควรอภิปราย การอภิปรายที่มีการถ่ายทอดเสียงอย่างนี้ ถ้าท่านสมาชิกอภิปรายนอกเหนือขอบเขตในการอภิปรายในเนื้อหาสาระก็ถือว่าเป็นการทำลายของท่านสมาชิกเอง เพราะฉะนั้นผมว่าขอให้เข้าไปตามอิสระเสรีแต่คงอยู่ในขอบเขตของเนื้อหาสาระ ขอขอบคุณครับ

ประธานรัฐสภา : คุณประทีปครับ

นายประทีป กิจหาเวช สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นครราชสีมา) : ท่าน

ประธานรัฐสภาที่เคารพ ผม ประทีป กวีดา, วช จากจังหวัดนครราชสีมา พรรคพลังชนชาวไทย ผมรู้สึกซึ่งใจท่านประธานรัฐสภาครับ ที่รู้ ๆ ก็จำชื่อผู้แทนราษฎรได้อย่างแม่นยำ ไม่เหมือนสภาผู้แทนราษฎรของผมบางที่จำชื่อไม่ได้ก็มี ท่านประธานรัฐสภาครับ ผมขออนุญาตกราบเรียนท่านนิดหนึ่งว่าผู้แทนราษฎรที่ดี วุฒิสมาชิกที่ดีเป็นผู้มีความสามารถทั้งนั้นที่เข้ามาทำงานในสภา เพราะฉะนั้นการที่ท่านจะชี้ใครนั้นผมว่าขอให้ท่านใช้ดุลพินิจชี้ด้วยตัวของท่านเองครับ อย่าใช้โผเลยครับ เพราะฉะนั้นผู้แทนใหม่ ๆ นี่เสียใจครับ .เพราะฉะนั้นขอให้ใช้ความสามารถของท่านว่าท่านจะชี้ใคร .เพราะทุกคนมีโอกาสที่จะได้แสดงความคิดเห็นทั้งนั้นครับ ขอขอบคุณมากครับ

ประธานรัฐสภา : เชิญครับ

นายเสริมศักดิ์ กาญจนะ สมาชิกรัฐสภาผู้แทนราษฎร (ระยอง) : ท่านประธานที่เคารพ ผม เสริมศักดิ์ กาญจนะ ส.ส. ระยอง พรรคชาติไทย ผมเห็นว่าในประเด็นเรื่องนี้ควรจะให้โอกาสแก่ทุกพรรคการเมืองได้มีการอภิปรายกันอย่างกว้างขวาง รวมทั้งวุฒิสมาชิกด้วย เนื่องจากจำนวนผู้แทนราษฎรมี 357 คน และวุฒิสมาชิกอีก 267 รวมเป็น 624 ผมคิดว่าถ้าให้เวลาคนละ 10 นาทีก็ 600 กว่านาที เป็น 10 กว่าชั่วโมงก็คงจะเพียงพอ และเปิดโอกาสให้ทุกท่านได้แสดงความคิดเห็นอย่างกว้างขวาง ถ้าไปไม่จำกัดเวลานั้นจะเป็นการที่จะให้คนหนึ่งคนใดพูดมาก ๆ ไป บุคคลอื่นซึ่งอยากจะพูดก็พูดได้น้อย คิดว่าถ้าจำกัดเวลาคนละ 10 นาที ก็จะมีเหตุผลที่เพียงพอครับ ขอขอบคุณครับ

ประธานรัฐสภา : เชิญครับ

นายสวัสดิ์ คำประกอบ สมาชิกรัฐสภาผู้แทนราษฎร (นครสวรรค์) : ท่านประธานที่เคารพ ก็มีความเห็นกันเห็น 2 ฝ่าย ฝ่ายหนึ่งว่าควรจะจำกัดเวลาในการพูดอีกฝ่ายหนึ่งว่าไม่ควรจะจำกัดเวลา ก็อยากจะขอประธานกราบเรียนนี้ไม่วิธีเป็นยุติที่เสนอเพื่อจะลงมติ แต่ว่าเป็นคำหาหรือของท่านประธานซึ่งสภานี้ขออน้อมรับด้วยความยินดีที่ท่านมีอะไรก็หาหรือที่ประทุมเสียก่อนเพื่อความเรียบร้อย ก็อยากจะขอประธานกราบเรียนครับว่าวันนี้มีการ

ประชุมเพื่อแก้ไขรัฐธรรมนูญเพื่อไปสู่ ทีวีมีภาพหนึ่งที่จะมีประชาชนไปโดยให้มัน กักตุนซึ่งวันนี้ก็รู้สึกว่ทั้งฝ่ายค้านและฝ่ายรัฐบาลก็มีความเห็นตรงกันและเป็นที่ยอมรับของทั้งฝ่ายค้านและฝ่ายรัฐบาลที่เป็นผู้เสนอว่าพระราชบัญญัติสอดคล้องกับระบอบประชาธิปไตยและสอดคล้องกับความคิดเห็นของประชาชนผู้เสนอว่าฝ่ายค้าน เมื่อเราจะสู่ระบอบประชาธิปไตยกันอย่างกว้างขวาง เช่นนี้ กระผมจึงมีความรู้สึกว่าในการอภิปรายกันน่าจะให้เรานำไปทำตามครรลองของประชาธิปไตย คือในข้อบังคับไม่ได้กำหนดว่าใครจะพูดเวลาเท่าไร และเพื่อเหตุผลดังกล่าวก็ยกมาจะขอประธานกรรมการเรียนว่า เราไม่ควรจะกำหนดเวลาหรือครับ เพื่อแสดงความจริงใจกว้างของท่านประธานรัฐสภาของสภานี้ก็คิดว่าใครอยากพูด ๆ ไป พูดไม่เข้าเรื่องเข้าราวท่านประธานก็เตือนเองว่านอกประเด็นแล้วท่าน หรือนานนักก็กลัวแล้วท่าน เพราะว่าการพูดในสภาแม้จะเป็นการแก้ไขรัฐธรรมนูญเพียงมาตราสองมาตรา ประการใดก็ตาม แต่สภานี้ทางวุฒิสภาหรือทางสภาผู้แทนราษฎรหลายท่านมีแนวความคิดที่จะฝากไว้แก่สภานี้มีมากมายหลายประการบางท่าน ก็มีเหตุผลอย่างกว้างขวางที่จะให้สภานี้รับทราบ ว่าการแก้ไขนี้จะมีเหตุผลอย่างไรดีอย่างไร ๆ แล้วจะเป็นแนวความคิดของรัฐสภานี้ว่า ในโอกาสต่อไปเราควรจะแก้ไขอะไรในรัฐธรรมนูญฉบับนี้ เพราะฉะนั้นเพื่อจะได้มีโอกาสฟังความคิดเห็น ของบรรดาเพื่อนสมาชิกทั้งรัฐสภา วุฒิสภาและสภาผู้แทนราษฎรอย่างกว้างขวางควรเปิดโอกาสครับ กระผมอยากจะเห็นท่านประธานใจกว้าง เปิดโอกาส ในฐานะประธานรัฐสภาใจกว้างขวางเหลือเกินใครพูด ๆ ไป วันนี้วันทั้งวันไม่เป็นวันระครบว่ากันทั้งวันเลยก็เทียว เราจะได้รู้ว่าวุฒิสมาชิกได้เตรียมมาพูดหลายท่านนั้นนะ ท่านคงมีเหตุผล ท่านคงมีเรื่องว่าจะมาพูดในสภาให้เป็นหลักเป็นฐานอะไรต่ออะไรหลายประการ เพราะฉะนั้นกระผมจึงมีความเห็นว่าท่านประธานไม่ต้องตามความเห็นและ คคลงใจเลยใครพูด ๆ ไป ขอย่านอกประเด็นกันแล้วประธานขอสิทธิที่กว้างแล้วอย่าว่ากันระครบ มีสิทธิที่จะเบรกอะไรต่ออะไรอย่างนี้รู้สึกอย่างนี้จะสวาทว่า ถ้าจะไปจำกัดเวลาแล้วมันจะเกิดความรู้สึกว่า เอ๊ะ จำกัดเวลา จำกัดเวลาแล้วไม่ให้สิทธิเต็มที่จะไปพูดกัน ข้างนอกว่า ประธานสภานี้เผด็จการเวลาจำกัดเวลาซึ่งความจริงท่านไม่มีความประสงค์อย่างนั้น เพราะฉะนั้นขอ

ให้ร่วมกันเดิมทีแต่ละครันแล้วท่านคอยท้วงเอา ขอขอบพระคุณด้วย

ประธานรัฐสภา : ขอเชิญท่านสุภาพสตรีทางโน้นครับ

นางเย็นจิตต์ รัตพัฒน ฌ อยุธยา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (กรุงเทพมหานคร)

: ท่านประธานรัฐสภาที่เคารพ ดิฉัน เย็นจิตต์ รัตพัฒน ฌ อยุธยา ส.ส. กรุงเทพมหานคร

พรรคประชากรไทย วันนี้สภานี้ก็คงจะต้องขอขอบพระคุณท่านนายกรัฐมนตรีขณะที่ท่านได้กรุณา

ให้มีการถ่ายทอดตลอดการประชุมจนถึงเวลา 17.30 นาฬิกา ดิฉันคิดว่าวันนี้เป็นวันที่เรา

ทั้งหมดทุกคนในสภานี้ควรจะต้องมีสิทธิได้อภิปราย แสดงความคิดเห็นการขอแก้ไขรัฐธรรมนูญ

ไม่ใช่เรื่องซีเรียส (serious) อะไรมากขนาดนั้นคะ แต่ว่าเป็นเรื่องที่เราควรจะดำเนินการ

ไปตามหลักการ การได้ปรากฏตัวทาง ที.วี. คงไม่ใช่สาระสำคัญที่จะทำให้สมาชิกอยากจะถูก

ขึ้นอภิปราย แต่การที่แต่ละท่านได้แสดงความคิดเห็นว่าควรหรือไม่ควรอย่างไรนั้น เป็นสิ่งที่

ประชาชนผู้อยู่ที่บ้านควรจะได้รับรู้การทำงาน ของสภานี้ เพราะฉะนั้นดิฉันก็อยากจะกราบ

เรียนว่า การอภิปรายของแต่ละท่านนั้นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทุกคนไม่ใช่เด็กนักเรียน

เพราะฉะนั้นไม่ควรจะไปจำกัดเวลาเพราะว่าทุกท่านมีวินิจฉัยที่ถูกต้องจะคะว่าควรจะทำอย่างไร

และควรจะทำนานแค่ไหน ก็ขอกราบเรียนว่าขอให้อยู่ในดุลยพินิจของท่านประธาน ขอขอบคุณ

ค่ะ

ประธานรัฐสภา : เชิญครับ ทางปลายนะครับ

นายวิโรจน์ ฌ บางช้าง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สมุทรสงคราม) :

กราบเรียนท่านประธานรัฐสภาที่เคารพ กระผม วิโรจน์ ฌ บางช้าง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

จังหวัดสมุทรสงคราม สมาชิกรัฐสภา ท่านประธานที่เคารพ ผมค่อนข้างจะสนับสนุนท่าน

สมาชิกเสริมศักดิ์ กาญญ เนื่องจากว่าบรรดาสมาชิกทั้งสองสภานั้นมีรวมกันถึง 600 เศษ

แล้วโดยข้อเท็จจริงแล้วการแก้ไขรัฐธรรมนูญ ความจริงก็เป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่งของประเทศ

ชาติ แต่ในการแก้ไขนั้นก็มีเพียง 3 - 4 มาตราเท่านั้น แล้วประเด็นหลักการการแก้ไขก็อยู่

เพียง 2 ประเด็นเท่านั้น กระผมมั่นใจเหลือเกินว่า ถ้าท่านประธานรัฐสภาจะชี้ให้กระผมพูด

กระผมมั่นใจว่าคงจะพูดได้ถึงชั่วโมงหรือ 2 ชั่วโมงเหมือนกัน แต่ในฐานะที่เพื่อกจะฉายภาพ แสดงความคิดเห็น ของบรรดาสมาชิกอันพรกษยรคืออย่างกว้างขวางถึงแม้จะไม่ตามใจ กระผมเองอาจจะไม่มีใฝ่อยู่บนมือท่านประธานรัฐสภา แต่เมื่อเห็นว่ามีประเด็นบางประการนั้นน่าจะได้มีการแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมประกอบการพิจารณาของรัฐสภาแห่งนี้ กระผมเองก็น่าจะได้มีโอกาส และน่าจะมีส่วนที่เช่นเดียวกับบรรดาท่านสมาชิกทั้งสองสภาด้วยกัน ท่านประธานที่เคารพ เพื่อไม่ให้เป็นการเสียเวลา กระผมอยากจะกราบประทานเสนอต่อท่านประธานว่า ในบรรดาสมาชิกทั้งสองสภานั้นนี้ตั้ง 600 เศษแต่มั่นใจว่าคงไม่มีใครพูดทั้ง 600 ผมอยากจะกราบเรียนว่าน่าจะเป็นบรรดาสมาชิกทั่วไปนั้นคนละประมาณสัก 10 นาที แต่ถ้าท่านประธานเห็นว่า ประเด็นที่สมาชิกรับนั้นยังอภิปรายอยู่แล้วตัดฟัน และมีเรื่องที่น่าสนใจ มีเรื่องที่น่าจะรับฟังและเป็นประโยชน์ ก็อาจจะเพิ่มเติมให้อีก 1 นาทีหรือ 2 นาที ก็เป็นอำนาจของท่านประธานที่จะกรุณาต่อเวลาให้ได้ ที่สำคัญที่สุดผมอยากจะฝากท่านประธานนิดหนึ่งสำหรับบรรดาท่านหัวหน้าพรรคการเมือง ท่านย่อมมีความคิดความอ่านรับฟังจากบรรดาสมาชิกของแต่ละพรรคมาอย่างกว้างขวาง และที่สำคัญที่สุดท่านเป็นผู้ทรงเกียรติของพรรคการเมืองนั้น ๆ ท่านประธานอาจจะกรุณาให้ท่านสัก 30 นาทีและถ้าท่านประธานเห็นมากไปนะครับ อาจจะลดหลั่นกว่านั้น แต่คิดว่าไม่น่าจะเกิน 30 นาที เช่นเดียวกับบรรดาสมาชิกทั่วไป บรรดาท่านหัวหน้าพรรคการเมืองบางพรรคท่านมีความคิดเห็นมีความคิดอ่านแนวทางต่าง ๆ นั้นกว้างขวางก็อาจจะต่อเวลาให้ด้วย อันนี้ก็สุดแต่ท่านประธานรัฐสภาผมจึงกราบเรียนเสนอว่าถ้าสมาชิกทั่วไปนั้นขอสัก 10 นาทีครับ และหัวหน้าพรรคการเมืองก็ในขั้นต้นน่าจะอยู่ไม่เกิน 30 นาที ขอบพระคุณครับ

ประธานรัฐสภา : คุณอุทัยครับ

นายอุทัย พิมพ์ใจชน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ชลบุรี) : ท่านประธานรัฐสภา กระผม อุทัย พิมพ์ใจชน ส.ส. ชลบุรี พรรคเอกภาพ ความที่ท่านประธานได้กรุณาหาวิธีนะครับว่า เราควรจะจำกัดเวลาการพูดใหม่ เพื่อเปิดโอกาสให้สมาชิกได้พูดกันมาก ๆ

และทั่วถึง ผมอาจจะตั้งข้อสังเกตนะครับว่า ความปรารถนาดีของท่านประธานรัฐสภานั้นนะ บางทีก็อาจจะทำให้คลาดเคลื่อนจากความประสงค์ได้ ก็เพราะว่าการที่เราไปจำกัดเวลาให้พูด น้อยๆ คือก็ไปเดาใจว่า ท่านผู้แทนวันนี้ออก ที.วี. ออกอากาศสัปดาห์จะเรียงกันพูดหรืออยาก จะแสดงให้เต็มที่ ถ้าโอกาสหาเสียง เวลามองภาพสแกนเต็นท์นี้ ท่านประธานรัฐสภาครับที่มา เราไม่คิดนะครับว่า การประชุมสภาที่มีการถ่ายทอดกระจายเสียง หรือถ่ายทอดภาพทางโทรทัศน์ นั้นนะ เจตนาที่เพื่อต้องการให้ประชาชนได้เห็นครับ ว่าการประชุมสภานั้นเขาทำกันอย่างไร เขาพูดกันอย่างไร เขามีเหตุผลที่ได้ฟังจากหูตัวเอง ได้เห็นกับตาตัวเองนะเป็นอย่างไรกับภาพที่ รับการถ่ายทอดจากสื่อมวลชน หรือคำบอกเล่า จุดใหญ่ของการถ่ายทอดอยู่ที่ตรงนี้ เรายังถึง ชาวบ้านครับ เราไม่ได้นึกถึงผู้แทน แต่เราไปมองว่าผู้แทนจะถือโอกาสอย่างนั้นนะ แล้วเราไป กำหนดดอย่างนี้ขึ้นนะ ตรงกันข้ามจะทำให้การประชุมนี้ นะครับเสียชื่อเสียงไปกว่าที่เราคิดกัน อย่างท่านรัฐมนตรีดูแลวิทยุบอกว่า เข้าไปฟังเพราะว่าเดียวเวลามีแค่ 17 นาที ท่านประธาน ครับ เป็นไปได้ไหมว่า เราเปิดโอกาสให้พูดอย่างเต็มที่นี้ครับการเต็มที่จะทำให้การพิจารณาที่ เร็วเข้า ทำให้ผมถึงว่าอย่างนั้น ก็เพราะว่าคนที่ได้พูดเต็มก็อย่างกว้างขวางนะครับ ประเด็น ต่าง ๆ นี้เขาสมาชิกจะพูดได้หมดครับ พูดได้ครบสมบูรณ์ครับเมื่อครบสมบูรณ์สมาชิกสภาที่ได้ ฟังอยู่ในสภาก็เห็นว่า เออสมบูรณ์แล้วนี่ เราพูดต่อไปมันก็ช้าแล้วชาวบ้านเข้าได้ฟังสมาชิกได้ พูดเหตุผลที่สมบูรณ์นะครับ เขาก็ซาบซึ้งในความเป็นตัวแทนของชาวบ้านว่า เออ ตัวแทน ของ เราที่พูดจามีเหตุผลสมบูรณ์ดีเหลือเกิน คบถ้วนกระทั่งความไม่ใช่พูดขาด ๆ หล่น ๆ แล้วก็ หายไปแค่ 7 นาที 10 นาที ท่านประธานครับ ตรงนี้เรามองข้ามครับ มองข้ามที่ว่าคนพูด ก่อนพูดครบประเด็นแล้วนี่ คนจะพูดที่หลังนี่คือให้ 8 นาทีหรือ 20 นาที ก็ไม่มีโอกาสจะพูด ได้ เพราะประเด็นมันซ้ำเสียแล้ว สำคัญที่ว่าท่านประธานของเรานั้นนะครับ จะได้ฟังท่าน สมาชิกพูดหรือเปล่า เพราะข้อบังคับการประชุมเขามองว่าการพูดในสภานั้นให้พูดกับท่าน ประธาน บางทีสมาชิกพูดครับ ท่านประธานก็ไปกระซิบกันข้าง ๆ บ้างอะไรบ้าง ไม่ได้ดูว่า ท่านสมาชิกพูดกับใครอยู่เวลานั้น ตรงนี้ถ้าหากเป็นจุดหนึ่ง แล้วผมก็แปลกใจท่านประธาน

ครับ ผมอ่านหนังสือพิมพ์ผมตั้งใจกับท่านนะครับว่าท่านให้สัมภาษณ์ว่าการประชุมในวันพรุ่งนี้คือวันนี้จะให้พูดกันอยู่กว้างขวางนะครับแล้วพอขึ้นต้นท่านหาชื่อ คำว่า หรือ นี่นะครับคือจะจำกัดเวลานั้นจะกว้างขวางไม่ได้ นะครับท่านครับ ผมตั้งข้อสังเกตว่าการพูดคนเดียวไม่มีจำกัดเวลานั้นนะครับ เมื่อพูดได้กว้างขวางแล้วนี่มันจะทำให้ตัดคนอื่นไปให้สิ้นแท้ เรามาพูดในสภาครับ ไม่ใช่มาแสดงละคร ที.วี. นะครับไม่ใช่ช้ออกกันทุกคน ๆ นะครับ ท่านประธานครับ ผมก็เชื่อว่าท่านผู้แทนก็มีจิตสำนึกอันนี้ครับ ขอขอบคุณท่านประธานครับ

ประธานรัฐสภา : เชิญครับ ข้างหลังครับ

นายวิรว สัทธีธรรม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นครพนม) : ท่านประธานที่เคารพ กระผม วิรว สัทธีธรรม จากนครพนม พรรคชาติไทย ผมนับเวลาตั้งแต่เริ่มที่ท่านประธานหาหรือมาก็เสียเวลามากพอสมควรนะครับ ผมขอประธานทราบดีว่าขออนุญาตท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติว่า ท่านประธานน่าจะเริ่มดำเนินการได้แล้วครับ ขอขอบคุณ

ประธานรัฐสภา : เอาอย่างนี้นะครับ ท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติในเรื่องเกี่ยวกับกำหนดระยะเวลาการอภิปรายของสมาชิกแต่ละท่านนะครับ ผมเข้าใจว่าในที่สุดผมจะใช้สิทธิถามข้อบังคับข้อ 51 ซึ่งกำหนดว่าถ้าประธานเห็นว่าผู้ใดได้อภิปรายพอสมควรแล้วประธานจะให้ผู้นั้นหยุดอภิปรายก็ได้แม้จะมีได้ฝ่าฝืนข้อ 50 ก็ตาม เพราะฉะนั้นขอความกรุณาได้ใช้สิทธิโดยคำนึงถึงเพื่อนสมาชิกผู้อื่น ซึ่งกำลังรอเข้าคิวที่จะอภิปรายด้วยนะครับและปรากฏว่ามีท่านสมาชิกผู้ใดที่ใช้สิทธิของตนเองจนฟุ้งเฟ้อเกินไป จนเป็นการที่ขัดขวางต่อการใช้สิทธิของท่านสมาชิกผู้อื่นแล้ว ผมก็จะใช้สิทธิตามข้อ 51 นี่นะครับ นี่เป็นที่ทราบเรียนให้ทราบดีกันว่าเรื่องนี้เป็นอันยุติเพียงเท่านี้

ต่อไประเบียบวาระที่ 2 รับรองรายงานการประชุม ไม่มีนะครับ

ต่อไปนี้เป็นเรื่องด่วนนะครับ เรื่องด่วนที่ 1 ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช ซึ่งคุณณรงค์ บดินทร์เป็นผู้เสนอ
ท่านสมาชิกครับ เนื่องจากได้มีร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแก้ไข

เพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช ซึ่ง พลเอกชาติชาย พลเอกเอก สัทธ
 คุณพิชัย พลเอก เทียนชัย ร้อยตำรวจเอก เฉลิม พันเอก พล และคณะเป็นผู้เสนอจัดอยู่ใน
 ระเบียบวาระเรื่องด่วนเรื่องที่ 2 กระผมเห็นว่าร่างรัฐธรรมนูญทั้ง 2 ฉบับนี้หลักการคล้าย
 เดียวกันน่าจะนำมาพิจารณารวมกันได้ กระผมจึงขอปรึกษาที่ประชุมที่จะนำเอาร่างรัฐธรรมนูญ
 ทั้ง 2 ฉบับนี้มาพิจารณารวมกัน จะมีท่านผู้ใดคัดค้านหรือเปล่าครับ เชิญครับ

นายวิสาร เตชะธีราวัฒน์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (เชียงใหม่) : กราบ
 เรียนท่านประธานที่เคารพ กระผม วิสาร เตชะธีราวัฒน์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัด
 เชียงราย พรรคเอกภาพ เนื่องด้วยร่างพระราชบัญญัติแก้ไขรัฐธรรมนูญฉบับเพิ่มเติมทั้ง 2 ฉบับ
 ผมมีความเห็นว่า ในวันที่ท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติ ณ ที่นี่ คงมีหัวใจที่ตรงกันและมีความคิดที่
 จะแก้ไขรัฐธรรมนูญในประเด็นดังกล่าวมาแต่กระผมยังข้องใจจนกระทั่งว่า ที่ท่านประธานบอก
 ว่าหลักการเหมือนกันจริง ๆ แล้วร่างพระราชบัญญัติของท่านณรงค์ วงศ์วรรณ ท่านได้บอก
 ว่าเป็นร่างที่ร่างตั้งแต่ต้นปีถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา ส่วนร่างของ ทพชา นายก
 รัฐมนตรีท่านได้บอกไว้ว่าเป็นร่างที่ร่างขึ้นในวันถัดจากวันเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรกที่มีขึ้นภายหลังที่
 รัฐธรรมนูญนี้ประกาศใช้ในวาทกิจจานุเบกษา สิ่งที่กระผมอยากจะขอทราบเรียนท่านประธาน
 ว่าประเด็นที่ไม่เหมือนกันแล้วก็มีหลักการซึ่งแตกต่างกันนะครับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผมตั้งใจ
 และข้องใจลายเส้นของผู้ที่เสนอนะครับ มีร่างพระราชบัญญัติทั้ง 2 ฉบับนี้ นะครับผมได้ไป
 ตรวจสอบผู้เสนอแล้วปรากฏว่าในร่างฉบับแรกของท่านณรงค์ วงศ์วรรณ นั้นเมื่อวันที่ 10
 พฤษภาคม ก็มีสมาชิกหลายท่านได้เข้ร่วมด้วย แต่ในขณะที่เดียวกันผมก็แปลกใจว่าในร่างของ
 ทพชา นายกรัฐมนตรี ท่านสมาชิกเหล่านั้นก็ไปเซ็นกำกับอีกซึ่งผมดูหลักการและประเด็น ไม่
 ทราบว่าท่านจะเอาในประเด็นไหนหรือในร่างพระราชบัญญัติไหนแน่จึงขอทราบเรียนท่านประธาน
 ว่าช่วยพิจารณาเรื่องนี้อย่างนะครับ เพราะที่ท่านรับร่างทั้ง 2 ร่างแล้วไม่ถูกต้องด้วยนะครับ
 ขอบพระคุณครับ

ประธานรัฐสภา : เชิญครับ

นายวิทยา ชันอาสา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (วุฒิสภาชานัน) ๖ กราบเรียน
ประธานสภาที่เคารพ กระผม วิทยา ชันอาสา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดอุบลราชธานี
พรรคชาติไทย สมาชิกรัฐสภา ท่านประธานสภาที่เคารพ เมื่อสักครู่นี้มีท่านผู้มีเกียรติจาก
จังหวัดเชียงราย ได้อภิปรายว่าหลักการของร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยซึ่งเสนอโดย
ท่านณรงค์ วงศ์วรรณ และท่าน พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ ไม่มีหลักการเดียวกันนั้นกระผม
ขอแสดงความคิดเห็นแย้งไว้ว่า ร่างพระราชบัญญัติทั้ง ๒ ฉบับนี้ มีหลักการเดียวกันครบ ท่าน
ประธานที่เคารพ ซึ่งอยู่ในมาตราที่ ๓ ซึ่งได้แก้ไขให้ ประธานสภาผู้แทนราษฎร เป็นประธาน
รัฐสภา นี้คือประเด็นที่สำคัญ ส่วนระยะเวลาในการที่จะใช้เมื่อไรนั้นเป็นข้อปลีกย่อย ซึ่งไม่ใช่
สาระสำคัญในหลักการ กระผมจึงเห็นว่าเป็นร่างที่ควรจะรวมกันทั้ง ๒ ฉบับจึงขอเสนอความเห็น
ครับ ขอพระคุณ

ประธานรัฐสภา ๖ เชิญแถวหลังครับ

นายสมศักดิ์ ชาญด้วยกิจ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ระยอง) ๘ กราบเรียน
ท่านประธานที่เคารพ กระผม สมศักดิ์ ชาญด้วยกิจ ส.ส. ระยอง พรรคชาติไทย ท่านประธาน
ที่เคารพ ประเด็นที่พิจารณากฎหมายรัฐธรรมนูญในวันนี้ นั้น ประเด็นสำคัญก็คือ ๑. จะแก้ไข
ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นประธานรัฐสภาหรือไม่ ๒. จะใช้ข้อบังคับของการประชุมสภาผู้
แทนราษฎรไปใช้กับการประชุมร่วมกันของรัฐสภาหรือไม่ นั่นคือประเด็นสำคัญประเด็นหลักอยู่
ตรงนั้นครับ ส่วนจะมีบทเฉพาะกาลจะใช้เมื่อไรอย่างไรนั้น เป็นเรื่องปลีกย่อยซึ่งไม่ใช่ประเด็น
สำคัญครับ ขอขอบคุณมากครับ

ประธานรัฐสภา ๖ เชิญครับ

เจ้าสิบเอก ทงธรรม รัตญาดี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (เชียงราย) ๖ ท่าน
ประธานที่เคารพ ท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติ กระผม เจ้าสิบเอก ทงธรรม รัตญาดี สมาชิกสภา
ผู้แทนราษฎรจังหวัดเชียงราย พรรคชาติไทย ท่านประธานได้ขอหารือสภาเพื่อจะรวม ๒ ร่าง
นี้เข้าพิจารณารับวันละเดียวกัน กระผมเห็นว่าร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร

ไทยแก้ไขเพิ่มเติมนี้ มันหลักการเดียวกันครับ คือแก้ไขมาตรา 75 กับแก้ไขมาตรา 144 แต่
 ว่ามาตรา 3 นั้น เพียงแต่ตัวของฝ่ายรัฐบาลมีบทเฉพาะกาลเพิ่มไปเป็นว่าให้ผลใช้บังคับนับ
 ตั้งแต่วันเลิกตั้งทั่วไปหลังวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเท่านั้น นั่นคือยกเลิกโดย
 หลักการแล้วกันเดียวกัน เพราะฉะนั้นเมื่อท่านประธานถามมาแล้วผมว่าท่านประธานขอมติที่
 ประชุมได้เลยว่า จะอนุมัติหรือไม่ไปนั้นครับ ไม่ต้องกีดเยื่อต่อไป ขอคุณครับ

ประธานรัฐสภา : ท่านสมาชิกครับ ความจริงในเรื่องรวมประเด็นพิจารณา
 หรือแยกประเด็นพิจารณา ตามข้อบังคับเป็นอำนาจของประธานที่จะสั่งการก็ได้ แต่ผมไม่
 อยากใช้อำนาจเท่านั้น สิ่งได้ปรึกษา ท่านสมาชิก เพราะฉะนั้น ขอความกรุณาแสดงมติของ
 ท่านสมาชิกแต่ละคนผมจะขอให้ที่ประชุมลงมติครับว่าจะให้นำร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม
 ทั้ง 2 ฉบับนี้มาพิจารณารวมกันหรือว่าจะแยกพิจารณากัน เชิญครับ

นายปิยะฉัตร วัชรภรณ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ศรีสะเกษ) : ท่าน
 ประธานที่เคารพ กระผมว่าข้อหาหรือของท่านประธานนะไม่มีผู้มีความเห็นเป็นอย่างอื่นซึ่งแม้
 ว่าท่านสมาชิกจากเชียงใหม่จะลุกขึ้นก็เพียงแต่สงสัยเท่านั้นเอง ผมเห็นว่าไม่ต้องลงมติหรอก
 ครับ จะไต่ถามเวลาเช้า เพราะเหตุว่าไม่มีผู้มีความเห็นเป็นอย่างอื่นแล้ว

ประธานรัฐสภา : ถ้าหากเช่นนั้น ไม่มีผู้คัดค้าน ไม่มีผู้เห็นเป็นอย่างอื่นผมจะ
 ขออนุญาตถือว่าที่ประชุมเห็นชอบด้วยกับการที่นำร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมทั้ง 2 ฉบับนี้มา
 พิจารณารวมกันนะครับ เชิญครับ

นายสุวิทย์ คุณกิตติ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ขอนแก่น) : ท่านประธาน
 ที่เคารพ ผม สุวิทย์ คุณกิตติ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดขอนแก่น พรรคเอกภาพ ท่าน
 ประธานที่เคารพ ผมอยากจะเรียนหาหรือท่านประธานว่าในการพิจารณาการแก้ไขรัฐธรรมนูญ
 นี้ค่อยจะพบว่าจะมีการถ่ายทอดในการพิจารณาวันที่ 2 ที่ 3 หรือไม่อย่างไร ถ้าไม่ฝึ
 การถ่ายทอดในการพิจารณาวันที่ 2 ที่ 3 สิ่งนี้เป็นเรื่องสำคัญเช่นเดียวกับเรื่องอื่น ๆ
 ที่รัฐบาลควรจะมีการถ่ายทอด ผมเองก็ใคร่อยากจะเสนอจุดตัดของดิฉันข้อบังคับ ข้อที่ 108

เพื่อให้สภาแห่งนี้ได้มีการตกลงให้เป็นที่น่าภาคภูมิใจต่อสาธารณชนในวาระที่ ๒ แทนที่จะมีการจัดตั้งคณะกรรมการขึ้นมาพิจารณา แต่ถ้ารัฐบาลยืนยันว่ามีการถ่ายทอดแบบออนไลน์ในวาระที่ ๒ ที่ ๓ กระผมก็ไม่ตั้งใจจะครับ แต่ถ้าไม่ยืนยันผมอาจจะเสนอญัตติของดิฉันข้อบังคับข้อ 108 เพื่อให้มีการพิจารณาในวาระที่ ๒ ด้วยกรรมการเต็มสภา ขอเรียนหาหรือท่านประธานครับ และขอผู้รับรองญัตตินี้ด้วยครับ 30 ท่าน ขอบคุณครับ

(มีสมาชิยกยกมือขึ้นรับรอง)

ประธานรัฐสภา : ก็เชิญครับ

นายเสริมศักดิ์ กัญญา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ระยอง) : ท่านประธานที่เคารพ ผม เสริมศักดิ์ กัญญา ส.ส. ระยอง พรรคชาติไทย ผมไม่เห็นด้วยกับการที่จะงดใช้ข้อบังคับที่ 108 เพราะการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญนี้เป็นเรื่องละเอียดอ่อน ควรจะตั้งกรรมการร่วมกันจากผู้มีแนวความคิดหลายฝ่าย ผมไม่เห็นด้วยในกาที่งดใช้ข้อบังคับข้อ 108 ให้พิจารณาไปตามข้อบังคับของวุฒิสภาครับ

ประธานรัฐสภา : ขอผู้รับรองครับ

(มีสมาชิกยกมือขึ้นรับรอง)

ประธานรัฐสภา : มตินี้ต้องได้รับความเห็นชอบจากสมาชิกจำนวนเกินกึ่งหนึ่งของผู้ที่อยู่ในที่ประชุมนี้ เพราะฉะนั้นก่อนการลงมติ ขอให้ท่านเลขา ฯ กรุณาตรวจนับจำนวนสมาชิกในห้องประชุมครับ เชิญครับ

นายโอสภ โกศล สมาชิกวุฒิสภา : ท่านประธานรัฐสภาที่เคารพ กระผมไม่ทราบว่าท่านประธานนับองค์ประชุมนี้เพื่อจะขอมติเรื่องใดครับ ถ้าจะขอมติเรื่องว่าการจะงดใช้ข้อบังคับ ข้อ 108 หรือไม่อย่างไรวนั้น ผมคิดว่ายังไม่ถึงขั้นทรอครับ เพราะถ้ายังไม่ได้ผ่านวาระที่ 1 เลยครับ ก็ขอความกรุณาว่าอันนี้อย่าเพิ่งพิจารณาเลยครับ

ประธานรัฐสภา : คุณโอสภครับ ก็ไหน ๆ ได้มีผู้เสนอและมีผู้รับรองถูกต้องแล้ว ก็ให้เรื่องเห็นค่าเห็นข่าวไปจะดีกว่าที่จะยึดเอื้อไปครับ ไม่มีอะไรเสียหายหรอกครับ

เชิญคณาจารย์สาขานศครับ

นายสนนท สบายสว่าง สมาชิกวุฒิสภา : ท่านประธานที่เคารพ มันไม่ถูก
ขึ้นตอนครับ ยังไม่ได้รับหลักการแล้วยังไม่รู้ว่าจะรับหรือไม่รับ แต่คงได้ข้อจับแล้ว ในการ
พิจารณาวันที่ 2 วันที่ 3 นี้ ตามขึ้นตอนมันเป็นไปไม่ได้ เพราะฉะนั้นต้องว่าตามขึ้นตอน
แล้วตอนไหน ท่านจะงดให้ข้อบังไว้ก็อีกเรื่องหนึ่ง เพราะฉะนั้นก็ขอให้ไปถามระเบียบวาระ
เถอะครับ เสียเวลาพอแล้วครับ

ประธานรัฐสภา : เชิญครับ

นายสุวิทย์ คุณกิตติ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ขอนแก่น) : ท่านประธาน
ที่เคารพ จริง ๆ แล้วผมอยากจะทำ เบเรียนท่านประธานว่าที่ผมได้เรียนหาหรือท่านประธาน
แล้วก็ผมในเมื่อขึ้นมาแล้วก็เสนอญัตติกาศึกษาผู้ร้องไป แต่จริง ๆ แล้วผมอยากให้เห็นรัฐบาล
แสดงความใจกว้างสักนิดหนึ่งให้สัญญา หรือว่าพูดกันในที่ประชุมนี้สักหน่อยว่า รัฐบาลนี้จะ
ดำเนินการประชุมในวันที่ 2 วันที่ 3 ได้ไหม เพื่อให้ประชาชนนี้ ซึ่งเขาอยู่ภายใต้
รัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้รับรู้รับทราบกันว่าสภาแห่งนี้ได้พิจารณาไปอย่างไร ด้วยเหตุผล
อย่างไรจึงจะมีต่อออกมากในการพิจารณาตัดสินในวันที่ 2 ที่ 3 ครับท่านประธานครับ แต่
ถ้าเมื่อมาถึงขั้นนี้แล้วยังไม่ถึงขั้นตอนผมก็ทราบดีครับท่านประธานครับ แต่ว่าผมอยากจะให้
รัฐบาลแสดงความใจกว้างสักนิดหนึ่งท่านเองครับ

ประธานรัฐสภา : เพราะฉะนั้นแสดงว่าทางท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติยังไม่
มีความประสงค์ที่จะให้ลงมติในญัตตินี้ในขณะนี้อย่างไรครับ จะเก็บไว้ลงมติในเมื่อได้ผ่าน
หลักการเสียก่อนอย่างไรครับ ครับ ถ้าเช่นนั้นเรื่องนี้เราผ่านไปน่ะครับ เป็นอันว่าที่ประชุม
ให้ความเห็นชอบในการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมทั้ง 2 ฉบับนี้ร่วมกัน ต่อไปเป็น
เรื่องแถลงเหตุผลน่ะครับ ผมจะได้เชิญผู้เสนอตามลำดับ ลำดับแรกของเชิญคุณณรงค์ครับ

สำเนา

สภาผู้แทนราษฎร

10 พฤษภาคม 2532

เรื่อง ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ...) พุทธศักราช

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

เนื่องจากพวกข้าพเจ้าซึ่งมีนามข้างท้ายนี้ ได้ร่วมกันเสนอร่างรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ...) พุทธศักราช ดังรายละเอียดที่ได้แนบมาพร้อมนี้ และในการนี้พรรคการเมืองทุกพรรคที่ได้ร่วมกันเสนอ มีมติให้เสนอได้

จึงกราบเรียนมาเพื่อได้โปรดนำเสนอประธานรัฐสภาดำเนินการต่อไปด้วย

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

ณรงค์ วงศ์วรรณ	ผู้เสนอ	สมัคร์ สุนทรเวช	ผู้เสนอ
(นายณรงค์ วงศ์วรรณ)		(นายสมัคร์ สุนทรเวช)	
หัวหน้าพรรคเอกภาพ		หัวหน้าพรรคประชากรไทย	
พลเอก อาทิตย์ กำลังเอก	ผู้เสนอ	พลเรือเอก ศิริ ศิริรังษี	ผู้เสนอ
(ลาทิตย์ กำลังเอก)		(ศิริ ศิริรังษี)	
หัวหน้าพรรคปวงชนชาวไทย		รองหัวหน้าพรรค	
		ปฏิบัติกรแทนหัวหน้าพรรคพลังธรรม	
พันเอก ณรงค์ กิตติขจร	ผู้เสนอ	ชัชวาลย์ ชมภูแดง	ผู้เสนอ
(ณรงค์ กิตติขจร)		(นายชัชวาลย์ ชมภูแดง)	
หัวหน้าพรรคเสรีนิยม		หัวหน้าพรรคพลังสังคมประชาธิปไตย	
บุญเที่ยง ทองสวัสดิ์	ผู้เสนอ	เฉลิมพันธ์ ศรีวิกรม์	ผู้เสนอ
(นายบุญเที่ยง ทองสวัสดิ์)		(นายเฉลิมพันธ์ ศรีวิกรม์)	
บุญชู โรจนเสถียร	ผู้เสนอ	อุทัย พิมพ์วิจิตร	ผู้เสนอ
(นายบุญชู โรจนเสถียร)		(นายอุทัย พิมพ์วิจิตร)	

Digital Object
Identifier Assembly Library

สุวัathy คุณกิตติ (นายสุวัathy คุณกิตติ)	ผู้เสนอ	ชานี ศักดิ์เศรษฐ์ (นายชานี ศักดิ์เศรษฐ์)	ผู้เสนอ
สุธรรม แสงประทุม (นายสุธรรม แสงประทุม)	ผู้เสนอ	เอกพร วิกิตนสุนทร (นายเอกพร วิกิตนสุนทร)	ผู้เสนอ
เมตติมชัย สะสมทรัพย์ (นายเมตติมชัย สะสมทรัพย์)	ผู้เสนอ	คูสิศ ไสภักชชา (นายคูสิศ ไสภักชชา)	ผู้เสนอ
จรัส พิวช่วย (นายจรัส พิวช่วย)	ผู้เสนอ	สมศักดิ์ คุณเงิน (นายสมศักดิ์ คุณเงิน)	ผู้เสนอ
สุธี ภูวพันธุ์ (นายสุธี ภูวพันธุ์)	ผู้เสนอ	ปิยะณัฐ วัชรนาภณ (นายปิยะณัฐ วัชรนาภณ)	ผู้เสนอ
สวัสดิ์ คำประกอบ (นายสวัสดิ์ คำประกอบ)	ผู้เสนอ	ประสิทธิ์ พิฑูรกิจจ่า (นายประสิทธิ์ พิฑูรกิจจ่า)	ผู้เสนอ
ธีระพันธ์ เพ็ชรสุวรรณ (นายธีระพันธ์ เพ็ชรสุวรรณ)	ผู้เสนอ	พินิจ จันทรสุนทร (นายพินิจ จันทรสุนทร)	ผู้เสนอ
सानันท์ สุพรรณชนะบุรี (นายसानันท์ สุพรรณชนะบุรี)	ผู้เสนอ	ปวีชา บุญมี (นายปวีชา บุญมี)	ผู้เสนอ
โอกาส ร่องเงิน (นายโอกาส ร่องเงิน)	ผู้เสนอ	ชัยวัฒน์ ทรัพย์รวงทอง (นายชัยวัฒน์ ทรัพย์รวงทอง)	ผู้เสนอ
ไชยยศ สะสมทรัพย์ (นายไชยยศ สะสมทรัพย์)	ผู้เสนอ	สมบัติ ศรีสุนทร (นายสมบัติ ศรีสุนทร)	ผู้เสนอ
สมบุญวัน วันไชยธนวงศ์ (นายสมบุญวัน วันไชยธนวงศ์)	ผู้เสนอ	ไพโรจน์ ไฉ่สุนทร (นายไพโรจน์ ไฉ่สุนทร)	ผู้เสนอ
ประทวน เขียวฤทธิ์ (นายประทวน เขียวฤทธิ์)	ผู้เสนอ	เสนีย์ มะดากะกุล (นายเสนีย์ มะดากะกุล)	ผู้เสนอ

สังวาลย์ วงศ์วรรณ (นายสังวาลย์ วงศ์วรรณ)	ผู้เสนอ	สมพงษ์ ออมวิวัฒน์ ผู้เสนอ (นายสมพงษ์ ออมวิวัฒน์)
สมาน ชมภูเทพ (นายสมาน ชมภูเทพ)	ผู้เสนอ	บุญหลง ภาคำฟู ผู้เสนอ (นายบุญหลง ภาคำฟู)
พีรพันธุ์ พาลุสุข (นายพีรพันธุ์ พาลุสุข)	ผู้เสนอ	กมล จิระพันธุ์วานิช ผู้เสนอ (นายกมล จิระพันธุ์วานิช)
พิชัย มงคลวิบูล (นายพิชัย มงคลวิบูล)	ผู้เสนอ	จตุรนต์ คชสิทธิ์ ผู้เสนอ (นายจตุรนต์ คชสิทธิ์)
สวัสดิ์ สืบสายพรหม (นายสวัสดิ์ สืบสายพรหม)	ผู้เสนอ	เชวง วงศ์ใหญ่ ผู้เสนอ (นายเชวง วงศ์ใหญ่)
พิทักษ์ รั้งมีธรรม (นายพิทักษ์ รั้งมีธรรม)	ผู้เสนอ	ทวี สุระบาล ผู้เสนอ (นายทวี สุระบาล)
บัญญัติ วงษ์ประยูร (นายบัญญัติ วงษ์ประยูร)	ผู้เสนอ	ชาติรี พิริยะกิจไพบูลย์ ผู้เสนอ (นายชาติรี พิริยะกิจไพบูลย์)
อัมพล จันทระเจริญ (นายอัมพล จันทระเจริญ)	ผู้เสนอ	ยรรยง ร่วมพัฒนา ผู้เสนอ (นายยรรยง ร่วมพัฒนา)
อภิชาติ หาลำเจียก (นายอภิชาติ หาลำเจียก)	ผู้เสนอ	พยุ่ง ชำของ ผู้เสนอ (นายพยุ่ง ชำของ)
ประเสริฐ สุขวัฒน์ (นายประเสริฐ สุขวัฒน์)	ผู้เสนอ	สนิท จันทวงศ์ ผู้เสนอ (นายสนิท จันทวงศ์)
วีระ ไชยะเดชะ (นายวีระ ไชยะเดชะ)	ผู้เสนอ	ไพจิต ศรีวรขาน ผู้เสนอ (นายไพจิต ศรีวรขาน)
ดวงค์ สิงห์โตทอง (นายดวงค์ สิงห์โตทอง)	ผู้เสนอ	เจริญ ภัคคิวนิช ผู้เสนอ (นายเจริญ ภัคคิวนิช)

สนั่น พยัคฆกุล (นายสนั่น พยัคฆกุล)	ผู้เสนอ	ปิยะ อังกินันทน์ (นายปิยะ อังกินันทน์)	ผู้เสนอ
เยี่ยมพล พลเยี่ยม (นายเยี่ยมพล พลเยี่ยม)	ผู้เสนอ	ลำพอง พิลาสมบัติ (นายลำพอง พิลาสมบัติ)	ผู้เสนอ
นิยม คันทอง (นายนิยม คันทอง)	ผู้เสนอ	เนวิน ชิดชอบ (นายเนวิน ชิดชอบ)	ผู้เสนอ
ไชยวัฒน์ พรหมประสิทธิ์ (นายไชยวัฒน์ พรหมประสิทธิ์)	ผู้เสนอ	อนุรักษ์ จูริมาค (นายอนุรักษ์ จูริมาค)	ผู้เสนอ
ประเนต เสวีฐวิชา (นายประเนต เสวีฐวิชา)	ผู้เสนอ	สมศักดิ์ ชาญด้วยกิจ (นายสมศักดิ์ ชาญด้วยกิจ)	ผู้เสนอ
เชาวลิต สุขสวัสดิ์ (นายเชาวลิต สุขสวัสดิ์)	ผู้เสนอ	เดช วงศ์เทพ (นายเดช วงศ์เทพ)	ผู้เสนอ
วิทยา ชันอาสา (นายวิทยา ชันอาสา)	ผู้เสนอ	วิชัย เอี่ยมวงศ์ (นายวิชัย เอี่ยมวงศ์)	ผู้เสนอ
เรือดรี สุพจน์ ตั้งตระกูล (สุพจน์ ตั้งตระกูล)	ผู้เสนอ	สิทธิ์รัตน์ รัตนวิจารณ์ (นายสิทธิ์รัตน์ รัตนวิจารณ์)	ผู้เสนอ
วีระกร คำประกอบ (นายวีระกร คำประกอบ)	ผู้เสนอ	เรืองวิทย์ ลีศักดิ์ (นายเรืองวิทย์ ลีศักดิ์)	ผู้เสนอ
วิสาร เตชะธีราวัฒน์ (นายวิสาร เตชะธีราวัฒน์)	ผู้เสนอ	ประสาร คำนกุล (นายประสาร คำนกุล)	ผู้เสนอ
เต็น ไช้มีนา (นายเต็น ไช้มีนา)	ผู้เสนอ	วันมูหะมัดนอร์ มะทา (นายวันมูหะมัดนอร์ มะทา)	ผู้เสนอ
ประโกชณ์ สภาวสุ (นายประโกชณ์ สภาวสุ)	ผู้เสนอ	วัลลภ สุปรีย์ศิลา (นายวัลลภ สุปรีย์ศิลา)	ผู้เสนอ

วิทยา แก้วภราดัย (นายวิทยา แก้วภราดัย)	ผู้เสนอ	สมบูรณ์ สิทธิมนตรี (นายสมบูรณ์ สิทธิมนตรี)	ผู้เสนอ
อารีเพ็ญ อุตรสินธุ์ (นายอารีเพ็ญ อุตรสินธุ์)	ผู้เสนอ	วิชาญ ไพบูลย์สิริรัตน์ (นายวิชาญ ไพบูลย์สิริรัตน์)	ผู้เสนอ
มหาทิงค์ ไพรสิน (นายมหาทิงค์ ไพรสิน)	ผู้เสนอ	สยาม วามสุด (นายสยาม วามสุด)	ผู้เสนอ
ชูวิทย์ จิตตสกุล (นายชูวิทย์ จิตตสกุล)	ผู้เสนอ	เจริญ เขาวนัประยูร (นายเจริญ เขาวนัประยูร)	ผู้เสนอ
มงคล จงสุทธนามณี (นายมงคล จงสุทธนามณี)	ผู้เสนอ	จ้านงค์ โพธิสาโร (นายจ้านงค์ โพธิสาโร)	ผู้เสนอ
มานะ แพรสกุล (นายมานะ แพรสกุล)	ผู้เสนอ	วีรพล มุตตามระ (นายวีรพล มุตตามระ)	ผู้เสนอ
ปรีชญญา เจตาทิรัตน์ (นายปรีชญญา เจตาทิรัตน์)	ผู้เสนอ	อาทิตย์ อุไรรัตน์ (นายอาทิตย์ อุไรรัตน์)	ผู้เสนอ
โกศล ไกรฤกษ์ (นายโกศล ไกรฤกษ์)	ผู้เสนอ	จรรยา กวานนท์ (นายจรรยา กวานนท์)	ผู้เสนอ
พลโท จิตรพล ณ ลำปาง (จิตรพล ณ ลำปาง)	ผู้เสนอ	จตุ์ ไกรฤกษ์ (นายจตุ์ ไกรฤกษ์)	ผู้เสนอ
เชษฐ เขาวีศิษฐ (นายเชษฐ เขาวีศิษฐ)	ผู้เสนอ	ธวัชชัย อนามพงษ์ (นายธวัชชัย อนามพงษ์)	ผู้เสนอ
บุญเทียม เขมาภิรัตน์ (นายบุญเทียม เขมาภิรัตน์)	ผู้เสนอ	ปภักดิ์ พัฒนกุล (นายปภักดิ์ พัฒนกุล)	ผู้เสนอ
ประกอบ สังข์โต (นายประกอบ สังข์โต)	ผู้เสนอ	ประชุม รัตนเพียร (นายประชุม รัตนเพียร)	ผู้เสนอ

ประวัฒน์ อุตตะโมต (นายประวัฒน์ อุตตะโมต)	ผู้เสนอ	ประวิช รัตนเพียร (นายประวิช รัตนเพียร)	ผู้เสนอ
ประเสริฐ ม่วงศิริ (นายประเสริฐ ม่วงศิริ)	ผู้เสนอ	ปวีณา ทงสกุล (นางปวีณา ทงสกุล)	ผู้เสนอ
พิศาล ไชยชาญ (นายพิศาล ไชยชาญ)	ผู้เสนอ	มงคล กิมสุนจันทร์ (นายมงคล กิมสุนจันทร์)	ผู้เสนอ
มานะศักดิ์ อินทรโกมาลย์สุต (นายมานะศักดิ์ อินทรโกมาลย์สุต)	ผู้เสนอ	ยิ่งพันธ์ มนะสิการ (นายยิ่งพันธ์ มนะสิการ)	ผู้เสนอ
เย็นจิตต์ ทรัพย์พัฒน์ ณ อยุธยา (นางเย็นจิตต์ ทรัพย์พัฒน์ ณ อยุธยา)	ผู้เสนอ	ลลิตา ฤกษ์สำราญ (นางลลิตา ฤกษ์สำราญ)	ผู้เสนอ
วโรทัย ภัฏญูสาสน์ (นายวโรทัย ภัฏญูสาสน์)	ผู้เสนอ	วัชระ ประภาพัฒน์ (นายวัชระ ประภาพัฒน์)	ผู้เสนอ
สนม เป็ยรินทร์ (นายสนม เป็ยรินทร์)	ผู้เสนอ	สนิท กุลเจริญ (นายสนิท กุลเจริญ)	ผู้เสนอ
สมาน ใจปราณี (นายสมาน ใจปราณี)	ผู้เสนอ	สัญญา สติวรุต (นายสัญญา สติวรุต)	ผู้เสนอ
สุเมต สุนทรเวช (นายสุเมต สุนทรเวช)	ผู้เสนอ	สุวัฒน์ นิงสานนท์ (นายสุวัฒน์ นิงสานนท์)	ผู้เสนอ
สุวัฒน์ วรรณศิริกุล (นายสุวัฒน์ วรรณศิริกุล)	ผู้เสนอ	อุส่าห์ สระมาลา (นายอุส่าห์ สระมาลา)	ผู้เสนอ
พินิจ สัทโท (นายพินิจ สัทโท)	ผู้เสนอ	จุ่น จินตะเวช (นายจุ่น จินตะเวช)	ผู้เสนอ
สุวัจน์ ลิปคพัลลภ (นายสุวัจน์ ลิปคพัลลภ)	ผู้เสนอ	ประยูร สุรนิวงศ์ (นายประยูร สุรนิวงศ์)	ผู้เสนอ

วิเชียร ชาวท่า (นายวิเชียร ชาวท่า)	ผู้เสนอ	นิตินัย นาคกรทรรพ (นายนิตินัย นาคกรทรรพ)	ผู้เสนอ
สุนทร ลีชีทวน (นายสุนทร ลีชีทวน)	ผู้เสนอ	วิญญา จันทะเวช (นายวิญญา จันทะเวช)	ผู้เสนอ
สมพร ศรีวงษ์ (นายสมพร ศรีวงษ์)	ผู้เสนอ	ประทีป กริจาเวช (นายประทีป กริจาเวช)	ผู้เสนอ
อารมย์ ศิริสุวรรณ (นายอารมย์ ศิริสุวรรณ)	ผู้เสนอ	ทองปาน พรมโสภา (นายทองปาน พรมโสภา)	ผู้เสนอ
ประชา บุญเนตร (นายประชา บุญเนตร)	ผู้เสนอ	จำลอง คุตทขุนทด (นายจำลอง คุตทขุนทด)	ผู้เสนอ
พันเอก วินัย เจริญจันทร์ (วินัย เจริญจันทร์)	ผู้เสนอ	เรืออากาศตรี บุญยง วัฒนพงศ์ (บุญยง วัฒนพงศ์)	ผู้เสนอ
โกเมศ ขวัญเมือง (นายโกเมศ ขวัญเมือง)	ผู้เสนอ	ประพันธ์ หุตะสิงห์ (นายประพันธ์ หุตะสิงห์)	ผู้เสนอ
ทินวัฒน์ มฤคพิทักษ์ (นายทินวัฒน์ มฤคพิทักษ์)	ผู้เสนอ	พีระพงศ์ ถนอมพงษ์พันธ์ (นายพีระพงศ์ ถนอมพงษ์พันธ์)	ผู้เสนอ
สมุท มงคลกิติ (นายสมุท มงคลกิติ)	ผู้เสนอ	ไพโรจน์ ทุ่งทอง (นายไพโรจน์ ทุ่งทอง)	ผู้เสนอ
อาจอง ชุมสาย ณ อยุธยา (นายอาจอง ชุมสาย ณ อยุธยา)	ผู้เสนอ	ธีรรงค์ แสงสุริยจันทร์ (นายธีรรงค์ แสงสุริยจันทร์)	ผู้เสนอ
พินิจ จันทรสมบุรณ์ (นายพินิจ จันทรสมบุรณ์)	ผู้เสนอ	สุเทพ วงศ์กำแหง (นายสุเทพ วงศ์กำแหง)	ผู้เสนอ
เกียรติ ศรีสุรินทร์ (นายเกียรติ ศรีสุรินทร์)	ผู้เสนอ	วุฒิพงษ์ เหลืองอุดมชัย (นายวุฒิพงษ์ เหลืองอุดมชัย)	ผู้เสนอ

บันทึกหลักการและเหตุผลประกอบ
ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ...)

พุทธศักราช

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 75 และมาตรา 144 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

เหตุผล

เนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2521 ได้บัญญัติให้รัฐสภาประกอบด้วยวุฒิสภาและสภาผู้แทนราษฎร โดยบัญญัติให้ประธานวุฒิสภาเป็นประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นรองประธานรัฐสภา แต่โดยเหตุที่สภาผู้แทนราษฎรเป็นองค์กรที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชน ในขณะที่วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกที่มาจากการแต่งตั้ง การกำหนดให้ประธานวุฒิสภาเป็นประธานรัฐสภา จึงไม่สอดคล้องกับหลักการในระบอบประชาธิปไตย และเจตนารมณ์แห่งยุคสมัย ซึ่งถือว่าเสียงของประชาชนส่วนใหญ่ต้องเป็นหลักในการปกครองประเทศ จากรณีดังกล่าวจึงเห็นสมควรให้แก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญให้ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นประธานรัฐสภา และให้ประธานวุฒิสภาเป็นรองประธานรัฐสภา เพื่อให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์และหลักการของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยที่แท้จริงต่อไป

และเนื่องจากรัฐธรรมนูญได้บัญญัติให้นำข้อบังคับการประชุมของวุฒิสภามาใช้บังคับในการประชุมร่วมกันของรัฐสภา จึงสมควรแก้ไขบทบัญญัตินี้เสีย โดยให้นำข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎรมาใช้ในการประชุมร่วมกันของรัฐสภา ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับการทำให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นประธานรัฐสภา และเพื่อให้รัฐสภาเป็นสถาบันอันเป็นตัวแทนของประชาชนอย่างแท้จริง จึงจำเป็นต้องตรารัฐธรรมนูญนี้ขึ้น

Object
National Assembly Library

ร่าง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..)
พุทธศักราช

.....
.....
.....

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

มาตรา 1 รัฐธรรมนูญนี้เรียกว่า "รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช"

มาตรา 2 รัฐธรรมนูญนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้ยกเลิกความในมาตรา 75 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2521 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา 75 ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นประธานรัฐสภา ประธานวุฒิสภาเป็นรองประธานรัฐสภา

ประธานรัฐสภามีอำนาจหน้าที่ดำเนินการของรัฐสภาในกรณีประชุมร่วมกันให้ไปปฏิบัติตามระเบียบ และมีอำนาจหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติในรัฐธรรมนูญนี้

ในกรณีที่ประธานรัฐสภาไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานรัฐสภาทำหน้าที่แทน"

มาตรา 4 ให้ยกเลิกความในมาตรา 144 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2521 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา 144 ในการประชุมร่วมกันของรัฐสภา ให้ใช้ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎรโดยอนุโลม"

.....

.....

1 มิถุนายน 2537 Digital Object
National Assembly Library

เรื่อง ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช....
กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

เนื่องจากพวกข้าพเจ้าซึ่งมีนามข้างท้ายนี้ ได้ร่วมกันเสนอร่างรัฐธรรมนูญแห่ง
ราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช ดังรายละเอียดที่ได้
แนบมาพร้อมนี้ โดยพรรคการเมืองทุกพรรคมีมติให้เสนอได้

จึงกราบเรียนมาเพื่อได้โปรดนำเสนอประธานรัฐสภาดำเนินการต่อไปด้วย

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ (ชาติชาย ชุณหะวัณ)	ผู้เสนอ	พลอากาศเอก สิทธิ เศวตศิลา	ผู้เสนอ
หัวหน้าพรรคชาติไทย		(สิทธิ เศวตศิลา).	
พิชัย รัตตกุล	ผู้เสนอ	วัฒนา อัครเวท	ผู้เสนอ
(นายพิชัย รัตตกุล)		(นายวัฒนา อัครเวท)	
หัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์		รองหัวหน้าพรรคราษฎร	
พันเอก พล เริงประเสริฐวิทย์	ผู้เสนอ	ร้อยตำรวจ เฉลิม อยู่บำรุง	ผู้เสนอ
(พล เริงประเสริฐวิทย์)		(โฉลิม อยู่บำรุง)	
หัวหน้าพรรคสหประชาชาติไทย		หัวหน้าพรรคมวลชน	
กมล จิระพันธุ์วณิช	ผู้เสนอ	กร ทัพพะรังสี	ผู้เสนอ
(นายกมล จิระพันธุ์วณิช)		(นายกร ทัพพะรังสี)	
กิตติศักดิ์ หัตถสงเคราะห์	ผู้เสนอ	จองชัย เทียงธรรม	ผู้เสนอ
(นายกิตติศักดิ์ หัตถสงเคราะห์)		(นายจองชัย เทียงธรรม)	
จตุรนต์ คชสีห์	ผู้เสนอ	จาตุรนต์ ฉายแสง	ผู้เสนอ
(นายจตุรนต์ คชสีห์)		(นายจาตุรนต์ ฉายแสง)	

Digital Object Lib.

พลตำรวจโท จ้าวรัส มังคลาวัฒน์ (จ้าวรัส มังคลาวัฒน์)	ผู้เสนอ	เจริญ ภัทธีราภิบาล	ผู้เสนอ
ชวลิต มหาจันทร์ (นายชวลิต มหาจันทร์)	ผู้เสนอ	ชาญชัย พรหมสาขา ณ สกลนคร	ผู้เสนอ
ชูชาติ หาญสวัสดิ์ (นายชูชาติ หาญสวัสดิ์)	ผู้เสนอ	ชูชีพ หาญสวัสดิ์	ผู้เสนอ
เทวลิขิต สุขสวัสดิ์ (นายเทวลิขิต สุขสวัสดิ์)	ผู้เสนอ	ไชยวัฒน์ พรหมประสิทธิ์	ผู้เสนอ
ดุสิต รังคสิริ (นายดุสิต รังคสิริ)	ผู้เสนอ	ถวิล จันทร์ประสงศ์	ผู้เสนอ
แถม ตีบุญมี ณ ชุมแพ (นายแถม ตีบุญมี ณ ชุมแพ)	ผู้เสนอ	จำลองเอก ทรงธรรม บัญญาดี	ผู้เสนอ
ทรงยศ รามสูต (นายทรงยศ รามสูต)	ผู้เสนอ	ทวิช กลิ่นประทุม	ผู้เสนอ
ทศพล สังขทรัพย์ (นายทศพล สังขทรัพย์)	ผู้เสนอ	ณิต ไตรวุฒิ	ผู้เสนอ
นิกร จ้านง (นายนิกร จ้านง)	ผู้เสนอ	บุญเกิด นาคดี	ผู้เสนอ
นิยม วรปัญญา (นายนิยม วรปัญญา)	ผู้เสนอ	บุญส่ง สมใจ	ผู้เสนอ
บุญเสริม เขาวรรณ (นายบุญเสริม เขาวรรณ)	ผู้เสนอ	บุรินทร์ หิรัญบุณะ	ผู้เสนอ
ประกิจ พลเดช (นายประกิจ พลเดช)	ผู้เสนอ	ประทวน รมยานนท์	ผู้เสนอ
		(นายประทวน รมยานนท์)	

ประสงค์ บุรณพงศ์ (นายประสงค์ บุรณพงศ์)	ผู้เสนอ	ประสานต์ บุญมี (นายประสานต์ บุญมี)	ผู้เสนอ
ประสิทธิ์ จันทาทอง (นายประสิทธิ์ จันทาทอง)	ผู้เสนอ	ประเสริฐ สุขวัฒน์ (นายประเสริฐ สุขวัฒน์)	ผู้เสนอ
พวงเล็ก บุญเชียง (นางพวงเล็ก บุญเชียง)	ผู้เสนอ	ปิยะ อังกินันท์ (นายปิยะ อังกินันท์)	ผู้เสนอ
พิชัย มงคลวิรุฑ (นายพิชัย มงคลวิรุฑ)	ผู้เสนอ	พูนสุข โลหะโชติ (นางสาวพูนสุข โลหะโชติ)	ผู้เสนอ
พิทักษ์ รังษีธรรม (นายพิทักษ์ รังษีธรรม)	ผู้เสนอ	ไพโรจน์ เครือรัตน์ (นายไพโรจน์ เครือรัตน์)	ผู้เสนอ
พูลสวัสดิ์ โทตระไวคยะ (นายพูลสวัสดิ์ โทตระไวคยะ)	ผู้เสนอ	ยุทธ อังกินันท์ (นายยุทธ อังกินันท์)	ผู้เสนอ
ระวี กิ่งคำวงศ์ (นายระวี กิ่งคำวงศ์)	ผู้เสนอ	เววัด สิริบุญกุล (นายเววัด สิริบุญกุล)	ผู้เสนอ
เววุฒิ จันดาพล (นายเววุฒิ จันดาพล)	ผู้เสนอ	ลำพอง พิลาสมบัติ (นกลำพอง พิลาสมบัติ)	ผู้เสนอ
วิทยา เทียนทอง (นายวิทยา เทียนทอง)	ผู้เสนอ	วีรัช รัตนเศรษฐ (นายวีรัช รัตนเศรษฐ)	ผู้เสนอ
วิเศษ ใจใหญ่ (นายวิเศษ ใจใหญ่)	ผู้เสนอ	วิสันต์ เดชเสน (นายวิสันต์ เดชเสน)	ผู้เสนอ
วีรวร สิทธิธรรม (นายวีรวร สิทธิธรรม)	ผู้เสนอ	วีระ ไชยะเดชะ (นายวีระ ไชยะเดชะ)	ผู้เสนอ
ศิริพันธ์ จูริมาศ (นางศิริพันธ์ จูริมาศ)	ผู้เสนอ	ศุภสิทธิ์ เดชะคานนท์ (นายศุภสิทธิ์ เดชะคานนท์)	ผู้เสนอ

สนอง รอดโพธิ์ทอง (นายสนอง รอดโพธิ์ทอง)	ผู้เสนอ	สมศักดิ์ ชาวด้วยกิจ (นายสมศักดิ์ ชาวด้วยกิจ)	ผู้เสนอ
สมศักดิ์ ปรีศนานันทกุล (นายสมศักดิ์ ปรีศนานันทกุล)	ผู้เสนอ	สมาน ภูมมะกาญจนะ (นายสมาน ภูมมะกาญจนะ)	ผู้เสนอ
สรวรรด กลิ่นประทุม (นายสรวรรด กลิ่นประทุม)	ผู้เสนอ	สวัสดิ์ สืบสายพวงหม (นายสวัสดิ์ สืบสายพวงหม)	ผู้เสนอ
สำเนา ประจวบเหมาะ (นายสำเนา ประจวบเหมาะ)	ผู้เสนอ	สีหนาท ภาษา (นายสีหนาท ภาษา)	ผู้เสนอ
สุชน ชามพูนท (นายสุชน ชามพูนท)	ผู้เสนอ	สุนทร วิลาวัลย์ (นายสุนทร วิลาวัลย์)	ผู้เสนอ
สุรพันธ์ ชินวัตร (นายสุรพันธ์ ชินวัตร)	ผู้เสนอ	เสวีศักดิ์ กาญญ (นายเสวีศักดิ์ กาญญ)	ผู้เสนอ
เสน่ห์ โสรินทร์ (นายเสน่ห์ โสรินทร์)	ผู้เสนอ	พลเอก ทาญ สีนานนท์ (ทาจ สีนานนท์)	ผู้เสนอ
อนุรักษ์ จูริมาต (นายอนุรักษ์ จูริมาต)	ผู้เสนอ	พลโท เอนก บุญยดี (เอนก บุญยดี)	ผู้เสนอ
เอี่ยม ทองใจสด (นายเอี่ยม ทองใจสด)	ผู้เสนอ	บรรหาร ศิลปอาชา (นายบรรหาร ศิลปอาชา)	ผู้เสนอ
พลตำรวจเอก ประเมณ อติเวทสาร (ประเมณ อติเวทสาร)	ผู้เสนอ	บุญเล็ก ประเสริฐสุวรรณ (นายบุญเล็ก ประเสริฐสุวรรณ)	ผู้เสนอ
ประภัตร โพธสุชน (นายประภัตร โพธสุชน)	ผู้เสนอ	มนตรี พงษ์พานิช (นายมนตรี พงษ์พานิช)	ผู้เสนอ
พงษ์ สารสิน (นายพงษ์ สารสิน)	ผู้เสนอ	อำนาจ ยศสุข (นายอำนาจ ยศสุข)	ผู้เสนอ

ใหม่ ศิรินวกุล (นายใหม่ ศิรินวกุล)	ผู้เสนอ	นิคม แสนเจริญ	ผู้เสนอ
ร้อยตรี ประพาส สิมปะพันธุ์ (ประพาส สิมปะพันธุ์)	ผู้เสนอ	(นายนิคม แสนเจริญ) กัญญา ช่วยปลอด	ผู้เสนอ
กรองกาญจน์ วิสมหมาย (นางกรองกาญจน์ วิสมหมาย)	ผู้เสนอ	(นายกัญญา ช่วยปลอด)	
สันติ ชัยวีรดิชนะ (นายสันติ ชัยวีรดิชนะ)	ผู้เสนอ	อุทัย ศรีสงค์	ผู้เสนอ
อัมพล จันทระเจริญ (นายอัมพล จันทระเจริญ)	ผู้เสนอ	(นายอุทัย ศรีสงค์)	
นิยม คำแหง (นายนิยม คำแหง)	ผู้เสนอ	สิน กุมภะ	ผู้เสนอ
บัวพรม วีรภัยพันธ์ (นายบัวพรม วีรภัยพันธ์)	ผู้เสนอ	(นายสิน กุมภะ)	
สังข์ทอง ศรีธเวศ (นายสังข์ทอง ศรีธเวศ)	ผู้เสนอ	พูนสวัสดิ์ มูลศาสตร์สาทร	ผู้เสนอ
มนตรี ด่านไพบูลย์ (นายมนตรี ด่านไพบูลย์)	ผู้เสนอ	(นายพูนสวัสดิ์ มูลศาสตร์สาทร)	
วารินทร์ สัมศักดิ์กุล (นายวารินทร์ สัมศักดิ์กุล)	ผู้เสนอ	ประยุทธ์ ศิริพานิชย์	ผู้เสนอ
ก่าซุง ประภากรแก้วรัตน์ (นายก่าซุง ประภากรแก้วรัตน์)	ผู้เสนอ	(นายประยุทธ์ ศิริพานิชย์)	
จัญญู งามพิเชษฐ์ (นายจัญญู งามพิเชษฐ์)	ผู้เสนอ	ยรรยง ร่วมพัฒนา	ผู้เสนอ
		(นายยรรยง ร่วมพัฒนา)	
		บวร ภูจรีด	ผู้เสนอ
		(นายบวร ภูจรีด)	
		นิรันดร์ นาเมืองรักษ์	ผู้เสนอ
		(นายนิรันดร์ นาเมืองรักษ์)	
		วุฒิชัย สงวนวงศ์ชัย	ผู้เสนอ
		(นายวุฒิชัย สงวนวงศ์ชัย)	
		สนิท จันทรวงศ์	ผู้เสนอ
		(นายสนิท จันทรวงศ์)	
		สุวิชัย เขียมเจริญอุดมดี	ผู้เสนอ
		(นายสุวิชัย เขียมเจริญอุดมดี)	

จำสับตรี คณินต์ เรืองกุล (อนันต์ เรืองกุล)	ผู้เสนอ	สมศักดิ์ เทพสุทิน (นายสมศักดิ์ เทพสุทิน)	ผู้เสนอ
ประสิทธิ์ ชัยวีรดิชนะ (นายประสิทธิ์ ชัยวีรดิชนะ)	ผู้เสนอ	ชาตรี พิริยะกิจไพบูลย์ (นายชาตรี พิริยะกิจไพบูลย์)	ผู้เสนอ
พยุง ชำของ (นายพยุง ชำของ)	ผู้เสนอ	ระวี หิรัญโชติ (นายระวี หิรัญโชติ)	ผู้เสนอ
ทวี ไกรคุปต์ (นายทวี ไกรคุปต์)	ผู้เสนอ	อภิชาติ ทาล้ำเจียก (นายอภิชาติ ทาล้ำเจียก)	ผู้เสนอ
ทวีศักดิ์ อับดุลบุตร (นายทวีศักดิ์ อับดุลบุตร)	ผู้เสนอ	ตัน วัชรสินธุ์ (นายตัน วัชรสินธุ์)	ผู้เสนอ
พันตรี สิทธิพนม วิชิตวรสาร (สิทธิพนม วิชิตวรสาร)	ผู้เสนอ	อุตร ตันตีสุนทร (นายอุตร ตันตีสุนทร)	ผู้เสนอ
ธนา เมตตาริกานนท์ (นายธนา เมตตาริกานนท์)	ผู้เสนอ	ประสพ บุษราคัม (นายประสพ บุษราคัม)	ผู้เสนอ
อดิศักดิ์ โภคกุลกานนท์ (นายอดิศักดิ์ โภคกุลกานนท์)	ผู้เสนอ	เจ็ย กิกผล (นายเจ็ย กิกผล)	ผู้เสนอ
ธวัชวงศ์ ณ เชียงใหม่ (นายธวัชวงศ์ ณ เชียงใหม่)	ผู้เสนอ	บุญพันธ์ แชววัฒน์ (นายบุญพันธ์ แชววัฒน์)	ผู้เสนอ
เทอดธรรม อัมราลีขีด (นายเทอดธรรม อัมราลีขีด)	ผู้เสนอ	วิวัฒน์ไชย ณ กาฬสินธุ์ (นายวิวัฒน์ไชย ณ กาฬสินธุ์)	ผู้เสนอ
กุลล หมี่เทศ (นายกุลล หมี่เทศ)	ผู้เสนอ	ดาวง ศรีรัตนณรงค์ (นายดาวง ศรีรัตนณรงค์)	ผู้เสนอ
สุบิน ปิ่นขยัน (นายสุบิน ปิ่นขยัน)	ผู้เสนอ	มานิชญ์ วิชัยกุล (นายมานิชญ์ วิชัยกุล)	ผู้เสนอ

รักเกียรติ สุขชนะ (นายรักเกียรติ สุขชนะ)	ผู้เสนอ	สัมพันธ์ ทองสมเฑียร (นายสัมพันธ์ ทองสมเฑียร)	ผู้เสนอ
พลตรี สนั่น ขจรประศาสน์ (สนั่น ขจรประศาสน์)	ผู้เสนอ	สมมาต เองสวัสดิ์ (นายสมมาต เองสวัสดิ์)	ผู้เสนอ
ทวี สุระบาล (นายทวี สุระบาล)	ผู้เสนอ	อุตร ทองน้อย (นายอุตร ทองน้อย)	ผู้เสนอ
สนั่น พยัคฆกุล (นายสนั่น พยัคฆกุล)	ผู้เสนอ	ไพโรจน์ เฉลียวศักดิ์ (นายไพโรจน์ เฉลียวศักดิ์)	ผู้เสนอ
ปรีชา มุสิกกุล (นายปรีชา มุสิกกุล)	ผู้เสนอ	สุชาติ ชำนาญศิลป์ (นายสุชาติ ชำนาญศิลป์)	ผู้เสนอ
สุพัตรา มาดัตต์ (คุณหญิงสุพัตรา มาดัตต์)	ผู้เสนอ	นิพนธ์ พร้อมพันธุ์ (นายนิพนธ์ พร้อมพันธุ์)	ผู้เสนอ
จรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์ (นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์)	ผู้เสนอ	สุทัศน์ เงินหมื่น (นายสุทัศน์ เงินหมื่น)	ผู้เสนอ
พูลศักดิ์ อยู่ประเสริฐ (นายพูลศักดิ์ อยู่ประเสริฐ)	ผู้เสนอ	เดือนใจ นุอุปละ (นางเดือนใจ นุอุปละ)	ผู้เสนอ
ไครวงศ์ สุวรรณคีรี (นายไครวงศ์ สุวรรณคีรี)	ผู้เสนอ	โตก รอดรักษา (นายโตก รอดรักษา)	ผู้เสนอ
สุเทพ เทือกสุบรรณ (นายสุเทพ เทือกสุบรรณ)	ผู้เสนอ	บัญญัติ บรรทัดฐาน (นายบัญญัติ บรรทัดฐาน)	ผู้เสนอ
ชวิน เป้าอารีย์ (นายชวิน เป้าอารีย์)	ผู้เสนอ	อำนาจ สุวรรณคีรี (นายอำนาจ สุวรรณคีรี)	ผู้เสนอ
มารุต บุณนาค (นายมารุต บุณนาค)	ผู้เสนอ	เอนก ทับสุวรรณ (นายเอนก ทับสุวรรณ)	ผู้เสนอ

เสนาะ พึ่งเจียม (นายเสนาะ พึ่งเจียม)	ผู้เสนอ	พิจิตต รัตกุล (นายพิจิตต รัตกุล)	ผู้เสนอ
พรเทพ เตชะไพบูลย์ (นายพรเทพ เตชะไพบูลย์)	ผู้เสนอ	วีโรจน์ ณ บางช้าง (นายวีโรจน์ ณ บางช้าง)	ผู้เสนอ
ปราโมทย์ สุขุม (นายปราโมทย์ สุขุม)	ผู้เสนอ	ศรีสกุล เตชะไพบูลย์ (นางศรีสกุล เตชะไพบูลย์)	ผู้เสนอ
พันตำรวจโท บุญเลิศ เลิศปรีชา (บุญเลิศ เลิศปรีชา)	ผู้เสนอ	วิชัย เขียมวงศ์ (นายวิชัย เขียมวงศ์)	ผู้เสนอ
สมนเล้าะ ไปชะวี (นายสมนเล้าะ ไปชะวี)	ผู้เสนอ	สุรศักดิ์ บัวขาว (นายสุรศักดิ์ บัวขาว)	ผู้เสนอ
เสนอ พึ่งเจียม (นายเสนอ พึ่งเจียม)	ผู้เสนอ	สงข ทิพย์มณี (นายสงข ทิพย์มณี)	ผู้เสนอ
ลาดม เอ่งฉ้วน (นายลาดม เอ่งฉ้วน)	ผู้เสนอ	อำนวย ปะติเส (นายอำนวย ปะติเส)	ผู้เสนอ
โลว พัดโน (นายโลว พัดโน)	ผู้เสนอ	ประณต เสริฐวิชา (นายประณต เสริฐวิชา)	ผู้เสนอ
เทอดพงษ์ ไชยนันท์ (นายเทอดพงษ์ ไชยนันท์)	ผู้เสนอ	ชวน หลีกภัย (นายชวน หลีกภัย)	ผู้เสนอ
เจริญ คันธวงศ์ (นายเจริญ คันธวงศ์)	ผู้เสนอ	สุรินทร์ ทิศสุวรรณ (นายสุรินทร์ ทิศสุวรรณ)	ผู้เสนอ
ประจวบ ไชยสาส์น (นายประจวบ ไชยสาส์น)	ผู้เสนอ	อุดมศักดิ์ อุทชิน (นายอุดมศักดิ์ อุทชิน)	ผู้เสนอ
ประเทือง คำประกอบ (นายประเทือง คำประกอบ)	ผู้เสนอ	วิจิตร แจ่มใส (นายวิจิตร แจ่มใส)	ผู้เสนอ
อดิศร เพียงเกษ (นายอดิศร เพียงเกษ)	ผู้เสนอ		

บันทึกหลักการและเหตุผลประกอบ
ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่...) (ฉบับที่...)
พหุศักดิ์ราช

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 75 และมาตรา 144 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เพื่อกำหนดให้ประธานสภาผู้แทนราษฎร เป็นประธานรัฐสภาและให้นำข้อบังคับของสภาผู้แทนราษฎรมาใช้ในการประชุมร่วมกันของรัฐสภา

เหตุผล

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2521 เพื่ออัญญัติให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นประธานรัฐสภาและให้ประธานวุฒิสภาเป็นรองประธานรัฐสภา และเพื่อให้สอดคล้องกับการแก้ไขดังกล่าว จึงสมควรแก้ไขให้นำข้อบังคับการประชุมของสภาผู้แทนราษฎรมาใช้ในการประชุมร่วมกันของรัฐสภาด้วย จึงจำเป็นต้องตรารัฐธรรมนูญนี้ขึ้น

มาตรา 4 ให้ยกเลิกความในมาตรา 144 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

Digital Object
National Assembly Library

"มาตรา 144 ในการประชุมร่วมกันของรัฐสภา ให้ใช้ ข้อบังคับการประชุมของสภาผู้แทนราษฎรโดยอนุโลม"

.....

.....

นายณรงค์ วงศ์วรรณ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (แพร่) : กราบเรียน ท่าน
ประธานรัฐสภาที่เคารพ กระผม นายณรงค์ วงศ์วรรณ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจาก
จังหวัดแพร่ พรรคเอกภาพ ท่านประธานที่เคารพ กระผมและเพื่อนสมาชิกพรรคเอกภาพ
พรรคประชากรไทย พรรคปวงชนชาวไทย พรรคเสรีนิยม พรรคสังคมนิยมประชาธิปไตยได้ร่วมกัน
เสนอร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช
โดยมีหลักการและเหตุผล ดังต่อไปนี้

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 75 และมาตรา 144 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร
ไทย

เหตุผล

เนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2521 ได้บัญญัติให้
รัฐสภาประกอบด้วยวุฒิสภาและสภาผู้แทนราษฎร โดยบัญญัติให้ประธานวุฒิสภาเป็นประธาน
รัฐสภา และประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นรองประธานรัฐสภา แต่โดยเหตุที่สภาผู้แทน
ราษฎรเป็นองค์กรที่มาจากกรเลือกตั้งของประชาชน ในขณะที่วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกที่
มาจากการแต่งตั้ง การกำหนดให้ประธานวุฒิสภาเป็นประธานรัฐสภาจึงไม่สอดคล้องกับ
หลักการในระบอบประชาธิปไตย และเจตนารมณ์แห่งยุคสมัย ซึ่งถือว่าเสียงของประชาชน
ส่วนใหญ่ต้องเป็นหลักในการปกครองประเทศ จากกรณีดังกล่าว จึงเห็นสมควรให้แก้ไขเพิ่ม
เติมรัฐธรรมนูญ ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นประธานรัฐสภา และให้ประธานวุฒิสภาเป็น
รองประธานรัฐสภา เพื่อให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์หลักการ ของการปกครองในระบอบ
ประชาธิปไตยที่แท้จริงต่อไป

และเนื่องจากรัฐธรรมนูญได้บัญญัติให้นำข้อบังคับการประชุมของวุฒิสภามาใช้
บังคับในการประชุมร่วมกันของรัฐสภา จึงสมควรแก้ไขบทบัญญัตินี้เสีย โดยให้นำข้อบังคับ
การประชุมสภาผู้แทนราษฎรมาใช้ในการประชุมร่วมกันของรัฐสภา ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับ

การที่ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นประธานรัฐสภา และเพื่อให้รัฐสภาเป็นสถาบันอันเป็น
ตัวแทนของประชาชนอย่างแท้จริง จึงจำเป็นต้องตรารัฐธรรมนูญขึ้น

ท่านประธานรัฐสภาที่เคารพ หากจะกล่าวว่าการประชุมรัฐสภาเรื่องที่สำคัญหรือ
เป็นประวัติศาสตร์ทางการเมืองแล้ว กระผมก็คิดว่าการประชุมรัฐสภาในวันนี้ควรจะได้อุท
กฤษณ์ที่เป็นประวัติศาสตร์อีกวาระหนึ่งเพราะได้มีบรรดาสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรร่วมกันเสนอ
ญัตติให้แก้ไขรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับผู้ดำรงตำแหน่งประธานรัฐสภาให้สอดคล้องกับการเคารพต่อ
เจตนารมณ์ของประชาชนตามวิถีทางประชาธิปไตย ญัตติแก้ไขรัฐธรรมนูญ 2 ฉบับนี้เสนอ
โดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรถึง 300 กว่าคน มีหลักการเดียวกัน คือกำหนดให้ประธานสภา
ผู้แทนราษฎรเป็นประธานรัฐสภาและให้นำข้อบังคับการประชุมของสภาผู้แทนราษฎรมาใช้ใน
การประชุมร่วมกันของรัฐสภา แม้จะยังมีเงื่อนไขเกี่ยวกับระยะเวลาว่าจะให้บังคับใช้เมื่อใด
แตกต่างกันออกไปกระผมคิดว่ามันเป็นเพียงข้อแตกต่างที่ไม่ใช่หลักการ ซึ่งจะเห็นเหตุให้เป็น
อุปสรรคต่อการแก้ไขหลักการใหญ่ได้อย่างไร ท่านประธานรัฐสภาที่เคารพ ที่กระผมกล่าวว่า
วันนี้เป็นวันประวัติศาสตร์ก็เพราะเหตุว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้ผ่านกระบวนการเลือกตั้ง
จากประชาชนจะได้แสดงความสมัครสมานสามัคคีร่วมกัน ไม่ใช่เขาไม่ถือเรา ไม่มีฝ่ายค้าน
ไม่มีฝ่ายรัฐบาลสำหรับวันนี้ เพราะกระผมเชื่อว่าวันนี้พวกเราต้องแสดงให้เห็นว่าจะช่วยกัน
สนับสนุนให้ร่างแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญที่กำลังพิจารณาอยู่นี้ให้สำเร็จลุล่วง เพราะงานนี้ถือ
ว่าเป็นภารกิจ ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรร่วมกันกระผมต้องขอประธานอภัย ต่อท่าน
วุฒิสมาชิกผู้ทรงเกียรติ ที่ได้กล่าวเน้นถึงภาระของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแต่ทั้งนี้เป็นเพราะ
ละเลยไม่เห็นความสำคัญของวุฒิสมาชิกก็หาไม่ แต่กระผมเห็นว่าประเด็นที่เรากำลังขอแก้ไข
รัฐธรรมนูญในวันนี้เป็นภารกิจ หลักของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งจะต้องร่วมกันแสดงออก
ให้ปรากฏเสียก่อนว่ามีความคิดเห็นในทางเดียวกัน มีความประสงค์ร่วมกัน ต้องแสดงให้
ชัดเจนเสียก่อน เมื่อมีความเป็นเอกฉันท์แล้วกระผมก็เชื่อว่าเราคงจะได้รับความร่วมมือจาก
ท่านวุฒิสมาชิกผู้มีความปรารถนาดีต่อระบอบการปกครองแบบระบอบประชาธิปไตยอย่างแท้จริง

ท่านประธานที่เคารพวิวัฒนาการของระบอบประชาธิปไตยในก้นเงาได้พัฒนาก้าวหน้า เป็นลำดับนับตั้งแต่สมเด็จพระปกเกล้าธิราช พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปกพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ พระราชทานรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ณ วันที่ 10 ธันวาคม พุทธศักราช 2475 อันถือได้ว่าเป็นการสถาปนาการปกครองระบอบประชาธิปไตย เป็นเบื้องต้น และด้วยพระราชปณิธานแน่วแน่ของพระมหากษัตริราชพระองค์นั้นที่ปรารถนาจะพระราชทานพระราชอำนาจในการปกครองแผ่นดิน ให้แก่ปวงชนชาวไทยทั้งมวล มิใช่แก่บุคคลคณะใดหรือฝ่ายใดโดยเฉพาะ ทั้งนี้โดยมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขแห่งประเทศ และทรงใช้อำนาจอธิปไตยอันเป็นของปวงชนตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญฉบับแต่ก่อนนั้นเป็นต้นมาถึงปัจจุบันเป็นเวลา 57 ปีแล้ว เหตุการณ์บ้านเมืองได้ผันแปร รัฐธรรมนูญที่ใช้เป็นหลักในการปกครองประเทศก็ได้เปลี่ยนแปลงแก้ไขมาหลายครั้งหลายครา จนถึงรัฐธรรมนูญฉบับที่ใช้อยู่ปัจจุบันนี้ซึ่งประกาศใช้ตั้งแต่วันที่ 22 ธันวาคม พุทธศักราช 2521 ในรัฐธรรมนูญฉบับนี้เองมีบทบัญญัติในมาตรา 3 ว่า "อำนาจอธิปไตยมาจากปวงชนชาวไทย พระมหากษัตริย์ผู้เป็นประมุขทรงใช้อำนาจนั้นทางรัฐสภา คณะรัฐมนตรีและศาลตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้" ความดังกล่าวก็ปรากฏชัดเจนว่า อำนาจอธิปไตยมาจากปวงชนชาวไทย ดังนั้นการจะอนุวัติให้ดำรงตำแหน่งประธานของสภา ได้มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์เนื่องกับ ประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยให้ชัดเจนถูกต้องตามความเป็นจริง จึงย่อมจะสอดคล้องกับหลักการเคารพและยอมรับความสำคัญของประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจ

ฉันทิโดยยิ่งขึ้น ท่านประธานที่เคารพครับ กระผมไม่ปฏิเสธเลยว่าตั้งแต่ใช้รัฐธรรมนูญฉบับนี้ซึ่งยกให้ประธานวุฒิสภาเป็นประธานรัฐสภามาเป็นระยะเวลา 10 ปีผ่านมานั้น ผู้ที่ดำรงตำแหน่งประธานรัฐสภาคือท่านประธานวุฒิสภาก็มีข้อคำทักหรือไม่เหมาะสมแต่ประการใดก็ตามไม่ ตรงกันข้ามกระผมเห็นว่าท่านประธานรัฐสภาคนก่อน ๆ หรือท่านที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในขณะนี้เป็นผู้มีเกียรติ และมีส่วนช่วยผดุงเกียรติของสถาบันรัฐสภาไว้ได้เป็นอย่างดียิ่ง แต่เพราะเหตุที่ท่านประธานรัฐสภาผู้มาจากสมาชิกวุฒิสภาคงถูกรัฐธรรมนูญวางเงื่อนไขจำกัดให้

ห่างไกลต่อความเกี่ยวเนื่องกับประชาชน ดังนั้นจะถือว่าเป็นผู้ที่ได้รับเอาแต่ใจจากประชาชนให้เข้ามาเป็นตัวแทนของราษฎร จึงไม่อาจกล่าวได้เต็มปากเต็มคำนัก และเนื่องจากสถานการณ์ทางการเมืองในระยะเวลา 10 ปีที่ผ่านมา ได้กำหนดพัฒนาด้วยดีเป็นลำดับ จนบัดนี้เป็นระยะเวลาอันเหมาะสมที่จะได้เปิดโอกาสให้ผู้ที่ผ่านมากระบวนกาเลือกตั้งจากประชาชน ผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย ได้เป็นผู้รับภาระสำคัญที่แทนประชาชนวุฒิสภาได้แบกรับภาระอันหนักหน่วงในตำแหน่งประธานรัฐสภานั้นมาไว้เป็นภาระของประชาชน ผู้ที่เลือกตัวแทนโดยคงเสียเอง ท่านประธานที่เคารพ รัฐธรรมนูญฉบับนี้เมื่อกระผมได้ศึกษาดูที่มา ตั้งแต่ต้นร่างเรื่อยตลอดมากระบวนกาต่าง ๆ จนมีการตราออกประกาศใช้จะพบความจริงว่า ในชั้นเดิมนั้นรัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้กำหนดให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นประธานรัฐสภา หลักการนี้ได้ปรากฏชัดเจนตั้งแต่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้ยกร่างขึ้นเพื่อเสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติก็ได้รับหลักการนี้ แล้วตั้งกรรมาธิการไปพิจารณา ในชั้นกรรมาธิการก็ยังคงมีมติยืนยันให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นประธานรัฐสภา แล้วเสนอต่อที่ประชุมใหญ่ แต่เผด็จการผู้แปรญัตติให้ประธานวุฒิสภาเป็นประธานรัฐสภาไว้ แล้วโหวตชนะในครั้งสุดท้าย จึงมีผลให้ประธานวุฒิสภาเป็นประธานรัฐสภา อย่างไรก็ตามกระผมอาจกล่าวได้แน่ชัดว่า เจตนารมณ์ของกรรมาธิการร่างรัฐธรรมนูญนี้ได้วางหลักให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นประธานรัฐสภาอยู่แล้ว ท่านประธานที่เคารพ กระผมขอกราบเรียนว่า ที่ได้ร่วมกันเสนอญัตติแก้ไขรัฐธรรมนูญนี้ไม่ได้มีเจตนาที่จะสนับสนุนบุคคลใดเพื่อให้เป็นใหญ่เป็นโต และก็มีได้ประสงค์จะต้องการสืบทอดอำนาจของบุคคลหนึ่งบุคคลใด แต่ขอกราบเรียนด้วยความบริสุทธิ์ใจอย่างแท้จริงว่าการแก้ไขรัฐธรรมนูญในวันนี้ก็เพื่อวางหลักเกณฑ์ที่เห็นร่วมกัน ถึงเวลาแล้วที่บ้านเมืองของเราควรจะได้รับการพัฒนาระบอบการเมือที่ใกล้กับคำว่า ประชาธิปไตยเพิ่มขึ้น และขออนุญาตกราบเรียนเป็นลำดับสุดท้ายกับท่านสมาชิกวุฒิสภา โดยเฉพาะกับท่านประธานวุฒิสภาว่า กระผมมิได้มีความรังเกียจหรือคัดจะลบหลู่คุณวุฒิ ความสามารถ หรืออะไรอื่นใดความเคารพนับถืออันมีอยู่เป็นอยู่อย่างไรก็คงอย่างนั้น ไม่เปลี่ยนแปลงตาม

ตำแหน่งหน้าที่เพราะกระผมเคารพคนที่ความประพฤติ มิใช่ตำแหน่ง แต่กระผมกระทำในวันนี้เป็นเรื่องคำนึงถึงหลักสำคัญ และกระผมหวังว่าหากการแก้ไขรัฐธรรมนูญที่ชุกกันในวันนี้สำเร็จโดยความเรียบร้อย สมาชิกสภาทุกท่านจะไม่ว่าเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือวุฒิสภาก็จะได้ชื่อว่าเป็นผู้ร่วมกันสนองพระราชาปณิธานของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว พระมหากษัตริย์ผู้ประเสริฐที่ได้ทรงมีพระมหากวณาธิคุณพระราชทานประชาธิปไตย ให้ปวงชนชาวไทย และโดยที่พระองค์หวังว่าประชาชนชาวไทยจะได้มีส่วนร่วมในการปกครองประเทศ การให้โอกาสแก่ประชาชนเลือกผู้ที่จะดำรงตำแหน่งประธานรัฐสภา ก็จะเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้พระราชปณิธานนั้นสัมฤทธิ์ผล ขอขอบคุณท่านประธานที่เคารพ

ประธานรัฐสภา : ขอบขอบคุณ ค่อยไปขอเชิญผู้เสนอร่างฉบับที่ 2 ครั้น เชิญครับ

นายจ้องชัย เทียนธรรม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สุพรรณบุรี) : กราบเรียนท่านประธานรัฐสภาที่เคารพ กระผม นายจ้องชัย เทียนธรรม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดสุพรรณบุรี พรรคชาติไทย ในนามของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรควมรัฐภลประกอบด้วย พลเอก ชาคีชาย ชูณหะวัณ หัวหน้าพรรคชาติไทย พลอากาศเอก สิทธิ เศวตศิลา หัวหน้าพรรคกิจสังคม นายพิชัย รัตกุล หัวหน้าพรรคประชาธิปไตย พลเอก เทียนชัย สิริสัมพันธ์ หัวหน้าพรรคราษฎร พันเอก พล เริงประเสริฐวิทย์ หัวหน้าพรรคสหประชาธิปไตย และ ร้อยตำรวจเอก เฉลิม อยู่บำรุง หัวหน้าพรรคมวลชน ขอกราบเรียนเสนอหลักการและเหตุผลประกอบร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช ดังต่อไปนี้ครับ

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 75 และมาตรา 144 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยเพื่อกำหนดให้ประธานสภาผู้แทนราษฎร เป็นประธานรัฐสภาและให้นำข้อบังคับของสภาผู้แทนราษฎรมาใช้ในการประชุมร่วมกันของรัฐสภา

เหตุผล

เนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2521 ได้ประกาศใช้มาเป็นระยะเวลาอันพอสมควรและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยมีความมั่นคง และพัฒนาขึ้นตามลำดับประกอบทั้งเป็นช่วงเวลาอันเหมาะสมที่จะได้มีการแก้ไขในส่วนสำคัญของรัฐธรรมนูญ เรื่องประธานรัฐสภาให้สอดคล้องกับความต้องการของบรรดาสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหลาย จึงมีความจำเป็นต้องแก้ไขรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2521 เพื่อให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นประธานรัฐสภาและให้ประธานวุฒิสภาเป็นรองประธานรัฐสภา พร้อมทั้งแก้ไขให้นำข้อบังคับการประชุมของสภาผู้แทนราษฎรไว้ในการประชุมร่วมกันของรัฐสภาด้วยควับ ขอกราบขอพระคุณครับ

ประธานรัฐสภา : ขอขอบคุณครับ ต่อไปจะเป็นการอภิปรายสลับกันในระหว่างฝ่ายที่มีความคิดเห็นคัดค้านกับฝ่ายที่มีความคิดเห็นสนับสนุนร่างรัฐธรรมนูญทั้ง 2 ฉบับนี้ เชิญท่านผู้ที่มีความคิดเห็นขอคุณหญิงนันทภาครับ

คุณหญิงนันทภา สุประภาตะนันท์ สมาชิกวุฒิสภา : ท่านประธานที่เคารพสิ่งที่ดิฉันจะขอกราบเรียนต่อไปนั้นก็ไม่ใช่เป็นเพราะเหตุที่ว่าจะถือศักดิ์ศรีว่าประธานวุฒิสภาสมควรจะเป็นประธานรัฐสภา และก็ไม่ใช่เป็นเรื่องที่จะเอาแพ้ ชนะ เพราะว่าดิฉันก็ได้ทราบอยู่ล่วงหน้าแล้วว่าท่านเสนอแก้ไขรัฐธรรมนูญ 2 มาตรานี้จะผ่านไปด้วยดี และก็คงจะมีคะแนนอย่างท่วมท้นแต่ที่ดิฉันก็อยากขอกราบเรียนท่านประธานว่า เนื่องจากรัฐธรรมนูญนั้นเป็นกฎหมายที่มีความสำคัญที่สุดเวลาที่มีการพูดถึงกันมามากต่อมาก มีาทศความ มีการถกเถียง โดยนักวิชาการเป็นอันมากที่เชื่อว่ารัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันนี้นั้นจะมีจุดใดบ้างที่ควรจะต้องแก้ไขซึ่งก็คงจะมีหลายจุด ที่นี้เมื่อมาถึงคราวที่มีการเสนอแก้ไขในคราวนี้ปรากฏว่ากลับขอแก้ไขเพียงเรื่องเดียว คือให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นประธานรัฐสภา ดิฉันก็อยากจะขอให้ท่านประธานได้กรุณาตรองดูว่า ประชาชนที่อยู่วงนอกเขากำลังมองดูว่าเรานี้ สภาเราที่กำลังทำอะไรกันอยู่ทว่าบ้านชาวชนบทจะได้รับประโยชน์อะไรจากงานที่เรานี้แก้กฎหมาย 2 มาตราที่

เท่านั้นอีกประการหนึ่งการที่แก้เพียง 2 มาตราในนั้นจะทำให้เกิดความไม่สอดคล้องกับอีกหลาย ๆ มาตราในรัฐธรรมนูญที่ไม่ได้ขอแก้ไข และแม้ในมาตรา 75 นั้นเองนี้ถ้าท่านดูในวรรณคดีซึ่งมีความว่า "ในกรณีที่ประธานรัฐสภาไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ให้รองประธานรัฐสภาทำหน้าที่แทน" อันนี้ก็คงจะเกิดการตีความปัญหากฎหมายกัน ขึ้นในภายหลังว่า ในกรณีที่ท่านประธานรัฐสภาที่มาจากประธานสภาผู้แทนราษฎรไม่มี เช่นในกรณีที่สภากำลังถูกยุบเช่นนี้ ประธานวุฒิสภาซึ่งเป็นรองประธานรัฐสภาในขณะนั้นนี้จะทำหน้าที่แทนได้แค่ไหนเพียงใดหรือไม่ เพราะว่าการที่ไม่มีประธานรัฐสภาในขณะนั้นมิใช่เป็นเรื่องที่ว่าประธานรัฐสภาไม่อยู่ หรือว่าไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ อันนี้เป็นเพียงตัวอย่างเรื่องหนึ่งที่จะนำมาขอกราบเรียนให้ท่านได้โปรดวิเคราะห์ ที่นี้ดิฉันก็อยากกราบเรียนต่อไปอีกสักเล็กน้อยถึงฐานะของประธานวุฒิสภาซึ่งรัฐธรรมนูญปัจจุบันนี้กำหนดให้เป็นประธานรัฐสภานั้นนะ ดิฉันคิดว่าเราดูเจตนารมณ์เสียก่อนดิฉันไม่เชื่อว่าเจตนารมณ์ในเรื่องนี้เพียงว่าต้องการจะให้ประธานวุฒิสภามีศักดิ์ศรีเหนือประธานสภาผู้แทนราษฎรแต่อย่างใดหาไม่ ถ้าเราตรวจดูในตอนที่ร่างหรือในตอนพิจารณาว่ารัฐธรรมนูญนั้นจะเห็นว่า การที่เอาประธานวุฒิสภาขึ้นมาเป็นประธานรัฐสภานั้นเราต้องการประโยชน์จากความเป็นกลางของประธานรัฐสภา เพราะเหตุที่ว่าประธานวุฒิสภานั้นไม่ได้สังกัดพรรคการเมืองเช่นเดียวกับสมาชิกวุฒิสภาทั้งหลายที่รัฐธรรมนูญบัญญัติห้ามไว้ว่าไม่ให้สังกัดพรรคการเมืองไหน แล้วดิฉันยังเห็นต่อไปว่าการที่รัฐธรรมนูญกำหนดอำนาจหน้าที่ของวุฒิสภาเอาไว้มีน้อยกว่าสภาผู้แทนราษฎรนั้นน่าจะกลับจะทำให้ประธานวุฒิสภา ซึ่งเข้ามารับตำแหน่งเป็นประธานรัฐสภาอย่างในขณะนี้จะสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้เต็มที่โดยที่ไม่มีอะไรเลยในทางการเมืองที่จะมาแทรกแซง นอกจากความเป็นกลางแล้วนั้นจะยิ่งกว่านั้นถ้าท่านกรณาวุฒิสภาที่กำหนดให้ประธานรัฐสภา เป็นประธานศาลาการรัฐธรรมนูญก็จะยิ่งเห็นชัดว่า ความสำคัญของการที่เราจะต้องมีประธานรัฐสภาที่ไม่สังกัดพรรคการเมืองใดนั้นจะเห็นยิ่งขึ้น ซึ่งดิฉันจะไม่ขอใช้เวลานานที่นี้เรียนว่าหน้าที่หรืออำนาจของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญนั้นมื่ออย่างไรบ้าง อย่างไรก็ตามที่ละความเห็น

ของดิฉันก็คงจะเป็นความเห็นข้างฝ่ายน้อย โปรดกรุณาอย่าถือว่าเป็นการบังอาจที่ขึ้นมา
กล่าวถึงความเห็น ของข้างมาก ดิฉันเพียงแต่ว่าต้องการที่จะให้พวกแกกับขบวนการรวมบุญของเรา
เป็นไปอย่างรอบคอบกว่านี้ เพื่อว่าจะได้เป็นการสร้างประวัติศาสตร์ที่ดีไว้แก่สถานที่แห่งนั้น
ขอขอบคุณมากค่ะ

ประธานรัฐสภา : คุณพิชัยครับ

นายพิชัย รัตตกุล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (กรุงเทพมหานคร) : ท่าน
ประธานรัฐสภาที่เคารพ กระผม นายพิชัย รัตตกุล ส.ส. กทม. พรรคประชาธิปัตย์
เมื่อสักครู่นี้ท่านประธานกล่าวว่าจะทำให้มีการอภิปรายฝ่ายสนับสนุนและกัฝ่ายค้าน ผมขอ
เรียนด้วยความจริงใจว่าผมตกใจ และแปลกใจ เพราะว่าผมเกือบจะไม่เชื่อเลยว่าในที่
ประชุมอันมีเกียรตินี้จะมิได้มีความเห็นคัดค้านในประเด็นที่เรากำลังพิจารณาอยู่นี้ ผมจึงลุก
ขึ้น แต่หลังจากที่ฟังท่านวุฒิสมาชิกได้กล่าวเมื่อสักครู่นี้แล้ว ก็เป็นที่เข้าใจได้ว่าอาจจะมียาง
ท่านทั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสมาชิกที่อาจจะมีความเห็นคัดค้านก็เป็นไปได้ แต่ผม
ลุกขึ้นมาในวันนี้เพื่อที่จะอภิปรายให้การสนับสนุนร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ยิ่งกว่าเดิม ผมอยาก
จะเรียนท่านประธานครับว่าการปกครองระบอบประชาธิปไตยนั้นเราต้องยอมรับว่าการปกครอง
ระบอบประชาธิปไตยนั้นไม่สามารถจะแก้ไขปัญหาของชาติบ้านเมืองทุกอย่างได้ แต่ก็ไม่มี
การปกครองอะไรเลยที่จะดีกว่าการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ก็ด้วยเหตุนี้เองทุก
ประเทศจึงอ้างอยู่เสมอว่าเขานั้นปกครองโดยระบอบประชาธิปไตย แม้กระทั่งประเทศที่มีลัทธิ
สังคมนิยม ลัทธิคอมมิวนิสต์ เขาก็บอกว่าเขาปกครองบ้านเมืองเขาโดยระบอบประชาธิปไตย
เพราะฉะนั้นผมจึงมีความเห็นเราสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 357 คนผมเชื่อ จึงมีความเห็น
เหลือเกินว่าความหมายของคำว่า ประชาธิปไตย นั้น ไม่มีความหมายที่ไหนดีกว่าคำว่า
ประชาธิปไตย นั่นก็คือการปกครองของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชน
เพราะฉะนั้นท่านประธานที่เคารพ ถ้าหากเรามองไปในอดีต มาย้อนไปในอดีตแล้ว ประเทศ
ของเราหลังจากการเปลี่ยนแปลงการปกครองมาเป็นเวลากี่ร่วม 57 ปีแล้วในอีกไม่กี่วัน

ข้างหน้า เราจะเห็นได้ว่าแต่ละยุค แต่ละสมัยผู้มีอำนาจล้วนแต่มีความคิดหรือตีความหมายของคำว่าประชาธิปไตย แตกต่างกันทั้งสิ้น แล้วก็บ่อยครั้งรวมกันแล้วกว่า 30 ปี ในจำนวน 57 ปีที่บ้านเมืองของเราถูกปกครองโดยของเผด็จการ โดยเผด็จการ และเพื่อเผด็จการและก็อ้างว่านั่นแหละคือประชาธิปไตย ในอดีตเราจึงมีรัฐธรรมนูญหลายฉบับหลายเรื่องหลายราว เรามีรัฐธรรมนูญฉบับที่เราเรียกว่ารัฐธรรมนูญที่แท้จริง รัฐธรรมนูญฉบับที่ 2492 และรัฐธรรมนูญ ฉบับ 2517 ที่ผมยืนยันได้ว่าและผมเชื่อทุกท่านยืนยันได้ว่าเป็นรัฐธรรมนูญที่เป็นระบอบประชาธิปไตยที่แท้จริง ในขณะที่เดียวกันเราก็มีรัฐธรรมนูญที่เรียกว่ารัฐธรรมนูญที่ปั่นป่วน รัฐธรรมนูญครึ่งใบ เหล่านี้เป็นต้น กฎหมายรัฐธรรมนูญร่างขึ้นมา ท่านประธาน ผมขอถอนเล็กน้อยครั้นว่าถูกร่างขึ้นมา ในอดีตนะครั้นก็เพื่อประโยชน์ของคนกลุ่มเล็ก ๆ กลุ่มหนึ่ง เป็นช่วงเป็นตอนตลอดเวลา 57 ปีที่ผ่านมาและก็ยังรัฐธรรมนูญที่พอจะเรียกว่าเป็นประชาธิปไตยได้ก็คือ 2492 และ 2517 แต่รัฐธรรมนูญที่มีอำนาจมาจากปวงชนชาวไทยโดยแท้จริงนั้นก็อยู่ไม่ได้นาน 2492 กับ 2517 อยู่ไม่ได้นาน ผมไม่อยากจะคิดว่าท่านประธาน ผมไม่อยากจะคิดว่าผู้มีอำนาจแต่ละยุคแต่ละสมัยที่ผ่านมาไม่น่าอยากมอบอำนาจจอชวโद्यที่แท้จริงให้แก่ประชาชน เพราะนั่นหมายถึงว่าท่านเหล่านั้น ชัดพระราชาประสงค์ของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวแต่ที่ผมจะคิดอย่างไรครับ ถ้าไม่คิดเป็นอย่างนั้น มันไม่มีทางจะคิดอย่างอื่นได้นอกจากว่าท่านเหล่านั้นในอดีตที่ผ่านมา ล้วนแต่ต้องการที่จะยึดครองอำนาจท่านนั่นเอง มาบัดนี้ครับเราใช้รัฐธรรมนูญฉบับนี้มา 3 วันรัฐธรรมนูญที่ต้องไม่มีผลว่ารัฐธรรมนูญฉบับที่เราใช้อยู่ขณะนี้ก็เป็นรัฐธรรมนูญที่มาจากกาปฏิวัติรัฐประหาร ถือกำเนิดมาจากการปฏิวัติรัฐประหารเมื่อตุลาคม 2520 และถึงแม้จะได้มีการแก้ไขในปี 2528 แล้วก็ตาม ก็ยังมีประเด็นและต้องยอมรับครับ มีประเด็นอีกหลายประเด็นที่ควรจะต้องแก้ไข เพื่อให้บ้านเมืองของเรามีการปกครองเป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์แบบ และเหมาะสมกับคนไทยเราต่อไป และวันนี้ท่านประธานที่เคารพ เราก็เดินทางมาถึงอีกจุดหนึ่งที่มีความสำคัญที่อาจจะนำไปสู่ความหวังและความฝันที่เราตั้งเป้าหมายไว้ ร่างรัฐธรรมนูญ

แห่งราชอาณาจักรฉบับนี้ ถ้าจะถามผมว่ามีประเด็นที่จะต้องพิจารณาเพียง 2 ประเด็น

ประเด็นแรกคือประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นประธานรัฐสภา แล้วถ้าใช้กฎข้อบังคับของสภาผู้แทนราษฎรเป็นข้อบังคับของการประชุมร่วมรัฐสภา ถ้าจะถามผมว่าผมพอใจหรือไม่ในการแก้ไข เฉพาะ 2 ประเด็นนี้ คำตอบของผมและของพรรคประชาชนก็ปัดๆที่ผมสังกัดอยู่ก็จะว่ามีไม่พอใจ ผมไม่พอใจ เว้ยไม่พอใจ แต่ทั้งนี้ก็เพราะว่าความฝันและความหวังของเราที่ได้เพียรพยายามมากกว่า 43 ปีในฐานะที่เป็นพรรคการเมืองนั้นยังไม่บรรลุผล 100 เปอร์เซ็นต์ แต่อย่างน้อยที่สุดบ้านเมืองของเราที่กำลังเดินไปถูกทิศทางแล้ว นั่นคือการแก้ไขรัฐธรรมนูญไม่ได้ทำโดยอาศัยอำนาจจากปากกระบอกปืนแต่อาศัยเวทีนี้ เวทีรัฐสภาในการที่จะแก้ไขรัฐธรรมนูญให้เป็นระบอบประชาธิปไตยยิ่งขึ้น จากการอธิบายของท่านวุฒิสมาชิกและผมเชื่อว่าของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต่อไปก็จะเน้น ในเรื่องเกี่ยวกับว่าให้มีผลบังคับตอนไหน อันนี้ผมจะไม่พูดจนกว่าจะมีคนอื่น สมาชิกท่านอื่นได้กล่าวขึ้นมา ก่อน แต่ผมอยากจะพูดประเด็นเดียวที่ท่านวุฒิสมาชิกได้กล่าวเมื่อก็รับว่าถามว่าในการแก้ไขประเด็นนี้นั้นชาวบ้านจะได้อะไร แก้ไขประธานสภาผู้แทนราษฎรให้เป็นประธานรัฐสภาและประธานวุฒิสภาให้เป็นรองประธานรัฐสภานั้นชาวบ้านจะได้อะไร ผมอยากตอบครับชาวบ้านจริง ๆ นับเป็นเงินแล้วไม่ได้ละครับ แต่สิ่งที่ชาวบ้านต้องการและคนไทยต้องการนั้นก็คือระบอบประชาธิปไตยที่แท้จริง ทำให้ใครคนใน เมืองจีนถึงกล้าเสียสละชีวิตเป็นพันเป็นหมื่นได้เพื่ออะไร ไม่ใช่เพื่อจะได้ระบอบประชาธิปไตยหรือสิทธิเสรีภาพหรือ เพราะฉะนั้นทางได้ถ้าหากจะนับทางได้ว่าเขาจะได้อะไร ชาวบ้านจะได้อะไรแล้วเขาแน่นอนจะได้เป็นกอบเป็นกำเป็นเงินเป็นทองไม่ใช่ว่า แต่สิ่งที่ได้คือได้จิตใจ ซึ่งผมว่ามีความสำคัญเหลือเกินที่คนเราต้องการเรียกร้องอยู่ตลอดเวลา คือสิทธิเสรีภาพอย่างแท้จริง ท่านถามต่อไปว่าถ้าหากเอาประธานสภาผู้แทนราษฎรมาเป็นประธานรัฐสภาแล้วจะขาดความเป็นกลาง ผมเรียนถามว่าเอาอะไรเป็นเครื่องพิสูจน์ครับ ในอดีตที่ผ่านมาเมื่อตอนเรามีรัฐธรรมนูญปี 2492 และ 2517 โดยเฉพาะรัฐธรรมนูญ 2517 ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นประธานรัฐสภา สมัยนั้นคุณ

อุทัย พิมพ์ใจชน เป็นประธานสภาผู้แทนราษฎรและเป็นประธานรัฐสภา ผมเรียนตรง ๆ เลยครับ ใครจะพูดได้ละครับว่า คุณอุทัยในสมัยนั้นลำเอียงหรือไม่เป็นกลาง การทำงานของคุณอุทัย พิมพ์ใจชนขณะนั้นเป็นกลางทำได้ผล มีความสามารถ ได้ผลประโยชน์ได้อย่างดีเยี่ยม มีความเป็นกลางอย่างดียิ่ง เพราะฉะนั้นเหตุผลของวุฒิสมาชิกท่านนั้นที่ได้กล่าวว่ามีเห็นด้วยเนื่องจากเหตุผล 2 ประการนี้ ผมจึงไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งและผมคิดว่าร่างรัฐธรรมนูญฉบับที่เราจะแก้ไขนี้เป็นเรื่องที่เราควรจะให้การสนับสนุน แต่ถ้าหากินประเด็นที่บอกว่าทำไมจะต้องเอาให้เกิดผลหลังจากประกาศในราชกิจจานุเบกษาหรือหลังจากเลือกตั้งใหญ่คราวหน้า แล้วผมคิดว่ามันเป็นอีกประเด็นหนึ่งซึ่งท่านอื่นอาจจะพูดต่อไปได้ ผมอยากจะเรียนว่าประเด็นเดียวครับว่าข้อสำคัญในการที่เราต้องการให้ประธานสภาผู้แทนฯ เป็นประธานรัฐสภาหลังจากการเลือกตั้งคราวหน้านั้น ก็คือเราต้องกางเปิดโอกาสให้พี่น้องประชาชนในการเลือกตั้งคราวหน้าได้มีโอกาสเลือก ในการเลือกตั้งคราวหน้าเขาจะได้มีโอกาสเลือกแน่นอนว่าเขาจะเลือกผู้แทนราษฎรในระบอบพรรคการเมืองที่จะไปเป็นหัวหน้ารัฐบาลและที่จะเป็นประธานสภา ซึ่งจะดำรงตำแหน่งประธานรัฐสภาด้วย อันนี้เป็นเหตุผลสำคัญที่ผมและคณะต้องเกรงเห็นรัฐธรรมนูญฉบับนี้ก็ยังเกิดผลหลังจากการเลือกตั้งคราวหน้าและหลังจากประกาศราชกิจจานุเบกษา เมื่อสรุปแล้วท่านประธานที่เคารพครับ ผมและคณะสนับสนุนร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้โดยเต็มที่

ประธานรัฐสภา : ขอเชิญคุณเฉลิมพันธ์ ครับ

นายเฉลิมพันธ์ ศรีวิกรม์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นครราชสีมา) : ท่านประธานรัฐสภาที่เคารพ ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ กระผม เฉลิมพันธ์ ศรีวิกรม์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนครราชสีมา พรรคเอกภาพ ท่านประธานครับ กระผมคิดว่าวันนี้นับว่าเกินนิมิตหมายอันดียิ่งที่สภาแห่งนี้ได้มีการพิจารณาแก้ไขรัฐธรรมนูญ มาตรา 75 มาตรา 144 ให้เป็นประชาธิปไตยยิ่งขึ้น กระผมเองนั้นอยู่ในการเมืองมานานพอสมควร และกระผมมีความรู้สึกปลื้มใจเป็นอย่างยิ่งที่ได้มาร่วมประชุมในวันนี้ ท่านประธานครับ กระผมอยากจะขอ

ความเรียงว่า รัฐธรรมนูญปี พ.ศ. 2521 นั้นเราใช้กันมา 10 กว่าปี ผู้ที่เป็นนายกรัฐมนตรี
 ไม่ได้มาจากการเลือกตั้ง อาทิเช่น พลเอก เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์
 ท่านมาเป็นนายกรัฐมนตรีเพราะว่ารัฐสภาแห่งนั้นตั้งท่านขึ้นมาสนับสนุนท่านขึ้นมา แต่ปัจจุบันนี้
 เรามีนายกรัฐมนตรีที่เป็นประชาธิปไตยมาจากการเลือกตั้ง เรามีคณะรัฐมนตรีทั้งคณะที่มา
 จากการเลือกตั้ง แต่ทำไมเราไม่มีประธานรัฐสภาที่มาจากการเลือกตั้งให้มันเป็นประชาธิปไตย
 โดยครบวงจรซะด้วย ท่านประธานที่เคารพ อย่างที่กระผมได้กราบเรียนมาแล้วว่ากระผม
 รู้สึกยินดี เพราะว่าหลังจากวันนี้ไป หลังจากผ่านวาระ 3 ไปแล้ว ท่านประธานสภาผู้แทน
 ของกระผมที่ได้นั่งข้าง ๆ ทางขวาท่านประธานรัฐสภานั้น อาจจะมาเป็นประธานรัฐสภาก็ได้
 ครับ ท่านประธานที่เคารพ กระผมอยากจะขอกราบเรียนว่า ความสำคัญของประธานรัฐสภา
 นั้นมีความสำคัญอย่างไร เวลาที่ประธานวุฒิสภามาเป็นประธานรัฐสภา กฎหมายที่รัฐธรรมนูญ
 ฉบับนี้ได้ร่างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2517 ขอโทษร่างเมื่อปี พ.ศ. 2520 สมัย พลเรือเอก สงัด
 ชลออยู่ นะครับที่ท่านได้ปฏิรูปการปกครองขึ้นมา ท่านร่างไว้ให้เห็นแก่ตัว เพื่อที่จะควบคุม
 หรือคุมอำนาจไว้ให้อยู่ในมือของท่าน เช่นอะไรครับ เช่นอย่างนายกรัฐมนตรีตั้งวุฒิสมาชิกได้
 วุฒิสมาชิกก็มาเป็นประธานรัฐสภา ประธานรัฐสภาที่เสนอนายกรัฐมนตรี คำนี้นี้เป็นการร่าง
 รัฐธรรมนูญที่ค่อนข้างจะเป็นเผด็จการหรือเห็นแก่ตัวมากเกินไป กระผมจึงอยากจะขอกราบ
 เรียนนะครับว่า ตำแหน่งหน้าที่ประธานรัฐสภานั้นมีความหมายสูงเหลือเกิน เพราะท่านจะ
 ต้องเป็นผู้รับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งนายกรัฐมนตรี รับสนองพระบรมราชโองการ
 แต่งตั้งประธานองคมนตรี เป็นประธานตุลาการและโดยสิ่งสำคัญที่สุดคือต้องเป็นประมุขของ
 สถาบันนิติบัญญัติ คือควบคุมดูแลเจ้าหน้าที่สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา ควบคุมดูแลสมาชิก
 รัฐสภา งานของสภาแห่งนี้ท่านประธานที่เคารพ คืองานส่วนใหญ่แล้วนี้เป็นงานของสมาชิก
 สภาผู้แทนราษฎร ซึ่งมีอยู่ 357 คน วุฒิสมาชิกมีอยู่ 267 คน ฉะนั้นใครละครับที่จะรับทำงาน
 ในสภามันมีอะไรว่าง กระผมอยากจะขอกราบเรียนนะครับว่างานของสภาผู้แทนราษฎรนั้น
 70 - 80 เปอร์เซ็นต์อยู่ในสภาอันทรงเกียรติแห่งนี้ครับ เพราะว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

เป็นผู้เสนอกฎหมาย เป็นผู้ตั้งกระทรวงเสนากระทรวง เป็นผู้เสนอญัตติ งานเอกสารต่าง ๆ นั้นไม่มี
 มากมายก่ายกองในสภาแห่งนี้ ท่านประธานวุฒิสภาจะรู้ได้อย่างไรว่างานเหล่านี้สมาชิกสภา
 ผู้แทนราษฎรทำอะไรบ้าง แต่ท่านประธานสภาผู้แทนราษฎรท่านนั้นจะครบที่รู้งานของสภา
 นั้นมันมีมากมายก่ายกอง เพราะว่าท่านนั่งอยู่ในที่ประชุมของสภาผู้แทนราษฎรอันนี้กระผม
 ยากจะชี้ให้เห็นว่ามีความจำเป็นอย่างไร คนที่จะมาพัฒนาสถาบันสภานั้น รัฐสภานั้นจะต้อง
 เป็นผู้ที่รู้อะไรก็การทำงานของสภา และรอบรู้ก็การต่าง ๆ ของสมาชิกรัฐสภา กระผมจึงใคร่
 ขอกราบเรียนว่า กระผมยินดีเป็นอย่างยิ่งที่ต่อไปนี้จะมามีประธานสภาผู้แทนราษฎรมาเป็น
 ประธานรัฐสภา ท่านประธานที่เคารพ กระผมอยากจะขอกราบเรียนเพราะเมื่อก่อนท่านรอง
 พิชัย ท่านก็ได้พูดไปแล้ว เรามีการปกครองจากสมบูรณาญาสิทธิราชตั้งแต่ปี พ.ศ. 2475 มา
 เป็นระบอบประชาธิปไตย 57 ปีนี้ครบ 57 ปี เรามีรัฐธรรมนูญ 33 ฉบับ เรามีนายกรัฐมนตรี
 ที่มาจากนายพลทหารถึงจอมพล มีถึง 8 คน มีนายกรัฐมนตรีที่มาจากพลเรือนถึง 9
 คน และนายกรัฐมนตรีที่มาจากทนายพลถึงจอมพลนั้น บริหารประเทศนี้ครบ เกือบ 50
 ปีนายกรัฐมนตรีที่มาจากพลเรือนนั้น บริหารประเทศนี้ไม่ถึง 10 ปี กระผมอยากจะขอกราบ
 เรียนนะครับ ปัจจุบันนี้เราก็มีนายกรัฐมนตรีที่เป็นยศพลเอก แต่ท่านเป็นประชาธิปไตย ท่าน
 เป็น ส.ส. อยู่ในจังหวัดเดียวกับกระผม คือจังหวัดนครราชสีมาแต่กระผมอยากจะขอกราบ
 เรียนนะครับว่า เราเป็นประชาธิปไตยมีนายกรัฐมนตรีเป็น พลเอก กระผมคิดว่ารัฐบาลชุด
 นี้จะต้องจรรู้ไว้ว่าประวัติศาสตร์พอสมควรนะครับว่า ท่านนายกรัฐมนตรีท่านเป็นยศพลตรี
 แต่ท่านก็ได้เลื่อนมาเป็นพลเอก ท่านรัฐมนตรีอีกท่านหนึ่งยศพลตรี ท่านก็ได้เลื่อนมาเป็นพล
 เอก ท่านพันโทคนหนึ่งท่านก็ได้เลื่อนยศมาเป็นพลตรี สิบตรีที่ได้เลื่อนยศมาเป็นพลตรี ทำไม
 ไม่เลื่อนเสียให้หมดละครับ ยังเหลืออีก 5 คนนะครับ จำสิบเอก 1 คนเลื่อนไปสิบตรี
 เลื่อนไปเสียเลย แล้วก็ร้อยตรีอีก 2 คน คนละกระทรวง ก็เลื่อนเป็นนายพลเสี้ยวสิครับ มี
 ร้อยเอกอีก มีพันเอกอีก ทำไมท่านถึงไม่เลื่อนเป็นให้หมดเลยจะได้เป็นนายพลให้ครบ 9 คน
 ที่อยู่ในรัฐบาลชุดนี้ครับ แม้กระทั่งตัวท่านประธานรัฐสภาเองนั้นท่านก็เป็นถึงยศร้อยตำรวจตรี

ฉะนั้นกะผมคิดว่า เชิงเป็นผู้นำอันสูงสุดในด้านนิติบัญญัติ ก็น่าจะเป็นจอมพลเสี่ยเลยครับผม
 ท่านประธานที่เคารพ กระผมอยากจะขอทราบเรียนว่า รัฐธรรมนูญฉบับนั้นในปี 2517
 นั้นเป็นรัฐธรรมนูญที่เป็นประชาธิปไตยอย่างเต็มใบ ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นประธาน
 รัฐสภาอย่างที่ท่านรองนายกรัฐมนตรีชี้ท่านได้พูดไว้แล้ว กระผมจึงอยากจะเห็นว่ากาพิจารณา
 วันนี้นั้นอย่างน้อยมีรัฐธรรมนูญอีกหลายมาตราที่เราจะต้องแก้ไขกัน แต่เอาแค่ 2 มาตรา
 ก่อนละครับ กระผมอยากจะยกตัวอย่างท่านประธานสภาที่เคารพ ว่าประเทศอื่น ๆ ใน
 อาเซียนที่เขามีการปกครองระบอบประชาธิปไตยนั้น เขาให้ความสำคัญกับสภาผู้แทนราษฎร
 อย่างไรมั้งกระผมอยากจะยกตัวอย่างนะครับ ประเทศอารยประเทศที่มี 2 สภา คือวุฒิสภา
 และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เช่นประเทศออสเตรเลียมี 2 สภานะครับ แต่เวลาประชุม
 ร่วมกันเขาให้เกียรติประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นประธานในที่ประชุม หรืออย่างประเทศ
 ญี่ปุ่นมี 2 สภาในการที่มีการประชุมหรือวาทพิธีต้องประชุมร่วมกันนั้นเขาก็ให้ประธานสภาผู้
 แทนราษฎรเป็นประธานในที่ประชุม หรืออย่างประเทศแคนาดา ประเทศอิตาลี ประเทศ
 สเปนและอีกหลายประเทศครับ ที่เวลาประชุมร่วมกันแล้วนี้ประธานสภาผู้แทนราษฎรจะมา
 เป็นประธานในที่ประชุมถ้าเพื่อท่านจะพูดถึงอย่างสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นประเทศมหาอำนาจ
 และก็เป็นต้นตำรับของประชาธิปไตยนั้น เขาให้ประธานวุฒิสภาเป็นประธานในที่ประชุมเวลา
 ประชุมร่วมกันระหว่าง 2 สภา แต่ประธานวุฒิสภานั้นก็คือบุคคลที่มาจากการเลือกตั้ง คือรอง
 ประธานาธิบดีเป็นประธานวุฒิสภาโดยตำแหน่ง หรืออย่างบางประเทศเช่นอินเดียก็ 2 สภา
 นะครับ เขาถือว่าประธานาธิบดีสูงสุดก็เป็นประธานในที่ประชุม หรืออย่างอังกฤษนั้นก็เริ่มต้น
 คำว่ามี 2 สภาสภาขุนนางแล้วก็สภาผู้แทนราษฎร ก็เลือกคนกลางเข้ามาเป็นประธานในที่
 ประชุม กระผมจึงคิดว่า สำหรับประเทศไทยเรานั้นวุฒิสภาได้รับการแต่งตั้งมา กระผม
 อยากจะขอทราบเรียนนะครับ อภิสิทธิ์ ของนายกรัฐมนตรีนั้นนี้มีความยากง่าย นายก
 รัฐมนตรีของเรารับปัจจุบันนี้ ท่านพลเอกชาติชาย ท่านก็มาจาก ส.ส. แล้วการจัดตั้งวุฒิสภา
 ก็เป็นการแต่งตั้งจากพรรคจากพวกจากเครือวานบริษัทต่าง ๆ ของท่านเข้ามา ฉะนั้นอันนี้

กระทบจะไม่บอกแล้ว กระทบให้ความเคารพในตัววุฒิสมาชิกทุกท่าน เพราะว่าท่านเป็นคนมีความรอบรู้แต่การตั้งให้ออกสิทธิ์นั้นนายกรัฐมนตรีนั้นเป็นผู้ตั้งวุฒิสมาชิก กระทบคิดว่าไม่เป็นประชาธิปไตยโดยแท้เพื่อเราจะมิวุฒิสักทำไมเราไม่ทำแบบสมัยเมื่อปี 2517 ละครั้น ท่านประธานที่เคารพตอนนั้น อาจารย์สัญญา ธรรมศักดิ์ ท่านเป็นนายกรัฐมนตรี เลือกเข้ามาจากบุคคลทุกเหล่า ทุกอาชีพ ทุกสาขา กววมกร ชวนาชาวไร่ นักธุรกิจ นายแพทย์ เข้ามาร่วมกันเป็นสมัชชานแห่งชาติแล้วเลือกเข้ามาเป็นสภาผู้บัญญัติแห่งชาติ ซึ่งกระทบเองตอนนั้นก็อยู่ในสมาชิกสมัชชาด้วย อย่างนี้กระทบจึงคิดว่าเราควรจะมีเอาบุคคลหลาย ๆ ฝ่ายเข้ามา ไม่ใช่เป็นการแต่งตั้งโดยอภิสิทธิ์ ของท่านนายกเลือกเอาบุคคลหรือบริวารของท่านเข้ามา อันนี้จะไม่เป็นสิ่งที่สมควรและไม่เป็นประชาธิปไตย กระทบเองก็ได้เป็นผู้เสนอญัตติขอแก้ไขรัฐธรรมนูญฉบับของ ท่าน ณรงค์ วงศ์วรรณ แต่ทางรัฐบาลนั้นท่านยังไม่ได้ยื่นนะครั้นญัตติ พรรคฝ่ายค้านยื่นก่อน กว่าท่านจะยื่นออกมาได้นั้นนี้ก็กินเวลานาน ซึ่งกระทบไม่แน่ใจว่าท่านมีเจตนารมณ์ที่จะต้องขอร้องแก้ไขรัฐธรรมนูญฉบับนี้ให้เป็นประชาธิปไตยมากขึ้นหรือเปล่า หรือท่านจำเป็นที่จะต้องยื่นญัตติการขอแก้ไขรัฐธรรมนูญนี้เข้ามา เพราะว่าท่านกระแสดความรู้สึกของสื่อมวลชนของประชาชน นิสิต นักศึกษาอีก 50 กว่าล้านคนที่เป็นคนไทยนั้นเขาต้องการที่จะให้มีกาแก้ไข กระทบเองนั้นก็เคยอยู่พรรคการเมืองเก่าแก่พรรคหนึ่ง กระทบเองยังจำคำสัมภาษณ์ของสมาชิกพรรคการเมืองเก่าแก่นั้นซึ่งปัจจุบันก็เป็นรัฐมนตรีอยู่ ท่านบอกเก่าแก่แล้วจะมีกาแก้ไขรัฐธรรมนูญกันนั้นควรที่จะต้องไปถามประชาชน เอ๊ะ มันอะไรกันครับ พรรคนี้ผมเคยอยู่มากับท่าน หัวหน้าพรรคนี้ขึ้นเวทีปราศรัยหาเสียงที่ท้องสนามหลวง ขึ้นเวทีทุกเวทีจะต้องบอกว่าขอให้มีการแก้ไขรัฐธรรมนูญ สิ่งแรกที่จะต้องทำคือประธานสภาผู้แทนราษฎรให้เป็นประธานรัฐสภา แต่ทำไมสมาชิกท่านนั้นซึ่งเป็นรัฐมนตรีกลับมาสัมภาษณ์อย่างนั้น และกระทบเองก็ไม่เข้าใจเหมือนกันว่าพรรคการเมืองเก่าแก่นี้พอมติของคณะกรรมาการประสานงานออกมาให้แก้ไขรัฐธรรมนูญมีเฉพาะกาลออกมาได้ก็กลับเห็นดีเห็นชอบไปกับเขาด้วย ท่านประธานที่เคารพกระทบไม่อยากจะให้เสียเวลาแห่งสภาแห่งนี้มากมายนัก กระทบอยากจะขอ

กราบเรียนว่าการที่ได้มีการยึดตัวบุคคล โดยมีการประนีประนอมระหว่างเจ้าหน้าที่ด้านนิติบุคคลเป็นหลักนั้นผมว่าไม่เป็นสิ่งที่ถูก โดยที่ว่าท่านนายกรัฐมนตรีท่านก็สมภาคผมบอกว่าท่านประธานรัฐสภานั้นเพิ่งได้รับการแต่งตั้งเข้ามาจะเอาท่านเปลี่ยนไปได้อย่างไรก็คือต้องให้ท่านอยู่เป็นประธานรัฐสภาไปก่อน กระผมเองไม่ได้มีความรังเกียจท่านประธานรัฐสภาครับกระผมรู้จักชื่อเสียงของท่านประธานรัฐสภาที่ท่านเป็นประธานของบริษัทถึง 40 กว่าบริษัท ท่านเป็นนักธุรกิจ กระผมเองก็เป็นประธานของบริษัทสองสามบริษัทเล็กกว่าท่าน แต่ผมเคยได้ยินชื่อเสียงของท่าน ท่านเป็นคนที่มีความรู้ เป็นคนที่มีความสามารถดี แต่เราจะต้องแยกกันนะครับว่าตัวบุคคลจะตอบแทนบุญคุณ จะตอบแทนผลประโยชน์ให้กับบุคคลนั้นเป็นคนละเรื่องกับเอาตอบแทนบุญคุณหรือผลประโยชน์ต่าง ๆ เอามาเกี่ยวข้องกับหลักการของการแก้ไขรัฐธรรมนูญซึ่งหลักการแล้วนี้มันเป็นหลักการการตอบแทนบุญคุณก็เป็นส่วนหนึ่งไม่ควรเอามาพัวพันกัน กระผมจึงไม่เห็นด้วยในการที่บีบให้เฉพาะกาลอยู่ในร่างของรัฐบาล กระผมเห็นด้วยในร่างของคุณณรงค์ วงศ์วรรณ ที่ให้แก้ไขรัฐธรรมนูญ 2 มาตราในที่นี้โดยที่ไม่ต้องมีการแก้ไขรัฐธรรมนูญไปใช้บังคับในการเลือกตั้งคราวหน้าต่อไป ขอขอบพระคุณครับ

ประธานรัฐสภา : ขอคุณชุมพลครับ

นายชุมพล ศิลปอาชา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สุพรรณบุรี) : กราบเรียนท่านประธานรัฐสภาที่เคารพ ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ กระผม ชุมพล ศิลปอาชา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสุพรรณบุรี พรรคชาติไทย กระผมรู้สึกดีใจร่วมกับบรรดาท่านสมาชิกอีกหลายท่านที่วันนี้บรรยากาศในการประชุมสภาเราเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีบรรยากาศเป็นประชาธิปไตยยิ่งขึ้น ก่อนที่กระผมจะขอเข้าสู่ประเด็นการอภิปรายพิจารณาในเรื่องนี้ กระผมขอทำความเข้าใจสักนิดหนึ่งกับท่านวุฒิสมาชิกผู้ทรงเกียรติซึ่งได้พูดไปเมื่อสักครู่นี้ ท่านวุฒิสมาชิกคุณหญิงนันทกา ขอประทานโทษที่เอ่ยชื่อ อิศิตปัสดี กทม. ท่านตั้งคำถามไว้ 3 คำถาม ทั้ง 3 คำถามนี้ถ้าไม่ได้รับการชี้แจงเสียก่อนก็อาจจะเป็นข้อกังขากันในใจและในสภาชุดนี้ เพราะ ข้อทั้ง 3 ข้อเป็นประเด็นหลักสำคัญที่ทำการแก้ไขรัฐธรรมนูญใน

ประเด็นนี้ไม่ประสบผลสำเร็จมาโดยตลอด ท่านกลัวบอกท่านเป็นเสียงข้างน้อยเสียงข้างน้อย ก็ต้องฟังครับ ท่านมีเหตุผลครับที่ท่านยกขึ้นมา โดยเฉพาะในเหตุผลประเด็นในมาตรา 75 พรรคสามในกรณีที่ว่าสภาถูกยุบแล้วนั้นนะ ถ้าประธานสภาผู้แทนเป็นประธานรัฐสภา ก็ความหมายในตอนถูกยุบก็คือว่าประธานสภาผู้แทนไม่มี ไม่มีก็หมายความว่าไม่มีประธานรัฐสภาในขณะที่นั้นก็ต้องไปตีความว่าค่าว่าประธานสภาไม่อยู่ กับไม่สามารถนั้นมันหมายความว่าความถี่อะไรกระทบออกจะกวาดเรียบอย่างนี้ครับว่า ในทางปฏิบัติคำว่า ไม่สามารถ นั้นรวมถึงการไม่มีตัวคนอยู่ด้วย เพราะฉะนั้นในกรณีนี้ที่สภาถูกยุบ รองประธานรัฐสภาที่มีสิทธิ์ที่จะทำหน้าที่แทนประธานรัฐสภาได้ ท่านประธานครับ ดูรัฐธรรมนูญมาตรา 124 ซิคครับว่า ตอนที่สภาผู้แทนถูกยุบแล้วนั้นนะครับ รัฐธรรมนูญกำหนดไว้ในมาตรา 124 ว่า วุฒิสภาจะประชุมไม่ได้เพราะฉะนั้นกิจกรรมของวุฒิสภาในตอนสภาผู้แทนถูกยุบจะไม่ปรากฏ จะทำงานไม่ได้โดยเด็ดขาดครับ เว้นแต่ในกรณีตามมาตรา 161 ก็คือในกรณีที่ประกาศสงคราม วุฒิสภาสามารถที่จะให้ความเห็นชอบไปฝ่ายเดียวโดยไม่มีสภาผู้แทนราษฎรได้ เพราะฉะนั้นงานที่ทางวุฒิสภาจะทำหรือประธานรัฐสภาจะทำในช่วงที่สภาผู้แทนถูกยุบมันไม่มีครับ กิจกรรมในแง่ของวุฒิสภามันไม่เกิดขึ้น เมื่อไม่เกิดขึ้นเช่นนี้แล้ว ในทางปฏิบัติจึงไม่น่าจะมีปัญหาอะไรว่าปัญหามันอยู่ตรงนี้ครับ ท่านประธานรัฐสภาครับ มันจะอยู่ตรงที่ว่าแล้วใครจะเป็นผู้เซ็นหนังสือใครจะเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ 400 กว่าคนในสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา ใครจะเป็นคนเซ็นเอกสารออกไปภายนอกรัฐสภา อันนี้ก็เอาตัวในกฎหมายระเบียบ - ข้าราชการรัฐสภาในมาตรา 11 ในมาตรา 11 เขาจะบุรีชัดเลยครับว่า "รองประธานรัฐสภาเมื่ออาจบังคับบัญชา สามารถทำงานแทนประธานรัฐสภาได้เต็มที่" เพราะฉะนั้นงานในทางปฏิบัติการบริหารงานของสำนักงานเลขาธิการรัฐสภาก็ไม่ได้เสียหายแต่ประการใด การเซ็นคำสั่งกรมจึงตมหมาย การตัดคือ การอะไรต่าง ๆ มันก็เป็นการตัดสินใจก็ยังกระทำได้ตามกฎหมาย พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการปฏิบัติงานของรัฐสภานี้เอง เพราะฉะนั้นในข้อกังวลของท่านวุฒิสมาชิกผู้ทรงเกียรติที่ท่านบอกเป็นเสียงข้างน้อยนั้นนะครับ ข้อกังวลของท่าน

ไม่มีปัญหาใด ๆ เลยเกิดขึ้นในกรณีที่สภาผู้แทนต้องถูกยุบ อันนั้นเป็นประเด็นที่ 1
 ประเด็นที่ 2 ท่านยกขึ้นมาก็คือว่า ทำไมเราไม่แก้หลาย ๆ ประเด็นรัฐธรรมนูญ
 นี้เราเข้ามาแล้ว 10 ปี 10 ปีแล้วโตมาได้จนกระทั่งบัดนี้หลายเรื่องที่เราอยากจะทำแก้ไข เรา
 เห็นด้วยกับท่านวุฒิสมาชิกผู้ทรงเกียรติครับว่าเราสมควรยังมีอีกหลายมาตราที่ควรจะแก้ไข แต่
 วิธีการแก้ไขนั้นครับเราต้องทำทีละประเด็น ๆ เพื่อไม่ให้มีความเกี่ยวพันซึ่งกันและกัน อันนี้
 ประสบการณ์ในอดีตเราเคยผ่านมามาก เพราะฉะนั้นความเห็นของท่านวุฒิสมาชิกกับทางฝ่าย
 ของเรานั้นตรงกันครับ ไม่ได้ขัดแย้งอะไรกันเลยท่านก็เห็นด้วยว่ามีหลายประเด็นควรจะแก้ไข
 เรายุติกันเห็นด้วยเหมือนกันครับว่ามีหลายประเด็นจะแก้ไข แต่ต่างกันแต่เพียงวิธีการว่า
 เรารักที่จะใช้วิธีการแก้ทีละประเด็น ๆ มากกว่าที่จะแก้ทีเดียว 10 - 20 ประเด็นไปพร้อมๆ
 กัน เมื่อเป็นอย่างนั้นแล้วข้อกังวลประเด็นที่ 2 นั้นผมก็คิดว่าไม่น่าจะมีปัญหาแต่ประการใด

ประเด็นที่ 3 นี่เป็นเรื่องใหญ่และเป็นประเด็นที่ทุกคนคิดใจกันมากทีเดียว และเป็น
 เป็นประเด็นที่ทำให้การแก้ไขรัฐธรรมนูญนี้ในอดีตค่อนข้างจะไม่ผ่าน คือความเป็นกลางของ
 ประธานรัฐสภาพูดกันตลอดเวลาคือ ตำแหน่งนี้ต้องเป็นคนเป็นกลาง เมาลองมาดูรัฐธรรมนูญ
 ชีครับว่า รัฐธรรมนูญทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับประธานรัฐสภานั้นมีแค่ 8 มาตราเท่านั้นละครับ
 และ 8 มาตรานั้นะครับมีอยู่มาตราเดียวที่เป็นหลักสำคัญก็คือในมาตรา 143 ก็คือการประชุม
 ร่วมกันระหว่าง 2 สภา คือวุฒิสภาและสภาผู้แทนราษฎรที่มีมาตรา 143 เท่านั้นมาตราเดียว
 ละครับท่านประธานรัฐสภา ที่ประธานรัฐสภาจะมีสิทธิ์มาให้พวกสมาชิกรัฐสภา 600 กว่าท่านนี้
 ได้เห็นหน้าท่านประธานรัฐสภา กรณี 8 มาตรานั้นมีกรณีอะไรบ้าง การสนองพระบรม
 ราชโองการในมาตรา 11 มาตรา 16 มาตรา 17 มาตรา 21 มาตรา 146 มาตรา 184
 และมาตรา 119 กิจกรรมอื่น 8 มาตราเป็นกิจกรรมที่จะต้องสนองพระบรมราชโองการทั้งสิ้น
 และอำนาจของประธานรัฐสภาในกรณีสนองพระบรมราชโองการทั้ง 6 - 7 มาตรานั้น ไม่ได้
 เกี่ยวกับอำนาจที่ประธานรัฐสภาจะมีอำนาจวินิจฉัยด้วยตัวเองแต่ประการใดก็หาไม่ได้ ทุกเรื่อง
 ที่ใน 8 มาตรานั้นจะต้องให้ที่ประชุม รัฐสภานี้เห็นชอบ หรืออย่างในกรณีที่พระมหากษัตริย์

ท่านจะทรงแต่งตั้งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ก็ต้องเป็นไปตามพระราชอัธยาศัย และด้วยความเห็นชอบของวุฒิสภา ประธานรัฐสภามีหน้าที่อย่างเดียว เมื่อที่ประชุมเห็นชอบประธานรัฐสภามีหน้าที่อย่างเดียว เป็นบุญไปรษณีย์ครับนำรายชื่อไปทูลเกล้าฯ ถวายเท่านั้นเอง ไม่ได้มีอำนาจอะไรที่มาซึ่งความเป็นกลางหรือไม่เป็นกลางในที่ประชุมนี้แต่ประการใด ท่านประธานรัฐสภานั่งอยู่ที่นั่น การดำเนินงานตามที่ประชุมก็ต้องทำตามข้อบังคับที่ประชุม เพราะฉะนั้นความเป็นกลางในการนี้ของประธานรัฐสภานั้นมันไม่ได้เกี่ยวข้องกับลักษณะครับกับความเป็นกลาง เพราะฉะนั้นถ้าดูรัฐธรรมนูญทั้ง 8 มาตราแล้ว หลักสำคัญจะอยู่ในมาตรา 143 เท่านั้น ที่บทบาทของประธานรัฐสภาจะมาทำหน้าที่เป็นประธานเพื่อให้ความเป็นกลางในการอภิปรายของทุกฝ่าย สมาชิก 600 กว่าคนนั้นให้เกิดความเป็นธรรม ไม่ลำเอียงแต่ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด ก็มีอยู่เท่านั้นเองแหละครับ นอกเหนือจากนั้นไม่ได้มีอะไรเลยครับ ถ้าอำนาจประธานรัฐสภานั้นที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา ตามว่าจะมีความไม่โปร่งใสได้ตรงไหนหรือไม่ ไม่มีหรอกครับ ท่านประธานรัฐสภาก็สั่งงานกันไปตามกฎหมาย ข้อบังคับ ซึ่งก็มีกรอบมีระเบียบอยู่เรียบร้อยแล้ว เพราะฉะนั้นในกรณีนี้ไม่ว่าทั้งในทางปฏิบัติ คือรัฐธรรมนูญที่กำหนดบัญญัติไว้วันปัจจุบัน กับในทางทฤษฎีมันไม่ได้มีความแตกต่างกันในเรื่องของความเป็นกลาง เพราะฉะนั้น ความเป็นกลางในประเด็นนี้ค่อนข้างจะไม่เกี่ยวข้องนัก และก็เป็นอย่างนั้นแล้วกระผมก็อยากจะกราบเรียนท่านประธานรัฐสภาว่า กรณีที่ท่านวุฒิสมาชิกผู้ทรงเกียรติมีข้อกังวลทั้ง 3 ประเด็นนั้นไม่ได้เป็นปัญหาที่สำคัญอะไรเลยครับ ทุกอย่างถูก ทุกอย่างเป็นไปตามครรลองของมัน ตามกฎหมาย ไม่ได้เกี่ยวข้องอะไร ที่นี้ท่านประธานรัฐสภาที่เคารพครับ กระผมมีเรื่องที่ยากจะกราบเรียนท่านประธานรัฐสภาเกี่ยวกับการแก้ไขนี้ครับ ความสำคัญและเหตุผลของการแก้ไขครั้งนี้ มันไม่ได้อยู่ที่การช่วงชิงอำนาจระหว่างประธานสภาผู้แทนหรือประธานวุฒิสภาละครับตำแหน่งประธานรัฐสภาเป็นตำแหน่งของแถม ซึ่งมันเกิดขึ้นโดยอัตโนมัติ (Automatic) ตามรัฐธรรมนูญ ตำแหน่งประธานวุฒิสภาก็ยังคงอยู่ ตำแหน่งประธานสภาผู้แทนก็ยังคงอยู่ที่ท่านประธานรัฐสภาภาควิชารัฐธรรมนูญฉบับ 2521 ที่เราใช้อยู่ในปัจจุบันนี้

ครับว่า ในรัฐธรรมนูญที่ออกประกาศใช้บังคับ มีเงื่อนไขให้มีบทเฉพาะกาลอยู่ช่วงหนึ่งคือ 4 ปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2521 ถึง 2526 ในช่วงมีบทเฉพาะกาลอันนั้นละครับ รัฐธรรมนูญฉบับนี้ กำหนดให้อำนาจและหน้าที่ของวุฒิสภานั้นมีสูงมากครับ สูงอย่างไรเล่าครับ สูงในกรณีที่มีเรื่องสำคัญจะต้องพิจารณาในรัฐสภานั้นจะต้องได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาด้วย ในช่วง 5 ปีแรกของรัฐธรรมนูญฉบับนี้กิจกรรมที่ต้องให้ความเห็นชอบร่วมกับสภาผู้แทนของวุฒิสภาคืออะไรครับในช่วงนั้น ช่วงนั้นก็มี

1. การแต่งตั้ง ถอดถอน นายกรัฐมนตรี คณะรัฐมนตรี วุฒิสภามีอำนาจมาจนครบค่อนนั้น จะต้องให้ความยินยอมหรือเห็นชอบด้วย

ประการที่ 2 ก็คือว่าในกรณีที่พระราชกำหนด เมื่อรัฐบาลออกพระราชกำหนด ไปการอนุมัติก็ต้องอนุมัติในที่ประชุมร่วมกันของทั้งสองสภา วุฒิสภาก็มีส่วนร่วมในการอนุมัติพระราชกำหนดด้วย พ.ร.บ. งบประมาณก็เช่นเดียวกัน ก็คือจะมีการทำกันในที่ประชุมร่วมของวุฒิสภา และสภาผู้แทนราษฎรกฎหมาย ๆ สำคัญต่าง ๆ ที่เห็นว่าเป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับประโยชน์สำคัญของแผ่นดินทุกฉบับจะต้องเอามาประชุมร่วมกันในรัฐสภา ท่านประธานรัฐสภาครับ เห็นไหมครับในช่วงแรกของรัฐธรรมนูญชุดนี้เป็นช่วงของบทเฉพาะกาล อำนาจหน้าที่ของวุฒิสภามีสูงมากครับ มันก็สมเหตุสมผลนะครับ ที่ให้ประธานวุฒิสภานั้นเป็นประธานรัฐสภา เพราะงานของรัฐสภาเกือบ 50 เปอร์เซ็นต์ แบ่งกันอยู่ในมือของฝ่ายวุฒิสภาส่วนหนึ่งแบ่งอยู่ในมือของสภาผู้แทนราษฎรส่วนหนึ่ง มันก็ยุติธรรม และเป็นความเหมาะสมที่ถูกต้องละครับ ลองดูซิครับในช่วงหลังบทเฉพาะกาลแล้วนะครับ อำนาจที่กระผมได้กร เบรียนประชน รัฐสภามาทั้งหมดนั้นก็คืออำนาจในการแต่งตั้งนายกรัฐมนตรี ไม้ไว้วางใจรัฐมนตรีต่าง ๆ นั้น มันพ้นจากวุฒิสภาแล้วครับ มาอยู่ในมือของสภาผู้แทนราษฎรเราอย่างเดียวนะครับ รัฐธรรมนูญมีเจตนารมณ์ว่าต่อไปนี่นะครับ การตั้งนายก ฯ ก็ดี ถอดถอนนายก ฯ การตั้งรัฐมนตรีถอดถอนรัฐมนตรี เปรียบรัฐธรรมนูญมาตรา 131 ต้องให้อยู่ในความรับผิดชอบของสภาผู้แทนราษฎร การอนุมัติพระราชบัญญัติงบประมาณแผ่นดิน ก็คืออนุมัติในสภาผู้แทนราษฎร ถ้าไม่ผ่านก็ยังไม่

ได้ไปถึงวุฒิสภา การอนุมัติพระราชกำหนดก็เช่นเดียวกัน การอนุมัติพระราชบัญญัติที่สำคัญ ๆ ต้องทำกันในสภาผู้แทนราษฎรทั้งสิ้น เห็นไหมครับว่า เจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญในช่วงหลัง บทเฉพาะกาลนั้น ต้องการให้สภาผู้แทนราษฎร ซึ่งเป็นองค์กรอันหนึ่งเช่นเดียวกันกับองค์กรวุฒิสภานั้น มีอำนาจและหน้าที่ในการปฏิบัติงานของรัฐสภาอย่างมากทีเดียว เหตุผลนั้นก็ทราบกันดีอยู่แล้วครับว่า สภาผู้แทนนั้นเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับประชาชน เมื่อเป็นอย่างนั้นแล้ว เมื่องานของรัฐสภาจำนวนหนึ่ง เวลานี้งานในจำนวนนั้นเกือบ 80 เปอร์เซ็นต์ 90 เปอร์เซ็นต์ หมายอยู่ในมือของสภาผู้แทนราษฎร เห็นไหมครับว่า ประธานรัฐสภามันควรจะอยู่ที่ใคร ก็ควรจะอยู่ในมือของประธานสภาผู้แทนราษฎร ตามหลักการปฏิบัติงานเมื่อรัฐธรรมนูญเจตนามอบความรับผิดชอบ และหน้าที่ให้สภาผู้แทนมาก ก็ต้องให้อำนาจแก่สภาผู้แทนราษฎรสูงกว่าทางฝ่ายวุฒิสภา อันนี้เป็นหลักการบริหารทั่ว ๆ ไปนั่นเองละครับไม่ว่าอะไรที่จะแตกต่างกัน เพราะฉะนั้นความชอบธรรมในหลักการของเหตุผลของการบริหารงานนั้น มีความจำเป็นอย่างสูงทีเดียวครับ กระผมจะกระเบียดกระสุณรัฐสภาเมื่อสักครู่นี้ว่า อัยคำแห่งประธานรัฐสภาคือตำแหน่งของแอม มันแอมจริง ๆ ละครับแต่ของแอมอันนั้นมันอยู่ในมือ ของวุฒิสภาละครับ มันไม่ได้เกิดผลประโยชน์อะไรเกิดขึ้นมากมายก่ายกอง แต่ถ้าตำแหน่งของแอมอันนั้น ถ้าอยู่ในมือของสภาผู้แทนราษฎร มันมีความสำคัญอย่างยิ่งในการที่จะทำการ การของสภาผู้แทนราษฎรเราพัฒนาไปอย่างไกลมากทีเดียวครับ อำนาจในการบริหารงานในรัฐสภานี้สำคัญสำหรับสภาผู้แทนราษฎรอย่างยิ่งกิจกรรมของรัฐสภาเราเวลานี้เกือบ 80 เปอร์เซ็นต์ 90 เปอร์เซ็นต์ เป็นกิจกรรมที่เกิดขึ้นด้วยความเคลื่อนไหวของสภาผู้แทนราษฎร ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การตั้งกรมวิชาการต่าง ๆ การเชิญบุคคลภายนอกเข้ามาประชุมในรัฐสภา ส่วนแต่เป็นกิจกรรมและเป็นงานที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในช่วงการพัฒนาประชาธิปไตยในช่วงหลัง ๆ นี้มากท่านเห็นไหมครับว่า งานต่าง ๆ อยู่ในมือสภาผู้แทนราษฎรมากเหลือเกิน เมื่อเป็นอย่างนี้แล้วโลกต่าง ๆ ที่จะเอื้ออำนวยให้การทำงานนั้นมีประสิทธิภาพ ถ้าไม่ได้อยู่ในมือของประธานสภาผู้แทนราษฎร ถามว่าประธานสภาผู้แทนราษฎรมีอำนาจไปบังคับบัญชา

สั่งการไว้ให้ปฏิบัติงานเหล่านั้นได้อย่างไร กระผมจะชี้ประเด็นนี้ให้เห็นก็เพื่อจะแตกต่างกับประเด็นอื่น ๆ ซึ่งเขาเคยคัดค้านมาว่าเป็นเรื่องเฉพาะประชาธิปไตยเท่านั้น ที่เราจะแก้

ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นประธานรัฐสภาทำไมได้ครับ ประชาธิปไตยก็มาจากพื้นฐานของหลักการบริหารงานของเราดี ๆ นั่นเอง เมื่อเป็นอย่างนี้แล้วละครับ ความสำคัญของมันมันต้องอยู่ที่ประธานสภาผู้แทนราษฎร กระผมอยากจะกราบเรียนท่านประธานรัฐสภาที่เคารพ ผมขออีกประเด็นหนึ่ง ประเด็นนี้เป็นประเด็นที่ตัดใจกันมากเหลือเกิน เป็นประเด็นที่หลักทีเดียวครับกล่าวกันว่า มีความเชื่อกันว่าประธานรัฐสภานั้นมีอำนาจตั้งนายกรัฐมนตรี จริง ๆ ความรู้สึกอันนี้เป็นความรู้สึกที่ผิดมาโดยตลอดครับ ประธานรัฐสภาไม่มีอำนาจตั้งนายกรัฐมนตรี คำว่า สนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งนายกรัฐมนตรี ในมาตรา 146 นั้นความหมายมันคืออะไรครับ ไม้ว่าประธานรัฐสภาจะเป็นประธานสภาผู้แทนราษฎรก็ตีประธานรัฐสภาจะเป็นประธานวุฒิสภาที่ดี ทั้ง 2 คนนั้นไม่มีอำนาจโดยเด็ดขาดในการแต่งตั้งนายกรัฐมนตรี อำนาจการแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีหลังจากบทเฉพาะกาลของรัฐธรรมณู ในปัจจุบัน อยู่ในมือของสภาผู้แทนราษฎร คือพรรคการเมืองที่บรรดาท่านสมาชิกซึ่งได้รับการเลือกตั้งมาหลังจากการเลือกตั้งทั่วไปแล้วทั้งสิ้น สมมุติว่าสภาผู้แทนเขาคกลงจะเอาใคร นาย ก. เป็นนายกรัฐมนตรี ถ้าประธานรัฐสภาเป็นประธานวุฒิสภา ส.ส. ในสภาผู้แทนทั้งหมดเขาจะเอา นาย ก. เป็นนายกรัฐมนตรีถ้าประธานวุฒิสภาซึ่งเป็นประธานรัฐสภานั้นจะเอา นาย ข. ไปขูลเกล้า ฯ ถวายให้เป็นนายกรัฐมนตรีได้หรือไม่ ทำไม้ได้ครับ หรือถ้าจะขูลเกล้า ฯ ไปให้ นาย ข. เป็นนายกรัฐมนตรี ก็เป็นนายที่เสียงข้างน้อย พอโปรดเกล้า ฯ ลงมาไม่กี่วัน ละครับถูกสภาผู้แทนราษฎรยืนยันมติไม่ไว้วางใจในสภาผู้แทนราษฎร ตามมาตรา 137 เท่านั้น สภาพของนายก็หมดสิ้นไป

หรือแม้ว่าประธานรัฐสภามาจากประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานสภาผู้แทนราษฎรเองก็ต้องทำตามมติของสภาผู้แทนราษฎร หรือเสียงส่วนใหญ่ของในสภาว่าจะเอาใครเป็นนายกรัฐมนตรี แล้วก็เอาไปขูลเกล้า ฯ ถวาย ตั้งนายกเท่านั้น ทั้งประธานสภาผู้แทนหรือประธานวุฒิสภาไม้ว่าเกรงผิดก็ตามที่ไม้ได้มีอำนาจเกี่ยวข้องกับการตั้ง

นายกรัฐมนตรีแต่ประการใด หรือถอดถอนแต่ประการใด ทำหน้าที่ในลักษณะเป็นเสมือนหนึ่ง
 บวชไปรษณีย์เท่านั้นนะครับท่านประธานรัฐสภาครับ เมื่อเป็นเช่นนั้นแล้วความเชื่อที่ว่าประธาน
 รัฐสภาคือตัวกำหนดนายกรัฐมนตรีนั้น เป็นความเชื่อที่ค่อนข้างจะไม่ตรงนัก และเป็นความ
 เชื่อที่ค่อนข้างจะคลาดเคลื่อนไปสำหรับรัฐธรรมนูญและโครงสร้างการเมืองในปัจจุบัน แต่
 ท่านประธานรัฐสภาครับ จากผลที่มันได้นั้นก็คือมีมากครับในด้านของการบริหารงาน ได้มา
 มากในแง่ของพัฒนาประชาธิปไตย ในประเทศประชาธิปไตยส่วนใหญ่ที่ประธานสภาผู้แทน
 ราษฎรเขาเป็นประธานรัฐสภา โดยเฉพาะประเทศที่มีสภาเดียว เขาถึงได้เอาประธานสภา
 ผู้แทนราษฎรเป็นประธานรัฐสภา เมื่อเป็นอย่างนั้นเรามองกันด้วยความยุติธรรม ทุกสิ่งทุก
 อย่างเปลี่ยนแปลงกันได้ ถ้าครั้งนี่เปลี่ยนแปลงได้แล้วไม่ได้ เราสามารถจะเปลี่ยนแปลงกลับ
 ไปได้อีกครั้งหนึ่งตลอดเวลา เพราะฉะนั้นกระผมอยากจะกราบเรียนท่านประธานรัฐสภาว่า
 ข้อกังขาทั้งหมดซึ่งเป็นความเชื่อมาแต่ในอดีตจนกระทั่งปัจจุบันทำให้ประเด็นนี้ การแก้ไข
 ประเด็นนี้ไม่สัมฤทธิ์ผลลงไปได้นั้นกระผมว่าเวลานี้มันหมดไปแล้วครับ ขอให้พวกเราเริ่มถือกันแก้
 โขเพื่อประชาชนและการพัฒนาประชาธิปไตย จริงอยู่มันไม่ได้เกี่ยวข้องกับปากท้องของ
 ประชาชน แต่มันเกี่ยวข้องกับการบริหาร การทำงานและประสิทธิภาพของรัฐสภาเราโดยคง
 ไม่ใช่เกี่ยวข้องกับประเด็นศักดิ์ศรี ขอขอบคุณมากครับท่านประธานรัฐสภาครับ

ประธานรัฐสภา : เชิญอาจารย์โอสถครับ

นายโอสถ โกศิน สมาชิกวุฒิสภา : ท่านประธานที่เคารพ กระผม โอสถ

โกศิน สมาชิกวุฒิสภา ขอประทานขอความกรุณาขอเวลที่ท่านประธานสักกณิดเดียวครับคือเรา
 มาคิดกันดูก่อนครับว่าวันนี้เราทำอะไร เราเรามีการร่วมมือกันระหว่างสมาชิกวุฒิสภาและ
 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เพื่อทำการแก้ไขรัฐธรรมนูญ โดยให้มีการประชุมร่วมกันตาม
 รัฐธรรมนูญมาตรา 143 (14) เพราะฉะนั้นก่อนอื่นกระผมก็ขอประทานเสนอว่า ในการแก้ไข
 เหตุผลที่จะแก้ไขรัฐธรรมนูญกันในคราวนี้นี้ ขอความกรุณาให้ใช้เหตุผลตรงต่อเรื่องมากกว่า
 ที่จะเอาเหตุผลนอกประเด็น ขึ้นมาใช้

ประการแรก กระผมขอความกรุณาว่าโปรดอย่าใช้เหตุผลว่ารัฐธรรมนูญฉบับนี้
 ไม่ดี อัยคนเก่า ๆ ที่ทำกันมาแล้วไม่ได้จึงคิดมาเปลี่ยนประการหนึ่ง เพราะเหตุว่าเรื่อง
 คนเก่า ๆ เขาทำมาแล้วนั้นนะ กระผมคิดว่าเขาก็ได้พยายามทำอย่างดีที่สุดแล้ว

ประการที่ 2 กระผมไม่อยากจะให้เอากฎหมายรัฐธรรมนูญของแต่ละประเทศ
 เข้ามาเทียบเคียง เพราะเหตุว่ากฎหมายของแต่ละประเทศนั้นต้องดูสภาพของประเทศต่าง ๆ
 ด้วยว่าเข ทำกันอย่างไร หลายประเทศที่ทำได้อ้างตัวอย่างมานั้นนะเขาเอาคนกรรมดากร
 มาเป็นผู้นำของประเทศ มาเป็นประธานาธิบดีพระองค์หนึ่งก็เป็นประธานาธิบดีได้แต่การ
 ปกครองของประเทศไทยนั้นมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และในรัฐธรรมนูญทุกฉบับเมื่อ
 กล่าวถึงคำว่า ประชาธิปไตย แล้วย่อมกล่าวต่อไปทุกครั้งว่าประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์
 เป็นประมุข ฉะนั้นกระผมขอกร เบี้ยวอนว่าขอได้โปรดอย่าใช้เหตุผลเหล่านี้มาเป็นเรื่องที่จะ
 อ้างว่าเพื่อแก้รัฐธรรมนูญมาตรานี้ แต่เหตุผลที่เราควรจะต้องอ้างเพื่อแก้มาตรานี้ก็คือสภาพของ
 การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขนั้นได้มีการพัฒนา เปลี่ยน
 แปลงไปจนถึงสมัยนี้สมควรจะให้มีกรแก้ไขต่างหาก กระผมใคร่ขออนุญาตท่านประธานอ่าน
 คำปรารภในรัฐธรรมนูญนี้แล้วจะเห็นได้ชัดว่าเหตุผลที่กระผมกราบเรียนมานี้ถูกต้อง หรือไม่
 ตอนต้นได้มีการกล่าวถึงว่า เริ่มต้นได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2475 เป็นต้นมา
 และต่อไปก็ใช้คำว่า "ได้มีการเปลี่ยนแปลงแก้ไข หรือประกาศใช้รัฐธรรมนูญหลายฉบับ และ
 ในบางครั้งก็ภาวะการเมืองผันแปรไป อันเป็นเหตุให้ต้องประกาศใช้รัฐธรรมนูญการปกครอง
 ประเทศเป็นการชั่วคราวเพื่อรอเวลาที่จะร่างรัฐธรรมนูญฉบับถาวรขึ้นใช้แทน" แล้ววันไว้
 ต่อไปก็มีอีกหน่อยว่า "ความแตกต่างสำคัญที่มีมากแต่เฉพาะสถานภาพของรัฐสภา และ
 สัมพันธภาพระหว่างอำนาจนิติบัญญัติและอำนาจบริหาร เพื่อให้เหมาะสมกับภาวะการ
 บานเมืองที่ผันแปรในขณะนั้น ๆ เท่านั้น" เพราะฉะนั้นกระผมคิดว่าเหตุผลที่เราจะมาร่วม
 ทำงานกันในวันนี้ นั้น คือเราต้องแก้รัฐธรรมนูญให้เหมาะสมแก่สภาพของบ้านเมืองที่เปลี่ยน
 แปลงไปมากกว่าที่จะเอาเหตุผลอื่นมาใช้

ท่านประธานที่เคารพ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 194 นั้น อำนาจในการขอแก้ไขรัฐธรรมนูญมีแค่ 2 ทางเท่านั้น คือคณะรัฐมนตรีและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภาไม่มีอำนาจเลยที่จะเข้ามาขอแก้ไขรัฐธรรมนูญ แต่โดยเหตุที่มาตรา 143 (14) ให้มาประชุมร่วมกัน ให้เข้ามาประชุมร่วมกันทำอะไร ก็เข้ามาประชุมร่วมกันเพื่อที่จะช่วยกันทำกฎหมายรัฐธรรมนูญอันเป็นกฎหมายสูงสุดให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ กระผมคิดว่าหน้าที่ของวุฒิสภาก็มีเพียงแค่นี้ ส่วนในเรื่องการแก้ไขรัฐธรรมนูญ เสียงที่จะแก้ไขรัฐธรรมนูญนั้น มาตรา 194 กำหนดชัดเจนครบว่าใช้เสียงเพียงกึ่งหนึ่ง หรือเกินกึ่งหนึ่งเท่านั้น กระผมเห็นว่าเมื่อจำนวนของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มีอยู่ในเวลานี้จำนวนเสียงเกินไปกว่ากึ่งหนึ่งถึง 44 เสียงอยู่แล้ว ท่านไม่ต้องอาศัยเสียงของสมาชิกวุฒิสภาเลยครับ ท่านก็แก้ไขได้ตามความประสงค์ตามความต้องการของท่าน แต่กระผมมีข้อกังวลใจอยู่ข้อเดียวครับ ท่านประธานที่เคารพกระผมขอกราบเรียนเพื่อฝากเพื่อนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไป ที่กระผมจะกล่าวต่อไปนี้ไม่ใช่เป็นการข่มขู่แต่กันหรือมาขวางลำทำให้การขอแก้ไขรัฐธรรมนูญของท่านนี้ต้องเปลี่ยนแปลงไป กล่าวคือ ท่านประธานคงจำได้ว่าเมื่อวันที่ 21 ตุลาคม 2529 ได้มีการประชุมกันที่ห้องประชุมนี้ และในประเด็นเดียวกันคือแก้รัฐธรรมนูญให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นประธานรัฐสภา ในวันนั้นกระผมได้กราบเรียนต่อที่ประชุมตั้งข้อเป็นคำถามไว้ 6 ข้อ ใน 6 ข้อนั้นมีอยู่ข้อหนึ่งซึ่งผมได้กราบเรียนไว้ว่า ก็เมื่อมีรัฐธรรมนูญหลายมาตราซึ่งเกี่ยวข้องกับเรื่องประธานรัฐสภาอยู่ด้วย โดยรัฐธรรมนูญฉบับนั้นให้เอาทางด้านวุฒิสภาขึ้นมาหน้าสภาผู้แทนราษฎร ก็เมื่อท่านแก้มาตรานี้แล้วเงินจึงไม่แก้มาตรานี้ด้วยกระผมจึงเป็นแต่ฝากข้อสังเกตไว้เพื่อหวังว่าในการแก้รัฐธรรมนูญต่อไปซึ่งจำเป็นจะต้องมีแน่ ซึ่งเวลาผ่านไปประมาณ 2 ปีเศษนี้ กระผมก็หวังอย่างยิ่งว่าเมื่อมีการขอแก้รัฐธรรมนูญในฉันทที่จะกล่าวถึงนี้ คงจะได้มีการแก้ไขให้ครบถ้วนกระบวนความอย่างที่กระผมขอความกรุณาไว้ แต่กระผมมีความผิดหวังครับที่มีการขอแก้ไขเพียงมาตราเดียวไม่ได้แก้ไขมาตราที่เกี่ยวข้องด้วย กระผมขอกราบเรียนว่ารัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันนี้ในคอนติงการมาธิการร่างรัฐธรรมนูญนั้น

กระทบยังเขี่ยได้อยู่ในคณะกรรมธิการชุดนั้นด้วย มีการเลือกตั้งเป็นกรรมกรากการนั้นมิใช่
 เลือกแต่คนที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับสภา ได้เรียนเชิญอดีตหัวหน้าพรรคการเมืองและอดีตสมาชิก
 สภาผู้แทนหลายท่านเข้ามาร่วมประชุมด้วยสภาระวังการเมืองในขณะนั้น ก็เห็นพ้องกันว่าให้
 เอาวุฒิสภานำหน้า เพราะฉะนั้นทุกมาตราเมื่อกล่าวถึงสมาชิกก็จะกล่าวถึงสมาชิกวุฒิสภาก่อน
 เมื่อกล่าวถึงสภาก็จะกล่าวถึงวุฒิสภาก่อน เพราะฉะนั้นเมื่อมีการแก้ไขข้อนี้แล้วไม่แก้ไขข้ออื่น
 ด้วยก็จะกลายเป็นหัวมังกุท้ายมังกร กระผมขอกราบเรียนว่ารัฐธรรมนูญนี้เป็นกฎหมายสูงสุด
 ของประเทศจะเป็นประวัติศาสตร์ในทางการเมือง และเป็นสถานที่สำหรับนักศึกษาเข้ามา
 มศึกษาด้วย กระผมเคยเป็นที่ปรึกษาของนักศึกษาปริญญาโทผู้หนึ่งซึ่งเข้ามาศึกษา เรื่อง
 เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญนี้เขาเขียนไว้ละเอียดมากครับ เขาเข้ามาตรวจค้นจนกระทั่งคำแถลงต่างๆ
 ของสมาชิกในสภานี้เพราะฉะนั้นกระผมก็ไม่อยากให้เกิดการแก้ไขรัฐธรรมนูญนี้ ปล่อยให้มันเป็น
 ช่องโหว่ให้ผู้ที่ทำการศึกษาไปวิพากษ์วิจารณ์ได้ว่าเราไม่มีความรอบคอบ ทำอะไรแล้วทำไม่
 หมดจดปล่อยให้รัฐธรรมนูญเป็นหัวมังกุท้ายมังกร ที่กระผมจะกราบเรียนนี้เป็นแต่ขอฝากไว้
 สำหรับการแก้ไขในการแก้ไขคราวต่อไป เพราะฉะนั้นกระผมเชื่อมั่นเหลือเกินว่าการแก้ไข
 รัฐธรรมนูญคราวนี้คงจะสำเร็จได้เพราะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งฝ่ายค้าน และฝ่ายรัฐบาล
 ได้ร่วมกันเป็นเรื่องที่ต้องผ่านไปแน่ ๆ เรื่องที่กระผมจะขอฝากว่าต่อไปจะต้องมีการแก้ไขคือ
 กลับเอาคำว่า วุฒิสมาชิกก็ดีหรือวุฒิสภาก็ดี ไปไว้หลังสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสภาผู้แทน
 ราษฎร คือมีมาตราดังต่อไปนี้ครับ มาตรา 12 เรื่องคุณสมบัติขององคมนตรี มาตรา 74 เรื่อง
 องค์ประกอบของรัฐบาล มาตรา 79 เรื่องเงินประจำตำแหน่งประธาน รองประธาน มาตรา
 80 เรื่องห้ามบุคคลเป็นสมาชิก 2 สภา มาตรา 81 การร้องให้ล้มสมาชิกภาพของสมาชิกสิ้นสุด
 มาตรา 82 การร้องให้ล้มสมาชิกพ้นสภาพ มาตรา 83 ผลของการพ้นสมาชิกภาพ ส่วนที่ 2
 เรื่องวุฒิสภาส่วนที่ 3 เรื่องสภาผู้แทนราษฎร มาตรา 106 ฐานะของสมาชิกสภา มาตรา
 107 การปฏิบัติตน มาตรา 108 ประธานและรองประธานสภา มาตรา 109 การดำรง
 ตำแหน่งของประธานและรองประธาน มาตรา 110 สำนักงานของประธานและรองประธาน

มาตรา 111 การแต่งตั้งประธานที่ประชุม เมื่อประธานและรองประธานไม่อยู่ในที่ประชุม
 มาตรา 112 องค์ประชุมของแต่ละสภา มาตรา 114 เอกสิทธิ์การกล่าวถ้อยคำของสมาชิก
 สภา มาตรา 119 การขอให้เรียกประชุมวิสามัญ มาตรา 122 อำนาจศาลในการพิจารณาคดี
 ที่สมาชิกสภาถูกฟ้องคดีอาญา มาตรา 123 การปล่อยตัวสมาชิกผู้ถูกควบคุมในสมัยประชุม
 มาตรา 130 การเสนอให้ตุลาการรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าร่างพระราชบัญญัติที่เสนอมีหลักการ
 อย่างเดียวกันกับร่างที่ถูกยับยั้งหรือไม่ มาตรา 135 การควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน
 มาตรา 136 การตั้งกระทู้ถาม มาตรา 138 การประชุมโดยเปิดเผยและการประชุมลับ
 มาตรา 139 การแต่งตั้งกรรมาธิการ มาตรา 142 การตราข้อบังคับการประชุม มาตรา 157
 การอนุมัติพระราชกำหนด มาตรา 190 การเสนอเรื่องให้ตุลาการรัฐธรรมนูญวินิจฉัย รวม
 ทั้งหมด 28 ข้อด้วยกันเท่าที่กระผมตรวจพบ ท่านประธานที่เคารพจะผมขออย่าลืกรั้งหนึ่ง
 ว่าที่กระผมกราบเรียนมาเมื่อใช้รับนกรชัดขวางการขอแก้ไขรัฐธรรมนูญของท่านสมาชิกสภาผู้
 แทนราษฎรครั้งนี้ แต่กระผมขอตั้งข้อสังเกตและฝากไว้ให้เป็นกรรมาธิการสำหรับท่านสมาชิกสภา
 ผู้แทนราษฎรได้ทำงานต่อไป ขอขอบคุณครับ

ประธานรัฐสภา : คุณนิพนธ์ครับ

นายนิพนธ์ นาคกรรพ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (หนองคาย) : ท่าน
 ประธานรัฐสภาที่เคารพ กระผม นิพนธ์ นาคกรรพ พรรคพลังชนชาวไทย จากจังหวัด
 หนองคายท่านสมาชิกรัฐสภาผู้ทรงเกียรติทั้งหลาย ในขณะที่เรามาตั้งอยู่ 2 ปี ขณะนี้นั้น
 กระผมอยากจะกราบเรียนให้ได้ทราบว่าแม้เราจะต่างด้วยกรรมาการที่เป็นผู้ตัดสิน ในปีกของ
 ท่านวุฒิสมาชิกนั้นก็จะจะเป็นกรรมาการซึ่งตัดสินโดยผู้ที่ครอบครองอำนาจรัฐอยู่ในขณะนี้ และ
 ในขณะที่เดียวกับปีกของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้น กรรมาการก็คือประชาชนคนไทยทั้งมวลแต่
 โดยข้อเท็จจริงแล้วไม่ว่าจะเป็นกรรมาการใดก็ตาม ก็จะขึ้นอยู่กับกติกา แห่งการครองอำนาจรัฐ
 กระผมอยากจะเรียนให้ทราบว่าวันนี้เรามากกันถึงเรื่องรัฐธรรมนูญ แต่รัฐธรรมนูญนี้ละครับ
 คือแม่บทแห่งการยึดอำนาจรัฐ เพราะฉะนั้นกระผมถือว่าเป็นเรื่องสำคัญมาก และจะเป็น

ประวัติศาสตร์อย่างแน่นนอนสำหรับรัฐสภาแห่งนี้ ที่ท่านวุฒิสมาชิกท่านใดสุดส้าหอบรมสิ่งสอน
 ว่าอย่าพูดถึงความเป็นมาแต่ก่อนเลย ควรจะพูดในประเด็นที่ท่านคิดว่ามันจะทำให้เกิดความ
 เข้าใจตกลงกันได้ กระผมอยากจะทราบเรียนว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้นเมื่อเสนออะไร
 เข้าไปแล้วนะครับ จะต้องมีการพิจารณาว่าความเป็นมาอย่างไร มีเรื่องจ่าอย่างไร มีจุดตัด
 เสียอย่างไร เพราะฉะนั้นกระผมเห็นว่า มันจำเป็นที่จะต้องพูดกันถึงเรื่องความเป็นมาก่อน
 ครบอาจจะกระทบกระเทือนกับข้อคิดเห็นที่ท่านสุดส้าหอบรมและต่อท่าน ๒๒ ท่านสภาก็ตาม
 กระผมอยากจะเรียนให้ทราบว่าทฤษฎีแห่งการยึดอำนาจรัฐนั้นนะครับ กติกามันเป็นมาตั้งแต่
 แรกรัฐธรรมนูญนี้ไล่กันมาตั้งแต่รัฐธรรมนูญที่คุ้มครองมาถึงรัฐธรรมนูญปี 2492 2517 ซึ่งสภา
 นิติบัญญัติแห่งชาติเป็นผู้ร่าง มันจะมีข้อแตกต่างกันโดยที่ผู้ปฏิบัติผู้ร่างขณะนั้นจะเห็นได้ชัด
 ครบว่ารัฐธรรมนูญที่คุ้มครองนั้นใครเป็นผู้ทำ 2492 ใคร 2517 ใคร แล้วรัฐธรรมนูญที่มาโดย
 คณะปฏิวัติ คณะปฏิวัติผู้ผ่านมา และข้ออยู่ขณะนี้นั้นครับ ความเป็นมาอย่างไร กระผมอยาก
 จะเรียกรัฐธรรมนูญที่ใช้อยู่ในปัจจุบันนี้ว่าเป็นรัฐธรรมนูญที่สืบทอดการยึดครองอำนาจรัฐ เป็น
 มรดกจากวันที่ 6 ตุลาคม เพราะฉะนั้นกระผมก็คิดว่าจะต้องดูถึงความเป็นมา โดยเฉพาะ
 อย่างยิ่งกระผมมีความเห็นที่ค่อนข้างจะขัดแย้งกับท่านสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ขออนุญาตที่
 ต้องเอ่ยนามครับ คือคุณชุมพล ศิลปอาชา ที่อ้างว่าตัวประธานรัฐสภานั้นนะครับ จะเสนอ
 ชื่อผู้เป็นต้นนายก็ได้มันไม่สามารถจะเสนอชื่อได้โดยที่ไม่ได้รับการเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎร
 กระผมอยากจะทราบว่าโดยวิธีปฏิบัติโดยแท้จริงแล้วนะครับ พรรคการเมืองทั้งหลายแหล่ง
 ที่ได้รับเลือกตั้งเข้ามานั่งอยู่ในสภาผู้แทนราษฎรนั้น หลายพรรคเหลือเกิน ที่ต่างต้องการจะ
 เป็นบุคคลที่ร่วมรัฐบาล จะได้ล้าอำนาจรัฐ ต้องการบริหารงานโดยเป็นรัฐมนตรีหรือนายกไปแล้ว
 แต่ เพราะฉะนั้นการผสมผสานระหว่างพรรคการเมืองเหล่านั้นนะครับ เราจะเอาใครเป็นแกน
 ได้รับความไว้วางใจรัฐธรรมนูญใหม่ว่าพรรคการเมืองที่ใหญ่ที่สุดจะต้องเป็นแกน ซึ่งไม่มีระบุไว้
 เพราะฉะนั้นโดยวิธีปฏิบัติแล้วนะครับสามารถที่จะรวบรวมการชาวเสียงจากกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งแล้ว
 ท้าวเชื่อมเข้ามาเป็นตัวประสานกันจนรวมกันได้เป็นเสียงส่วนมาก เพราะฉะนั้นในการแก้

รัฐธรรมนูญที่ร่างของรัฐบาลมี ไม่ได้เรียกว่าทเฉพาะกาลนะครับ แต่บอกว่าสาระสำคัญที่ต่างกัน ก็คือให้ตัวประธานรัฐสภาที่ครับเป็นไปก่อนจนกว่าจะสิ้นการเลือกตั้งสมัยหน้านี้ กระจกผมอยากจะทราบเรียนด้วยความจริง ซึ่งเป็นสัจธรรมว่าจุดหลักมันอยู่ที่จุดนี้ละครับ ก็คือ ทำอย่างไรถึงจะให้ตัวประธานนี้เสนอชื่อนายกต่อไปได้ในเมื่อเกิดวิกฤตการณ์ ท่านประธาน ครับ สำหรับการที่กระจกจะกล่าวทเรียนอย่างนั้นได้นะครับ มันเป็นทฤษฎีแห่งการสืบทอดอำนาจของรัฐ เพราะฉะนั้นกระจกคงจะไม่รังเกียจ และไม่สามารถที่จะประณามได้ว่า การวางทายาททางการเมืองนั้นไม่ถูกต้อง ไม่ว่าจะวางไว้ว่า ช. ขึ้นก่อน และตามด้วย ข. ตามด้วย ก. ก็แล้วแต่ แต่ประเด็นสำคัญนะครับ ที่ท่านประธานรัฐสภาจะต้องรับหน้าทอย่างหนัก สมมุติว่ามีวิกฤตการณ์เกิดขึ้น หรือก่อนช่วงเลือกตั้งสมัยหน้าตามวาระที่จะต้องมีในนะครับ มันสำคัญมาก ท่านประธานครับ ท่านประธานอาจจะสามารถเสนอชื่อใครก็ได้โดยการขวเสี่ยงจากกลุ่มพรรคการเมืองพรรคใดก็ได้ เพื่อให้เป็นต้นนายกา ต่อไปอีกกระจกผมถึงกล่าวทเรียนไว้ว่าจุดนี้ละครับ คือการสืบทอดอำนาจการยึดครองอำนาจรัฐครับ ท่านประธานที่เคารพครับ โดยส่วนตัวกระจกไม่เคยมีอคติกับท่านประธาน แม้แต่แค่เดี๋ยวก่อนของกระจกหลายคนเป็นลูกน้องของท่านประธาน ได้เรียน ได้เล่าถึงเรื่องราวของท่านประธานให้ได้รับททราบว่าท่านมีความเอื้ออาทรอย่างเหลือเกิน ไม่ว่าจะเป็นการที่ได้มาจากทหามาค้าขายหลาย ๆ บริษัท ก็เคยได้เอื้ออาทรต่อพรรคการเมืองมาตลอดตั้งแต่ปี 2518 หรือแม้แต่กระจกทั้งขุนททบางท่าน และแม้กระทั่งวันนี้นะครับ กระจกก็ททราบว่าท่านได้แสดงความปรารถนาดี และเอื้ออาทรต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยการเชิญไปรับเลี้ยงในคืนนี้ ซึ่งโดยทงส่วนตัวแล้วกระจกผมขอทพระคุณอย่างลึกซึ้งและไม่ได้มีอคติใด ๆ ต่อท่านประธานใด ๆ ทั้งสิ้น แต่ท่านประธานครับ เราจะยอมปล่อยให้รัฐธรรมนูญที่เป็นมรดกของ 6 ตุลาคมนี้ได้ดำรงคงอยู่โดยมีบทเฉพาะกาลหรือคณนี้อ้างเสียงว่าเป็นสาระสำคัญนี้ เพื่อให้สร้างกฎหมายอันหนึ่งไว้สำหรับเพื่อคณคนหนึ่ง กระจกผมอยากจะเรียนให้ททราบว่าในสภาผู้แทนราษฎรนั้นกระจกได้เคยพบจุดต่างครั้งหนึ่งในสภาผู้แทนราษฎรนะครับ สำหรับการลงมติไม่ไว้วางใจคณะรัฐมนตรี การ

ที่จะปกป้องบุคคลคนหนึ่ง ซึ่งขณะนั้นเป็นนายกรัฐมนตรี หัวหน้าพรรคฝ่ายค้านในขณะนั้นนะครับในขณะที่เป็นรัฐบาลแล้ว หัวหน้าพรรคฝ่ายค้านขณะนั้น ยกมือขึ้นอภิปรายแล้วก็บอกว่าไม่ขออภิปราย แต่สภาแห่งนี้เคย ได้มีการยื่นญัตติเพื่อปกป้องคนคนหนึ่งที่จะไม่ให้สภานี้มีโอกาสยื่นญัตติไม่ไว้วางใจซ้ำอีกในสมัยนั้น เพราะฉะนั้นก็มีการเสนอญัตติ ว่าการที่หัวหน้าฝ่ายค้านนั้นไม่อภิปราย ให้ถือว่าเป็นการอภิปรายไปแล้ว กระผมในขณะนั้นเป็นสมาชิกสภาผู้แทนฯ ฝ่ายรัฐบาล สิ่งที่กระผมทำได้อย่างมากที่สุดในขณะนั้น คือการเดินออกโดยไม่สามารถยกมือรับญัตตินั้นได้ เพราะฉะนั้นท่านประชาชนครับ การที่กฎหมาย ซึ่งมีหลักความเสมอภาคเป็นหลักนั้นจะมาเป็นสไตรค (Strike) ไว้สำหรับคนคนหนึ่ง ไม่ว่าจะเป็นการเห็นแก่หน้าคำตำหนิหรือเป็นการวางหมากทางการเมือง เพื่อให้สืบทอดทายาททางการเมืองนั้นได้ก็ตาม กระผมเชื่อมั่นเหลือเกินว่า มันเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้องกระผมเชื่อมั่นในประการหนึ่งว่าไม่ว่าทรัพยากร ซึ่งท่านวุฒิสมาชิกได้เสนอให้คณะกรรมกรมาคัดค้าน หรือผู้แทนราษฎรที่ให้กรรมกรคือประชาชนเป็นคนคัดค้านนั้น เอาทรัพยากรมาจากไหนก็แล้วแต่ แต่สิ่งหนึ่งที่กระผมเชื่อมั่นว่าท่านทั้งหลายที่นั่งอยู่ ณ ที่นี้ได้มีความปรารถนาคืออย่างยิ่งต่อประเทศชาติและประชาชน กระผมขาดศักยภาพใด ๆ ทั้งสิ้นที่จะเรียกร้องให้ท่านทั้งหลายได้สนับสนุนพระราชบัญญัตินี้ โดยปราศจากหลักสาระสำคัญที่แอมแพงไว้กระผมปราศจากความสามารถที่จะใช้ชีวภาพเป็นอาวุธ ประหารบุตรเจ้าลังกาให้อาสัญแด่ในฐานะที่กระผมเป็นผู้แทนราษฎรของปวงชนชาวไทย และท่านทั้งหลายไม่ว่าจะมาจากสถาบันของนักธุรกิจการเมืองหรือขุนทหารใด ๆ ก็ตาม กระผมขออัญเอาจิตใจว่าท่านทั้งหลายนั้นมีความรักชาติ เช่นเดียวกับพวกเราทุกคน กระผมเคยน้อยเนื้อต่ำใจ ที่ได้เห็นคอลัมนิสต์ (Columnist) หลาย ๆ คนหรือกระทั่งนักเขียนการ์ตูน เขียนสภาผู้แทนราษฎรแห่งนี้เปรียบเสมือนป่า ซึ่งเต็มไปด้วยสิ่งสารพัดไม้เปรียบสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรว่าเป็นเสือ สิงห์ กระทั่ง แรด กระผมอยากจะกราบเรียนได้ว่ากระผมมีความน้อยใจเป็นอย่างมาก แต่หลังจากได้พิจารณาอย่างถ้วนถี่แล้วกระผมก็เชื่อว่าเสือ สิงห์ กระทั่ง แรดทั้งหลายในป่าแห่งสภานี้ มีเขี้ยวเล็บไว้ต่อสู้ป้องกันตัว

มี เขี้ยวเล็บไว้ปกป้องสรรพสัตว์ที่อ่อนแอทั้งหลายแหล่ กระผมคงจะพอสามารถอยู่ในป่าแห่งนี้ได้ แต่ถ้าสักวันหนึ่ง ท่านประธานครับ ถ้าสักวันหนึ่งเกิดมีสัตว์ประหลาดหลาย ๆ ตัวมาอยู่ในป่านี้อีก แล้วถ้าเราสังเกตเห็นได้ว่า แค่ว่าแค่ตาเพียงใบเดียวมันเปรียบเสมือนสนตะพาย กระผมก็จะได้พิจารณาตัวเองว่า น่าจะถึงเวลาที่กระผมออกจากป่าแห่งนี้ได้หรือยัง ขอขอบคุณครับ

ประธานรัฐสภา : เชิญคุณชัชวาลย์ครับ

นายชัชวาลย์ ชมภูแดง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ร้อยเอ็ด) : ท่านประธานรัฐสภาที่เคารพ วันนี้กระผมคิดว่าในบรรยากาศที่อบอุ่นพอสมควร และกระผมคิดว่าบรรยากาศในวันนี้จะเป็นบรรยากาศร่วมกัน ของบรรดาเหล่าสมาชิกรัฐสภาทุกท่าน ซึ่งการเสนอแก้ไขรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยนี้ ตัวกระผมในนามของพรรคพลังสังคมประชาธิปไตยนั้น ก็ได้ร่วมเสนอกับเพื่อนสมาชิกฝ่ายค้านทั้งพรรคเอกภาพ พรรคพลังชนชาวไทย พรรคประชากรไทย พรรคพลังธรรม และพรรคเสรีนิยม ซึ่งเจตนารมณ์ที่เราได้เสนอแก้ไขรัฐธรรมนูญฉบับนี้นั้น ก็อย่างท่านหัวหน้าพรรคเอกภาพก็ได้ทราบบเรียนท่านประธานแล้วว่า เรามีเจตนาอันสุดใจในการที่จะเสริมสร้างและพัฒนาระบบประชาธิปไตย กระผมมีความเชื่อมั่นว่าสมาชิกรัฐสภาแห่งนี้ทุกคนนั้นมีความประสงค์และมีเจตนาอันแน่วแน่ที่จะพัฒนาระบบการเมืองของประเทศเรานั้นให้ไปสู่เป้าหมายของความเป็นประชาธิปไตยทั้งรูปแบบ และเนื้อหาสาระ การพัฒนานั้นเราก็จำเป็นต้องพัฒนาตามขั้นตอนตั้งแต่ปี พ.ศ. 2475 เป็นต้นมา บรรพบุรุษของไทยเรานั้นก็พยายามที่จะพัฒนาระบบประชาธิปไตย ถึงแม้ว่าช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา นั้นอาจจะมิอุปสรรคขัดขวางต่อการพัฒนา แต่คนที่มีเลือดไทยที่รักประชาธิปไตยทั้งหลายนั้นไม่เคยที่จะหยุดยั้งและไม่เคยที่จะยอมแพ้ต่อการอุปสรรคที่มาขัดขวางนั้น ท่านประธานรัฐสภาที่เคารพ สำหรับเรื่องการแก้ไขรัฐธรรมนูญนั้นมันเป็นเรื่องที่สำคัญเพราะเป็นเรื่องของสถาบันการเมืองของประเทศชาติ ที่กระผมกลัวว่ามันจะเป็นสถาบันของการเมืองก็เพราะว่าเรื่องของรัฐธรรมนูญนั้นเป็นสถาบันทางการเมืองอันหนึ่งของประเทศไทย ซึ่งเป็น

สถาบันทางการเมืองตามด้วยกฎหมายของประเทศไทย เพราะว่าถ้าหากเราจะพูดถึงสถาบันทางการเมืองนั้นมันอาจจะมีสถาบันทางการเมืองตามข้อเท็จจริงอีกอันหนึ่ง ซึ่งเป็นพรรคการเมืองหรือว่ากลุ่มกดดัน ท่านประธานครับ กฎหมายรัฐธรรมนูญนั้นเป็นสิ่งที่สำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะว่าท่านสมาชิกผู้มีส่วนเกี่ยวข้องแห่งรัฐสภาแห่งนี้หลายท่านที่อยู่ ณ ที่นี้ซึ่งผมมีความเคารพนับถือและท่านเป็นผู้ที่มีความชัดเจนในเรื่องกฎหมายรัฐธรรมนูญ ก็ต้องยอมรับว่ากฎหมายรัฐธรรมนูญนั้นเป็นกฎหมายที่กำหนดและวางระเบียบของสถาบันการเมืองของรัฐก็คือของประเทศเรา กฎหมายรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุด ถ้าไม่เราจึงต้องมีกฎหมายรัฐธรรมนูญ เรามีกฎหมายรัฐธรรมนูญก็เพื่อที่จะแสดงให้เห็นว่าประเทศเรานั้นมีอธิปไตยทางการเมืองทั้งภายในและภายนอกประเทศ นี่ก็จุดสำคัญ ขณะเดียวกันนั้นเรามีกฎหมายรัฐธรรมนูญเพื่อที่เราจะได้ไปถึงสถานะระหว่างประเทศ อันนี้เป็นเรื่องหลักสากล ท่านประธานรัฐสภาที่เคารพ กระผมอยากจะขอกราบเรียนต่อสภาแห่งนี้ว่าการแก้ไขกฎหมายรัฐธรรมนูญของไทยเรานั้น เป็นการแก้ไขที่ค่อนข้างที่จะยากลำบาก เพราะฉะนั้นเมื่อมันเป็นการแก้ไขที่ยากลำบากจึงจำเป็นที่จะต้องมีการแก้ไขที่ละเอียดถี่ถ้วน เพราะถ้าหากว่าจะมีการแก้ไขทั้งหมดนั้น บางที่การแก้ไขก็อาจจะไม่มีการแก้ไขก็ได้ เนื่องจากว่ารัฐธรรมนูญของไทยเรานั้นมันแตกต่างกับรัฐธรรมนูญของต่างประเทศ กระผมต้องขอกราบขอร้องท่านสมาชิกแห่งรัฐสภาในที่นี้จำเป็นต้องกล่าวอ้างไปถึงต่างประเทศสักครั้งหนึ่ง เพราะว่าถ้าจะพูดถึงรัฐธรรมนูญมันก็ต้องพูดถึงรัฐธรรมนูญให้มันเข้าระบบสากล ถ้าเราจะไม่อ้างอิงกับต่างประเทศแล้วในที่สุดมันก็เข้าที่หลักการอีกว่า รัฐธรรมนูญที่เป็นประชาธิปไตยนั้นจะนำมาใช้ในประเทศด้อยพัฒนาไม่ได้ ในเมื่อเราบอกว่าเราเป็นประเทศกำลังพัฒนา ก็น่าจะไปอ้างอิงถึงสากลด้วย ท่านประธานรัฐสภาที่เคารพ การที่กระผมกล่าวถึงว่ารัฐธรรมนูญของประเทศไทยเรานั้นเป็นรัฐธรรมนูญที่อยู่ในลักษณะที่แก้ไขได้ยากนั้น มันเป็นความจริงครับท่านประธาน เพราะว่ารัฐธรรมนูญของประเทศไทยเรานั้นแตกต่างจากรัฐธรรมนูญของประเทศอังกฤษ ซึ่งเป็นรัฐธรรมนูญที่แก้ไขได้ง่าย รัฐธรรมนูญของเราที่แก้ไขได้ง่ายก็มีเพียงฉบับเดียวตั้งแต่เห็นมา

นะครับ คือฉบับ 9 พฤศจิกายน 2490 ซึ่งเป็นรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับชั่วคราว ซึ่งจริง ๆ แล้วเจตนารมณ์ของกฎหมายรัฐธรรมนูญฉบับนั้นก็คงไม่ต้องการที่จะให้มีการแก้ไขได้ง่าย คงต้องการให้แก้ไขได้ยาก แต่บังเอิญอาจจะเกิดเพราะว่าความหลังเมื่อที่ไปบัญญัติไว้ในมาตรา 93 บอกว่า รัฐธรรมนูญนี้แก้ไขเพิ่มเติมได้ด้วยความเห็นชอบของรัฐสภา ดู ๆ แล้วก็เหมือนกับว่าไม่ได้วางหลักเกณฑ์อะไรที่เป็นการยุ่งยาก แต่รัฐธรรมนูญนอกจากนั้นแล้วรัฐธรรมนูญไทยนั้นเป็นเรื่องที่การแก้ไขได้ยากทั้งนั้น มีการกำหนดขั้นตอนในการที่เสนอแก้ไข กำหนดเกี่ยวกับเรื่องมติสภาพัตที่จะได้กำหนดไว้กระผมเองมีความเห็นสอดคล้องกับท่านสมาชิกรัฐสภาแห่งนี้ว่า การแก้ไขรัฐธรรมนูญของเราเนี่ยยังมีอยู่ก็หลายจุดที่จะต้องมีการแก้ไข ถ้าหากเรามีความประสงค์ที่จะให้เป็นประชาธิปไตยที่มีเนื้อหาสาระเป็นประชาธิปไตย ไม่ใช่เฉพาะเรื่องถ้อยคำที่มีอยู่ตามมาตราต่าง ๆ เท่านั้นจะต้องไปพิจารณาว่าบทบัญญัติรัฐธรรมนูญใดที่มันมันเป็นสิ่งในลักษณะเป็นการตัดสินใจขั้นพื้นฐานของประชาชน กระผมเองอยากจะยกตัวอย่างให้ท่านประธานรัฐสภาได้เห็น อย่างกรณีการกำหนดจำนวนผู้สมัครรับเลือกตั้ง เป็นการกำหนดไว้ในกาตัดสินที่พรรคการเมืองที่ต่อเขตพหุพรรคีย คือคนยากคนจนก็คงไม่ต้องมาตั้งพรรคการเมืองของตนเองเป็นประชาธิปไตยสำหรับผู้ที่ไม่มีเงินเท่านั้น แต่คนที่ไม่มีเงินคงจะไม่มีโอกาสได้เห็นประชาธิปไตยในบ้านเนี่ยเมืองนี้ถ้าหากเขียนไว้เช่นนี้ ท่านประธานรัฐสภาครับ กระผมอยากจะขอกราบเรียนต่อไปว่า ได้มีเพื่อนสมาชิกรัฐสภาผู้มีความคิดอีกอย่างนึงว่าเราแก้ไขรัฐธรรมนูญฉบับนี้เนี่ยในครั้งนี้นั้นประชาชน จะทำอะไร ด้วยความเคารพต่อท่านผู้มีความคิดนั้น กระผมอยากจะขอกราบเรียนว่าเรื่องของประชาธิปไตยนั้นเป็นเรื่องชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชน เรื่องประชาธิปไตยนั้นเป็นเรื่องของปากเรื่องท้อง เรื่องของความอยู่รอด เพราะฉะนั้นจะบอกว่าการที่จะเดินไปสู่ประชาธิปไตยที่มีเนื้อหาสาระที่สมบูรณ์นั้นประชาชนจะไม่ได้อะไรนั้น กระผมคิดว่าคงจะมองในทางที่ไม่ค่อยจะถูกต่อนัก เพราะถ้าหากบ้านนี้เมืองนี้มันเป็นประชาธิปไตยที่ถูกต้องแล้วประชาชนจะได้รับประโยชน์อย่างมหาศาล ตอนนี้กระผมก็อยากจะขอกราบเรียนย้ำสนับสนุน

ท่านสมาชิกรัฐสภา ขอประทานอภัยที่จะต้องขอกล่าวนามคือ คุณชุมพล ศิลปอาชา นั้นก็
 บอกว่าไม่ต้องวิตกกังวลเมื่อสภาผู้แทนราษฎรถูกยุบแล้วจะหะ เพราะท่านรัฐสภาไม่ได้ กระผมก็ขอ
 ยินยันย้ำลงไปอีกว่า เพราะว่ามันไม่มีการประชุมรัฐสภาอย่างแน่นอนเมื่อไม่มีก ระประชุม
 รัฐสภาก็ไม่ต้องไปห่วงว้ายในจุดนี้ และกระผมอยากจะ ขอกราบเรียนท่านประธานสภาอีกต่อไป
 ว่าในความคิดว่า ถ้าหากให้ประธานสภาผู้แทนราษฎร ขึ้นมาเป็นประธ เนรัฐสภาแล้วจะทำให้
 เจตนาความดีของความเป็นกลางนั้นต้องเสียไป กระผมอยากจะ ขอกราบเรียนว่า ถ้าจะพูดถึงผู้
 ที่มาจากการเลือกตั้งกับผู้ที่มาจากการแต่งตั้งนั้นผู้ที่มาจากการแต่งตั้งนั้นจะผูกพันอยู่กับคนที่
 แต่งตั้งเท่านั้นแต่ผู้ที่มาจากการเลือกตั้งนั้น เขาจะต้องผูกพันต่อพรรคการเมืองที่เขาสังกัดอยู่
 และเขาจะต้องผูกพันต่อประชาชน เพราะฉะนั้นผู้ที่มาจากการเลือกตั้งนั้น กระผมอยากจะ
 ขอกราบเรียนว่า ถ้าหากพิจารณาในแง่ความเชื่อถือในเรื่องความเป็นกลางแล้วก็จะได้รับ
 ความเชื่อถือมากกว่า เพราะว่าถ้าหากว่าเขาปฏิบัติดีไม่ได้ เขาก็จะถูกลงโทษจากในพรรค
 ของเขา และจะถูกประชาชนลงโทษ นั่นก็คือประชาชนจะไม่สนับสนุนให้เขาเข้ามาเป็น
 สมาชิกสภาแห่งนี้ได้ แล้วสิ่งที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกลัวที่สุดคือกับท่านประธานไม่ใช่ว่ากลัว
 ว่าตนเองจะไม่ได้เป็นประธ เนรัฐสภา สิ่งที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเกรงกลัวที่สุดคือกลัว
 ประชาชนจะไม่เลือกให้มาเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เพราะฉะนั้นไม่ต้องกลัวว่าคนที่
 มาจากสภาผู้แทนราษฎรนั้นจะไม่กระทำตนเป็นคนกลาง อันนี้กระผมขอให้ท่านทั้งหลายนั้น
 เลิกวิตกได้ ตอนนี้ท่านประธานรัฐสภาที่เคารพ กระผมอยากจะ ขอกราบเรียนต่อไปว่า เกร
 เป็นประธานรัฐสภานั้นมีอำนาจในการที่จะทำหน้าที่บังคับบัญชาองค์กรนิติบัญญัติของเขา ใน
 องค์กรนิติบัญญัติของเวลานั้นมันก็มีอยู่ 2 สภา คือวุฒิสภาและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สภาผู้
 แทนราษฎรนั้นเป็นองค์กร ของสภานิติบัญญัติที่มีบทบาทและมีความใกล้ชิดกับประชาชนมาก ที่
 สุด เพราะฉะนั้นการที่จะทำงานที่จะสอดคล้องกับเจตนาความดีของประชาชนที่สุดนั้นก็คือคนที่
 มาจากองค์กรที่อยู่ใกล้ชิดกับประชาชน ที่กระผมเลงกราบเรียนมาทั้งหมดนั้น กระผมเองไม่
 ได้มีอคติต่อท่านประธานรัฐสภาคนปัจจุบัน ว่าท่านไม่มีความสามารถเพราะว่าโดยส่วนตัวนั้น

กระผมเองนั้นรู้จักท่านตั้งแต่กระผมเองยังเด็กยังเป็นนักศึกษาอยู่ แต่คำสั่งที่กระผมกราบเรียนนั้นมันจำเป็นที่จะต้องมาพูดถึงเรื่องการพัฒนาไปสู่ประชาธิปไตยที่มีเนื้อหาสาระที่สมบูรณ์เพื่อลูกหลานของเราจะได้รับมรดกของประชาธิปไตยนั้นเราจะต้องให้เกียรติต่อคนที่ประชาชนได้หยิบยื่นอำนาจให้เพราะว่าประชาธิปไตยนั้นเป็นเรื่องของประชาชนและเพื่อประชาชนและโดยประชาชน คนที่ประชาชนมอบอำนาจให้ท่านนั้นจึงสมควรที่จะได้รับอำนาจนั้น ในเมื่อสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้ที่มาจากระชาชน ประธานรัฐสภาก็ควรจะมาจากประชาชน สภาผู้แทนราษฎรไม่ใช่ว่าโดยหลักการแล้วจะไปแต่งตั้งจากที่ไหนมากก็ได้ กระผมเองมีความเคารพต่อสมาชิกรัฐสภาแห่งนี้ทุกท่าน กระผมอยากจะขอกราบเรียนว่ากรณีการวินิจฉัยในวันนี้นั้นไม่อยากจะให้พวกเราภาคภูมิใจเป็นการพิจารณาของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือเป็นการพิจารณาของสมาชิกวุฒิสภา เพราะว่ายุทธศาสตร์ของเรื่องประชาธิปไตยนั้นมันเป็นปัญหาส่วนรวมมันเป็นปัญหาของประเทศชาติมันเป็นปัญหาของประชาชนร่วมกัน ผมคิดว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องร่วมกันของพวกเราที่เป็นสมาชิกรัฐสภาแห่งนี้ ไม่มีใครที่จะเป็นพระเอกและไม่มีใครที่จะเป็นนางเอกในเวทีแห่งนี้การแก้ไขข้อสรุปลงไปด้วยดีนั้นก็หมายถึงความสำเร็จของสมาชิกรัฐสภาแห่งนี้ทุกท่านไม่ใช่วุฒิสมาชิก ไม่ใช่ฝ่ายรัฐบาลหรือฝ่ายค้านเป็นเรื่องของพวกเราทั้งหลายที่เป็นสมาชิกรัฐสภาที่ไม่ควรมีความคิดที่รักประชาธิปไตยและต้องการที่จะพัฒนาระบอบรัฐสภาของเรานั้นไปสู่ระบอบรัฐสภาที่เป็นของประชาชนเพื่อประชาชน และโดยประชาชนอย่างแท้จริงครับ

ประธานรัฐสภา : เชิญคุณบัวพรมครับ

นายบัวพรม วีรกุลยานพันธ์ุ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ชายภูมิ) : ท่านประธานที่เคารพ กระผม บัวพรม วีรกุลยานพันธ์ุ จากจังหวัดชัยภูมิ พรรคกิจสังคม ท่านประธานครับการพิจารณาแก้ไขรัฐธรรมนูญในวันนี้นั้นจากกาที่ได้ฟังท่านสมาชิกที่แล้ว ๆ มาและการประชุมของพรรคกิจสังคมเกี่ยวกับเรื่องการแก้ไขรัฐธรรมนูญนี้ นั้น เป็นที่ประจักษ์ชัดว่า รัฐธรรมนูญนี้มีข้อที่จะต้องแก้ไขอีกหลายสิ่งหลายประการ แต่นั่นก็ขึ้นอยู่กับเวลาและ

โอกาสที่จะแก้ไขได้ซึ่งท่านสม เชกทั้งหลายก็ได้พูดกันไปแล้ว ผมจึงอยากจะเรียนให้ท่าน
 ประธานได้ทราบว่า การแก้ไขรัฐธรรมนูญนั้นที่สำคัญก็มีอยู่ 2 ประเด็น คือประเด็นหนึ่งนั้น
 ก็คือเกี่ยวกับเรื่อง การที่จะให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นประธานรัฐสภา และเกี่ยวกับ
 ข้อบังคับของรัฐสภาที่จะให้ ข้อบังคับของสภาผู้แทนราษฎร จากที่ได้ฟังมานั้นในที่นี้จะเห็นได้
 ว่ามีท่านสม เชกเพียงไม่กี่ท่านที่ไม่เห็นด้วยในการแก้ไข ส่วนใหญ่แล้วจะเห็นด้วยกับการที่
 จะแก้ไขให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นประธานรัฐสภา ผมอยากจะเรียนจากการที่ได้พูดคุย
 และได้ฟังกับประชาชนในกรุงเทพฯ ก็ดี ในต่างจังหวัดก็ดี หรือผู้ที่ได้แสดงความคิดเห็น
 โดยผ่านสื่อมวลชนต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นทางหนังสือพิมพ์ ทางวิทยุ ทางโทรทัศน์ ทั้งนัก
 วิชาการและผู้ประกอบอาชีพต่าง ๆ เราจะเห็นสอดคล้องต้องกันว่า ประเด็นเกี่ยวกับประธาน
 สภาผู้แทนราษฎรเป็นประธานรัฐสภานั้นจะมีความสอดคล้องต้องกันเป็นส่วนใหญ่ เพราะฉะนั้น
 จึงอยากจะเรียนให้ท่านประธานได้รับทราบว่า ผมเองนั้นก็มีความสนับสนุนและเห็นด้วย
 ในข้อนี้เป็นอย่างมาก เหตุผลที่ผมให้การสนับสนุนอันนี้นั้นก็เนื่องมาจากว่าการแก้ไขข้อนี้ก็จะ
 เป็นประชาธิปไตยมากขึ้น ทั้งนี้ก็เนื่องจากว่าการที่เป็นประชาธิปไตยนั้นก็ถือหลักเสียง
 ส่วนใหญ่เฉพาะอย่างยิ่งรัฐสภาของเวลานั้นประกอบด้วยสภาผู้แทนราษฎรซึ่งมี 357 คน และมี
 วุฒิสภาซึ่งมี 267 คน เพราะฉะนั้นจะเห็นได้ว่า สภาผู้แทนราษฎรนั้นเป็นคนส่วนมากและ
 เป็นคนที่มาจากประชาชน คือได้รับเลือกตั้งมาจากประชาชนทั่วประเทศ เพราะฉะนั้นจึงเป็น
 การสอดคล้องกับระบอบประชาธิปไตยที่ถือเป็นเสียงส่วนใหญ่ นี่เป็นเรื่องรูปแบบของประชาธิปไตย
 ธิปไตยแต่ในขณะเดียวกันนั้นประชาธิปไตยของเราก็ได้พัฒนามาเรื่อย ๆ แม้ระยะแรกนั้น
 จะมีอุปสรรคอยู่ที่คาม แต่ตั้งแต่ปี 2522 เป็นต้นมา ประชาธิปไตยของเราก็พัฒนาไปใน
 แนวทางที่ถูกต้องและแนวทางที่ต้องการ เพราะฉะนั้นในการที่จะแก้ไขบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ
 นี้ก็เป็นประโยชน์ในรูปแบบของระบอบประชาธิปไตย และเป็นประโยชน์ในรูปแบบในการที่
 จะบริหารงานของรัฐสภาให้ก้าวหน้า ให้เป็นที่เชื่อถือของประชาชน ให้เป็นที่ศรัทธาของ
 ประชาชน และเป็นความหวังเป็นที่พึงของประชาชนได้ เพราะฉะนั้นควรมีเนื่องจากที่สภา

ผู้แทนราษฎรนั้นเป็นผู้ที่ใกล้ชิดกับประชาชนดังที่ผมได้กล่าวมา ปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนไม่ว่าจะในกรุงเทพฯ ก็ตาม ในต่างจังหวัดก็ตามนั้น ผู้แทนราษฎรจะได้รับคำร้องเรียนอยู่ตลอดเวลา แล้วก็ในการที่จะแก้ไขปัญหานั้น นั้นแน่นอนที่สุดครับส่วนแห่งนี้จะเป็นที่พึ่งของเราได้ ผู้แทนราษฎรนั้นก็จะต้องได้แสดงความคิดเห็น และผู้แทนราษฎรนั้นก็ใกล้ชิดกับประธานสภาผู้แทนราษฎรในการที่จะคิดแก้ไขปัญหานั้น นั้นก็จะต้องปรับปรุง โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา ก็จะต้องทำงานให้มีประสิทธิภาพที่จะสนองตอบความต้องการของผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภาในการที่จะหาข้อมูลต่าง ๆ เพื่อที่จะให้ผู้แทนราษฎรและวุฒิสภานั้นได้ปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ และอย่างที่กระผมได้กล่าวไปแล้วนั้น ท่านประธานสภาผู้แทนราษฎรใกล้ชิดกับผู้แทนราษฎรมากกว่า เรื่องราวต่าง ๆ ที่จะเป็นไปตามความต้องการของผู้แทนราษฎรนั้นท่านประธานสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งเป็นประธานรัฐสภานั้นย่อมจะดำเนินการต่าง ๆ ให้สอดคล้องและเป็นประโยชน์ในการปฏิบัติงานได้ ให้เป็นที่เชื่อถือของประชาชนทั้งในประเทศและในต่างประเทศอีกด้วย เวานั้นได้พูดกันอยู่เสมอว่าสภานั้นไม่มีความเข้มแข็งไม่มีความเป็นที่เชื่อถือ เพราะฉะนั้นถ้าหากว่าการดำเนินงานโดยประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นประธานรัฐสภาแล้วก็จะเข้าสู่สิ่งที่เราต้องการ อย่างในขณะนี้ นั้นบรรดาคณะกรรมาธิการของสภาผู้แทนราษฎรและบรรดาผู้แทนราษฎรได้มีความกระตือรือร้น ในการที่จะทำงานให้เป็นประโยชน์กับประชาชนและประเทศชาติ ได้มีการเปิดการสัมมนาหลายสิ่งหลายอย่างในสภาผู้แทนราษฎรนี้ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งกรรมาธิการกิจการสภาผู้แทนราษฎรได้มีการสัมมนา และได้มีการจัดที่จะได้วางแผนแม่บทในการที่จะพัฒนารัฐสภาแห่งนี้ให้ดีขึ้นและได้ทำการวางแผนแม่บทและได้นำเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรเมื่อ 2 อาทิตย์ที่แล้ว และสภาผู้แทนราษฎรก็ได้ให้ความเห็นชอบไปแล้วในแผนแม่บทนั้น และก็จะได้นำไว้นำไปดำเนินการในการวางแผนปฏิบัติการเพื่อให้สภาผู้แทนราษฎรและรัฐสภานี้เข้มแข็งเป็นที่เชื่อถือเป็นที่ไว้วางใจ เป็นที่พึ่งของประชาชนต่อไป เพราะฉะนั้นครับในขณะนี้กระผมจึงเห็นว่าการที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรจะได้เป็นประธานรัฐสภานั้นจึงเป็นเรื่องที่ถูกต้อง และเป็นเรื่องที่ดีควรจะแก้ไขเป็นอย่างยิ่ง

อีกประการหนึ่งนั้นผมเห็นว่าการที่จะแก้ไขเกี่ยวกับบทเฉพาะกาล โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การใช้บังคับนั้นก็มีความเห็นกันเป็นสองฝักสองฝ่าย คือฝ่ายหนึ่งโดยเฉพาะอย่างยิ่งทางท่านณรงค์ วงศ์วรรณ และคณะ ที่ได้เสนอมาวันนั้นให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป ส่วนของรัฐบาลนั้นใช้ใช้บังคับถัดจากวันที่มีการเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรก เมื่อมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ในราชกิจจานุเบกษาแล้วก็จะมีความเห็นที่ไม่ตรงกันอยู่ประเด็นนี้เท่านั้นเอง แต่อย่างไรก็ตามในความคิดเห็นส่วนตัวของกระผมนั้นในข้อนี้ก็อาจจะเห็นด้วยครับในหลักการกับทางท่านณรงค์ วงศ์วรรณ และคณะ แต่อย่างไรก็ตามเมื่อกระผมพิจารณาโดยรอบคอบถี่ถ้วนแล้วนั้นเราจะเห็นได้ว่า ในการพัฒนาประชาธิปไตยนั้นจะต้องค่อยทำค่อยไป และประชาธิปไตยนั้นมันจะต้องสอดคล้องกับภาวะความเป็นอยู่ของประเทศ และก็ภาวะจิตใจของประชาชนตลอดจนขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมของชาติไปด้วย หรือรัฐธรรมนูญนั้นหรือการปกครองระบอบประชาธิปไตยนั้นจึงจะยั่งยืนและถาวรเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติและประชาชนไม่ได้ เพราะฉะนั้นเมื่อคำนึงถึงข้อนี้แล้วกระผมก็มามองดูในสภาพการณ์ของบ้านเมืองของเราตลอดจนสภาพการณ์ของบ้านเมืองของเราตลอดจนสภาพการณ์ของโลกในปัจจุบันนี้ ก็จะได้เห็นว่ามีความวุ่นวายกันอยู่ในทุกประเทศ บ้านเมืองของเราอยู่ในความสงบรู้สึกว่าจะโชคดี เราจะเห็นว่าในจีนก็มีความวุ่นวาย แม้แต่รัสเซีย หรือในเขมร หรือในฟิลิปปินส์ในประเทศต่าง ๆ เพราะฉะนั้นบ้านเมืองของเราคือเมืองไทยของเราี้ เพราะฉะนั้นเราควรจะดำเนินการในสายกลางเดินทางในสายกลางคือว่าในการที่จะเปลี่ยนแปลง กระผมยกตัวอย่าง ผมมีความเห็นว่าการที่จะเปลี่ยนแปลงจากประชาชนวุฒิสภามาเป็นประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นประธานรัฐสภานั้นแน่นอนครับในการเปลี่ยนแปลงนี้ย่อมมีการกระทบกระเทือน มีผลกระทบกระเทือนบ้างนะครับถึงจะไม่มากหรือจะอย่างไรก็ตามมันก็ย่อมมีการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ นั้นย่อมจะกระทบกระเทือน แต่อย่างไรก็ตามเราจะต้องพิจารณาคือว่าชาติบ้านเมืองของเราในขณะนี้มันจะต้องการความสามัคคีครับ ต้องการความสามัคคีกับคนทุกหมู่ทุกเหล่า ทุกฝ่ายในการที่จะทำงานให้กับ

ประเทศชาติ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งในรัฐธรรมนูญของเราทุก ๆ ฉบับที่ล่วงมือนั้นถ้าเรามองลึก ๆ ลงไปแล้วนะครับจะเห็นได้ว่า รัฐธรรมนูญทุกฉบับนั้นจะมีจุดมุ่งหมายและมีวัตถุประสงค์อยู่เบื้องหลังของรัฐธรรมนูญทุกฉบับ อย่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้นั้นเรามองไปแล้วเราจะเห็นว่ารัฐธรรมนูญนี้ หนักริเริ่มประสงค์อย่างหนึ่งที่จะให้รักษาไว้ หรือปกป้องสถาบันที่สำคัญของชาติคือความมั่นคงของชาติได้แก่สถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ เราตั้งกองารให้สถาบันนี้อยู่กับประเทศไทยของเรา นี่ก็เป็นจุดประสงค์อันหนึ่ง

และจุดประสงค์อันที่ 2 นั้นก็คือให้ประชาชนนั้นได้มีความสงบสุข มีการอยู่ดีกินดีและประการต่อไปคือ

ประการที่ 3 ผมได้มองไปอีกประการหนึ่งนั้นก็คือรัฐธรรมนูญนี้มุ่งหวังที่จะให้คนไทยนั้นมีความสมัคสมานสามัคคีกันและรักษาระบอบประชาธิปไตยนี้ไว้ให้นาน ให้ดำรงอยู่ได้นานโดยมีรัฐธรรมนูญนี้ครับเป็นหลักในการปกครองระบอบประชาธิปไตย เพราะฉะนั้นเมื่อมองถึงข้อนี้แล้วในยามที่ภาวะการณ์ต่าง ๆ ทั่วโลกเป็นอยู่ในปัจจุบันที่เราเห็นมีความวุ่นวายต่าง ๆ อยู่ นี้ และบ้านเมืองของเราเนั้นก็ควรจะรักษาไว้ใจกันและให้มีการสมัคสมานสามัคคีกันนะครับ และก็จะตมสติปัญญาความสามัคคีเพื่อที่จะให้ท่าสู่ทางในการที่จะพัฒนาชาติบ้านเมืองของเราให้เจริญรุ่งเรืองขึ้นไปเท่ากับประเทศอื่น ๆ เขา เพราะฉะนั้นครับในข้อนี้ผมเห็นว่าในเรื่องของการบังคับใช้ ผลบังคับใช้นั้นก็ควรจะเป็นไปตามที่รัฐบาลได้เสนอ ขอขอบพระคุณครับ

ประธานรัฐสภา : เชิญครับ

นายเววุฒิ จินดาพล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (วุฒิสภา) : กวามเรียน ท่านประธานที่เคารพ ผม เววุฒิ จินดาพล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดภูเก็ต พรรคชาติไทย ท่านประธานที่เคารพผมเองได้มีโอกาสร่วมการพิจารณาการร่างแก้ไขรัฐธรรมนูญมา 2 ครั้ง 2 คราวด้วยกัน ซึ่งบรรยากาศเมื่อสมัยที่แล้วกับสมัยนี้นั้นเป็นบรรยากาศที่แตกต่างกันมากและผมก็คิดว่าวันนี้ทุกสิ่งทุกอย่างคงจะเอื้ออำนวย แม้กระทั่งในปีของฝ่ายท่านวุฒิสมาชิกหรือใน

รึกของฝ่ายสภาผู้แทนราษฎรเราคงจะจับมือร่วมกันเดินไป เพื่อแก้ไขในสิ่งที่ถูกต้องให้เข้าใน
ระบบประชาธิปไตย ท่านประธานที่เคารพครับ ถ้าเรามองถึงในอดีตว่า ก่อนหน้านั้นประเทศไทย
ไทยนั้นโดยเฉพาะวีรชนเหล่าต่าง ๆ นั้น ได้เรียกร้องเหลือเกินในระบบประชาธิปไตยถึง
ขนาดจะต้องเสียเลือดเสียเนื้อซึ่งในยุคนั้นผมเองก็เป็นนักศึกษาเช่นเดียวกัน เราคงจะจำได้
ว่าในเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 ในครั้งนั้นจุดสำคัญที่สุดคือจุดการเรียกร้องประชาธิปไตย
บัดนี้ผมคิดว่าถึงเวลาแล้วที่เราจะต้องนำสิ่งที่ถูกต้องความเจตนาารมณ์ ของวีรชนมาแก้ไข ทั้งนี้
ทั้งนั้นผมคิดว่าเราไม่สมควรยึดถือตัวบุคคลเพื่อให้การแก้ไขนั้นไม่สำเร็จ ท่านประธานที่
เคารพเป็นสิ่งที่น่ายินดีเหลือเกินว่าแม้กระทั่งผมขอประธานไทยจะต้องเอ่ยนาม มีท่าน
วุฒิสมาชิกท่านหนึ่งท่านเป็นถึงผู้บัญชาการทหารบกขอประธานไทยที่เอ่ยนามคือ พลเอก
ชวลิต ยงใจยุทธ ซึ่งก่อนหน้านี้เราคงจะทราบอยู่แล้วว่าแม้กระทั่งสื่อมวลชนหรือ ที.วี.
โทรทัศน์ต่าง ๆ นั้นท่านก็ได้ออกคำสั่งไปถึงขนาดว่าห้ามไม่ให้ทหารวิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับการ
การเมือง นอกจากจะให้มาพูดกันในสภาแห่งนี้เท่านั้น นี่คือเจตนาหลักของท่านต้องการ
ให้ทุกฝ่ายของส่วนที่มีความรับผิดชอบนั้น เข้าแถวให้รู้จักว่าแต่ละบุคคลแต่ละฝ่ายนั้น มีความ
รับผิดชอบเป็นอย่างดี ท่านประธานที่เคารพเจตนาหลักของการที่ในอดีตนั้นให้มีการ
เขียนบ่งว่าจะต้องมีการแต่งตั้งวุฒิสมาชิกเข้ามาในสภาแห่งนี้ร่วมกับสภาผู้แทนราษฎรนั้นเราก็
เป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้วว่า

ประการแรกคือ ต้องการให้พิจารณากฎหมายหลังจากที่สภาผู้แทนราษฎรได้
พิจารณาเสร็จเรียบร้อยแล้วเพื่อให้ท่านกลั่นกรองอีกครั้งหนึ่ง หรือพูดง่าย ๆ เป็นเพียงที่
เลี้ยงซึ่งเปรียบฐานอย่างนี้แล้วก็เป็นที่เข้าใจกันอยู่แล้วว่า การพิจารณากฎหมายต่าง ๆ นั้น
หลังจากพิจารณาเสร็จเรียบร้อยแล้วก็ต้องทำให้ท่านทบทวนอีกครั้งหนึ่งว่าเห็นด้วยหรือ
ไม่เห็นด้วย ในส่วนนี้ครับท่านประธานที่เคารพ ขณะเดียวกันถ้าเราจะแก้ไขรัฐธรรมนูญ
เพียงว่าประธานสภาผู้แทนราษฎรนั้นจะต้องดำรงตำแหน่งประชนรัฐสภาด้วย ผมคิดว่าก็
ไม่ใช่เป็นเรื่องที่เสียหายปัจจุบันนี้เราต้องยอมรับนะครั้นนานาประเทศถ้าเราไม่เอ่ยก็จำเป็นต้อง

เฉย นานาประเทศต่าง ๆ นั้นยอม รับการเลือกตั้งหรือการปกครองที่มีระบบประชาธิปไตย แม้กระทั่งบางประเทศนั้นการเลือกตั้งหรือมีระบบเผด็จการสักวันหนึ่ง ก็ต้องมีกาเปลี่ยนแปลง ท่านประธานที่เคารพ ผมคิดว่าปัจจุบันนี้สมควรที่จะเปลี่ยนแปลง หลังจากที่เกิดเหตุการณ์ประเทศไทยเราได้เรียกร้องประชาธิปไตย และก็สำเร็จมาครั้งหนึ่งเพื่อต้องการให้ทุกสิ่งทุกอย่างนั้นเป็นระบบประชาธิปไตยโดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ซึ่งสิ่งนั้นเองนั้นผมคิดว่าสมควรที่จะต้องมีการแก้ไขโดยเฉพาะท่านประธานที่เคารพ ในกฎหมายและกฏการแก้ไขรัฐธรรมนูญก็มีบงกัไว้เรียบร้อยแล้ว ถ้ากรณีที่มีการแก้ไขรัฐธรรมนูญนั้นในวาระที่ 1 จะต้องมีเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งคือประมาณ 312 เสียง ท่านประธานที่เคารพ ขณะเดียวกันในวาระที่ 2 นั้นจะต้องถือเสียงข้างมากเป็นหลัก สำหรับในวาระที่ 3 นั้นจะต้องถือเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของการประชุมร่วมคือ 313 เสียง ท่านประธานที่เคารพ นี่คือเจตนาลึกของผู้ที่ร่างรัฐธรรมนูญอยู่แล้ว สักวันหนึ่งถ้าสภาผู้แทนราษฎรเรานี้มีความรับผิดชอบแล้วก็คิดว่าตัวเองเหมาะที่จะต้องแก้ไขแล้วเขาก็เปิดให้ร่างอยู่แล้ว เพราะอย่างน้อย ๆ ในจำนวนสมาชิกทั้งหมด 357 ท่านในวันนี้ครับผมจึงขอวิงวอนไว้ขณะเดียวกัน ท่านประธานที่เคารพ ผมขอลดพูดพาดพิงหรือกล่าวอ้างเล็กน้อยว่าสาเหตุที่เมื่อก็มีมีท่านสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรท่านหนึ่งปัจจุบันนี้ดำรงตำแหน่งไม่ใช่หัวหน้าพรรคเสียแล้ว ท่านประธานที่เคารพครับ การที่จะบอกว่าการยื่นแก้ไขรัฐธรรมนูญในวันนี้นั้นใครจะยื่นก่อนหรือหลังไม่สำคัญ แต่เจตนาลึกคือเราจะต้องการเพื่อมาแก้ไขรัฐธรรมนูญในจุดเดียวกัน เพราะฉะนั้นวันนี้ไม่ใช่เป็นการหาเสียงของพรรคการเมืองแต่เราทำเพื่อระบบประชาธิปไตย ขอขอบคุณครับ

ประธานรัฐสภา : เชิญครับ

นายสีหนาท ภาชา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ชัยภูมิ) : กรทเรียนท่านประธานรัฐสภาที่เคารพ กระผม นายสีหนาท ภาชา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจากจังหวัดชัยภูมิ พรรคชาติไทย ท่านประธานรัฐสภาครับ กระผมมองด้านซ้ายด้านขวาและตรงที่กระผมยืนอยู่ตรงนี้ว่าขณะนี้พวกเราทำอะไรรกันในที่ประชุมอันทรงเกียรติแห่งนี้ ขอเรียนว่าเป็นรัฐ

อยู่แก้ไขแล้วว่าเรามาพิจารณาการแก้ไขรัฐธรรมนูญ ประเด็นที่พอจับได้ขณะนี้ก็มีอยู่เพียง 2 ประเด็นเท่านั้นครับคือ 1. เปลี่ยนแปลงการดำรงตำแหน่งวาระฐานรัฐสภา 2. การใช้ข้อบังคับ มีบางส่วนเล็กน้อยที่ค่อนข้างจะไม่เห็นด้วยในการเปลี่ยนแปลงทั้งข้อที่ 1 และข้อที่ 2 ดังกล่าวแล้ว นี่ส่วนหนึ่งแต่อีกส่วนหนึ่งเพิ่มกำหนดเวลาแห่งการบังคับใช้ ท่านประธานที่เคารพ กระผมเชื่อว่าสิ่งที่เรากำลังทำกันอยู่นี้เป็นหนึ่งในกระบวนการพัฒนาการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่เอาทุกท่านที่มีไม่ว่าจะไปถึงจุดที่เราร่วมกันปรารถนาให้ได้ การจะเดินทางไกลนั้นคงจะต้องระมัดระวังพอสมควร ร่างกายเราเติบโตได้ทำประธานครับ เริ่มจากเด็กเป็นผู้ใหญ่วัยกลางคน วัยชรา การก่อสร้างบ้านสร้างเมืองเริ่มจากฐานรากขึ้นไปจนกระทั่งถึงยอดการตกแต่งภายนอกภายในให้ดูงามตาการพัฒนาการระบอบประชาธิปไตยก็เหมือนกัน คนไทยเรานั้นท่านประธานครับ มีความรู้สึกเล็ก ๆ อยู่ในใจ มีความเคารพมีความนับถือให้เกียรติซึ่งกันและกันอยู่ตลอดเวลา ไม่ชอบทำอะไรข้ามหน้าข้ามตา ไม่ชอบทำอะไรข้ามหัวข้ามหางกัน ผมเรียนท่านประธานครับ ผมเคยได้ยิน 2 หู ท่านทั้งหลายก็เคยได้ยินครับ ได้ยินอะไร ได้ยินว่าหน่วยงานนั้นทำน่าเกลียด หน่วยงานนี้ทำไม่มาจู่ เลื่อนตำแหน่งผู้บังคับบัญชามี ข้ามหัวผู้บังคับบัญชาในปัจจุบันไปเป็นผู้บังคับบัญชาของผู้บังคับบัญชาเดิม พูดกันกระทั่งว่าผู้บังคับบัญชาเดิมจะเอาหน้าไปไว้ไหนพูดกันแบบนี้ หลาย ๆ หน่วยงาน ผมไม่อยากจะระบุชื่อท่านอยู่เสมอ แล้วเราก็เศร้าใจในเหตุการณ์นั้น การแก้ไขรัฐธรรมนูญเดี๋ยวนี้ถ้าไม่กำหนดระยะเวลาไว้ภาพที่กระผมเกรงเรียนนี้แหละครับ จะมาสะท้อนในหัวใจเรา 2 แก้อื้ออยู่ข้างบนต่อหน้าเรานั้นเริ่มต้นไม่กีวันมานี้ ท่านผู้นี้เป็นรอง ท่านผู้นี้เป็นประธาน ถ้าเราจะกลับลำโดยทันทีเดี๋ยวนี้ไม่มีระยะเวลา ท่านผู้นี้จะไปนั่งเป็นรอง ท่านผู้้นั้นจะมาเป็นประธานทันที ผมคิดว่ามันไม่มีชีวิตวัยของคนไทยที่จะทำอย่างนี้ คิดกันให้รอบคอบคิดกันเสียให้ดี มีผู้บังคับบัญชาจำนวนหนึ่งกระโดดข้ามหัวผู้ใดควรจะเป็นก่อนเวายังเศร้าใจ และเราจะมาทำกันเองอย่างนั้นหรือการพัฒนาการระบอบประชาธิปไตยเดี๋ยวนี้มาอีกขั้นตอนแล้วท่านประธานครับ ท่านผู้ทรงเกียรติครับมาแล้วขั้นตอนหนึ่ง คือผู้ที่ดำรงตำแหน่งรองก็จะได้เป็นตำแหน่งประธาน รอ

เวลาอีกนิดเดียวเท่านั้น เพื่อความรู้สึกแห่งการที่เราคนไทยดังที่ระดมได้กรบเรียน ผมเว้น
ไว้ นั่นคือความรู้สึกไม่ย่อถอยออกมาให้มีในทันทีรายงานการประชุม ที่นั้ประธานที่เคารพ
แหวดวงสังคมทุกวันนี้นั้นแคบระคับมันไม่กว้าง เรายังจะต้องนึกถึงมองหน้ามองตาคบหา

National Assembly Library

สมาคมกันอยู่ ถูกต้องแล้วที่รัฐบาลได้เขียนไว้ไว้ที่มีกำหนดเวลา ท่านประธานที่เคารพ คนไทย
เราเห็นมีมาแต่ศึกดาบรพรพิ พุคกันมาแต่เนิ่นแสนนานว่าวิสัยคนไทยไม่ชอบหักค้ำพรั้าด้วยเข้า
ไม่ชอบพ้ออะไรหักหน้าหักตากัน ร่างแก้ไขรัฐธรรมนูญเดี๋ยวนี้นั้นแหละคือการรักษาไว้ซึ่งเราจะ
ไม่หักค้ำพรั้าด้วยเข้า แต่เราจะช่วยกันระคับระคองเพื่อพัฒนาระบอบประชาธิปไตยให้
เป็นไปด้วยดี ไม่ว่าจะปึกสักไหนสักนี้ สึกนี้ก็ตามมีความรู้สึกรักระบอบประชาธิปไตยด้วยกัน
ทั้งนั้น ไม่มีแม้แต่คนเดียว ข้ามานั่งที่นี้รังเกียจระบอบประชาธิปไตยไม่ว่าจะเป็นฝ่ายค้าน
ฝ่ายรัฐบาล ฝ่ายวุฒิสภา เมื่อมีจิตใจและอยู่ในตำแหน่งอันเดียวกันอย่างนี้ภาวะอันเดียวกัน
อย่างนี้เราคงจะเข้าใจในการที่จะลงมติในวันสุดท้ายที่จะมาถึง ว่าเราควรไหมที่จะต้องทำ
การอันเป็นการหมิ่นอันเป็นการที่ไม่ไว้ชีวิตของคนไทย ท่านประธานที่เคารพถ้าเรามาเริ่มหัน
หน้าพูดจากันด้วยเหตุด้วยผลดังที่ระดมกรบเรียนแล้วนี้ ผมมั่นใจว่าการแก้ไขรัฐธรรมนูญใน
วันนี้ บรรยากาศอย่างนี้ผมมั่นใจว่าการแก้ไขรัฐธรรมนูญในวันหน้าบรรยากาศอย่างนี้ ผม
มั่นใจว่าการแก้ไขรัฐธรรมนูญในโอกาสต่อ ๆ ไปจะต้องสำเร็จลงด้วยดีผมขอให้ท่านทั้งหลาย
ได้ใช้พิจารณาณอย่างนี้ที่จะวิ่งเร็วจนเกินไปนัก เดินทางไกลต้องใช้ความระมัดระวัง ผม
ไม่อยากจะให้ทุกท่านต้องมาจบลงกลางทางที่ยังไม่ถึงยอดปราวถนาของพวกเรา ขอขอบพระคุณ
มากครับ

ประธานรัฐสภา : เชิญครับ

นายสุวิทย์ คุณกิตติ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ขอนแก่น) : ท่านประธาน
ที่เคารพ ผม สุวิทย์ คุณกิตติ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเอกภาพ จากจังหวัดขอนแก่น
ท่านประธานที่เคารพ วันนี้เป็นวันที่ผมเองเห็นว่าเป็นวันแห่งความร่วมมือ เป็นวันที่สภา
ผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา ทั้งสองสภา ได้มีโอกาสมานั่งร่วมกันเพื่อที่จะพิจารณาปรับปรุง

กฎหมายรัฐธรรมนูญ ซึ่งเป็นกฎหมายสูงสุดในการปกครองประเทศ ท่านประธานที่เคารพ บรรยากาศในการเสนอแก้ไขรัฐธรรมนูญนั้น คงจะทราบยากหาอย่างนี้โดยมาก เพราะ ว่า ส.ส. ในสภาผู้แทนราษฎรทุกท่าน มีความเห็นพ้องต้องกันถึงประเด็นหลักการที่ได้เสนอ ขอแก้ไขในวันนี้ คือการแก้ไขมาตรา 75 และมาตรา 144 ซึ่งสอดคล้องกัน โดยให้ ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นประธานรัฐสภานั้น กระผมอยากจะกราบเรียนท่านประธานครับ ว่า การเสนอแก้ไขรัฐธรรมนูญในคราวนี้นั้น ผมไม่อยากจะกล่าวว่าเป็นการเสนอของพรรค ฝ่ายค้าน หรือเป็นการเสนอของพรรคร่วมรัฐบาล แต่การเสนอแก้ไขรัฐธรรมนูญในคราวนี้นั้น เป็นการเสนอแก้ไขร่วมกันทุกฝ่าย แม้กระทั่งพรรคพลังธรรมเอง ซึ่งเป็นพรรคที่กำหนดตัวเอง ว่าเป็นพรรคซึ่งเป็นกลาง ก็ได้พิจารณาโดยถ่วงแท้ แล้วก็ตัดสินใจให้การสนับสนุนในการ แก้ไขรัฐธรรมนูญในคราวนี้ โดยได้ลงนามสนับสนุนการแก้ไขรัฐธรรมนูญร่วมกับกลุ่มซึ่งเสนอ โดยท่านณรงค์ วงศ์วรรณ ท่านประธานที่เคารพ การเสนอแก้ไขรัฐธรรมนูญในคราวนี้นั้นเป็น การเสนอแก้ไขร่วมกันของทุกพรรคการเมืองในสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งเป็นนิติมถายอันดี ผม คงจะกราบเรียนครับว่า การแก้ไขในคราวนี้นั้นเป็นการแก้ไขในหลักการ เราคงไม่พูดถึง ตัวบุคคล เราคงไม่พูดถึงใครคนใดคนหนึ่ง แต่เราพูดถึงว่าหลักการแห่งระบอบประชาธิปไตย นั้น เราสมควรหรือไม่ที่จะปรับปรุงแก้ไขรัฐธรรมนูญให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง ท่าน ประธานที่เคารพรัฐธรรมนูญที่เกิดขึ้นในสมัยใดนั้นย่อมเหมาะสมกับสภาพของประเทศในสมัยนั้น เนื่องจากผู้ให้กำเนิดรัฐธรรมนูญย่อมวางบทบัญญัติไปตามที่ตนเห็นสมควรในขณะนั้น แต่ภายหลังเมื่อเวลาได้ล่วงเลยมา สภาพของความเป็นอยู่ของประเทศนั้นย่อมเปลี่ยนแปลงไป การที่ จะให้ฐานะทางการเมือง สังคมของประเทศต้องถูกจำกัดอยู่ภายใต้บทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ ซึ่งล่วงเลยสมัยล่วงพ้นสมัยแล้ว จึงเป็นสิ่งที่ไม่ชอบด้วยเหตุผล ท่านประธานที่เคารพ ดังนั้นจึง สมควรที่จะต้องเปลี่ยนแปลงรัฐธรรมนูญให้เหมาะสมกับกาลสมัยและสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของ ส่วนรวมทั้งด้านเศรษฐกิจสังคม และการเมืองการปกครอง ตามสมควรแก่หลักการและเหตุผล ของการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้องค์กรและสถาบันต่าง ๆ ได้รับ

ประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อมในสิ่งที่ควรได้รับด้วยความเสมอภาค

เรียบร้อยและสันคิวิชี ท่านประธานที่เคารพ มีปราชญ์ผู้ไว้ได้กล่าวไว้ว่ารัฐธรรมนูญนั้นเป็นสิ่งสะท้อนให้เห็นถึงเจตนารมณ์ของสมัยที่รัฐธรรมนูญนั้นถูกสร้างขึ้นเสมอ หรืออาจจะกล่าวได้

ลักษณะหนึ่งว่ารัฐธรรมนูญที่เขียนขึ้นเป็นลายลักษณ์อักษรจะต้องสอดคล้องกับความเป็นจริงทางการเมืองในขณะที่ถูกเขียน ท่านประธาน คริบ จากมูลเหตุดังกล่าวไม่มีรัฐธรรมนูญของประเทศใดในโลกที่มีลักษณะที่เป็นที่พอใจของคณะหรือกลุ่มทุกกลุ่ม ของคนทุกกลุ่มในประเทศนั้น และในขณะที่มีการร่างขึ้นใหม่ จะต้องมีคนคล่กเกิดขึ้นใน ๖ กลุ่มเสมอ คือกลุ่มผู้ได้ประโยชน์และกลุ่มผู้เสียประโยชน์ ท่านประธานคริบ นักปราชญ์ท่านนั้นทั้งได้กล่าวไว้อีกว่า และโดยทั่วไปแล้ว บรรดาผู้ที่มีส่วนในการร่างรัฐธรรมนูญก็มักจะมั่นใจว่า รัฐธรรมนูญซึ่งเป็นผลงานของตนนั้นเป็นรัฐธรรมนูญที่ดีพร้อมทุกประการแล้ว ด้วยเหตุผลนี้ จึงพยายามที่จะสร้างอุปสรรคต่าง ๆ ไว้ขวางกั้นความคิดที่จะทำการแก้ไขผลงานซึ่งสมบูรณ์แล้วของตน ซึ่งมีอยู่หลายประการนักปราชญ์ท่านนั้นยังยกตัวอย่าง ท่านประธานที่เคารพว่า ในบางประเทศ ผู้ร่างรัฐธรรมนูญต้องการให้รัฐธรรมนูญนั้นมีโอกาสได้พิสูจน์ความเหมาะสมก่อนสักระยะหนึ่ง เช่น รัฐธรรมนูญของประเทศฝรั่งเศส คริสต์ศักราช 1971 จึงห้ามแก้ไขในระยะเวลา 4 ปีแรกที่ได้ประกาศใช้ อันนี้ก็คงจะเห็นได้คร้บท่านประธานที่เคารพว่า สิ่งที่เราพยายามแก้ไขในขณะนี้ในวันนี้นั้นเป็นสิ่งที่มีความเห็นพ้องต้องกันในหลักการของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งสภา ก็เรียกได้ส่วนสาระสำคัญหรือว่าเงื่อนโซ่เล็ก ๆ น้อย ๆ นั้น เป็นสิ่งที่สามารถเจรจากันได้ในที่ประชุมแห่งนี้ ผมเห็นว่า การแก้ไขรัฐธรรมนูญในคราวนี้นั้น เป็นการแก้ไขในหลักการและแก้ไขเพื่อให้เกิดความชอบธรรมและเกิดความชอบธรรมขึ้นตามหลักการแห่งการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งเป็นของประชาชน โดยประชาชนและเพื่อประชาชน ท่านประธานที่เคารพ สถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ภาวะที่เปลี่ยนแปลงไปตั้งแต่รัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2521 ประกาศใช้มาจนกระทั่งวันนี้ จังอยู่ครบวันสมัยที่แล้วเมื่อมีการเริ่มใช้รัฐธรรมนูญใหม่ ๆ มีการเลือกตั้งใหม่ นั้น วุฒิสภาซึ่งรัฐธรรมนูญได้กำหนดให้เป็นที่ยังคงอยู่ดูแลสถานแห่งนี้ ให้

ฝ่ายสภาผู้แทนราษฎรก็ดี ต่างคนต่างยอมรับกันทั้ง 2 ฝ่ายว่าเป็นการดี แต่กระผมมีข้อที่นำ
จะสังเกตสักชนิดหนึ่งว่า การจะแก้ไขรัฐธรรมนูญอย่างไรก็ตาม ถ้าผู้คนที่รักษารัฐธรรมนูญ
นั้นไม่ดี กระผมเชื่อเหลือเกินว่ารัฐธรรมนูญก็ไปไม่รอด คนที่ รักษารัฐธรรมนูญนั้นต้องดีด้วย
ถ้าคิดว่าจะแก้ได้อย่างเดียว แล้วตัวเองทำละเอะเลเหลวไหลละครับ เมื่อประธาณสภาแก้ไขไป
อย่างไรก็ต้องอย่างนั้นครับ ไม่มีข้อพิพลา รัฐธรรมนูญดีทุกฉบับ แต่ว่าคนต่างหากที่ไม่ดีถ้าสมมุติ
นะ ครับว่าวันนี้เราแก้ไขไปเรียบร้อยแล้ว ผบ.ทบ. ท่านบอกไม่ได้ตรดถึงออกมาถึงเงาะ
ครับมันอยู่ที่คนครับ ไม่ได้อยู่ที่รัฐธรรมนูญเรียงไปก็ทั้งวันที่หัวข้าวเปล่า ๆ ผมว่าสมควรแล้ว
ครับว่าทั้ง 2 ฝ่ายเมื่อยินยอมพร้อมใจกันว่า เมื่อต้องแก้กันแล้วก็ต้องแก้กันครับ แต่ผมขอ
วิงวอนว่าดวงวิญญาณของ**คนทุกอง**ที่มเอยในสภานี้ ทั้งวุฒิสมาชิกก็ดีทั้งสภาผู้แทนก็ดีต้องมีความ
เชื่อมั่นในตนเองว่าเราจะไม่ทำลายรัฐธรรมนูญ ทั้งแล้วสิ่งเหล่านี้เอะครับจะเกิดประโยชน์
แก่ชาติบ้านเมืองจะเกิดประโยชน์แก่ปวงชนชาวไทยทั่วประเทศ พวกผมพี่น้องชาวจังหวัด
ภาคใต้ละครับ ถูกน้ำท่วมโดยฉับพลันที่อันนี้ก็เหมือนกันครับแก้ไขรัฐธรรมนูญ ก็แก้ฉับพลัน
ทันทีครับตายกับตายอยู่ครับ เชื่อว่าตายกับตายเท่านั้นไม่มีทางรอด เพราะทำให้ท่านวุฒิสมาชิก
นี่ไปนั่งเป็นรองประธานสภาผมว่านั่งดูหน้าใครไม่ได้หอรอกครับ ดังนั้นละครับผมขอกราบเรียน
บรรดาเพื่อนสมาชิกที่รักและเคารพทุกท่านว่า จะแก้อย่างไรก็ตามครับขอให้ดวงวิญญาณของ
พวกเราทุกคนที่คิดจะแก้วันนี้ ให้รำลึกถึงบรรดาบรรพบุรุษของเราที่เคยเอาเลือดเอาเนื้อเอา
ชีวิตแลกความลำบากทุกอย่างไว้ เพื่อสร้างชาติ สร้างบ้าน สร้างเมืองมาให้เราอยู่จนบัดนี้ได้
ก็เพราะบรรพบุรุษของเราที่สละชีวิต สละเลือดเนื้อเอะครับ การแก้ไขรัฐธรรมนูญฉบับนี้ทั้ง
มาตรา 75 ก็ดี มาตรา 144 ก็ดีเป็นสิ่งที่ถูกต้อง แต่ว่าอยู่ที่คนครับ อยู่ที่คน กระผมขอ
กราบเรียนท่านประธานเพียงแค่นี้ครับ กราบขอบพระคุณครับ

ประธานรัฐสภา : ท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติ เราได้ดำเนินการประชุมมาถึง
บัดนี้เป็นเวลา 3 ชั่วโมงเต็ม ๆ เราได้อภิปรายมากมายพอสมควรแล้ว ผมคิดว่าถึงเวลาที่เรา
จะต้องพักรับประทานอาหารเที่ยง ผมอยากจะขอความกรุณาพวกเราไปรับประทานอาหารเที่ยง

แบบควิก ลันช์ (Quick Lunch) เพื่อเซฟ (Save) เวลาให้มากที่สุด แล้วเพื่อจะได้เร่งกลับมาพร้อมประชุมเร็วที่สุดนัดครับ ผมใช้เวลา 1 ชั่วโมง นี่เราพักการประชุมเที่ยงครึ่ง เราจะประชุมต่อไปอีกครึ่ง ขอความกรุณามาให้ครบปายโมงครึ่งนะครับ ขอพักประชุมเพียงเท่านี้ครับ

พักประชุมเวลา 12.30 นาฬิกา

เริ่มประชุมต่อเวลา 13.45 นาฬิกา

ประธานรัฐสภา : ท่านสมาชิกครับ เราจะเปิดการประชุมต่อจากการประชุมเมื่อเช้านะครับ เชิญคุณจตุพรครับ

นายจตุพร กุวานนท์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ปทุมธานี) : ท่านประธานที่เคารพ กระผม จตุพร กุวานนท์ ปทุมธานี ท่านประธานครับ วันนี้ตอนแรกผมอยากจะเรียกว่าเป็นวันไม่มีปัญหา เพราะเมื่อเช้านผมก็เรียนกับท่านนายก ฯ ว่าคงจะเป็นวันไม่มีปัญหาเพราะในการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญในครั้งนี้ นับว่าเป็นประวัติศาสตร์ที่ได้รับการรองรับทั้งสมาชิกฝ่ายค้านและฝ่ายรัฐบาลทุกท่าน แต่พอบรรยายผ่านไปแมลงวันแมลงวันมากกระซิบผมว่ามันซึกจะไม่แน่เสียแล้ว เพราะความสำคัญเก่า ๆ ละครับ เราทำสิ่งใดเดินทางสายที่ผิดไป ท่านประธานครับ ทำไมละครับเมืองไทยนี้การแก้รัฐธรรมนูญนี่ดูเป็นเรื่องใหญ่เรื่องโคหเหลือเกินเราจะแก้รัฐธรรมนูญแต่ละครั้งนี่มีการบอกว่าจะแก้ไม่ได้รัฐธรรมนูญมันจะมีอาการแพ้ แก้รัฐธรรมนูญเมื่อไร จะเกิดเรื่องเกิดราวใหญ่โต อันนี้แหละครับเพราะการที่รัฐธรรมนูญแก้ไขไม่ได้ด้วยความสำคัญผิด เราหลงผิดกันมาแต่ต้นแล้วว่า รัฐธรรมนูญนั้นแตะต้องไม่ได้ เมื่อเรามีรัฐธรรมนูญใหม่ ๆ ความหลงผิดนี้เราเอารัฐธรรมนูญไปตั้งกลางห้องสนทนาลวง เอาทหารไปยืนยามรักษาการณ์ ให้ประชาชนจุกจุกดูเทียนไปให้ไว้ไปกราบนี้แหละครับเราก็แก้รัฐธรรมนูญนั้นศักดิ์สิทธิ์แตะต้องไม่ได้ และการที่รัฐธรรมนูญแก้ไขไม่ได้

นี้แหละครับ ทำให้เรา ต้องสูญเสียพระมหากษัตริย์นักประชาธิปไตยไป นั่นคือพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว พระองค์ท่านทรงเห็นว่ารัฐธรรมนูญที่ร่างมานั้นมีความบกพร่องหลายประการไม่สามารถจะเป็นประชาธิปไตยได้ท่านก็ได้เสนอแนะต่าง ๆ แต่ความส่านึกผิดนี้แหละครับ เรายังคิดว่ารัฐธรรมนูญนั้นแก้ไขไม่ได้ผลร้ายพระองค์ท่านก็จำเป็นต้องสละราชบัลลังก์จากพระราชหัตถ์เลขที่ วันที่ 2 มีนาคม 2477 ตอนหนึ่งท่านทรงบอกว่า ความจริงแล้วในตัวบทของรัฐธรรมนูญนั้นกษัตริย์ได้ให้การแก้ไขได้สิ่งใดที่เป็นการไม่ชอบไม่ควร ก็น่าที่จะให้มีการเปลี่ยนแปลง ไม่มีอะไรจะยอมกันไปไม่มีอะไรจะนับถือว่ารัฐธรรมนูญนั้นจะต้องไม่ได้ รัฐธรรมนูญต้องสักการะกันด้วยรูปด้วยเทียน ถ้าทำแบบนี้แล้วการมีรัฐธรรมนูญก็เป็นการเล่นคลงไป นี่แหละครับท่านประธานในเมื่อสภาแห่งนี้ได้มีความพร้อมกันที่จะแก้รัฐธรรมนูญนั้น กระผมเห็นเป็นนิมิตหมายอันดี และการแก้มันนะครับ จังอยู่ที่มีสมาชิกบางท่านบอกว่า การแก้ปัญหาค้างนี้แล้ว ประชาชนจะได้รับอะไร ประชาชนจะแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนได้หรือ อันนี้ผมคิดว่าท่านมองไปในทางที่ผิดครับ การแก้ไขปัญหานี้แหละเป็นการแก้ไขเบื้องต้นนะครับที่สำคัญอย่างยิ่ง เปรียบเหมือนเรามีบ้านแต่ที่เราไม่มีหลังคา อันที่เรแก้ไขนี้แหละครับเราจะมีหลังคาที่ถูกต้อง เพราะอะไร ผมเรียนอย่างนี้ครับ โดยข้อเท็จจริงนะครับวุฒิสมาชิกหรือว่าต้องก่อกำเนิดมาตั้งแต่เริ่มต้นก็มีสมาชิกประเภท 2 ซึ่งได้เกิดขึ้นในครั้งนั้นก็ด้วยการแต่งตั้งพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวท่านก็เห็นด้วยว่าการมีสมาชิกประเภท 2 นั้นเป็นสิ่งจำเป็นในระบอบประชาธิปไตยในช่วงขณะหนึ่ง แต่ปรากฏว่าในระยะต่อมาพระองค์ท่านต้องผิดหวังเพราะการแต่งตั้งสมาชิกประเภท 2 นั้นไม่ได้เลือกสรรจากสมาชิกที่ประกอบอาชีพต่าง ๆ ไม่เลือกจากประชาชนที่มาจากทุกสารทิศเป็นตัวแทน แต่รัฐบาลในขณะนั้นเลือกเอาพวกเอาพ้องเข้ามาเป็นสมาชิกประเภท 2 ซึ่งพระองค์ท่านเห็นว่าอันนี้แหละเป็นตัวทำลาย เป็นมารที่ทำให้ประชาธิปไตยอย่างร้ายแรง และท่านประธานผมจำได้นะครับว่าการแต่งตั้งสมาชิกประเภท 2 โดยไม่คำนึงถึงความเหมาะสมนั้นเองที่ทำให้สถานการณ์ในบ้านในเมืองนี้เราต้องถูกเป็นไฟคนไทยต้องฆ่าฟันกันเอง ล้มหายตายจากจากการฉีกกฎบรรพต

ซึ่งข้อเสนอแนะของฝ่ายพระองค์เจ้ากเวรเดชนั้น ก็มีข้อหนึ่งที่น่าสนใจคือเรื่อง ข้าราชการใน การแต่งตั้งสมาชิกประเภท 2 เพราะฉะนั้นอันนี้แหละคือการที่เราแก้ไขในวันนี้เป็นแก้ไข โดย ที่ถูกต้อง กระผมไม่ได้มองท่านสมาชิกวุฒิสภาไปในรูปอื่น ผมยกย่องในภูมิปัญญาของท่าน แต่ เวลาต้องคิดในความเหมาะสมขอรับว่า สภานี้เป็นสภาอะไร ส่วนใหญ่สภาในระบอบประชาธิปไตย โดยที่มาจากกาเลือกตั้งเมื่อมาทำการเลือกตั้งแล้ว เราก็ควรจะให้ฝ่ายที่มาจากการเลือกตั้ง ได้ไปเป็นผู้คุมอำนาจในการที่จะประชุมสภาผู้แทนราษฎรมันไม่ใช่เป็นการเลเพระหคพระเกียรติ อะไรกันแต่เป็นการทำเพื่อให้ถูกแบบแผน ท่านประธานครับ กวแก้ไขขอรับโดยที่ถูกต้อง นั้นให้รัฐธรรมนูญเป็นประชาธิปไตยที่ถูกต้องนั้น กระผมขอเรียนต่อท่านสมาชิกทั้งหลายใน สภานี้เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งถ้าเราปล่อยให้บ้านเมืองนี้ไม่มีรัฐธรรมนูญ ที่ไม่เป็นประชาธิปไตย เท่าไร อันตรายก็จะเกิดขึ้นแก่ในบ้านเมืองนี้มาก ท่านคงจำได้ะครับว่าเมื่อวันที่ 20 ตุลาคม 2501 ท่านจอมพล สฤษดิ์ได้ปฏิวัติยึดอำนาจ ท่านใช้อำนาจเผด็จการยึดอำนาจโดยไม่มี ธรรมนูญปกครอง ไม่มีรัฐธรรมนูญปกครองในเมือง แต่หลังจากท่านได้ยึดอำนาจไปแล้ว 99 วันท่านเห็นว่า มันไม่ได้ เพราะฉะนั้นวันที่ 20 มกราคม 2502 ท่านประกาศใช้รัฐธรรมนูญ แล้วในสภานี้ละครับท่านจอมพล สฤษดิ์ ท่านได้ลุกขึ้นอภิปรายว่า ข้าพเจ้าเป็นผู้ยึด อำนาจเด็ดขาด ข้าพเจ้าสามารถจะใช้อำนาจเด็ดขาดในแผ่นดินนี้ก็ได้ แต่ข้าพเจ้าได้ พิจารณาแล้วว่า ถ้าหากประเทศชาตินี้ไม่มีรัฐธรรมนูญที่เป็นประชาธิปไตยแล้วก็เหมือนบ้าน ที่ไม่มีหลังคา คนที่เข้าไปปกครองบ้านเมืองนั้นก็เหมือนเอาหัวนั้นยื่นตากแดดตากฝนถ้าเกิด เหตุอะไรขึ้นไปนอกจากรับผิดชอบต่อเทพยดา ฟ้าดินแล้วบ้านเมืองแล้วคนผู้นั้นจะต้องย่อยยับ ทั้งชื่อเสียงตลอดไป เพราะฉะนั้นการมีรัฐธรรมนูญหรือรัฐธรรมนูญจะเป็นการป้องกันอย่างดี ต่อผู้ครองอำนาจ การแก้ไขรัฐธรรมนูญให้เป็นประชาธิปไตยนั้นเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง ถ้าไม่ละครับ เราจึงเห็นว่าการแก้ไขรัฐธรรมนูญนั้นมันทำไม่ได้กระผมก็ไม่ทราบจะครบว่าวันนี้ เสียงจะออกมาเป็นอย่างไร แต่ที่ว่าไม่เป็นไปในรูปนั้นกระผมก็มีความเสียใจว่าเราทั้งเดิน ย่ำถอยหลังอยู่ในความมืดดำ ๆ ท่านประธานครับในการแก้ไขซึ่งเราเห็นพ้องกันนั้นเราทำเพื่อ

หลักการครบ แต่กระผมก็ยังข้องใจนิดที่ว่าในฝ่ายข้อเสนอของฝ่ายรัฐบาลนั้นท่านได้มีบทเฉพาะกาล แต่รัฐบาลนี้ท่านกินลาครบเพราะคำว่า บทเฉพาะกาล นี้มันแสดงหัวใจท่านก็เสี่ยงกันว่าโดยดูตีในมาตรา 2 ว่า รัฐธรรมนูญที่แก้ไขนี้ให้ใช้หลังจากที่มีการเลือกตั้งแล้ว ท่านประธานครบ ประชาธิปไตยในบ้านในเมืองนี้สิ่งที่เป็นอุปสรรคอันสำคัญนั้นคือบทเฉพาะกาลการยกเว้นสิ่งที่ควรปฏิบัติเพื่อเห็นแก่หมู่เห็นแก่คณะนั้นได้เกิดภัยพิบัติแก่บ้านแก่เมืองนี้มาแล้ววันนี้ละครบวันที่ 14 มิถุนายน 2501 ท่านจอมพล ป. พิบูลสงครามที่ท่านลี้ภัยไปอยู่ในญี่ปุ่นท่านได้มีจดหมายมาถึงผมในวันนี้ ท่านบอกว่าอันครายของระบอบประชาธิปไตยนั้นในบ้านในเมืองมาเกิดจาก 3 ก๊ก 1. ก๊กฝ่ายขวา คือก๊กที่อยู่ในอำนาจเก่าหลงติดในอำนาจ เห็นเห็นว่าอำนาจการปกครองระบอบเก่ามันดีกว่าระบอบประชาธิปไตย ก็พยายามจะขวางทุกวิถีทางไม่ให้ระบอบประชาธิปไตยนั้นเติบโต 2. ก๊กรัฐธรรมนูญ คือก๊กที่เข้ามามีประชาธิปไตย แต่เกิดความแตกแยกกันเงินหมู่เงินเหล่า และก๊กที่ 3 คือก๊กฝ่ายซ้าย ซึ่งท่านบอกว่า 3 ก๊กนี้จะครบทำให้เกิดขึ้นตอนความเจริญของประชาธิปไตย ท่านบอกว่าการที่เราขัดขวางไม่ให้ประชาธิปไตยนั้นเวลาย่ำพยายามทำโดยการที่ไปเป็นเครื่องมือของอีกฝ่ายหนึ่งท่านประธานครบ บัดนี้ขณะนี้เราอาจจะไม่มีก๊กฝ่ายขวา เราไม่มีก๊กฝ่ายซ้าย แต่กระผมอยากจะเรียนนะครบรัฐบาลนี้ท่านพยายามเดินทางไปสู่ประชาธิปไตยเพราะท่านเป็นรัฐบาล มาจากการเลือกตั้งเรากำลังทำทุกสิ่งทุกอย่างให้เป็นระบบระบอบที่ถูกต้องตามหลักการที่ดี แต่ก็มีนะครบที่จะพยายามทำลายไม่ให้ระบบประชาธิปไตยนั้นเติบโต ท่านประธานคงเห็นข่าวเมื่อสองสามวันนี่ละครบ เรื่องสภาปฏิวัติ สภาโจ๊กอะไรนั้นท่านอย่าเห็นว่าเป็นสภาโจ๊กนะครบเพราะโดยเฉพาะกระผมต้องขอโทษที่ต้องเอ่ยนามตัวคุณประเสริฐ ทรัพย์สุนทร นั้นก็เคยร่วมงานกับกระผมเลยเขียนหนังสือเคยมีความคิดในแนวการเมืองทำงานมาด้วยกัน คนคนนี้ไม่ใช่ตัวโจ๊กนะครบ แต่ให้ผมองให้ล้าลึกไปนะครบว่าเขาเวลนี้พยายามที่จะมองระบอบประชาธิปไตย มองสภานี้ว่าเป็นสภาที่ใช้ไม่ได้เป็นสภาที่ตั้งขึ้นแล้วไม่ก่อประโยชน์อำนาจ ให้แก่ประชาชนแต่ประการใดถ้าเรามองให้ล้าลึกไปนะครบว่า คนที่เปรียบเสมือนเป็นศาสนานั้นจะมากทำอะไรบ้าง

บอ ๆ อย่างนั้นหรือ จะมาแจกไปปลิวให้แก่ประชาชนอย่างนั้นหรือ เขายังมีสิ่งที่เร็นลึกลงไป คือเขาไม่ต้องการนครรับ ถ้าบ้านเมืองนี้มันเป็นประชาธิปไตยเมื่อไร สถานนี้เป็นประชาธิปไตยโดยสมบูรณ์ รัฐธรรมนูญถูกโดยสมบูรณ์แล้ว การที่จะเข้ามาเผด็จการทำไมไม่ได้ เพราะฉะนั้นนี่แหละครับเป็นทางหนึ่งละครับ เพราะฉะนั้นผมขอเรียนต่อท่านประธานว่า การแก้รัฐธรรมนูญที่จะให้ประธานสถานีเป็นประธานรัฐสภานั้น ก็ไม่ใช่เรื่องที่จะเอาพระยศพระเกียรติ เกียรติ มาทำให้ถูกต้องตามครรลองประชาธิปไตย กระผมเชื่อมั่นนะครับว่าท่านวุฒิสมาชิกผู้ทรงเกียรติท่านก็มีหัวใจเป็นธรรม ท่านก็มีหัวใจใฝ่ประชาธิปไตย ท่านคงมองข้อเท็จจริงในข้อนี้แหละครับ ท่านอย่าเห็นว่าเราเอาเพื่อชนะคะคานท่าน ท่านอย่าเห็นว่าถ้าท่านยอมให้ประธานสภาเป็นประธานวุฒิสภาแล้วเท่ากับท่านยอมเป็นเครื่องมือ ท่านยอมอยู่ใต้อำนาจของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ท่านอย่าคิดครับ เราต้องมาร่วมมือกันจัดสรรสร้างสรรค์ประชาธิปไตยครับ รัฐบาลนี้ท่านนายกรัฐมนตรีท่านก็ประกาศอยู่ป่าว ๆ ว่าท่านจะเป็นประชาธิปไตย และวุฒิสมาชิกส่วนใหญ่ที่ตั้งนั้นก็ผ่านการกลั่นกรองจากท่าน ถ้าหากวันนี้มีเสียงแปรผันไปว่าท่านทั้งหลายไม่เห็นด้วยกับร่างที่รัฐบาลเสนอและร่างที่ฝ่ายค้านเสนอแล้ว กระผมเองก็ไม่ทวยละครับว่า ท่านกำลังจะเล่นละครอะไรกันครับท่านประธานครับ กระผมขอฝากไว้แค่นี้ครับ ขอขอบคุณครับ

ประธานรัฐสภา : คุณเอกพรครับ

นายเอกพร วิกความสุข สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สกลนคร) : กราบเรียนท่านประธานรัฐสภาที่เคารพ กระผม เอกพร วิกความสุข สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสกลนคร พรรคเอกภาพ ท่านประธานครับ เราพิจารณากันมาถึงขณะนี้เวลานี้ผมอยากจะขอให้ความสัณนิทหนึ่งนะครับว่า เราใช้รัฐธรรมนูญฉบับนี้เป็นฉบับที่ 13 ถ้าหากจะเปรียบเทียบกับเอาว่ารัฐธรรมนูญเป็นบ้านนะครับ ผมอยากจะบอกว่า บ้าน 12 หลังที่เราเคยอยู่มานั้น ความรู้สึกเก่า ๆ หมดไปแล้วครับ ขณะนี้การเมืองได้พัฒนาเปลี่ยนแปลงมาถึงยุคสมัยนี้ บ้านหลังนี้ครับเคยมีการซ่อมแซม ถ้าหากเราเปรียบเทียบการซ่อมแซมเป็นการ

แก้ไข ท่านประธานครับ เราเคยมีการแก้ไขรัฐธรรมนูญฉบับนี้เมื่อปี 2528 ทำไม่ละครับ เพราะรัฐธรรมนูญฉบับนี้เป็นมาตรา 194 นั้น เปิดโอกาสให้มีการแก้ไขได้ ฉะนั้นผมหวังจะครับว่าที่ประชุมแห่งนี้ ไม่ว่าจะท่านจะมาจากการแต่งตั้งหรือท่านจะมาจากการเลือกตั้ง เหตุผลที่เราพูดกันในวันนี้ การแก้ไขรัฐธรรมนูญไม่ใช่เรื่องที่เกิดปกติแต่ผมอยากจะมีมันเป็นเรื่องธรรมดา เอาละครับ ประเด็นที่ผมอยากจะมีชี้ผ่านไปยังการถ่ายทอดทั่วประเทศในวันนี้ อยากจะมีชี้ให้เห็นเลยนะครับว่า ประชาชนได้อะไรจากการแก้ไขในวันนี้ ท่านประธานครับ วันนี้เรามีนายกรัฐมนตรีที่มาจากการเลือกตั้งนายกรัฐมนตรีเป็นผู้นำของฝ่ายบริหาร วันนี้ที่ประชุมแห่งนี้เรากำลังมาพิจารณากันนะครับ สมควรจะมีผู้นำของฝ่ายนิติบัญญัติมาจากตัวแทนของประชาชนหรือไม่ ประเด็นนี้ละครับประชาชนจะได้ประโยชน์ ประโยชน์ใครงไหนดละครับว่า ท่านประธานที่เคารพการที่ได้เป็นนายก ๆ การที่เป็นผู้นำของฝ่ายบริหารนั้นประชาชนมีโอกาสตรวจสอบท่านนายกรัฐมนตรีไปทั่วทั้งในในประเทศไทย ท่านจำเป็นจะต้องไหวประชาชน ทำไม่ละครับ เพราะประชาชนนั้นเป็นผู้ที่ทำให้ท่านมีอำนาจขึ้นมา ระบบของระบอบประชาธิปไตยนั้นประชาชนเป็นใหญ่ เป็นใหญ่ดวงไหนละครับ เป็นใหญ่ในวันเลือกตั้ง เพราะเขาสามารถที่จะตั้งขึ้นนำคนที่จะมาปกครองบ้านเมืองเขาได้ แล้วระบบกระบวนการที่พวกเราพิจารณากันในวันนี้ละครับ สถาบันนิติบัญญัติละครับ ผมก็หวังจะครับว่า ถ้าวันนี้เรายอมให้มีผู้นำสถาบันนิติบัญญัติมาจากตัวแทนของประชาชน ประชาชนจะมีโอกาสตรวจสอบตรวจสอบได้อย่างไรละครับ วิธีการที่ประชาชนจะตรวจสอบผู้นำของฝ่ายนิติบัญญัตินั้น ตรวจสอบได้ด้วยวิธีการหวังวิสัยและการลงโทษ หน้าที่ของประธานรัฐสภาที่แท้จริงที่ควรจะต้องพูดกันในวันนี้ คือการพัฒนา การเมืองไทย ท่านประธานครับ ขณะนี้ประเทศของเราไม่ถึงจุดเปลี่ยนทางการเมืองที่สำคัญมากเพราะอย่างน้อย ๆ รัฐธรรมนูญฉบับนี้มีอายุ 11 ขวบ เด็ก 11 ขวบนี้เรียนชั้นประถมปีที่ 5 หรือประถมปีที่ 6 จบการศึกษาภาคบังคับ ผมก็มั่นใจจะครับว่าวันนี้ถ้าหากประชาชนตรวจสอบคนที่ทำหน้าที่ประธานรัฐสภาว่า เอาละครับ สถาบันนิติบัญญัติโดยเฉพาะรัฐสภาที่เป็นที่พึ่งปัญหาให้กับประชาชนได้ ไม่ต้องเดิน ขบวน จากต่างจังหวัดมา

ประหวัดกันที่กรุงเทพ ฯ ว่ากันที่จังหวัดนั้นเลยนะครับ ความปรารถนาของคนหนุ่มอย่างผมในวันนี้ ผมอยากจะมองเห็นว่าอีก 10 ปีข้างหน้า ในวันข้างหน้าคัก ๆ ไปนั้นครับ เรามีสถาบันนิติบัญญัติประจำจังหวัดทุกจังหวัด ประชาชนจะได้ไม่ต้องเอารถบรรทุกขนคน มาประหวัดที่หน้าสภาอย่างเช่นในวันนี้ ท่านประธานครับ แม้ว่าความใฝ่ฝันผมคงก้าวไปไม่ถึง ผมก็หวังใจจะครับว่าไม่ว่าที่ประชุมแห่งนี้ท่านจะลงมติในวันนี้ว่าเช่นไร เสี่ยงมติที่เป็นเหตุเป็นผลในวันนี้ ไม่อาจจะเปลี่ยนประธานรัฐสภาได้ หรือจะเปลี่ยนได้ก็ตาม ผมปรารถนาว่าท่านประธานรัฐสภาของผมไม่ว่าจะชื่อ วรรณ ชันสีล หรือจะชื่ออะไรก็ตาม ขอให้ท่านพัฒนา ระบบการเมืองแบบประชาธิปไตย ถ้าหากเปรียบเทียบเรื่องรัฐธรรมนูญเป็นเรื่องการปลูกบ้านสร้างบ้าน ท่านประธานครับ คินอำนาจให้กับประชาชนเถอะครับ เขาผ่อนส่งอำนาจมานานแล้วเราเคยซื้อประชาธิปไตยด้วยเลือด เราเคยซื้อประชาธิปไตยด้วยน้ำตา ขอประธานอภัย นะครับท่านประธาน ถ้าหากเป็นไปได้ คินอำนาจเสีย การเมืองคือเรื่องของการเสียสละแล้วอย่าให้เขาผ่อนคอกเบี้ยโดยที่ไม่รู้ว่าท่านโอนอำนาจนั้นกับประชาชนอย่างไร ขอกราบขอบพระคุณครับ

ประธานรัฐสภา : เชิญครับ

นายบุญเกิด นาคดี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สุรินทร์) : ท่านประธานที่เคารพ ตลอดถึงท่านสมาชิกรัฐสภาผู้ทรงเกียรติ กระผม นายบุญเกิด นาคดี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจากจังหวัดสุรินทร์ พรรคชาติไทย วันนี้ก็คงจะเป็นวันประวัติศาสตร์เกี่ยวกับระบอบประชาธิปไตย สืบมีการแก้ไขตัวแม่บทคือตัวกฎหมายรัฐธรรมนูญ ในมาตรา 75 และ มาตรา 144 มาตราแรกก็อยากจะเปลี่ยนประธานรัฐสภามาเป็นประธานสภาผู้แทนราษฎร และก็ขอให้ใช้ข้อบังคับการประชุมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยอนุโลม ท่านประธานครับ กระผมจำเป็นจะต้องยอในให้ท่านได้คู่ประวัติศาสตร์ทั้งด้านการเมืองของประเทศไทย นับตั้งแต่ได้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นการปกครองในรูปแบบประชาธิปไตยนาน 50 กว่าปีเศษนั้น ระบอบประชาธิปไตยต้องล้มลุกคลุกคลานตลอด

ระยะเวลาที่ผ่านมา บางครั้งรัฐบาลซึ่งเข้ามาบริหารประเทศนั้นมาจากการเลือกตั้ง โดยประชาชน แต่ว่าบางครั้งรัฐบาลซึ่งเข้ามาบริหารประเทศมาจากการปฏิวัติรัฐประหาร สลับไปสลับมาอย่างไม่มีได้มีการต่อเนื่องแต่ประการใด ท่านประธานที่เคารพ ในระบอบประชาธิปไตยโดยนั่นเอง เราจำเป็นจะต้องมีตัวแม่บทในการบริหารประเทศตัวแม่บทในการบริหารประเทศก็คือรัฐธรรมนูญ กระผมขอทำความเข้าใจหลังตามประวัติศาสตร์อีกครั้งหนึ่ง ว่ากฎหมายรัฐธรรมนูญปีพุทธศักราช 2517 เป็นกฎหมายรัฐธรรมนูญซึ่งเราพบได้ว่าเป็นกฎหมายรัฐธรรมนูญซึ่งเป็นประชาธิปไตยมากที่สุด มากกว่าฉบับอื่น ๆ แต่กระผมจำเป็นจะต้องขอกราบเรียนท่านประธานด้วยความเสียใจ ตัวแม่บทซึ่งเป็นประชาธิปไตยมากกว่ากฎหมายรัฐธรรมนูญฉบับอื่น ๆ นั้นเอง อายุสั้น ครบมาถึงปีพุทธศักราช 2520 เราก็ได้มีการร่างกฎหมายรัฐธรรมนูญขึ้นมาใหม่ กฎหมายรัฐธรรมนูญฉบับนี้เอง ซึ่งเป็นกฎหมายซึ่งสมาชิกวุฒิสภากำลังที่จะขอแก้ไขและเพิ่มเติมกฎหมายรัฐธรรมนูญปีพุทธศักราช 2521 นี้แหละครับท่านประธาน ก็มีการวิพากษ์วิจารณ์ว่าเป็นกฎหมายรัฐธรรมนูญแม้กระทั่งหมากก็เหิน กระผมจำเป็นจะต้องขอกราบเรียนท่านประธานอย่างนี้ ซึ่งพูดอย่างนี้ คือการวิพากษ์วิจารณ์ของสื่อมวลชนและประชาชนเขาว่าอย่างนั้นเป็นรัฐธรรมนูญครึ่งใบ เสียวิบไอบรินท่านเองนี้เป็นต้นแต่ท่านประธานที่เคารพ ถึงแม้จะเป็นกฎหมายรัฐธรรมนูญเสียวิบหรือครึ่งใบ แต่ก็เป็นเวลาสมควรที่จะทำให้บ้านเมืองนี้มีระบอบประชาธิปไตยโดยมาประมาณ 11 ปีแล้ว กระผมคงคิดว่าบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญปีพุทธศักราช 2521 นี้เอง เป็นบทบัญญัติซึ่งรักษาลक्षणระบอบประชาธิปไตยได้ยิ่งกิ่นานและต่อเนื่องมากกว่าทุกฉบับที่ผ่านมาในประวัติศาสตร์ชาติไทย ดังนั้นการที่เพื่อนสมาชิกตลอดถึงพรรคร่วมรัฐบาลได้เสนอแก้ไขมาในวันนี้ นั้น ท่านก็บอกว่ามันเป็นไปตามกาลเวลาซึ่งจำเป็นจะต้องแก้ไขครับ อันนี้กระผมก็เห็นด้วย ตัวประธานวุฒิสภาปัจจุบันเองนั้นท่านก็อย่าได้เสียใจ และตัวประธานสภาผู้แทนราษฎรปัจจุบันท่านก็ไม่ควรจะคิดใจ สิ่งต่าง ๆ ซึ่งเกิดขึ้นนี้นั้นเราจำเป็นจะต้องเสียสละ เราจำเป็นจะต้องอภัยให้กันและกันเพื่อการอยู่รอดของระบอบประชาธิปไตย ท่านประธานที่เคารพ กระผมเองนั้นรู้สึกภูมิใจและ

ศีลใจเป็นอย่างมากซึ่งกระผมเองได้มีโอกาสเกิดมาอยู่บนผืนแผ่นดินของประเทศไทย ซึ่ง
 กระผมมีระบอบการปกครองเรียกว่าประชาธิปไตยซึ่งให้กระผมมั่งมีพูดกับท่านประธาน ใน
 ปัจจุบันนี้ ถ้ากระผมเองไปเกิดอยู่ที่ประเทศพม่า ในผืนแผ่นดินใหญ่คือตัวประเทศจีน ซึ่ง
 ประชาชนในชาติของเขาเหล่านั้นเรียกร่องไฟหยาประชาธิปไตย อย่างที่ท่านประธานก็คงจะ
 ทราบดี กระผมคิดว่าก็คงจะลำบากและยากแค้น เมื่อบ้านเมืองของเราพัฒนาระบอบประชาธิปไตย
 ได้มาถึงขนาดนี้แล้ว ทุกคนจำเป็นจะต้องเสียสละ ทุกคนจำเป็นจะต้องใคร่ครวญในวิถีทางใด
 ซึ่งจะนำบ้านนำเมืองไปให้คลอคลอด้ง นั่นคือจุดประสงค์ของระบบรัฐสภานี้ ท่านประธาน
 ที่เคารพหากแก้ไขกฎหมายรัฐธรรมนูญฉบับนั้นก็มีพ่วงท้ายเป็นเรื่องที่เราจำเป็นจะต้องพูดกัน
 กระผมขอกราบเรียนว่า ระบอบประชาธิปไตยนั้นจำเป็นจะต้องรอมชอม ในระบอบประชาธิปไตย
 นั้นจำเป็นจะต้องหันหน้ามาพูดจาวางวิสาสะกัน อย่างทำอะไรให้วิให้วามไปนัก เรา
 จำเป็นจะต้องมีความสามัคคีสมานฉันท์ อย่ากระทบกระเทือนน้ำใจกัน กระผมคิดว่ามันก็มีได้
 นัก ดังนั้นซึ่งพรรคร่วมรัฐบาลได้เสนอกฎเฉพาะกาลว่า ในระหว่างนั้นนั้นเองก็ขอให้ท่าน
 ประธานได้ดำรงตำแหน่งประธาเนรัฐสภาไปก่อน แต่ถ้าหากว่ามีการเลือกตั้งโอกาสข้าง
 หน้าจึงกลับมาขอให้ท่านประธานวุฒิสภานั้นได้เป็นรองประธานรัฐสภา ดังนั้นบรรยวภาคใน
 วันนี้กระผมคิดว่าตัวพรรคชาติไทยเองก็คงจะไม่มีทางขัดข้อง ก็คงจะมีการสนับสนุนในการ
 แก้ไขกฎหมายรัฐธรรมนูญฉบับนี้ให้ผ่านพ้นไปให้เหมาะสมตามกาลเวลา ขอขอบคุณครับ ท่าน
 ประธาน

ประธานรัฐสภา : แดวสุดท้ายเลยครับ

นายจตุรงค์ คชสืห์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ชุมพร) : ท่านประธาน
 ที่เคารพ กระผม จตุรงค์ คชสืห์ พรรคชาติไทย จากชุมพร สมาชิกรัฐสภา ท่านประธาน
 ที่เคารพ วันนี้เป็นวันซึ่งผมมีความรู้สึกดีใจประการหนึ่ง ที่เราได้มีโอกาสมาร่วมกันพิจารณา
 เพื่อที่จะแก้ไขรัฐธรรมนูญกัน ปัญหาที่ผมดีใจก็เนื่องมาจากที่เราได้เห็นสมาชิก สภาผู้แทน
 ราษฎรไม่ว่าจะเป็นฝ่ายค้านหรือฝ่ายรัฐบาล ไม่ว่าจะเป็นพรรคใดก็มีความเห็นสอดคล้อง

ต้องกันในการที่จะขอแก้ไขรัฐธรรมนูญ เพื่อให้เป็นประชาธิปไตยมากขึ้น รัฐธรรมนูญ มาตรา 75 และมาตรา 144 ซึ่งเราขอแก้ไขกันนั้นแม้ว่าร่างแก้ไข 2 ร่าง ซึ่งเป็นของพรรคฝ่ายค้านส่วนหนึ่งและพรรคร่วมรัฐบาลอีกส่วนหนึ่งนั้น แม้จะมีส่วนที่ไม่เหมือนกันอยู่บ้าง แต่เนื้อหาสาระและข้อสำคัญตรงกัน สิ่งซึ่งไม่เหมือนกันนั้นผมเชื่อเหลือเกินว่าเราคงจะแก้ไขกันได้ตกลงกันได้ในวันเวลาที่ 2 นี้เป็นเรื่องซึ่งผมมีความรู้สึกดีใจ แต่ขณะเดียวกันก็มีความรู้สึกประหลาดใจที่เพื่อนฝูงอยู่ไม่ใช่ชื่อน้อย ที่มีความรู้สึกเช่นนั้น ผมขอเรียนต่อสภาในวันนี้ทราบว่าในช่วงระยะพักกลางวันได้ทราบว่ามีผู้ออกมาในหมู่วุฒิสมาชิก นี่เป็นเพียงข่าว ผมยังไม่เชื่อว่าสิ่งนี้เป็นเรื่องจริง ข่าวที่ออกมานั้นบอกว่า วุฒิสมาชิกให้สัมภาษณ์ออกเสียง ผมยังไม่เชื่อว่าเรื่องนี้จะเป็นเรื่องจริง แต่ขณะเดียวกันก็ต้องคำนึงเอาไว้พร้อมกันนั้นผมก็เห็นใจวุฒิสมาชิกบางท่านที่มีจิตใจที่เป็นประชาธิปไตย ที่ต้องการจะแก้ไขกฎหมายรัฐธรรมนูญให้เป็นประชาธิปไตยมากขึ้น แต่อย่างไรก็ตามผมเชื่อว่าหลังจากที่เราได้อภิปรายกันจบสิ้นแล้ว คงจะได้พิสูจน์กันว่าสภานี้ซึ่งประกอบด้วยสมาชิกวุฒิสภา และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ตัดสินใจในการแก้ไขกฎหมายที่จะขอแก้ไขรัฐธรรมนูญนี้ได้อย่างไร ปัญหารัฐธรรมนูญสมาชิกหลายท่านได้เรียนต่อที่ประชุมนี้แล้วว่า เป็นกฎหมายสูงสุด เหนือแม่บทของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของเรา สิ่งนี้เป็นสิ่งที่เราจำเป็นต้องให้มีขึ้น และถ้าหากว่ารัฐธรรมนูญเป็นรัฐธรรมนูญที่ยังไม่สมบูรณ์ยังไม่เป็นประชาธิปไตยก็จะต้องเป็นหน้าที่ของพวกเราที่จะต้องต่อสู้ ที่จะต้องแก้ไขให้เป็นประชาธิปไตยยิ่งขึ้น การต่อสู้เพื่อให้ได้มาซึ่งประชาธิปไตยนั้น ผู้ที่ได้เสียสละชีวิตเลือดเนื้อในการต่อสู้ให้เรามีประชาธิปไตยกันในบ้านเมืองของเรา ก็มีปรากฏให้เราได้เห็นแล้วในเหตุการณ์ 14 ตุลาคม บุคคลเหล่านั้นยอมเสียสละแม้กระทั่งชีวิตเพื่อให้เราได้มีการปกครองในระบอบประชาธิปไตย วันนี้จะเป็นวันที่พิสูจน์ว่าสมาชิกวุฒิสภาในที่บางท่านจะมีการเสียสละกันบ้างไหม แม้ว่า การเสียสละนั้นยังไม่ถึงขั้นที่จะต้องเสียชีวิต ยังไม่ต้องถึงขั้นที่จะต้องเสียทรัพย์สินอะไรมากมายนัก แต่ก็ขอให้เราได้มีการแก้ไขกฎหมายที่ถือว่าเป็นแม่บทของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ผมอยากจะเรียนต่อสภาวันนี้ ผมยอมรับความ

เป็นจริงว่าการเปลี่ยนแปลงกฎหมายรัฐธรรมนูญ การแก้ไขกฎหมายรัฐธรรมนูญนั้นเราจำเป็นต้องให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงที่มีอยู่ในบ้านเมืองของเราดังเช่นที่ท่านวุฒิสมาชิกท่านหนึ่งได้กล่าวเอาไว้ ถ้าเรามาดูสภาพความเป็นจริงในบ้านเมืองของเราในขณะนี้ประชาธิปไตยของเราได้ดำเนินต่อเนื่องมาระยะหนึ่ง พรรคการเมืองเติบโต แข็งแรงขึ้นระดับหนึ่ง โดยเฉพาะที่สำคัญที่สุดคือความรู้สึกของประชาชน ความเข้าใจของประชาชนต่อการปกครองในระบบประชาธิปไตยมีมากขึ้นและกำลังจะพัฒนาไปในทิศทางที่เป็นประชาธิปไตยยิ่ง ๆ ขึ้นนี้คือแนวโน้มในทางด้านการเมือง แนวโน้มในทางเศรษฐกิจ เรากำลังพัฒนาเศรษฐกิจของเราอย่างรวดเร็ว ยกที่ประเทศเพื่อนบ้านบริเวณใกล้เคียงนี้จะตามได้ทัน เรากำลังจะเป็นประเทศอุตสาหกรรมต่อไปในอนาคต เรากำลังจะมีตลาดการค้ารอบ ๆ บ้านของเราซึ่งจะเป็นแหล่งที่รวบรวมผลผลิตทางด้านอุตสาหกรรม การเกษตรของเราจะต้องยกระดับพัฒนาขึ้นเป็นเกษตรอุตสาหกรรม ปัญหาการดำเนินชีวิตของประชาชนก็จะต้องเปลี่ยนไป สภาพเช่นนี้เราต้องยอมรับว่าได้เปลี่ยนไปจากสภาพเดิมไปไม่น้อย กฎหมายรัฐธรรมนูญซึ่งเราได้ใช้มาระยะหนึ่งเมื่อถึงเวลาที่เราเห็นว่าควรจะได้ปรับควรที่จะได้แก้ไขก็ต้องไม่ให้ขัดขวาง ไม้ให้สวนทางกับการพัฒนาการเจริญเติบโตของบ้านเมืองของเรา ผมยอมรับว่ากฎหมายรัฐธรรมนูญฉบับนี้มีข้อบกพร่องที่เราจะต้องแก้ไขอยู่หลายประเด็นในหลายมาตรา นักประชาธิปไตยทั้งหลายเชื่อว่าต้องการอยากจะทำ **กฎหมาย** ต้องการจะปรับ ต้องการจะเปลี่ยนกันทุกมาตราแต่ติดขัดอยู่ตรงที่สภาพความเป็นจริงในรอบ ๆ ด้านของเรานั้นยังไม่ อ้ออำนวยความสะดวก เพราะฉะนั้นจึงไม่สามารถที่จะแก้ไขได้ทุกมาตรา แต่ถ้าหากจะมีผู้ที่กล่าวว่ากฎหมายรัฐธรรมนูญของเราบกพร่องอยู่หลายมาตราการที่เราเสนอขอแก้ไขเพียง 2 มาตราไม่ได้ทำให้ประชาธิปไตยของเราดีขึ้น เพราะฉะนั้นจึงไม่ควรที่จะแก้ไขเสียเลย ผมว่าที่ผ่านมามีความเห็นเช่นนี้น่าจะไม่ถูกต้องและควรจะได้สำรวจว่าพรรคเช่นนี้เป็นพรรคของ **ผู้**ที่ต้องการส่งเสริมประชาธิปไตยหรือเป็นพรรคของบุคคลที่หยุดรั้งเหนี่ยวรั้งเอาไว้ ไม้ให้ประชาธิปไตยเติบโตก้าวหน้าพัฒนาเพื่อให้ตัวเองได้มีอำนาจครองอำนาจอยู่ต่อไป เพราะฉะนั้นปัญหาการ

ขอแก้ไขรัฐธรรมนูญในมาตรา 75 และมาตรา 144 โดยทางวิชาการ โดยทางหลักการ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหลาย ๆ ท่านได้อภิปรายกันมาแล้วผมจะไม่พูดซ้ำ แต่ผมอยากขอเรียกร้องวิงวอนต่อสมาชิก รัฐสภาแห่งนี้ว่าขอให้เราได้ช่วยกันแบกรับภารกิจ ที่เป็นภารกิจ ในทางประวัติศาสตร์ที่จะส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของเราให้ก้าวหน้า ให้พัฒนาอย่างขึ้นการที่เรารับ เปลี่ยนกฎเกณฑ์โดยเฉพาะที่เป็นกฎเกณฑ์สูงสุดในการปกครองใน ระบอบประชาธิปไตยในบ้านเมืองของเราให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงนั้นเป็นเรื่อง ที่ เราจะต้องทำ แต่ขณะเดียวกันผมอยากจะทำให้มองในอีกด้านหนึ่งว่า ถ้าหากว่ากระแสความ รู้สึกของประชาชนกระแสความต้องการของประชาชนความเรียกร้องต่าง ๆ มีมาแล้วต้องการ ที่จะให้แก่แก้ไข ต้องการที่จะให้ปรับปรุง แต่รายยังยืนแข็งที่อยู่น้อมไม่ยอมปรับ ไม่ยอมเปลี่ยน ไม่ยอมแก้ เพียงเพื่อจะรักษารฐานอำนาจเอาไว้เท่านั้น เหตุการณ์นี้อาจจะซ้ำรอยในประวัติศาสตร์อย่างเช่นที่เคยมีมาแล้ว เหตุการณ์ 14 ตุลาคม ประชาชน นักเรียน นิสิต นักศึกษา ต้องการให้บ้านเมืองมีประชาธิปไตย เรียกร้องให้มีรัฐธรรมนูญแต่ผู้ปกครองไม่ยอมที่จะให้มี สิ่งที่เขาเรียกร้องต้องการ เหตุการณ์ความรุนแรงจึงเกิดขึ้นและท้ายที่สุดผู้ซึ่งกุมอำนาจเอาไว้ ก็ต้องพังทลายลงไป การเรียกร้องต้องการของประชาชน ครั้งนี้เรียกร้องต้องการเพื่อให้ ประชาธิปไตยของเราได้มีมากขึ้นด้วย การแก้ไขกฎหมายรัฐธรรมนูญให้ประชาชนสภาผู้แทน ราษฎรเป็นประธาน รัฐสภาและให้เน้นระเบียบการประชุมสภาผู้แทนราษฎรมาใช้ ในการประชุม รัฐสภาโดยอนุโลม นั้นเรียกว่าเป็นการส่งเสริมประชาธิปไตยให้สูงขึ้นความเรียกร้อง ต้องการของประชาชนอย่างนี้เราปฏิเสธไม่ได้ เพราะฉะนั้นผมจึงขอฝากต่อสมาชิกของรัฐสภา แห่งนี้ขอได้โปรดพิจารณาและตัดสินใจเรื่องราวต่าง ๆ ซึ่งจะเป็นประวัติศาสตร์ของเรานี้วันนี้ ให้ถูกต้อง และให้เป็นประโยชน์กับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของเราให้ดีที่สุด ขอขอบพระคุณครับ

ประธานรัฐสภา : คุณอุดมครับ

นายอุดม มกรานนท์ สมาชิกวุฒิสภา : ขอบคุณครับท่านประธานครับ ท่านประธานครับ ผม อุดม มกรานนท์ วุฒิสมาชิก สมาชิกรัฐสภา ส่วนมากคงจะได้ยิน เสียงผมแล้วก็เสียงที่ไม่ใช่รัฐธรรมนูญทุกครั้งไป แต่ว่าความนี้ไม่ต้องไปกลัวหรอกครับ

รัฐธรรมนูญยังมีอยู่ ก่อนที่ฉันผมขอเรียนเสียก่อนนะครับว่า ผมเห็นด้วยในหลักการของการที่จะขอแก้ไขรัฐธรรมนูญ เพราะว่ารัฐธรรมนูญฉบับที่เราใช้ในปัจจุบันนี้เรามีอายุมาถึง 114 ปี อาจจะเรียกได้ว่าเป็นรัฐธรรมนูญที่อยู่ได้ยืนยาวที่สุด แม้ว่าจะเป็นการแก้ไขโดยครั้งใดก่อนในหรือไม่ได้แก้ไขกันแล้วแต่ ผมบอกแล้วว่า ผมเห็นด้วยในหลักการในการขอแก้ไขแต่ผมรู้สึกเสียใจว่าในการขอแก้ไขรัฐธรรมนูญในครั้งนี้เป็นการแก้ไขจุดที่เสิกเกินไปสิ่งที่ควร จะแก้ไขมากกว่านี้ไม่มีใครคัดค้าน ที่ได้มีท่านสมาชิกผู้มีความเกี่ยวข้องบอกว่า เราต้องการประชาธิปไตย ผมอยากจะยกตัวอย่างง่าย ๆ อย่างจะฝากเป็น ข้อเสนอเกิดไว้ด้วยถึงท่านสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทุกท่านว่า ในการที่เราอยากจะเห็นประชาธิปไตยโดยนั้นเราทราบดีว่า ในการปกครองประเทศนั้น เรามีหลักอยู่ 3 หลัก คือนิติบัญญัติ บริหาร และตุลาการ นิติบัญญัตินี้เป็นผู้ที่ออกกฎหมายให้ฝ่ายบริหารนำไปปฏิบัติ นิติบัญญัตินั้นก็คือสภาแห่งนี้เป็นผู้ออกกฎหมาย เราทราบดีว่าสภาแห่งนี้ พรรครัฐบาลเป็นพรรคที่มีเสียงข้างมากและเมื่อสภาออกกฎหมายแล้ว ก็ส่งไปให้ฝ่ายบริหารเป็นผู้ใช้ ฝ่ายบริหารก็คือรัฐบาลนั้นอีกแหละแล้วรัฐบาลเองก็มีเสียงที่เป็นรัฐมนตรี โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือพรรคชาติไทยมีรัฐมนตรีมากที่สุดในกระบวนการของรัฐสภาทั้งหลาย เราจะเห็นได้ว่านิติบัญญัติกับบริหารนั้นเราต้องการว่า เราจะให้แยกจากกันให้เด็ดขาด แต่เสร็จแล้วมันก็ไม่เสร็จเด็ดขาดไปได้ต่อมาเราก็มาขอแก้ไขรัฐธรรมนูญ เพื่อให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นประธานรัฐสภาจริงอยู่ละครับประธานรัฐสภานั้นอาจจะมาจากประธานสภาผู้แทนราษฎรคนต่อไปนะครับ แต่ว่าประธานสภาผู้แทนราษฎรนั้นเราทราบดีว่าท่านสังกัดพรรคการเมือง เหตุผลที่ว่าวุฒิสภาทำไมถึงได้ให้ประธานวุฒิสภาเป็นประธานรัฐสภา ก็เพราะว่า เราต้องการคนที่เป็นกลางทางการเมืองมาเป็นประธานรัฐสภา แต่เสร็จแล้วเมื่อการขอแก้ไขรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ผมคาดว่าอาจจะแก้ไขไม่ได้สำเร็จ เพราะว่าใช้เสียงเพียงแค่ 312 เสียงก็สามารถจะแก้ไขได้แล้ว แต่อย่าลืมว่า เมื่อเราได้ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นประธานรัฐสภาแล้วสิ่งที่เราต้องการความเป็นกลางนั้น มันจะเป็นกลางจริงหรือไม่ ในเมื่อประธานสภาผู้แทนราษฎรนั้นสังกัดพรรคการเมือง ก็เป็นอันว่านิติบัญญัติ บริหาร ประธาน

รัฐสภา และประธานรัฐสภาเป็นประธานตุลาการรัฐธรรมนูญอีกด้วย ทั้ง 4 หลักนี้ละครับ มัน
รวมเป็นหลักเดียวกัน อันนี้ละครับคืออำนาจเผด็จการเบ็ดเสร็จที่จะเกิดขึ้นในสภาต่อไป ผม
ไม่ทราบว่าท่านสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะได้ติดคำนึงถึงข้อนี้บ้างหรือไม่

อีกประการหนึ่งที่ผมอยากจะขอเรียนว่า การขอแก้ไขรัฐธรรมนูญนั้นอย่าง
ผมได้กราบเรียนไปเมื่อสักครู่นี้ว่า อำนาจในการปกครองประเทศนั้นมีอยู่ 3 หลักนี้ละครับ
คือหัวใจของประชาธิปไตยที่แท้จริง ถ้าเผื่อเราจะอ้างว่าเราต้องการเป็นประชาธิปไตยกัน
จริง ๆ แล้ว ทำไมเราไม่แก้ที่ตรงจุดนี้ละครับ ว่านิติบัญญัติกับบริหารนี้แยกขาดจากกันให้ได้
ให้มันเสร็จเด็ดขาดไปเสียเลย แต่เราก็ไม่ได้ทำกันเราล้มมาแก้จุดเล็ก ๆ มาแก้ปัญหาที่จุดนี้
เพื่อไปสร้างปัญหาให้จุดอื่นต่อไป อย่าลืมนะว่ารัฐธรรมนูญนั้นเป็นรัฐธรรมนูญที่เขียนมาตลอด
เนื่องกันมาโดยตลอด เมื่อแก้ที่จุด ๆ หนึ่งมันก็ไปกระทบอีกจุด ๆ หนึ่งเสร็จแล้วเราก็ต้องมา
แก้กันต่อไปเรื่อย ๆ ผมอยากจะเรียนฝากท่านประธานว่าสิ่งที่ผมนั่งคิดอยู่เสมอนะครับว่าใน
การขอแก้ไขรัฐธรรมนูญนั้น สิ่งที่ควรจะแก้ไขนอกจากอำนาจนิติบัญญัติกับอำนาจบริหารแล้ว
และสิ่งที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรควรจะแก้ไขเป็นอย่างยิ่งนั่นก็คือจำนวนสมาชิกที่จะต้อง ส่ง
สมัครรับเลือกตั้งทำไมท่านไม่หยิบยกปัญหาอันนี้ ขึ้นมาล่ะ เราจะต้องส่งสมาชิกลงสมัครรับ
เลือกตั้งกันกว่ากี่หนึ่งของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนซึ่งจะมีได้ก็ไม่ต่ำกว่า 200 คนขึ้นไป
พอเลือกตั้งกันที่หัวหน้าพรรคแต่ละพรรคท่านก็บอกว๊า โอ เสร็จแล้วแต่ค่าสมัครก็เป็นสิบ ๆ
ล้าน อันนี้ละครับ ทำไมไม่แก้กันละครับ แก้ให้เกิดประโยชน์ต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่ง
จะลงสมัครรับเลือกตั้งกันเอง แต่ท่านก็ไม่แก้ ท่านล้มมาแก้รองประธานรัฐสภาเป็นประธาน
รัฐสภา ประธานรัฐสภาเป็นรองประธานรัฐสภา อันนี้ผมตั้งได้กราบเรียนต่อท่านประธานว่า
ปัญหาที่เกิดขึ้นนั้นมันเป็นปัญหาที่เราจะแก้ที่จุดนี้ แต่ไปสร้างปัญหาที่จุดอื่นต่อ. เนื่องขึ้นมาและ
อีกประเด็นหนึ่งที่ผมอยากจะขอกราบเรียนว่าแม้แต่ผู้ที่มีสิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้งก็ตาม ใน
รัฐธรรมนูญกำหนดไว้ว่าอายุ 20 ปีบริบูรณ์ เราไม่คิดกันบ้างหรือครับว่าเราจะเอา 18 ปี
บริบูรณ์นี้เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกันได้บ้าง ในเมื่อคนอายุ 18 ในขณะนี้โลกได้

วิวัฒนาการไปมาก ขึ้นทะเบียนทหารก็แล้ว บางคนก็มีลูกมีเมียเสียด้วยซ้ำ เขาเป็นผู้ใหญ่เต็มตัว เราไม่คิดแก้ไขอันนั้นบ้างหรือครับหรือแม้แต่ต้องประชุมสภาในที่เหมือนกัน เราบอกจะต้องมีการประชุมสมาชิกสภาจะต้องมีสมาชิกกึ่งหนึ่งของที่ประชุม เสร็จแล้วเกิดไม่ครบองค์ประชุมขึ้นมา หนังสือพิมพ์ก็ค้านอะไรก็ว่าวิพากษ์วิจารณ์ว่าสิ้นหลังยาวบ้าง ซึ่งก็อาจจะไรกันบ้าง แต่ ส.ส. ไม่เคยคิดที่จะแก้ว่าควรจะมีสมาชิกครบองค์ประชุมนี้เอา 1 ใน 3 หรือ 1 ใน 4 มันจะได้ประชุมกันได้ ท่านกลับไปคิดถึงประเด็นเรื่องที่ไม่เป็นเรื่องที่ผมพูดมานี้ไม่ใช่ว่าคุณคัดค้านที่จะไม่ให้ประธานสภาผู้แทนฯ เป็นประธานรัฐสภา ผมบอกผมเห็นด้วยในหลักการในการขอแก้ไขรัฐธรรมนูญ แต่สิ่งที่น่าจะแก้ไขมากกว่านี้กลับไม่แก้ กลับไปแก้ไขสิ่งที่ไม่เกิดประโยชน์อะไรขึ้นมาต่อประชาชนหรือต่อประเทศชาติในการที่เราจะพัฒนาประชาธิปไตยเมื่อสักครู่นี้ตอนเช้า ๆ ท่านหัวหน้าพรรคการเมืองพรรคหนึ่ง บอกท่านต่อสู้เผด็จการมาโดยตลอด ท่านสู้มาตลอดเผด็จการ ผมยอมรับว่าท่านต่อสู้เผด็จการ ผมก็รู้จักท่าน แต่ท่านเองท่านก็รู้ว่าเผด็จการมันคืออะไร ในเมื่อนิติบัญญัติกับบริหารมันอยู่ด้วยกัน นั้นหรือครับท่านต่อสู้เผด็จการผมขอกราบเรียนท่านประธานนะครับว่าที่ผมลุกขึ้นมาพูดในวันนี้ไม่ได้หมายความว่าผมจะคัดค้านในการขอแก้ไขรัฐธรรมนูญ แต่ผมอยากจะขอเรียนว่าสิ่งที่เราควรจะแก้ไขนั้น เราควรจะแก้ไขในสิ่งที่ควรจะแก้มากกว่า ท่านประธานพรรคกับผมนี่ที่ไม่ได้รู้จักมักจี่อะไรกันมานานนัก ท่านประธานสภาผู้แทนฯ เสียด้วยซ้ำซึ่งเป็นเพื่อนกับผมมาตั้งแต่เรียนหนังสือมาด้วยกัน นั่งเรียนห้องเดียวกัน โต๊ะติดกันผมดีใจเสียด้วยซ้ำ ถ้าเพื่อนเพื่อนผมได้เป็นประธานรัฐสภาแต่ผมคิดว่าเราจะแก้ไขกันทั้งที่แล้วนะครับ ผมขอฝากเป็นข้อสังเกตไว้ด้วยว่าเราควรจะแก้ไขในสิ่งที่มันเกิดประโยชน์จริง ๆ แล้วที่ประโยชน์ต่อพวกท่านสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรด้วย เอาละครับ ผมขอขอบพระคุณครับ ขอฝากข้อสังเกตไว้เพียงแค่นี้ครับ

ประธานรัฐสภา : ขอคุณมาวุฒครับ

นายมาวุฒ บุนนาค สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (กรุงเทพมหานคร) : ท่านประธานที่เคารพหลังจากที่พวกเราได้อภิปรายกันมานานแล้วนะครับ เหตุใดเราจึงได้แก้ไขใน

ประเด็นเดียว ก็เหมือนอย่างที่เราเห็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหลายท่านได้กล่าวไว้อย่างชัดเจน ก็เพื่อให้ประธานตุลาการพระธรรมนูญจากผู้ที่ได้รับการเลือกตั้ง เหมือนอย่างท่านนายกรัฐมนตรี้ เพราะฉะนั้นไม่จำเป็นต้องกล่าวถึงเหตุผลเหล่านี้ซ้ำอีก ที่ท่านวุฒิสมาชิกได้ปรารภเป็นทำนองว่าถ้าหากว่าประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นประธานรัฐสภา แล้วจะเสียความเป็นกลางนั้น ผมคิดว่าขึ้นอยู่กับบุคคล อยู่ที่คุณธรรมและมโนธรรมของแต่ละบุคคล ทหาขึ้นอยู่กับว่าประธานฝ่ายใดจะเป็นก็หาไม่ ในประวัติศาสตร์ของเรานับถ้าวาทานพลิกตุรัฐธรรมนูญปี 2475 จะเห็นได้ว่าในขณะที่เรามีสภาเพียงสภาเดียวนั้น เราได้มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มาจากการเลือกตั้งดำรงตำแหน่งประธานรัฐสภาหรือประธานสภาผู้แทนราษฎรทำหน้าที่ ดูแลด้วยความเป็นกลาง ทั้งสมาชิกประเภทที่ 2 มาจากการแต่งตั้งด้วยเข้าไปในรัฐธรรมนูญปี 2517 เราได้มีประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นประธานรัฐสภาถึง 2 ท่าน แต่ท่านก็ได้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเรียบร้อยและรักษาความเป็นกลางด้วยดีไม่มีปัญหาประการใด ในประเด็นที่ว่าประธานสภาผู้แทนราษฎรเมื่อเป็นประธานรัฐสภาแล้ว จะต้องเป็นประธานตุลาการรัฐธรรมนูญนั้น กระผมคิดว่าหน้าที่ของประธานตุลาการรัฐธรรมนูญนั้นย่อมอยู่ที่มโนธรรมและคุณธรรมของแต่ละบุคคลจะต้องยึดถือความเป็นกลาง ลำพังแต่ประธานตุลาการรัฐธรรมนูญแต่เพียงคนเดียวนั้นไม่สามารถที่จะเป็นชี้ขาดได้จะต้องอาศัยเสียงซึ่งมีอยู่ถึงอีก 6 เสียงซึ่งประกอบด้วยตุลาการรัฐธรรมนูญซึ่งมาโดยตำแหน่ง 2 คน และจากกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้เลือกตั้งจากรัฐสภาอีก 4 ท่านด้วยกัน เพราะฉะนั้นจึงเป็นไปได้ที่จะเสียความเป็นกลางขึ้นอยู่กับมโนธรรมของแต่ละบุคคล ส่วนในประเด็นที่ว่าทำไมมาขอแก่ประเด็นเดียวนั้นกระผมคิดว่าตามที่ท่านวุฒิสมาชิกคนสุดท้ายได้กล่าวเมื่อสักครู่ นั้น ประเด็นต่าง ๆ ที่ท่านได้หยิบยกขึ้นมา นั้นมันอยู่ในใจของพวกเราแล้ว เช่น ในเรื่องบุคคลอายุครบ 18 ปีควรจะมีสิทธิ์รับเลือกตั้งหรือไม่ พรรคการเมืองควรส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งไม่ถึงกึ่งหนึ่งหรือไม่ เป็นต้นนั้นอยู่ในใจของเราแล้วที่เราจะต้องแก้ไข นอกจากนี้เรามีประเด็นอีกมากมายเช่น ให้รัฐบาลต้องแถลงนโยบายต่อรัฐสภา คอลสภาผู้แทนราษฎร และขอความไว้วางใจ เช่น ในรัฐธรรมนูญปี 2517

เรามีประเด็นที่จะลดจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรให้น้อยลง เรามีประเด็นที่จะลดจำนวนวุฒิสมาชิกให้น้อยลงและให้วุฒิสมาชิกมาจากบุคคลที่เป็นกลาง ไม่ใช่มาจากข้าราชการหรือรัฐวิสาหกิจเหล่านี้ท่านยอมรับได้หรือไม่ถ้าเราจะแก้ ผมขอฝากไว้ด้วยว่าในวันหนึ่งข้างหน้าถ้าเมื่อเราจะแก้ในประเด็นเหล่านี้เราหวังว่าท่านสมาชิกวุฒิสภาคงจะใจกว้างพอ ที่จะยกมือรับรองในประเด็นเหล่านี้ได้ด้วยซึ่งเราพร้อมที่จะทำในเมื่อผ่านประเด็นนี้ไปก่อน ในประเทศประชาธิปไตยหลายประเทศนั้นท่านได้ศึกษาประวัติศาสตร์แล้ว ไม้ว่าจะเงินประเทศที่ปกครองโดยระบอบประธานาธิบดี หรือที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขนั้น ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นประธา นรัฐสภาเกือบทั้งสิ้น นอกจากบางประเทศที่ประธานวุฒิสภาเป็นประธานรัฐสภาแต่ประเทศเหล่านั้นสมาชิกวุฒิสภาก็มาจากการเลือกตั้งเป็นต้น เพราะฉะนั้นผมคิดว่าเป็นเรื่องที่เราก็คงมีความหวังไว้ว่าคงจะได้รับความเห็นชอบ และพิจารณาด้วยความเร็วใจที่ท่านวุฒิสมาชิกและความกระตือรือร้นของท่านก็จะหายไป เพราะเหตุว่าจากประวัติศาสตร์ของเรานั้นผู้ที่เป็นประธา นสภาผู้แทนราษฎรสามารถจะดำรงความเป็นกลาง ได้เหมือนกัท่าน สำหรับท่านวุฒิสมาชิกผู้มีเกียรติท่านหนึ่งซึ่งได้กล่าวไว้ว่าถ้าหากว่าจะมีการแก้รัฐธรรมนูญเฉพาะประเด็นเดี่ยวนี้อาจกระทบกระเทือนอีกหลายมาตรา นั้น กระผมขอเรียนว่ารัฐธรรมนูญฉบับที่เาแก้ไขเพิ่มเติมนี้มันเป็นฉบับที่ตรงกับร่างของคณะกรรมการในสภานิติบัญญัติแห่งชาติในสมัยปี 2521 แต่ทว่าเราได้มีผู้แปรวัตถุประสงค์เปลี่ยนให้ประธานวุฒิสภา เป็นประธานรัฐสภา เพราะฉะนั้นบทบัญญัติที่เหมือนกันนอกจากนี้ถ้าหากท่านพลิกฎรัฐธรรมนูญปี 2517 ท่านจะเห็นว่า มีบทบัญญัติเหมือนกับรัฐธรรมนูญฉบับนี้ในเรื่องประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการเรียกขานชื่อวุฒิสมาชิก หรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยมีชื่อวุฒิสมาชิกไว้ข้างหน้าซึ่งไม่เป็นที่เสียหายประการใดเพราะฉะนั้นประเด็นเหล่านี้ล้วนแต่เป็นประเด็นปลีกย่อย ซึ่งเราสามารถจะแก้ไขได้ในภายหลัง แต่ไม่ใช่ประเด็นสำคัญ หลักสำคัญอยู่ที่ว่าเราจะขอแก้ไขในประเด็นหลักคือให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นประธานรัฐสภา ท่านประธานที่เคารพ กระผมขอเรียนว่าร่างของรัฐบาลกับร่างของเพื่อนสมาชิกฝ่ายค้านนั้น ในวัตถุประสงค์ใน

หลักการนั้นเป็นหลักการอันเดียวกัน เราจะมีความเห็นแตกแยกกันในประเด็นปลีกย่อยเฉพาะ
ที่รัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติมนี้จะมีผลบังคับใช้เมื่อใดเท่านั้น เพราะฉะนั้นในประเด็นนี้
ผมเห็นด้วยในความคิดเห็นของเพื่อนสมาชิกซึ่งได้อภิปรายเมื่อสักครู่นี้ว่าควรจะไปร่วมกัน
ในวาระ 2 กระผมหวังว่าการแก้ไขรัฐธรรมนูญฉบับนี้คงได้รับความร่วมมือคือความเป็นเอกฉันท์
ด้วยเจตนาอันดีร่วมกันของเพื่อนสมาชิก โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
ขอขอบคุณมากครับ

ประธานรัฐสภา : ขอเชิญคุณสุเทพ ครับ

นายสุเทพ วงศ์กำแหง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (กรุงเทพมหานคร) :

กราบขอขอบคุณท่านประธาน กระผม สุเทพ วงศ์กำแหง พรรคพลังธรรม กทม. ครับ กระผม
ได้ฟังมาตั้งแต่เช้าแล้ว ผมเองมีความรู้สึกที่ผมนี้ควรจะพูดก่อนใครเพื่อน แต่ผมก็คิดว่าท่าน
ประธานได้ให้เกียรติแก่หัวหน้าพรรคแต่ละพรรคได้พูดไปนั้น กระผมคิดว่าเป็นการดีแล้ว
กระผมก็รอมาจนถึงบัดนี้ ท่านประธานครับ กระผมเองอยากจะกราบเรียนตรง ๆ ตรงนั้นะ
ครับว่ารัฐธรรมนูญของเวลานั้นเป็นเรื่องสำคัญที่เราจะต้องบอกว่าประเทศใดก็ตาม ถ้าไม่มี
รัฐธรรมนูญปกครองนั้นก็จะวุ่น กระผมยังจำได้ นะครับท่านประธานครับ เมื่อปี 2512 มี
เหตุการณ์เหตุการณ์หนึ่งเกิดขึ้นมาตรงที่ว่ามีการยุบสภาแล้วก็รัฐบาลก็ปกครองประเทศมา โดย
ไม่มีรัฐธรรมนูญอยู่ในมือเลยนะครับ แล้วเกมพร้อมกันนั้นมีหัวหน้าพรรคคนก่อนโน้นนะครับ
ปัจจุบันนี้ก็อยู่ในพรรคเอกภาพ ผมขอเรียนนามนะครับว่าคุณอุทัย พิมพ์วิจิตร ท่านได้ประท้วง
เกี่ยวกับเรื่องการที่รัฐบาลชุดนั้นกระทำการปฏิวัติตัวเองแล้วก็ในที่สุดท่านก็โดนถูกคุมขังถึง 3
ท่านด้วยกัน เรานะครับเป็นผู้รักประชาธิปไตยและเป็นผู้รักประเทศชาติ ในการที่รัฐบาล
ปกครองประเทศโดยไม่มีรัฐธรรมนูญ เราจึงลุกขึ้นมาเรียกร้องรัฐธรรมนูญเมื่อปี พ.ศ. 2516
ท่านประธานครับ ผมเป็นคนี่ 3 ใน 100 นั้น เราลุกขึ้นมาเรียกร้องนี้เราต้องการจะให้
รัฐบาลปกครองประเทศด้วยใช้การใช้รัฐธรรมนูญ เพราะฉะนั้นในการที่เราจะแก้ไขรัฐธรรมนูญ
ซึ่งรัฐธรรมนูญฉบับนี้มีการร่างขึ้นมา โดยรัฐบาลปฏิรูป เมื่อปี พ.ศ. 2521 กระผมมองเห็น

หลายต่อหลายอย่างไม่เป็นธรรมดา แม้แต่ความที่จะปลุกสร้างประชาธิปไตยให้เกิดขึ้นแก่ประเทศไทยของเวาในหลาย ๆ ข้อที่เพื่อนสมาชิกได้พูดไปแล้วนั้นเราก็ยังพังก่อนอยู่ แม้กระทั่งในการที่เราจะเสนอพระราชบัญญัติขึ้นไบนั้นจะต้องมีกำหนดข้อห้ามเอาไว้ว่า จะต้องมีส่วนสนับสนุนถึง 20 คนท่านประธานครับ สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้กระทำให้เราเกิดความรู้สึกว่าย่างรัฐธรรมนุญฉบับนั้นไม่ได้มุ่งหวังที่จะให้ประชาธิปไตยแก่ประชาชนคนไทยอย่างแท้จริง สร้างกฎเกณฑ์ต่าง ๆ มาเพื่อกำหนดให้ทุกคนอยู่ในกรอบนั้น เราเองพยายามที่จะแก้ไขที่ละเอียดละออ ๆ ที่ละเอียด ๆ เพื่อให้ได้มโนสิ่งที่เราต้องการทั้งหมด ท่านประธานเชื่อไหมครับว่าผมจะบอกให้ท่านประธาน เรียนให้ท่านประธานทราบโดยตรงเกี่ยวกับข้อนี้ว่าในสิ่งที่เรามุ่งหวังต่อไปและไม่ได้อยู่แค่ที่นี่ครับ วุฒิสภาจะต้องมาจากการเลือกตั้ง กระผมเรียนให้ทราบตรง ๆ สิ่งหนึ่งเราต้องการว่าเราต้องมาจกอย่างนั้นไม่ใช่มาจากการแต่งตั้ง เราจะได้รู้กันเสียว่าการที่บรรดา ส.ส. แต่ละคนที่จะเข้ามาเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในสภานี้มันล้วนากยกอย่างไร และท่านก็จะได้ว่าว่าการที่จะมาเป็นวุฒิสมาชิกด้วยการเลือกตั้งนั้นยากเย็นอย่างไร ท่านประธานครับ บัดนี้มันถึงเวลาในการที่เราจะต้องแก้ไขเพื่อนสมาชิกของผมได้พูดว่าเราจะต้องแก้ไขที่ละเอียด ๆ เพื่อให้ได้มโนสิ่งที่เราต้องการทั้งหมด นั่นคือสิ่งที่เราต้องการ ท่านประธานครับ วันนี้เป็นวันดีนะครับ ผมอยากจะเรียนว่าถ้าทุกคนในที่นี้นะครับ ร่วมใจกันในการที่จะให้กรมแก้ไขรัฐธรรมนูญฉบับนี้นะครับให้ข้อนี้ผ่านไป กระผมก็อยากจะขอรับรองวงวนท่าน ส.ส. ทุกท่านและท่านวุฒิสมาชิกทุกท่านนะครับ ได้โปรดยกมือรับในการแก้ไขนี้ด้วยครับ ขอพระคุณครับ

ประธานรัฐสภา : เชิญคุณเสริมศักดิ์ครับ

นายเสริมศักดิ์ กาวญ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ระยอง) : ท่านประธานที่เคารพ ผม เสริมศักดิ์ กาวญ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจากจังหวัดระยอง พรรคชาติไทย ผมคิดว่าวันนี้คงเป็นวันประวัติศาสตร์วันหนึ่งของพวกเราชาวไทยทั้งหลายที่จะเดินทางไปสู่จุดหมายปลายทาง คือการเป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ ผมคิดว่ากาลเวลาทั้งหลายคง

เปลี่ยนแปลงไปตามวิถีการเปลี่ยนแปลง ไปตามวงล้อแห่งประวัติศาสตร์คนที่พยายามจะดึงวงล้อประวัติศาสตร์ให้อยู่กับที่นั้นคงจะมีอยู่บ้าง แต่อย่างไรก็ตามสิ่งที่แน่นอนก็คือต้องเป็นจริงวันยังค่ำ คนที่จะพยายามตั้งสิ่งที่เป็นสัจธรรมนั้นผมคิดว่าคงทนกระแสแห่งความเปลี่ยนแปลงไปไม่ได้ การที่เรารั้งหลายจะมากำกับรัฐธรรมนูญให้ไปสู่จุดประชาธิปไตยนั้นไม่ได้หมายความว่าผู้แทนราษฎรทั้งหลายนี้จะต้องการให้ม็อดเดิร์นเหนือกว่าวุฒิสมานชิก หรือจะให้วุฒิสมานชิกมีม็อดเดิร์นเหนือกว่าการเป็นผู้แทนราษฎรก็ได้ พวกเรารั้งหลายต่างก็เป็นสมาชิกแห่งรัฐสมานชิกนี้ร่วมกัน แต่การที่จะสนองให้เห็นถึงการปกครองในระบอบประชาธิปไตยนั้น ผมคิดว่าเราต้องมาดูรัฐธรรมนูญ ในรัฐธรรมนูญมาตรา 3 นี้ได้บัญญัติไว้ว่า "อำนาจอธิปไตยมาจากปวงชนชาวไทย พระมหากษัตริย์ผู้เป็นประมุขทรงใช้อำนาจนั้นทางรัฐสภา คณะรัฐมนตรีและศาลตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้" เพราะฉะนั้นการที่ประธานรัฐสภาเป็นประธานของฝ่ายนิติบัญญัตินั้น ประธานรัฐสภานั้นก็ต้องเป็นผู้ใช้อำนาจอธิปไตยในนามของปวงชนชาวไทยซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงใช้อำนาจนั้น อำนาจอธิปไตยที่ประธานรัฐสภาคงใช้ไปหลายทางด้วยกัน โดยเฉพาะในมาตรา 11 นั้น ประธานรัฐสภานั้นใช้อำนาจอธิปไตยในนามของปวงชนชาวไทยในการลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งประธานองคมนตรี และมาตรา 146 นั้น ประธานรัฐสภานั้นใช้อำนาจของปวงชนชาวไทยลงนามรับสนองพระบรมราชโองการตั้งนายกรัฐมนตรี ผมคิดว่านี่เป็นกระบวนการของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยที่ถูกตีคว เพราะอำนาจทั้งหลายทั้งปวงนั้นมาจากปวงชนชาวไทย ปวงชนชาวไทยก็ต้องเป็นผู้ใช้อำนาจนั้นโดยผ่านสถาบันนิติบัญญัติ ศาล และรัฐบาล ในประเด็นการแก้ไขรัฐธรรมนูญนี้ผมได้ทำงานวุฒิสมานชิกคุณผู้หญิงนั่นหน้ากัดี ขอประทานอภัยที่เอ่ยชื่อและคุณโฮสต์ โกตัน ก็ดีที่ว่าควจะแก้หลายจุดหลายประเด็นด้วยกันเพราะยังไม่เป็นประชาธิปไตยเพียงพอ ผมทราบบเรียนว่าในการแก้ไขรัฐธรรมนูญนี้ การแก้ไขนั้นต้องแก้ไขตามสถานการณ์ตามอำนาจหน้าที่ที่สภานี้พึงจะกระทำรัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้รับบัญญัติไว้ได้ตราไว้วันที่ 22 สิงหาคม พุทธศักราช 2521 เป็นเวลาถึง 10 ปีเศษที่ผ่านมา เมื่อพุทธศักราช

2528 เมื่อวันที่ 8 สิงหาคมนั้น เราก็มีการแก้ไขเป็นบางประเด็นในเงื่อนไขที่ทำให้ประชาชน
 ชาติโดยมากขึ้น ในวันที่ผมคิดว่าเป็นวันประวัติศาสตร์วันที่เราจะมากับหลักการที่สำคัญ
 โดยการที่จะทำให้ประชาชนสภาผู้แทนราษฎรเป็นประชาชนรัฐสภา เพราะว่าเป็นเรื่องที่ได้
 กราบเรียนไปแล้วว่าไม่ได้ถือศักดิ์ศรีอะไร แต่ว่าในเงื่อนไขของการประชุมร่วมกันทำ
 ประธานจะเห็นว่าจำนวนของผู้แทนราษฎรมีมากกว่าวุฒิสมาชิกถึง 3 ใน 4 เพราะฉะนั้น
 ถ้าประชุมร่วมกันแล้วในระบอบประชาธิปไตยแล้วเสียงข้างมากก็่อมเป็นฝ่ายที่เป็นผู้กำหนด
 หรือเป็นประธานในที่ประชุม ในประเด็นนี้ผมคิดว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้องในกระบวนการของการ
 ปกครองในระบอบประชาธิปไตย ท่านวุฒิสมาชิกคุณอาคม มกรานนท์ ได้กล่าวว่าการที่จะ
 แก้ไขอำนาจอันนี้จะเป็นประเด็นเรื่องที่เป็นเรื่องเล็ก แต่ผมขอแย้งว่าเป็นเรื่องที่เป็นประเด็น
 ใหญ่ ท่านมัตราเห็นว่าเป็นที่จริงแล้วควรจะแยกอำนาจนิติบัญญัติออกจากอำนาจบริหาร ซึ่ง
 ในเรื่องนี้ผมคิดว่าในประเพณีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยแบบรัฐสภา ซึ่งพระ
 มหารัชมัตริย์เป็นประมุขนี้จะกระทำได้อย่างใหม่เหมือนในต่างประเทศ ซึ่งประธานาธิบดีนั้น
 เลือกตั้งจากประชาชน ถ้าการจะแยกอำนาจอย่างนั้นก็คงสะท้อนให้เห็นถึงมาตรา 3 ว่า
 อำนาจอธิปไตยมาจากปวงชนได้อย่างไร ถ้าจะแก้แบบนี้ ประมุขของฝ่ายบริหารก็จะต้อง
 มาจากการเลือกตั้ง ถ้าแก้ไปถึงจุดประเด็นนั้นผมก็ไม่ขัดข้อง เมื่อทุกสิ่งทุกอย่างมาจากการ
 เลือกตั้ง นายกรัฐมนตรีมาจากการเลือกตั้ง วุฒิสมาชิกมาจากการเลือกตั้ง ผู้แทนราษฎรมาจก
 การเลือกตั้งเป็นเช่นนั้นแล้วเราแยกอำนาจให้เด็ดขาดจากกันผมก็ไม่ได้ว่าอะไร ผมพร้อมที่
 จะดำเนินการไปตามนั้นแต่ว่าขนบธรรมเนียมประเพณีหรือวัฒนธรรม หรือสิ่งทั้งหลายทั้งปวง
 ในแผ่นดินไทยนี้มันเหมาะสมหรือยังที่จะแก้ไปถึงประเด็นนั้น ผมมีความคิดเห็นว่าการที่
 เราจะทำสิ่งที่เป็นประวัติศาสตร์ในวันนี้คงจะได้รับความร่วมมือจากทุก ๆ ฝ่ายหลายท่าน
 ด้วยกัน เพราะว่าสิ่งที่เรากระทำในวันนี้ไม่ได้กระทำเพื่อตัวบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ไม่ได้กระทำ
 เพื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 357 คน หรือไม่ได้ทำเพื่อวุฒิสมาชิก 200 กว่าคน แต่เราก็
 กระทำสิ่งที่เป็นหลักการ เป็นสิ่งที่ถูกต้องเพื่อลูกหลานของเราในวันข้างหน้า ได้จดจำว่าใน

วันนี้มีการกระทำสิ่งซึ่งเป็นสิ่งที่เกินจริงเกินสัจธรรมในประวัติศาสตร์ของการปกครอง ใน
ระบอบประชาธิปไตย ผมคิดเห็นว่าในวันนี้เราทั้งหลายคงมาร่วมมือกันและคงจะแก้รัฐธรรมนูญ
ได้สำเร็จ ขอบพระคุณครับ

ประธานรัฐสภา : เชิญคุณวิจิตรครับ

นายวิจิตร แจ่มใส สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นครสวรรค์) : กราบเรียน
ท่านประธานรัฐสภาที่เคารพ กระผม วิจิตร แจ่มใส สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคสห
ประชาธิปไตยจากจังหวัดนครสวรรค์ ท่านประธานที่เคารพ ความจริงบรรดาท่านสมาชิกผู้
ทรงเกียรติทั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ทั้งวุฒิสภาก็ได้พยายามพูดกันถึงเรื่องเหตุผลในการ
ขอแก้ไขรัฐธรรมนูญทั้ง 2 มาตราในวันนี้ก็เรียกว่าเกือบจะหมดสิ้นในสาระสำคัญแล้ว กระผม
ขออนุญาตต่อท่านประธานรัฐสภาที่เคารพที่จะกราบเรียนเพิ่มเติมว่า เนื่องจากเรามี 2 สภา
ในบ้านเมืองของเรา เพราะฉะนั้นการประชุมในเรื่องสำคัญจึงจำเป็นต้องประชุมกัน 2 สภา
ทั้งสภาผู้แทนราษฎรและทั้งวุฒิสภาอย่างเช่นวันนี้เมื่อมีการประชุมจะแก้ไขกฎหมายรัฐธรรมนูญ
อันเป็นกฎหมายสูงสุดที่จะใช้ปกครองประเทศ ก็จำเป็นต้องมีการประชุมร่วม การกระทำ
ดังนั้นะ ครบผมเองในฐานะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรถือว่าเป็นเรื่องทั้งองสองสภาได้ให้
ความร่วมมือในอันที่จะรักษาความเป็นประชาธิปไตยในบ้านเมืองเอาไว้ แต่การขอแก้ไข 2
มาตราที่กล่าวถึงนั้น ก็ยังมีวุฒิสมาชิกผู้ทรงเกียรติหลายท่านมีข้อโต้แย้งว่า เอ๊ะ ทำไมจะ
แก้ไขรัฐธรรมนูญทั้งที่ก็ไปเอาจุดเล็ก ๆ ไม่เห็นมันจะมีความหมายอะไรเลย ทำไมไม่ไปแก้
กันเสียให้หมดทุกมาตราหรือจะต้องแก้มาควาสำคัญ เพราะกฎหมายรัฐธรรมนูญนั้นลำดับเรียง
มาตรากันอยู่ไปแก้อะเสียแค่ 2 มาตราในประเด็นที่จะเป็นประโยชน์คือฝ่ายสมาชิกสภาผู้
แทนราษฎร นั่นก็คือขอให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรมาเป็นประธานรัฐสภา และเอาประธาน
รัฐ สภามาเป็นรองประธานรัฐสภา เอาประธานวุฒิสภามาเป็นรองประธานรัฐสภา ดูประหนึ่ง
ว่าบรรดาสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้ง 2 พรรคการเมืองที่ร่วมกันอยู่ในสภานี้ ทั้ง ๆ ที่มี
เสียงถึง 357 คนเป็นเอกฉันท์ จากจำนวน 2 สภา 600 กว่าถ้าจะว่ากันในระบอบประชาธิปไตย

รับโดยแล้วนะครับ ก็ 2 พรรคการเมืองทั้งฝ่ายค้านและฝ่ายรัฐบาลซึ่งมีจำนวนถึง 357 คน ได้เสนอกฎหมายตรงกันแบบนี้ ก็น่าจะเป็นประชาธิปไตย แม้ว่าจะไม่เป็นการแก้ไขที่สมบูรณ์ก็ตามตามที่วุฒิสมาชิกบางท่านได้พูดเอาไว้ แต่ถือว่าดีในระบอบประชาธิปไตยแล้ววันนี้จะได้รับหลักการแก้ไขหรือไม่ แต่ในทางปฏิบัติของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยก็ถือว่าเป็นเสียงคนส่วนใหญ่ของสภาแล้ว เพราะ 357 พรรคกันทั้ง 2 ฝ่าย ผมอยากจะกราบเรียนต่อท่านประธานรัฐสภานะครับว่า เหตุผลที่น่าจะรับฟังกันในสภาแห่งนี้ ก็คือตัวอย่างจากที่เราใช้รัฐธรรมนูญตั้งแต่ปี พ.ศ. 2475 ซึ่งรวมถึงปัจจุบันแล้ว 7 ฉบับ ประธานรัฐสภาที่มาจากประธานสภาผู้แทนราษฎรนั้น เพิ่งจะมี 2 ครั้งเท่านั้น ครั้งที่ 1 ก็คือใช้รัฐธรรมนูญเมื่อปี พ.ศ. 2475 และครั้งที่ 2 ก็เมื่อปี พ.ศ. 2517 นอกจากนั้นแล้วก็ประธานรัฐสภาซึ่งจะต้องมาจากประธานวุฒิสภาทั้งสิ้น และถ้าเราจะมองดูถึงความเสียเปรียบได้เปรียบผมใครจะขอกราบอนุญาติจากท่านประธานรัฐสภา ซึ่งแจ้งต่อสภาแห่งนี้ ในรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน มาตรา 85 ได้บัญญัติไว้ว่า ให้วุฒิสมาชิกดำรงตำแหน่งอยู่ได้คราวละหกปีนับแต่มีพระบรมราชโองการจากองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว แต่ในมาตรา 99 ให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ได้รับการเลือกตั้งมาจากประชาชนอยู่ได้คราวละสี่ปีนับตั้งแต่วันได้รับการเลือกตั้ง เพราะฉะนั้นอายุของความเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจากรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันบัญญัติให้อยู่กัน 4 ปี ทั้ง ๆ ที่เขาเลือกตั้งมาจากประชาชน และท่านประธานรัฐสภาเองตลอดจนสมาชิกผู้ทรงเกียรติแห่งสภานี้ทั้ง 2 สภา ก็น่าจะมองเห็นว่าความยากลำบากในการที่จะได้มาซึ่งตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ประชาชนได้ให้คะแนนมาหนึ่งทำหน้าที่รับผิดชอบ รับผิดชอบต่อการบริหารของรัฐบาลอยู่ในสภาแห่งนี้นั้น ผมขอกราบเรียนด้วยความเคารพว่ายากลำบากมากครับ เป็นความทรมานโหดร้ายที่แสนสาหัสในบรรดากระบวนการอาชีพทั้งหลายที่พึงจะมี ไม่มีอาชีพใดและการทำงานอะไรที่จะลำบากยากแค้นเท่ากับสมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แล้วรัฐธรรมนูญฉบับบัญญัติให้อยู่กัน 4 ปีนั้นหมายความว่าถ้าไม่มีเหตุการณ์อย่างอื่นที่จะเข้ามาสอดแทรกจนกระทั่งถึงกับยุบสภาหรือเหตุการณ์อะไรก็ตามที่จะไม่ให้สภาแห่งนี้อยู่ครบตาม

รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ แต่วุฒิสมาชิกซึ่งบรรดาสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหลายทั้งปวง ก็ให้ความเคารพในฐานะที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิแล้วก็เป็นผู้หลักผู้ใหญ่ ซึ่งมาจากหลายแห่งทั้งเป็นพ่อค้า ทั้งหน่วยราชการ ทั้งข้าราชการที่เกษียณอายุไปแล้วก็ตาม ที่องค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้งขึ้นมาสู่สภานี้ รัฐธรรมนูญบัญญัติให้อยู่ถึง 6 ปี เพราะฉะนั้นความเสียเปรียบได้เปรียบครั้งนี้ครับ ถ้าเมื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่ว่าจะเป็นประธานสภาผู้แทนราษฎรซึ่งนั่งอยู่ในขณะนี้ได้รับเลือกตั้งจากรรดาเพื่อนสมาชิกทั้งหลายก็อยู่ได้ 4 ปีเหมือนกัน เราขอให้ประธานรัฐสภามาจากประธานสภาผู้แทนราษฎรแลกกับตำแหน่ง 6 ปีของวุฒิสมาชิก ซึ่งบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนั้นก็ไม่ว่าที่จะเป็นเหตุใหญ่โตอะไรขนาดไหนหนักหนา และผมขอกราบเรียนท่านประธานที่เคารพเพิ่มเติมว่า กิจกรรมของสภาผู้แทนราษฎรที่ทำกันอยู่ทุกวันนี้ครับ ก็เป็นองค์กรแห่งรัฐที่ใหญ่โตมาก มีข้าราชการอยู่เป็นจำนวนถึง 300 - 400 คน งานต่าง ๆ มากมายกายกอง ผู้แทนราษฎรถ้ามีทุกขหรือประการใดก็มีความจำเป็นจะต้องไปปรึกษากับประธานสภาผู้แทนราษฎรของเขา เพราะว่าเป็นบุคคลที่มาจาก การเลือกตั้งด้วยกัน น้อยนักที่ผู้แทนราษฎรมีความเดือดร้อนที่จะแก้ไขปัญหาในสภาแห่งนี้แล้วไปปรึกษากับประธานรัฐสภาซึ่งไม่ค่อยที่จะสนิทสนมกันนัก เพราะท่านมาจากทางแต่งตั้ง มาโดยพระบรมราชโองการเหนือเกล้าเหนือกระหม่อม เพราะฉะนั้นผมขออนุญาตท่านประธานรัฐสภาที่จะกราบเรียนในสาระสำคัญเพียงสองสามอย่างเท่านั้นแหละครับว่า จริง ๆ แล้วในเรื่องการดำเนินคดีเห็นว่าเราแก้กันแต่เรื่องย่อย ๆ ไม่ใช่เรื่องใหญ่ ก็สีเพื่อนสมาชิกผู้ทรงเกียรติได้พูดไปแล้วหลายคนว่าการทำงานใหญ่ ในระดับที่ต้องแก้กฎหมายรัฐธรรมนูญนั้น เราจะแก้ใครมครวมกันทีเดียวหมดทุกมาตราคงเป็นไปได้ เพราะว่าพระราชบัญญัติรัฐธรรมนูญโดยไม่ใช่เป็นกฎหมายรัฐธรรมนูญก็ยังคงเคยเป็นเหตุทำให้สภาแห่งนี้วิกฤตได้ เพราะฉะนั้นการที่ 2 พรรคการเมือง คือทั้งฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายค้านได้พยายามหาหนทางที่จะแก้ไขเฉพาะมาตราสำคัญ 2 มาตรา และก็ไม่มีให้มีผลกระทบกระเทือนต่อวุฒิสมาชิก ไม่มีให้มีผลกระทบกระเทือนต่อบุคคลผู้ใดเลย แต่ไม่ให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนต่อชาติบ้านเมืองเป็น

ที่ตั้ง ผมคิดว่าถ้ามาดูข้อได้ข้อเสียในบทบัญญัติรัฐธรรมนูญที่ผมกราบเรียนต่อสภานี้ไปแล้ว ก็
 น่าที่จะอนุมัติและกัน่าที่จะเห็นใจพรรคการเมืองทั้ง พรรคที่ได้ร่วมเสนอกฎหมายฉบับนี้
 เข้ามาสู่สภาในวันนี้ กราบขอพระคุณครับ

(การประชุมดำเนินมาถึงตอนนี้ ประธานรัฐสภาได้ลงจากบัลลังก์ไปแล้วได้
 มอบหมายให้ นายบัญญัติ เกสรทอง รองประธานรัฐสภาปฏิบัติหน้าที่แทน)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานรัฐสภา : คุณละเมียนครับ

ร้อยเอก ละเมียน บุญยะมาน สมาชิกวุฒิสภา : ท่านประธานที่เคารพ
 กระผม ร้อยเอก ละเมียน บุญยะมาน สมาชิกวุฒิสภาครับ กระผมได้ฟังท่านที่ได้เรียน
 ชี้แจงเรื่องการแก้ไขรัฐธรรมนูญมาแล้วนะครับ ก่อนอื่นกระผมจะได้พูดถึงเรื่องเกี่ยวกับบท
 เฉพาะกาลก่อนครับ เพราะว่าที่เสนอมาทิ้ง 2 ฉบับนั้นก็อีกฉบับหนึ่งซึ่งพรรครัฐบาลได้เสนอ
 มา ว่ารัฐธรรมนูญฉบับนี้จะใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรกที่มีขึ้นภายหลัง
 วันที่รัฐธรรมนูญนี้ประกาศใช้ในวาระกึ่งกลางของวาระอันนี้ ข้อสำคัญอันหนึ่งที่ผมจะ ขอขอบคุณ
 และชมเชยต่อคณะที่เสนอนี้ เพราะกระผมถือว่าคนที่เสนอนี้มีสปิริต (spirit) มากในเรื่อง
 การที่เสนอ กระผมจะยกตัวอย่างง่าย ๆ ในการที่เสนอเรื่องที่เป็นประโยชน์สำหรับคณะเอง
 และไม่ต้องการรับเงิน ขณะนั้น ผมยกตัวอย่างง่าย ๆ ว่าสภาผู้แทนราษฎรจะครับผมขอภัย
 ด้วยการเสนอขอที่จะ ชำเงินเดือนสมมุติอย่างนั้นนะครับ และก็ขึ้นไปแล้ว ลงมติไปแล้ว แต่
 ก็มีมติที่จะใช้บังคับภายหลังการเลือกตั้งครั้งแรกอย่างนี้ครับ ผมถือว่าเป็นสปิริตอย่าง
 หนึ่งนะครับ ไม่ใช่ว่าเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องว่าแสดงว่าทำเพื่อบุคคลหรืออะไรอย่างนั้น กระผมใน
 ฐานะที่เป็นคนกลางในเรื่องนี้ผมขอชมเชยในเรื่องนี้ด้วย เกี่ยวกับการแก้ไขรัฐธรรมนูญ
 ครับ ว่าที่จริงไม่ใช่ว่าจะแก้ไขไม่ได้ แต่ว่าเป็นการที่วาระบัญญัติไว้ว่าให้แก้ไขยาก เมื่อมีความ
 จำเป็นที่จะต้องแก้ไขดังที่รัฐธรรมนูญได้บัญญัติไว้ต่างหาก โดยเฉพาะในมาตรา 194 คือ
 กระผมฟังแล้วกระผมฟังไปฟังมากระผมยังไม่เห็นมีความจำเป็นหรือท่านทั้งหลาย ที่บอกว่า
 จำเป็นจะต้องแก้ไข อันนี้แหละครับผมฟังมานานแล้วครับยังจับประเด็นไม่ได้ว่าจำเป็น

อย่างไรวางจะแก้ไขเพราะผมถือว่าความแก้ไขนั้นเป็นการแก้ไข เพื่อจะนำไปสู่การปฏิบัติ เพราะถ้ายังไม่ใช้อย่างเก่าแล้วจะปฏิบัติไม่ได้ ถึงจะต้องแก้ไขเพื่อให้มีการปฏิบัติเปลี่ยนแปลงไปคามที่รัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้บัญญัติว่า ประธานวุฒิสภาเป็นประธานรัฐสภานั้นครับ ผมจะเรียนตั้งแต่ต้นมาเป็นเพราะว่ารัฐสภานี้ประกอบด้วยวุฒิสภาและสภาผู้แทนราษฎร ดังนั้นก็ระบุไว้ชัดว่าวุฒิสภาประกอบด้วยใครบ้างมาโดยการแต่งตั้ง สภาผู้แทนราษฎรประกอบด้วยสมาชิกซึ่งราษฎรแต่งตั้ง เรื่องนี้ก็ประจักษ์กันอยู่แล้วนะครับ แต่กระผมเห็นว่าในรัฐธรรมนูญฉบับนี้ การที่แต่งตั้งและมีการเลือกตั้งนั้นกระผมถือว่าเป็นการที่ประสานความร่วมมือกันในระหว่างวุฒิสมาชิกและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ผมถือว่าเป็นเรื่องนี้เป็นความร่วมมือกันเพื่อที่จะปกครองและจรรโลงประเทศ เพราะฉะนั้นบางท่านที่เห็นว่าในวุฒิสภานั้นมีทหารบ้าง มีข้าราชการบ้าง หรือว่ามีคนโน้นคนนี้บ้าง โดยมากก็มักจะมุ่งเล็งไปเป็นทางทหารอะไรพวกนี้ แต่ผมขอเรียนว่าในรัฐธรรมนูญนี้ครับไม่ได้ระบุไว้เลยว่าจะต้องเป็นทหาร ไม่ได้ระบุไว้เลยว่าจะต้องเป็นข้าราชการ เพราะฉะนั้นในเมื่อเหตุการณ์หนึ่ง ๆ อาจจะเปลี่ยนแปลงไปเป็นทางที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิหรือมาจากสาขาต่าง ๆ ได้ อย่างที่ท่านต้องการก็ได้ สำหรับกระผมเข้าใจว่ากรณีที่บัญญัติให้ประธานวุฒิสภาเป็นประธานรัฐสภานั้น ก็เพราะว่ารัฐสภาเป็นที่บัญญัติกฎหมาย และตามที่รัฐธรรมนูญได้เขียนไว้ว่ากฎหมายเมื่อได้รับความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎรขึ้นมาแล้วก็ต้องผ่านมาได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภา เรื่องนี้ท่านทั้งหลายก็ต้องยอมรับเพราะว่าท่านไม่ได้แก้ไขหรือไม่ได้เปลี่ยนแปลง เพราะฉะนั้นการที่ต้องผ่าน ขึ้นมาในวุฒิสภาก็ดูประหนึ่งว่าเป็นผู้ที่อยู่ในชั้นที่สูงกว่าอีกชั้นหนึ่ง แต่ไม่ใช่เข้าใจว่าจะต้องเป็นชั้นที่สูงด้วย การที่ว่าต้องเป็นอีกส่วนหนึ่งอะไรต่างหาก ก็เลยบัญญัติให้ว่าให้ประธานวุฒิสภาเป็นประธานรัฐสภาแต่ในเรื่องที่ความเป็นจริงนั้นผมผู้เสนอว่าการกำหนดให้ประธานวุฒิสภาเป็นประธานรัฐสภานั้นไม่สอดคล้องกับหลักการในระบอบประชาธิปไตยและเจตนารมณ์แห่งยุคสมัย กระผมดูในเรื่องเจตนารมณ์ เจตนารมณ์นี้ผมไปดูแล้ว แปลว่า ความมุ่งหมาย เพราะว่าเป็นเจตนารมณ์ก็แปลว่า ต้องเป็นความมุ่งหมายที่จะไปสู่การปฏิบัติ กระผมก็สงสัยเหมือนกันนะครับว่า ในขณะที่

การปฏิบัติของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้นไม่เป็นอิสระ หรือว่าการที่ประธานวุฒิสภาเป็นประธานรัฐสภาไปขัดขวางการปฏิบัติของผู้แทนราษฎรอย่างไรหรือไม่ เพราะที่ว่าท่านอ่านมาครานแล้วจะเห็นว่า การเสนอกฎหมายก็ดีก็ต้องผ่านมาจากสภาผู้แทนราษฎร หรือทุกสิ่งทุกอย่างเท่าที่เป็นมาทางประธานวุฒิสภาก็ไม่ได้ไปเกี่ยวข้องกับขัดขวางในการที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะได้ปฏิบัติ ประธานวุฒิสภาซึ่งทำหน้าที่ประธานรัฐสภานั้นก็เพียงแต่ว่าทำอยู่ในกรอบของกิจการที่เป็นเรื่องบริหารรัฐสภาเท่านั้น พูดง่าย ๆ ก็คือเป็นแม่บ้านเท่านั้นเองละครับไม่ได้ไปเกี่ยวข้องกับข้ออ้างที่ท่านว่า ประธานรัฐสภาจากการแต่งตั้งก็เลยไม่รู้เรื่องอะไรต่าง ๆ เกี่ยวกับในทางสภาผู้แทนราษฎรที่จะไปติดต่อกับใครพวกนั้น กระผมเห็นว่าเป็นคนละเรื่องครับ

อีกเรื่องหนึ่งเท่าที่กระผมได้สังเกตดูนะครับ ในรัฐสภาซึ่งมี 2 สภาของประเทศไทยนะครับ ประธานรัฐสภาจะมาจากประธานวุฒิสภาทั้งสิ้น เว้นแต่ในรัฐธรรมนูญปี 2517 เท่านั้น และกระผมเห็นว่า การที่เราไม่ได้แก้ไขหรือว่าคงอยู่เดี๋ยวนั้นก็ไม่ได้ทำให้การปฏิบัติเปลี่ยนแปลงไป หรือว่าปฏิบัติไม่ได้ กระผมมีความเห็นว่าการที่เราจะทำให้เกิดระบบหรือว่าประเพณีการปกครองขึ้นมาเดี๋ยวนั้น ผมว่าควรจะยึดถือต่อไปให้เป็นประเพณีในการปกครองไม่ว่าอะไรก็เขียนขึ้นมา เช่นเป็นต้นว่าการปฏิวัติเดี๋ยวนั้น ถ้าเรายึดถือเป็นประเพณีแล้วมันจะต่อเนื่องกันไปและก็เข้าไปสู่สิ่งที่เราต้องการ เช่นว่าในขณะนั้นกระผมเห็นอย่างเรื่องต่าง ๆ นี้ครับ ถ้าเราไปยึดถือในเรื่องเกี่ยวกับว่าทวนกลับไปรัฐธรรมนูญปี 2517 นะครับในรัฐธรรมนูญปี 2517 บางข้อก็ เช่นเป็นต้นว่าในนั้นก็ระบุไว้ว่ารัฐมนตรีเดี๋ยวนั้นต้องอย่างน้อยมาจากสภาผู้แทนราษฎรไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งอะไรพวกนี้ ของเราในขณะรัฐธรรมนูญปี 2521 นี้ครับถึงแม้จะไม่ได้ระบุชัดช้อย่างนั้น แต่เราจะเห็นว่าเราหันไปสร้างระบบในการที่ว่าเอาผู้แทนราษฎรมาเป็นรัฐมนตรีแทบทั้งหมด เพราะเรื่องต่าง ๆ นี้ครับเราก็เอาประเพณีการปกครองเป็นเกณฑ์จะดีกว่า เรื่องต่าง ๆ เท่าที่ผมเห็น เป็นต้นว่าเหมือนกับอีกเรื่องหนึ่งครับที่ผมขอยกท่านซุมพล ศิลปอาชา ขึ้นมา ท่านก็บอกแล้วว่าเท่าที่เป็นอยู่เดี๋ยวนั้น ประธานรัฐสภาไม่ได้มีอำนาจมากมายอะไรถึงขนาดที่ไปขัดขวางการปฏิบัติของผู้แทนราษฎร จนกระทั่งถึงการแต่งตั้งนายกรัฐมนตรี

อันนี้ละครับผมขอกล่าว เป็นเรื่องที่ท่านพูดได้ถูกต้อง ในเมื่อเราสามารถจะปฏิบัติได้โดยไม่ต้องมีการแก้ไขนะครับ ผมเห็นว่าจึงไม่จำเป็นจะต้องมีการแก้ไข แล้วก็ให้กรมบัญชีนำใบส่งประเพณีคือว่าเป็นประเพณีการปกครองจะดีกว่า

อีกอย่างหนึ่งแล้วผมก็หาเรียนย้ำอีกทีหนึ่งที่ท่านชุมพล ศิลปอาชา ได้พูดถึงเรื่องว่าเกี่ยวกับว่าเรื่องนี้บางท่านก็โยนไปถึงว่าเป็นการที่รับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งนายกรัฐมนตรี และสามารถที่จะเสนอได้ ผมมีความเห็นอย่างท่านครับ คือหมายความว่าประธานรัฐสภาจะนำเสนอบุคคลหนึ่งบุคคลใดโดยที่ไม่ได้ปรึกษากับสภาผู้แทนราษฎรย่อมเป็นไปได้ เพราะว่าในไม่ช้าละครับก็ต้องออกอยู่ที่ และกระผมเข้าใจว่าเท่าที่เป็นอยู่เดี๋ยวนี้ ไม่ใช่ว่าทุกคนนี้ครับอยากจะรับเป็นนายกรัฐมนตรี เพราะเราก็ปรากฏว่าไม่ต้องประเทศญี่ปุ่นหรอกครับที่ว่าไม่ต้องการเป็นนายกรัฐมนตรี ในประเทศไทยก็มีครับ เช่น ท่าน พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ก็เคยไม่ยอมรับเป็นนายกรัฐมนตรีมาแล้ว เพราะฉะนั้นผมก็มีความเห็นว่า การที่จะเสนอโดยที่ไม่มีบุคคลต่าง ๆ เข้ามานายกรัฐมนตรีนั้นคงจะไม่มีปัญหาในการที่จะกล่าวประธานรัฐสภาจะเสนอบุคคลหนึ่งบุคคลใดไป แล้วก็มาแก้ไขในเรื่องนี้ กระผมเข้าใจว่าจะไม่ใช่เหตุผลเรื่องนี้ละครับอีกประการหนึ่งกระผมเห็นว่ารัฐธรรมนูญที่รับได้เขียนโยนเอาไว้ตั้งหลายอย่าง ขอให้ได้อ่านรัฐธรรมนูญให้ทั่วถึงกันครับ เพราะว่ารัฐธรรมนูญมาตราหนึ่งจะโยนไปจนถึงอีกมาตราหนึ่งเป็นต้นว่าเท่าที่ผมมาอ่านดูนะครับ ในความรู้สึกของผม รัฐธรรมนูญฉบับนี้ประธานรัฐสภาซึ่งเป็นประธานวุฒิสภาจะรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งนายกรัฐมนตรี แต่ว่าการที่จะให้รัฐมนตรีออก หรือให้รัฐมนตรีคนหนึ่งคนใดออก คือไม่มีไว้วางใจนั้นอยู่ที่สภาผู้แทนราษฎรครับมันก็เป็นเรื่องแปลกกันครับว่า คนที่เสนอไม่มีอำนาจจะเอาออก เพราะฉะนั้นเรื่องต่าง ๆ ในเรื่องนี้ก็อยู่ที่สภาผู้แทนราษฎร สมมุติว่าประธานรัฐสภาซึ่งเป็นประธานวุฒิสภาเสนอบุคคลหนึ่งบุคคลใดให้เป็นนายกรัฐมนตรี แล้วก็สภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่เอาด้วยกระผมก็เห็นว่าเมื่อไม่มีใครสามารถที่จะดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีอยู่ที่ไหนครับ นอกจากเสียว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรบางพรรคหรือบางคนชักไม่ไว้ใจตัวเอง ว่า

ในเมื่อมาชักชวนให้เป็นรัฐมนตรีแล้วก็ทอนอยู่ไม่ได้หรืออะไรอย่างนั้น แต่ดำเนินการมีจิตใจที่เป็นประชาธิปไตยแบบนี้กระผมเห็นว่าไม่น่าจะวิตกอะไร ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับว่ากลัวเรื่องประธาน รัฐสภาซึ่งเป็นประธานวุฒิสภาจะแต่งตั้งบุคคลหนึ่งบุคคลใดเป็นนายกรัฐมนตรี กระผมถึงมีความเห็นว่าเราไม่มีความจำเป็นจะต้องแก้ไข แต่เราสามารถที่จะปฏิบัติให้เป็นไปได้ตามระบอบของประชาธิปไตยครับ ขอบขอบคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานรัฐสภา : คุณอดีตรครับ

นายอดีตร เพียงเกษ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ขอนแก่น) : ท่านประธานรัฐสภาที่เคารพ กระผม อดีตร เพียงเกษ พรรคมวลชนจากจังหวัดขอนแก่น ท่านประธานครับกว่าที่กระผมจะเข้ามาสู่สภาแห่งนี้ กระผมใช้เวลาตั้งแต่ปี 2526 สมัยครั้งที่ 3,700 คณะ ประสพความสำเร็จเป็นครั้งที่ 4 ถึงเข้ามาเป็นสมัยแรก กระผมได้เฝ้าดูสภาแห่งนี้แก่ไขรัฐธรรมนูญมาหลายครั้ง แต่ก็ผิดหวัง ท่านประธานครับ กระผมอยากจะมาเปิดเผยความจริงนิดหนึ่งให้ท่านประธานได้รับทราบ เมื่อปี 2516 นั้น กระผมเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ ท่านวุฒิสมาชิกท่านหนึ่ง ท่านได้สอนกฎหมายรัฐธรรมนูญให้แก่กระผม ท่านบอกว่าประชาธิปไตยนั้นคือหัวใจของการเลือกตั้ง กระผมก็เชื่อท่านมาตลอดครับ ไม่ได้ไปรับราชการที่ไหน เพียรพยายามจะเลือกตั้ง ๆ จนที่สุดก็ประสบความสำเร็จ เพราะฉะนั้นท่านสอนกระผม กระผมเชื่อว่า ประชาธิปไตยคือหัวใจมันคือการเลือกตั้ง ในเมื่อพวกกระผมมาจากการเลือกตั้งเป็นผู้แทนราษฎรและเข้าไปตามคำสอนของท่านอาจารย์ แล้วพวกท่านทั้งหลายที่ไม่เห็นด้วยจะมาคัดค้านผมทำไม จะมาคัดค้านให้สภาผู้แทนราษฎร ประธานรัฐสภา ซึ่งนั่งอยู่ที่นั่นนี้เป็นประธานรัฐสภาทำไม อย่าห้ามงงล้อมประวัติดูแลโดยครั้น ลูกหลาน เหลน โหลนจะให้ภัยพวกท่าน หากท่านกลับใจในวันนี้กระผมไม่อยากจะกราบเรียนนะครับ กระผมไม่อยากจะบอกว่า นี่เป็นโผ แต่กระผมอ่านแล้วมันเป็นโผจริง ๆ แต่กระผมไม่อยากจะอ่านว่า งงออกเสียงนี้จะไปไม่ได้หรือ ไม่ทราบว่าเอามาจากที่ไหน ท่านอาจารย์ครับ ท่านอาจารย์กระผมขอเอ่ยนามก็ได้ คือท่านอาจารย์สมภาพ โทระกาศย์

ไปตรวจดูว่าเรียกคำสั่งสอนให้แก่กระผมคืนมา แล้วมาเห็นด้วยกับระบอบประชาธิปไตยที่เรา
 เรียกร้องมานานกว่า 2516 นั้น กระผมเองก็ได้เดินขบวนเรียกร้องเอาระบอบประชาธิปไตย
 เรียกร้องมาตลอด 2516 เพื่อนฝูงตายมาแล้วหลายศพหลายชีวิต สถานแห่งนี้เป็นผล
 พวงของระบอบประชาธิปไตยเมื่อครั้ง 2516 เลิกที่รัฐมานะเดอะครีမ် เอาความเป็นจริงมา
 พุดกัน ให้อภัยซึ่งกันและกัน กระผมไม่ให้ท่านยุติเป็นเดี่ยวนั้นเดี๋ยวนั้นเดี๋ยวนั้น ท่านที่เป็นอยู่แล้วก็
 เป็นต่อไป ยืนยันจะไปรับท่านเลี้ยงกับท่านอยู่ และยังให้ท่านเป็นสื่อเลือกตั้งทั่วไปคราวต่อไป
 คราวต่อไปนี่ก็เมื่อสมญาผู้แทนราษฎร ใครเป็นประธานรัฐสภาก็ไปเห็นกันแน่นอนเองเดี๋ยวนั้น กระผม
 ขอเรียกร้องสั้น ๆ เกละครีမ် เห็นแก่ถูกทลน เหลน โหลน นิสิตนักศึกษาที่เสียสละชีวิต
 เลือกเนื้อหสเพื่อประชาธิปไตยรัฐธรรมนูญครีမ် พุดสั้น ๆ แต่นี้หวังว่าท่านจะกลับใจครีမ်
 ขอบคุณครีမ်

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานรัฐสภา : คุณสิทธิ รัตนครีမ်

นายสิทธิ รัตนวิจารย์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สกลนคร) : กราบ
 เรียนท่านประธานที่เคารพ กระผม สิทธิ รัตนวิจารย์ ส.ส.สกลนคร พรรคเอกภาพ ใน
 ฐานะสมาชิกรัฐสภา กระผมเติบโตมาจากเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 กระผมพูดในวันนี้
 กราบเรียนท่านประธานในวันนี้ด้วยความสำนึกที่กระผมอ่อนอาวุโส ขอกราบเรียนด้วยความ
 เคารพด้วยความเสียใจและด้วยความบริสุทธิ์ใจ ไม่ใช่กระผมจะมาโต้แย้งอะไรทั้งสิ้น
 แต่กระผมใคร่ขอกราบเรียนแสดงความคิดเห็นเพื่อหาเหตุผลในสภาแห่งนี้ ซึ่งประชาชน
 ได้ฝากความหวังไว้วันนี้กระผมรู้สึกภาคภูมิใจที่สภาแห่งนี้เป็นอย่างยิ่ง ไม่มีการแบ่งแยกว่า
 ฝ่ายรัฐบาล ไม่มีการแบ่งแยกว่าฝ่ายค้าน ไม่มีการแบ่งแยกว่าวุฒิสภา ไม่มีการแบ่งแยกว่า ส.ส.
 ท่านที่เป็นวุฒิสมาชิกอยู่จนหลาย ๆ ท่านก็เคยเป็น ส.ส. ท่านที่เป็น ส.ส. ปัจจุบันหลาย ๆ
 ท่านก็เคยเป็นวุฒิสภา วันนี้เรามาพิจารณาปัญหาของชาติบ้านเมือง ในฐานะที่ว่าในตัวแทนของ
 ปวงชนชาวไทย ท่านประธานที่เคารพ การพูดกันในประเด็นที่ประธานรัฐสภาสมควรจะให้
 ประธานสภาผู้แทนราษฎรหรือประธานวุฒิสมาชิกมาเป็นประธาน สิ่งนี้ไม่ใช่เป็นการพูดเพื่อ

ช่วงชิงอำนาจกัน ไม่ใช่เป็นการพูดเพื่อแย่งอำนาจกัน เป็นการพูดหลักการ พูดหาเหตุผล
 สถานแห่งนี้เราสามัคคีกันเพื่อหลักการ ทำงานเพื่อผลประโยชน์ของส่วนรวม ท่านประธานที่
 เคารพ และกระผมก็หวังเป็นอย่างยิ่งว่าทุกคนมีเกียรติ ไม่ว่าจะเป็นท่านวุฒิสมาชิกหรือว่า
 ท่าน ส.ส. ก็คงจะใช้ความคิดโดยเป็นอิสระของแต่ละบุคคล กระผมได้กินเพื่อนสมาชิก
 สภาผู้แทนราษฎรท่านเมื่อคะก็ไม่ได้พูดถึงใคร กระผมไม่สบายใจเลยครับที่แทนประธาน กระผม
 ไม่อยากให้คำ ๆ นี้เป็นจริง และกระผมก็ไม่เชื่อว่าจะจะเป็นจริงโดยเฉพาะอย่างยิ่งท่าน
 บอกว่าเป็นใคร ของวุฒิสมาชิก วุฒิสมาชิกมาอยู่ที่นี้ตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ เพื่อเป็นที่ปรึกษา
 ของสภา เพื่อเป็นหลักของสภา ถ้าใครออกมาว่าเจตออกเสียงที่ปรึกษา ใ้จะมีประโยชน์อะไร
 ครับท่านประธาน กระผมหวังว่าคงไม่เป็นแบบนี้ครับท่านประธานที่เคารพ วันนี้เรากำลัง
 พิจารณากฎหมายรัฐธรรมนูญกัน พิจารณากฎหมายสูงสุดของบ้านเมืองคือกฎหมายรัฐธรรมนูญ
 มาพิจารณากันว่ากฎหมายฉบับนี้ รัฐธรรมนูญเป็นประชาธิปไตยหรือยัง คล้าย ๆ กับมาศึกษา
 มาทบทวนคำว่า ประชาธิปไตยกันสักครั้งหนึ่ง ว่าประชาธิปไตยมาจากประชากับอธิปไตย ว่า
 อำนาจนี้เป็นของประชาชนหรือยัง ท่านประธานที่เคารพ รัฐธรรมนูญในยุคสมัยหนึ่งที่เร
 กำหนดรัฐธรรมนูญฉบับนี้ออกมาอาจจะสอดคล้อง จากวันนั้นมาถึงวันนี้ยุคสมัยได้เปลี่ยนไป
 เหตุการณ์บ้านเมืองได้เปลี่ยนไป โลกได้เปลี่ยนไป ความรู้ความเข้าใจของประชาชนได้เปลี่ยน
 ไปกระผมก็เห็นสมควรว่าเราจำเป็นต้องมาทบทวนกัน โดยเฉพาะประชาชน
 ได้เข้าใจการเมืองแล้ว เมื่อก่อนเราพูดกันว่าประชาชนยังไม่เข้าใจการเมืองเพราะท่าง
 เห็นจากการเลือกตั้งมานาน ถูกว่าสภา ถูกยุบสภา ถูกล้มล้างรัฐธรรมนูญประชาชนไม่
 เข้าใจการเมืองเลือกตั้ง เราได้ให้โอกาสพี่น้องประชาชนมานานแล้ว ถึงวันนี้ควรจะแก้ไขรัฐธรรมนูญ
 กันได้แล้ว ท่านประธานที่เคารพ บางท่านอาจจะกล่าวว่าเรามาพูดกันทำไมเรื่องการแก้ไข
 บัญญัติกฎหมายรัฐธรรมนูญ มันห่างไกลกับปัญหาปากท้องของพ่อแม่พี่น้องประชาชนไทย
 กระผมใคร่ขอกราบเรียนว่าสิ่งที่เราพูดนี้ละจริงอยู่ตัวรัฐธรรมนูญกันไม่ได้ แต่รัฐธรรมนูญนี้
 ละครับจะนำมาซึ่งความกินได้ นำมาซึ่งความผาสุกการทำมาหากินของประชาชน จะนำมา

ซึ่งให้คนที่ขยันอยู่ในบ้านนี้เมืองนี้ได้ทุกวันนี่พี่น้องประชาชนของกรมฯ ยืนยันเป็นหนังสือเป็นกัน
 มากมาย ยิ่งขยันยิ่งเป็นหนี้หลาย ๆ คนอยู่ในสภาพเช่นนี้เป็นเพราะอะไร เป็นเพราะบุญ
 กรรมหรืออย่างไรหรือเพราะบ้านนี้มันไม่เป็นกรรม ท่านประธานที่เคารพ กรมฯ ยากจะพูด
 คำ ๆ หนึ่งถึงคำว่า บ้าน คุณเอกพร รักความสุข ส.ส. บ้านเดียวกับกรมคือสกลนครก็ได้
 พูดมาแล้วคำว่า บ้าน บ้านคืออะไรทุกคนได้เข้าใจ บ้านเป็นสิ่งสำคัญ เป็น 1 ในปัจจัย 4
 ของประชาชน เป็นที่อยู่อาศัย ที่พักผ่อนหลับนอน หันหลังให้พ่อกับแม่พี่น้องกันต่าง
 แต่คำโบราณบอกว่าบ้านวันละครบ รุ่งมาจากหลังคาท่านประธาน คอนนี้หลังคาบ้านเรามันรุ่ง
 รัฐธรรมนูญยังไม่เป็นประชาธิปไตย เราจึงได้ต้องมาพิจารณากันวันนี้ บ้านของคุณ 50 กว่า
 ล้านคนนี่ละครบรุ่ง เราจึงนำมาดูรุ่งจริงครบกรมไม่เกี่ยวว่ารุ่งบ้านหลังนี้มีหลาย
 เหลือเกิน แต่วันนี้ขอมูลดู 2 ลูกก่อนขอกันแต่มีลูกไทยหลานไทยขอครบท่านประธาน ท่าน
 ประธานที่เคารพ กรมฯ มาเป็นผู้แทนราษฎร ทุกคนพี่น้องประชาชนทุกคนเลือกผู้แทน
 เข้ามา ก็ฝากความหวังไว้กับผู้แทนราษฎรให้แก้ไขปัญหา แต่วันนี้จากวันเลือกตั้งมาถึงวันนี้
 10 เดือน 11 เดือนแล้วครบท่านประธานกรมฯ ก็ยังไม่ได้ภาคภูมิใจว่ากรมฯ เป็นตัวแทน
 ของประชาชนได้อย่างสมภาคภูมิ เพราะกรมฯ ยังมีสำนึกว่ายังไม่สามารถที่จะแก้ไขปัญหา
 ของบ้านเมืองได้สมกับที่พ่อแม่พี่น้องได้ฝากความหวังไว้สมกับที่กรมฯ ได้ตั้งใจไว้ แต่สิ่งนี้
 ครบท่านประธานที่เคารพไม่ได้เป็นความผิดของท่าน ส.ส. หรือว่าไม่ได้เป็นความผิดความ
 บกพร่องของใครแต่เป็นความบกพร่องของระบบสภา สภานิติบัญญัติแห่งนี้แหละครับ หนึ่งใน
 สามของอำนาจสูงสุดของประเทศ อำนาจอธิปไตย อำนาจบริหาร อำนาจตุลาการ ที่ผ่าน
 มานั้นบ้านเมืองของเราล้มคว่ำกันมาเป็นประจำ ประชาธิปไตยตายแล้วเกิดใหม่ ตายแล้วเกิด
 ใหม่นี้เพิ่งเกิดขึ้นต่อกันเพียง 10 ปี 11 ปีเท่านั้นเองนะครับ ซึ่งสิ่งนี้หลายคนตั้งใจจะมา
 ทำงาน แต่ผู้แทนราษฎรครบท่านประธานที่เคารพ คอนนี้มีแค่ตัว ระบบไม่เอื้ออำนาจให้
 ทำงาน สภาอันทรงเกียรติแห่งนี้สภาผู้แทนราษฎรที่พ่อแม่พี่น้องประชาชนฝากความหวังไว้ยัง
 ไม่สามารถเป็นตัวแทนที่แท้จริงของประชาชนได้ ยังไม่สามารถใช้อำนาจหน้าที่ในการควบคุม

ฝ่ายบริหารได้อย่างแท้จริง ความเดือดร้อนของประชาชนเกิดจากจุดนี้ครับท่านประธาน เกิดจากจุดที่ว่าสถาบันนี้สำคัญดียังไม่สามารถทำหน้าที่ของตนเองได้ ท่านประธานที่เคารพ นี่แหละครับคือปัญหาที่เราจะต้องแก้ไปกัน ทำอย่างไรครับสภาพหนึ่งนี้ถึงจะมีบทบาทที่ผ่านมามีอำนาจบริหารใหญ่ อำนาจตุลาการใหญ่ แต่อำนาจนิติบัญญัติเล็กน้อยครับท่านประธานที่เคารพ ดูแค่เพียงสถานที่ที่คับแคบ ประชาชนวันนี้สนใจกันมากมายครับที่ต้องการมาดูตัวแทนของเขา ไม่ว่าจะเป็น ส.ว. ส.ส. พิจารณารับญาของบ้านของเมือง แต่เข้ามาไม่ได้ มีที่นั่งอยู่ข้างล่างเพียง ๖๐ ที่นั่งเท่านั้นเองนะครับ แม้กระทั่งป้ายของสภาก็ยังไม่เป็นที่ลึกลับ เป็นสถานที่ลึกลับเหลือเกินสำหรับประชาชนไทย ท่านประธานที่เคารพ บุคลากรที่มีอยู่คนเดียว ทุกสิ่งทุกอย่างมันขัดคนไปหมด ผู้แทนราษฎรนี้ครับท่านประธานที่เคารพชื่อเท่าช่างร่างเท่าแมว สถาบันนิติบัญญัตินี้ชื่อเท่าช่างร่างเท่าแมว ตัวโต ชื่อใหญ่แต่ตัวลึกลับครับท่านประธาน คล้าย ๆ กับว่าถ้าเป็นชาวไร่ชาวนาละครับได้รับมอบหมายภารกิจให้ทำไร่ ทำนา ทุ่งกว้างขวาง แต่ไม่มีเครื่องมือให้ ไม่มีคราด ไม่มีไถ ไม่มีวัว ไม่มีควาย หาเพียงหาด้วยตัวเองเท่านั้น หากอกละเล็ก ๆ เล็กเดี่ยวนั่นแหละครับเพื่อทำไร่ไถนา ถึงทำไม่เสร็จแต่ท่านประธานที่เคารพ ใครจะเป็นคนแก้สิ่งนี้ ที่สำคัญนั่นก็คือประธานรัฐสภา ท่านประธานที่เคารพ สภาแห่งนี้รัฐสภาจะอยู่ในมุมอับเหลือเกิน สถานแห่งนี้ทำอะไรไปประชาชนไม่ค่อยได้มีโลกาสดูเข้าใจ หลาย ๆ คนเข้าใจผิดเข้าใจคลาดเคลื่อนถึงการดำเนินงานของสภาเพราะเราไม่มีเครื่องมือเครื่องมือประจำตัวของตัวเอง วิทยุก็ไม่มี โทรทัศน์ก็ไม่มีนาน ๆ ครั้งได้โผล่ออกนิดเดียว ถ้าท่านไม่อนุญาต ผู้มีอำนาจในบ้านในเมืองไม่อนุญาตก็ไม่มีโอกาสได้ออกไป ประชาชนจะทวงปได้อย่างไร หลาย ๆ ครั้งข้อเท็จจริงได้ถูกบิดเบือนอาจจะโดยเจตนาหรือไม่เจตนาก็ตาม แต่ผลที่ได้รับนั่นคือเข้าใจผิด เช่นว่าปัญหาของฝ่ายค้านมีหน้าที่อะไรหลาย ๆ คนทำให้เข้าใจไปว่าต้องค้านทุกสิ่งทุกอย่างที่จริงเรารักษผลประโยชน์ของประชาชน บางทีมักใช้คำว่า ดีรวม บางทีมักใช้คำว่า รุนแรง อย่างบางท่านอภิปรายก็ใช้คำว่า ยุบสภา เดี่ยวช่วงยุบสภา เดี่ยวช่วงยุบสภาหมดสมัยไม่เคยพูดสักคน ท่านประธานที่

เคารพ เพราะฉะนั้นวันนี้ขอโอกาสเถอะครั้นขอโอกาสให้คนที่มาจากประชาชน คือประธานสภาผู้แทนราษฎร ได้มีโอกาสได้แก้ไขปัญหาของประชาชน กระผมเชื่อมั่นเป็นที่สุดว่าคนที่อยู่ใกล้ชิดประชาชนย่อมเป็นผู้ที่เข้าใจปัญหาของประชาชนมากที่สุด ขอให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรได้เป็นประธานรัฐสภาได้มีโอกาสเข้ามาแก้ไข ท่านประธานที่เคารพ การที่เรามีวุฒิสมาชิกตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญฉบับ 2521 ก็เพื่อให้วุฒิสภาเป็นที่ยึดให้แก่สภาอันทรงเกียรติแห่งนี้ แต่จากรวันนั้นถึงวันนี้เสียงยังไม่โตหรือคืบ กระผมคิดว่าประชาชนโคแล้ว คิดว่าสภานี้โคแล้วแล้วครั้นท่านอย่าคิดว่าหลาย ๆ ท่านอาจจะเคยมีบุตร ท่านอาจจะมองบุตรคนสุดท้ายไม่โตเสียแต่ลูกบอกว่าคุณโตแล้ว ลูกขอความเป็นอิสระ เพราะฉะนั้นขอรับขอให้ประชาชนได้มีโอกาสปกครองตัวเอง ให้ประชาชนได้มีอำนาจที่แท้จริง ตั้งแต่อำนาจในสภาแห่งนี้ลงไปถึงอำนาจในที่อื่นให้สภาตำบลมีอำนาจอย่างแท้จริง ท่านประธานครับ กระผมได้รบกวนเวลาของท่านผู้มีเกียรติมากแล้ว กระผมก็ใคร่ขอฝากว่าปัญหาของบ้านเมืองที่เกิดขึ้นในปัจจุบันนี้ เพราะว่าเราขาดซึ่งประชาธิปไตย เราขาดซึ่งประชาธิปไตย เราเคยมีปัญหาในบ้านในเมือง เคยมีสงคราม เคยมีปัญหา พคท. ผกค. จคม. อะไรต่าง ๆ มากมาย รวบรวมแล้วคือปัญหาประชาธิปไตยทั้งสิ้นครับท่านประธาน ท่านประธานที่เคารพ ปัญหาที่เกิดขึ้น เกิดขึ้นเนื่องจากรัฐบาลในยุคนอติศที่ผ่านมานั้นไม่เข้าใจประชาชน จนกระทั่งกองทัพแห่งชาติ ซึ่งหลายคนซึ่งนั่งอยู่ในที่นี่ได้มีส่วนในการผลักดันนโยบาย 66/23 ออกมา ได้มีความเข้าใจต่อประชาชนอย่างแท้จริง ซึ่งเนื้อหาที่แท้จริงก็คือกำจัดอำนาจเผด็จการ การต่อสู้กับอำนาจเผด็จการชายจัด พุคให้ถึงที่สุดแล้วก็คือต่อสู้กับอำนาจเผด็จการ ขวจัด เพราะฉะนั้นวันนี้ขอให้เรามาช่วยกันเชิดชูประชาธิปไตย ส่งเสริมประชาธิปไตย ช่วยกันทำหน้าที่ให้สภาแห่งนี้ ปรับปรุงสภาแห่งนี้ให้เป็นที่ความหวังของประชาชนให้สถาบันนิติบัญญัติอยู่เคียงคู่กับอำนาจบริหาร อำนาจตุลาการ ให้รัฐสภาแห่งนี้เป็นสถาบันของประชาชนโดยสมบูรณ์ต่อไป ครับขอกราบขอบพระคุณ สวัสดิ์ครับ

(การประชุมดำเนินมาถึงตอนนี้ ประธานรัฐสภา ได้กลั้บมาขึ้นบัลลังก์ดำเนินการประชุมต่อไป)

ประธานรัฐสภา : เชิญคุณเสกสรรควีน

นายเสกสรร แสนภูมิ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สุรินทร์) : กราบเรียน
ท่านประธานที่เคารพ กระผม นายเสกสรร แสนภูมิ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัด
สุรินทร์ พรรคราษฎรควีน กระผมเห็นว่ามีการอภิปรายมาอย่างกว้างขวางตั้งแต่เข้ามาแล้ว
กระผมขอปิดอภิปราย ขอผู้รับรองด้วยครับ

(มีสมาชิกยกมือขึ้นรับรอง)

ประธานรัฐสภา : คุณสุธรรมเชษฐควีน

นายสุธรรม แสงประทุม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นครศรีธรรมราช) :
ท่านประธานที่เคารพ กระผม สุธรรม แสงประทุม พรรคเอกภาพ นครศรีธรรมราช กระผม
คิดว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อบ้านเมืองเรา เพราะฉะนั้นแล้วประชาชน
ทั่วประเทศกำลังอยากจะได้ฟังเหตุผลข้อเท็จจริงอีกมากมาย ควรจะให้มีการอภิปรายเรื่องนี้กัน
ต่อครับ ผมขอเสนอเปิดอภิปรายต่อครับ ขอผู้รับรองด้วยครับ

(มีสมาชิกยกมือขึ้นรับรอง)

ประธานรัฐสภา : ผมจะขอมติจากที่ประชุมว่าควรจะให้เปิดอภิปรายหรือเปิด
อภิปรายต่อไป

(ประธานรัฐสภามีสัญญาณให้สมาชิกที่ประชุมทราบบก่อนลงมติ)

ประธานรัฐสภา : จะเริ่มต้นด้วยญัตติที่เสนอที่หลังก่อน ท่านสมาชิกที่เห็น
ควรวีให้เปิดอภิปรายต่อไป โปรดยกมือขึ้นครับ อย่างเพิ่งเอาเลนชะครีบให้นับเสร็จเสียก่อน
ขอบคุณครับ

(มีสมาชิกยกมือ 95 คน)

ประธานรัฐสภา : ท่านสมาชิกที่เห็นควรวีเปิดอภิปราย โปรดยกมือขึ้นครับ

(มีสมาชิกยกมือ 295 คน)

ประธานรัฐสภา : ท่านสมาชิกครับ มีสมาชิกที่เห็นควรวีเปิดอภิปรายต่อไป 95

เสียง มีสมาชิกที่เห็นควรปิดอภิปราย 295 เสียง เป็นอันว่าที่ประชุมลงมติให้ปิดอภิปราย เชิญ
คุณชวนครับ

นายชวน หลีกภัย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ครึ่ง) : ท่านประธานที่

เคารพ กระผม ชวน หลีกภัย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดตรัง พรรคประชาธิปัตย์ ใน
ฐานะเป็นผู้เสนอกฎหมายนี้ด้วยผู้หนึ่ง กระผมขออนุญาตท่านประธานที่จะสรุปก่อนที่จะลงมติ
ท่านประธานที่เคารพ เท่าที่ได้ติดตามฟังเพื่อนสมาชิกในรัฐสภานี้อภิปรายมาตั้งแต่ต้นจนบัดนี้
กระผมคิดว่ามีข้อความและ ข้อเท็จจริงบางอย่างที่จะ ขอสรุปเพื่อให้เพื่อนสมาชิกได้มองเห็นภาพ
ความเป็นจริงของเหตุผลและความจำเป็น ความสำคัญของการแก้ไขรัฐธรรมนูญในมาตรา 75
ซึ่งเป็นมาตราหลัก ในเบื้องต้นกระผมขอกราบเรียนว่า ความคิดในเรื่องมาตรา 75 นี้
ว่าจะเอาประธานของวุฒิสภาหรือประธานสภาผู้แทนราษฎรมาเป็นประธานรัฐสภานั้น ไม่มี
เป็นเรื่องที่เพิ่งคิดในขณะนี้ แท้จริงแล้วในขณะที่มีการร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ คือฉบับ 2521
ได้มีการพิจารณาเรื่องนี้เป็นสาระสำคัญด้วย กระผมมี ข้อมูลที่จะกราบเรียนท่านประธานดังต่อไปนี้

ในชั้นคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญซึ่งมีท่านศาสตราจารย์ จิตติ ดิงศ์ภักดิ์
เป็นประธานนั้น ที่ประชุมของคณะกรรมการชุดนี้เห็นชอบในหลักการของรัฐธรรมนูญเมื่อปี
2517 ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นประธานรัฐสภา นั่นคือการร่างเมื่อตอนเริ่มร่าง
กฎหมายฉบับนี้ขึ้นมา แต่อย่างไรก็ตามในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมการพิจารณาร่าง
รัฐธรรมนูญในการพิจารณาของคณะกรรมการประเด็นเรื่องประธานรัฐสภามีการพิจารณาอีกถึง
2 ครั้ง คือครั้งแรกที่ประชุมได้มีมติแก้ไขให้ประธานวุฒิสภาเป็นประธานรัฐสภา และประธาน
สภาผู้แทนราษฎรเป็นรองประธานรัฐสภา แต่ในการพิจารณาที่ประชุมมีความเห็นต่างกันคือ

ฝ่ายแรกเห็นว่าประธานสภาผู้แทนราษฎรควรเป็นประธานรัฐสภา โดยให้
เหตุผลคล้าย ๆ ที่เราได้ยินเมื่อเช้าและจนถึงบัดนี้ว่า เพื่อให้เป็นไปตามหลักการการปกครอง
ระบอบประชาธิปไตยและเป็นการเคารพเจตนารมณ์ของประชาชน อีกทั้งในระบอบรัฐสภา

รัฐบาลจะอยู่ได้ก็ต่อเมื่อได้รับความไว้วางใจจากสภา ซึ่งมีเสียงข้างมากในสภา การให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นประธานรัฐสภานั้นเป็นเรื่องที่ชอบด้วยเหตุผลในหลักสากล

ฝ่ายที่ 2 เห็นว่าควรรักษาประธานวุฒิสภาเป็นประธานรัฐสภาที่มีเหตุผลสาย ๆ ที่เราได้ยินตลอดมาเข้าจนกระทั่งบัดนี้ว่า เพื่อจะได้ดำรงความเป็นกลางได้ดีกว่า เพราะเป็นสมาชิกได้รับการแต่งตั้งอาจจะมาจากผู้ทรงคุณวุฒิและอดีตรัฐธรรมนูญหลายฉบับที่กำหนดไว้เป็นอย่างดีคือเหตุผล ในที่สุดในการพิจารณาเรื่องนี้ คณะกรรมาธิการได้ลงมติให้ประธานวุฒิสภาเป็นประธานรัฐสภาด้วยคะแนนเสียง 14 ต่อ 12 ท่านประธานที่เคารพ ในครั้งที่ 2 เป็นการพิจารณาหลังจากที่ประชุมสมานัตตัญญัติในการประชุมครั้งที่ 66 วันที่ 2 พฤศจิกายน 2521 ได้มีมติให้คณะกรรมาธิการพิจารณาบทพจนานวมวค 6 ทั้งหมดอีกครั้งหนึ่ง เนื่องจากมีข้อถกเถียงกันมาก ในที่สุดคณะกรรมาธิการได้พิจารณาประเด็นประธานรัฐสภาใหม่ แล้วลงมติใหม่ว่าให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นประธานรัฐสภา ด้วยคะแนน 11 ต่อ 10 ในครั้งนั้น เรื่องนี้ก็เข้าสู่ที่ประชุมสมานัตตัญญัติเพื่อให้เป็นไปตามมติครั้งสุดท้ายนี้ ในครั้งนั้นปรากฏว่าที่ประชุมสมานัตตัญญัติโดยเสียงข้างมาก 161 ต่อ 37 แก้วไขในการแปรญัตติให้ประธานวุฒิสภาเป็นประธานรัฐสภา และสมานัตตัญญัติชุดนั้นต่อมาก็ได้รับแต่งตั้งเป็นวุฒิสมาชิกเกือบทั้งหมด นี่คือที่มา

สรุปมาถึงขณะนี้กระผมขอกราบเรียนท่านประธานด้วยว่า ความคิดเรื่องนี้เป็นเรื่องสำคัญ เป็นเรื่องของหลักการ น่าเสียใจที่วุฒิสมาชิกท่านหนึ่งได้พูดว่า เรื่องนี้ไม่เป็นเรื่องกระผมว่าใครคิดเรื่องนี้ก็เป็นคนที่ไม่ค่อยได้เรื่อง ซึ่งเอาเรื่องที่เป็นหลักของบ้านเมืองมาค้าหน้าว่าไม่เป็นเรื่อง ท่านประธานที่เคารพ ในเรื่องของหลักการนั้นก็ไม่คำนึงถึงตัวบุคคล กระผมเคารพท่านประธาน เหตุผลที่มีการอ้างเรื่องความเป็นกลาง กระผมอยากจะกราบเรียนชี้แจงว่าใครก็ตามเมื่อนั่งอยู่ตรงที่ท่านประธานนั่ง กระผมเชื่อว่าจะมีหัวใจและวิญญาณเหมือนกันคือทำหน้าที่ให้ดีที่สุด ยุติธรรมที่สุด ท่านประธาน กระผมไม่มีโอกาสนั่งตรงนั้นในฐานะอย่างนี้ แต่เคยนั่งตรงนั้นในฐานะในสภาผู้แทนราษฎร ไม่ว่ากระผมจะอยู่พรรคไหน

กระผมเชื่อว่ากระผมก็ปฏิบัติเหมือนกับอดีตประธานคนอื่น ๆ คือความเป็นธรรม ความถูกต้อง เพราะศักดิ์ศรีและความถูกต้องเป็นสิ่งที่ทุกคนรัก ศักดิ์ศรีทุกคน ทุกคนต้องเคารพท่านประธานที่เคารพ ขออนุญาตที่ทำความเข้าใจเรื่องความเป็นกลางอีกเล็กน้อยความเป็นกลางคืออะไรวี
เป็นเรื่องราวที่ยากที่จะสรุปให้เห็นได้ชัดเจน แต่จะอยู่ที่พฤติกรรมของตัวบุคคลเป็นหลัก การที่รัฐธรรมนูญเขียนว่าเป็นกลาง หรือไม่เขียนว่าเป็นกลางก็ไม่ได้มีความหมายเหมือนกับตำแหน่งวุฒิสมาชิกที่เราพูดถึงว่าหมายถึงบุคคลซึ่งทรงคุณวุฒิมีความรู้ความชำนาญในวิชาการหรือกิจการต่าง ๆ อันจะยังประโยชน์ให้เกิดแก่การปกครองแผ่นดิน นี่เป็นถ้อยคำ เราได้ยืนยันท่านวุฒิสมาชิกเมื่อคอนเข้าพูดมาหลายท่านเราต้องยอมรับว่าท่านเหล่านั้นเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ แต่ตอนนี้เราชักไม่แน่ใจแล้ว กระผมคิดว่ามันก็ขึ้นอยู่กับพฤติกรรมและการแสดงออกของแต่ละคน ไม่ได้ขึ้นอยู่กับลายลักษณ์อักษร ความเป็นกลางก็เช่นเดียวกัน ประเทศที่ปกครองระบอบประชาธิปไตยนั้นมีประสมภพคล้าย ๆ กัน ท่านวุฒิสมาชิกอาจจะไม่อยากจะให้กระผมยกตัวอย่างต่างประเทศ แต่กระผมคิดว่ามีประเด็นที่เกี่ยวข้อง ดังกฤษแม่บทประชาธิปไตยนั้นเริ่มคล้าย ๆ เรา คือวันที่สุดหลังจากที่สภาขุนนางมีอำนาจเท่าสภาผู้แทนราษฎร เขาก็ต้องยอมรับความเปลี่ยนแปลงของบ้านเมือง นั่นก็คือลดอำนาจตัวเองลงมาจากกระทั่งที่สุดมีสิทธิยับยั้งกฎหมาย ถ้าเป็นพระราชบัญญัติการเงิน ยับยั้งได้เพียง 1 เดือน เราเริ่มต้นเหมือนกับเขา แต่ระยะเวลามันต่างกันเกือบ 300 ปี คนของเราไม่มีคุณภาพหรือ ไม่มีใช้ เราเริ่มช้ากว่าเขาเท่านี้เอง ท่านประธานที่เคารพ กระผมคิดว่าเหตุผลในเรื่องหลักการนั้นเราไม่ได้มีเจตนามุ่งหมายเรื่องของศักดิ์ศรี เรื่องของความสามารถของตัวบุคคล แต่นี่คือหลักการของระบอบประชาธิปไตย นี่คือหลักการของประเทศที่ปกครองระบบประชาธิปไตย ไม่ว่าจะในระบอบรัฐสภาแบบของเรา หรือแบบสหรัฐอเมริกา หรือแบบไหนก็ตาม และหลักการนี้คือหลักการสากล ไม่มีใช้เฉพาะประเทศนี้กระผมหวังอย่างยิ่งว่าเหตุผลเหล่านี้อย่างน้อยที่สุดจะมองเห็นว่า สิ่งนี้ไม่มีใช้เป็นสิ่งใหม่และสิ่งนี้ไม่มีใช้ทำเพื่อพวกเรา แต่ทำเพื่อหลักการของบ้านเมือง กระผมมีประเด็นที่จะต้องกราบเรียนเพิ่มเติมว่า ขออนุญาตกราบเรียนท่านประธาน

และ ขออนุญาตที่จะเห็นว่า ในขณะที่ได้เห็นประธานสภาผู้แทนราษฎรนั้น ได้เชิญผู้ทรงคุณวุฒิท่านหนึ่งมาศึกษาอุปสรรคของการพัฒนาในงานในสภาผู้แทนราษฎร กระผมได้เชิญศาสตราจารย์ผู้ช่วยศาสตราจารย์จากมหาวิทยาลัยรามคำแหงในคณะนิติศาสตร์ คือผู้ช่วยศาสตราจารย์ดอกเตอร์มนตรี รูปสุวรรณ ขอรุ่ระทานโทษที่เอ่ยนาม มาศึกษาปัญหาเรื่องอุปสรรคของการพัฒนาสภาผู้แทนราษฎรไทย ศึกษาเฉพาะกรณีสภาผู้แทนราษฎร ชุด 2522 ถึง 2526 ชุด 2526 ถึง 2529 และชุด 2529 เป็นต้นมา ข้อมูลที่มีการวิจัยศึกษานั้นโดยให้ผู้ช่วยศาสตราจารย์ท่านนี้มาประจำอยู่ที่นี้ตลอดเวลา ท่านประธานที่เคารพ ได้มีการวิจัยศึกษาได้ข้อมูลมา 7 ประการ กระผมทราบบเรียนท่านประธานว่า ใน 7 ประการนี้บางอันก็โพล้บ่ต้อพวกกระผมเอง ซึ่งก็ต้องพูดความจริงกัน ว่าปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาสภาผู้แทนราษฎรนั้น ประเด็นใหญ่มีอยู่ 7 เรื่อง เช่นปัญหาคุณภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อันนี้ก็มีส่วน คุณภาพในที่นี้ไม่ใช่หมายความว่าการศึกษาจะไม่ดี แต่ว่ากลไกการเลือกตั้งในตอนหลังนี้เริ่มเลวร้ายลง เช่นการใช้เงินอย่างรุนแรง ดังนั้นคงไม่ปฏิเสธที่ยอมรับว่าความจริงก็มีอยู่แต่ใน 7 ประการนี้มีอยู่ 2 - 3 ข้อที่เกี่ยวข้อง เช่นปัญหาการดำเนินงาน ของคณะกรรมการที่ขาดความพร้อม ปัญหาการขาดความเป็นอิสระในการจัดหางบประมาณของสภาผู้แทนราษฎร ปัญหาการจัดระบบบริการด้านเอกสารวิทยากรและด้าน ข้อมูลในสำนักงาน ปัญหาเกี่ยวกับการจัดระบบบริหารองค์กรภายในของสภาผู้แทนราษฎร และปัญหาที่ 1 ที่เป็นเรื่องเกี่ยวกับการวิจัยคือปัญหาประธานสภาผู้แทนราษฎรมีประธานรัฐสภาทำให้การดำเนินงานของสภาผู้แทนราษฎรประสบปัญหาและไม่พัฒนาเท่าที่ควร คือประเด็นที่เวากำลังพูดในมาตรา 75 วันนี กระผมขอหยิบยกเฉพาะประเด็นนี้มากทบบเรียนท่านประธานเพิ่มเติมเล็กน้อยว่า ในประเด็นเรื่องนี้ ข้อมูลก็คิดว่าใครก็ตามที่มีโอกาสผ่านงานบริหารในกระทรวง กระผมอาจจะโชคดีที่ได้มีสิทธิ์มีโอกาสได้บริหารงานในฐานะฝ่ายบริหารช่วงระยะหนึ่ง แล้วบังเอิญได้เห็นงานบริหารในฝ่ายตุลาการด้วยในฐานะรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม และกระผมก็บังเอิญต้องมาเป็นประธานสภาผู้แทนราษฎรเมื่อปี 2529 กระผมทราบบ

เรียนท่านประธานได้ว่า ได้เปรียบเทียบความพร้อมของทุกฝ่ายทั้ง 3 สถาบันหลักของผู้ใช้อำนาจอธิปไตย กระผมกราบเรียนท่านประธานได้ว่าฝ่ายบริหารก็แข็ง ฝ่ายตุลาการก็พร้อมของเวลานี้ท่านนี่มีจุดอ่อนแอมากกว่า 2 ฝ่ายดังกล่าวแล้วเป็นความคิดของผม ไม่ใช่ความคิดที่จะชี้เฉพาะว่าเป็น ของคนไหนคนใด เป็นความคิดของระยะเวลา 57 ปีที่เราไม่มีโอกาสได้ต่อเนื่อง เราปฏิบัติแล้วปฏิบัติเล่า สภาเราอยู่ได้เพียงช่วง 6 เดือน 4 เดือนปฏิบัติ 1 ปียุบสภา เราไม่เคยได้ต่อเนื่อง จุดอ่อนของเราเนื้อมาก การบริหารงานนั้นเราขาดทั้งคุณภาพขาดทั้งจำนวนของผู้บริหารซึ่งก็ไม่ใช้ความคิดของเจ้าหน้าที่ แต่เขาไม่มีประสบการณ์เพียงพอ จุดนี้คือจุดอ่อนที่เราต้องตั้งคณะกรรมการ ขึ้นมาศึกษาพัฒนาางระบบรัฐสภา และก็ได้อัฒมมาจากนี้ ท่านวุฒิสมาชิกบางท่านได้พูดว่า ประธานรัฐสภาหรือประธานวุฒิสภาไม่ได้เป็นตัวอุปสรรค ผมขอยืนยันว่าแท้จริงแล้วมันถึงเอาจะเป็นข้อดีที่ใน ขณะนั้นหรือขณะนี้ มีประธานวุฒิสภาที่มาเป็นประธานรัฐสภาที่เป็นคนมีความตั้งใจ แม้กระทั่งท่านประธานคนปัจจุบันผมก็ทราบตั้งแต่วันแรกที่ท่านเข้ามา ท่านให้สัมภาษณ์ด้วยซ้ำไปว่าท่านจะพัฒนารัฐสภา ท่านจะสร้างที่ทำงานให้เขาใหม่ ท่านพูดไปด้วยความหวังดีที่ท่านไม่รู้ว่เขาตั้งงบประมาณไว้ 2 ปีแล้ว นั่นคือความหวังดีที่เห็นได้ชัดเจนแต่ปัญหาไม่ได้อยู่ตรงนั้น ปัญหาจะอยู่ตรงที่ว่าอำนาจบังคับบัญชาของประธานสภาผู้แทนฯ มีหรือไม่ เมื่อสมัยที่กระผมอยู่ท่านประธานรัฐสภา คือประธานวุฒิสภาใน ขณะนั้นท่านดอกเตอร์อุฤษท่านก็กรุณามอบอำนาจ ผมขอตั้งห้องสมุดกฎหมายรัฐธรรมนูญล้วน ๆ ให้ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย ผมขอขยายงานหลายด้าน ท่านให้อำนาจในการที่ไปทำอำนาจนั้นผมมีในฐานะที่ริเริ่มและก็ทำงาน แต่การบังคับบัญชานั้นผมไม่มี ข้าราชการก็ไม่เกรงใจผมหรอกครับ เกรงใจท่านประธานวุฒิสภา สิ่งเหล่านี้ท่านอาจจะมองไม่เห็น แต่คนที่ทำงานอย่างท่านประธานและรองประธานที่อยู่ในที่นี้ท่านจะมองเห็นได้ชัดเจน ว่าสิ่งนี้คืออุปสรรคส่วนหนึ่งที่เราจำเป็นต้องแก้ไข มิฉะนั้น ข้อศึกษาวิจัยของท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์ท่านนี้จะไม่ออกมาเป็นประเด็นแรก คือประเด็นเรื่องมาตรา 75 ของรัฐธรรมนูญ กระผมกราบเรียนท่านประธานว่าประเด็นนี้คือเหตุผลที่เรายังไม่ได้พูดกันเลย

และประเด็นที่ท่านวุฒิสมาชิกท่านสุดท้ายได้ตั้งคำถามว่าจำเป็นอย่างไร ความจำเป็นดังกล่าว
นี้อาจจะไม่ยิ่งใหญ่ไปกว่าหลักการของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยที่ต้องยึดเสียงประชาชน
 ต้องยึดประชาชนเป็นหลัก แต่มันก็เป็นส่วนประกอบที่เสริมให้ท่านเห็นว่าเรามีความจำเป็นที่
 จะต้องทำเรื่องนี้ มีข้อถามว่าถ้าอยากจะแก้รัฐธรรมนูญทำไมไม่แก้องค์ประชุม ทำไมไม่แก้
 การเลือกตั้ง ทำไมไม่แก้อายุของผู้มีสิทธิลงคะแนนรวมทั้งทำไมไม่แก้กฎหมายประเด็นสำคัญแบ่ง
 แยกอำนาจระหว่างฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหารโดยเด็ดขาด ผมเกรงว่าท่านผู้พูดจะไม่เข้าใจ
 ระบบรัฐสภาเพียงพอขอกราบเรียนท่านประธานอธิบายชี้แจงว่า เพียงแค่คิดเพียงยังมีปัญหา
 จะแก้ยิ่งใหญ่ 4 - 5 เรื่องที่ท่านพูดถึงมิเป็นปัญหายิ่งกว่านี้อีกก็ร้อนเท่า

ในประเด็นเรื่องแบ่งแยกอำนาจนั้นขอกราบเรียนว่า พวกกระผมไม่เคยคิด
 จะแก้ เพราะไม่ต้องทำให้บ้านเมืองที่ปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์
 เป็นประมุขกลายเป็นระบบประธานาธิบดี และเราเคยผ่านประสบการณ์โดยรัฐธรรมนูญ 2511
 มาแล้ว กระผมเป็นผู้แทนครั้งแรกโดยรัฐธรรมนูญฉบับนั้น รัฐธรรมนูญฉบับนั้นมีท่าน นายก
 รัฐมนตรี คือจอมพลถนอม เป็นนายกรัฐมนตรี ไม้ให้อำนาจใด ๆ ทั้งสิ้นแก่ผู้แทนราษฎร
 ท่านรองประธานรัฐสภาในที่นี้ท่านก็เป็นผู้แทนราษฎรพร้อมกับกระผมในขณะนั้น ในที่สุด
 รัฐบาลชุดนั้นอยู่ได้ 2 ปีกับ 9 เดือน แล้วต้องปฏิวัติตัวเอง ท่านประธานที่เคารพส่วน
 ประเด็นอื่นนั้น กระผมคิดว่าแม้ประเด็นที่เราจะพิจารณากันต่อไป คงมีปัญหาอีกชนิดหนึ่งที่ท่าน
 วุฒิสมาชิกผู้ไม่เกียติ ขอประทานโทษเอ่ยนาม ท่านโอสถ โกธิน ท่านให้ข้อคิดที่เป็น
 ประโยชน์อย่างยิ่งในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเรื่องของ การขึ้นต้น แล่ถึงประธานวุฒิสภาและ
 ประธานสภาผู้แทนราษฎรก่อนหลัง กระผมกราบเรียนว่า เหตุผลของท่านนั้นเป็นเหตุผลที่เรา
 ควรจะรับฟัง เพื่อนำไปพิจารณาในวันข้างหน้าต่อไป แต่ในเนื้อหาสาระของการแก้ไขนั้น
 ไม่ได้มีประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงในครั้งนี้ และการเปลี่ยนแปลงในครั้งนี้
 บทบัญญัติรัฐธรรมนูญที่มีอยู่ 20 กว่ามาตราที่ท่านพูดถึงไม่ได้เป็นอุปสรรคในการเปลี่ยนแปลง
 ท่านประธานที่เคารพ ประเด็นสุดท้ายของท่านวุฒิสมาชิก คุณหญิงนันทกา ท่านได้พูดถึง

มาตรา 75 วรรคสาม กระผมกราบเรียนว่ากระผมเห็นว่าหลักการของการแก้ไขรัฐธรรมนูญฉบับนี้ เห็นว่ามีการแก้ไขมาตรา 75 ซึ่งในชั้นการพิจารณาตอนแปรญัตตินั้น เราเอาพิจารณา 3 วาระในสภานี้ ส่งกรรมาธิการ เราจะมีแก้ไขได้ กระผมขอกราบเรียนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่ที่สนสมาชิกได้หักท้วงมา ในส่วนสุดท้ายที่จำเป็นจะต้องกราบเรียนท่านประธาน บทเฉพาะกาลนั้นไม่ใช่เป็นความปรารถนา ท่านอ่านบทเฉพาะกาลท่านจะมองเห็นแล้วว่า ความพยายามของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เสนอกฎหมายนั้นนี้เพียงใด ยอมลดทุกสิ่งทุกอย่างเพียงเพื่อให้หลักการสากลและหลักการของการแก้กฎหมายนี้เกิดขึ้นให้ได้ แม้ผลของรัฐธรรมนูญจะยังไม่เกิดขึ้นในทันทีทันใด หลังประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ ความคิดนี้ได้มีมาตั้งแต่สมัยที่เราเป็นผู้แทนราษฎรเมื่อปี 2529 ได้มีการขอแก้ไขรัฐธรรมนูญฉบับนั้น ครั้งหนึ่งแล้วโดยให้มีบทเฉพาะกาล เพื่อไม่ให้มีผลกระทบต่อประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานวุฒิสภาในขณะนั้น คือกระผม ขอเป็นบทเฉพาะกาลว่าให้พ้นวาระของกระผม คือหลังการเลือกตั้งครั้งต่อไปแต่เพียงแค่นั้นสมาชิกของเราหลายท่านก็ไม่ค่อยเห็นด้วย บัดนี้เสียงของเราเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันแล้วในการที่ยอมรับเงื่อนไขหลักการอันนี้ เราคิดว่า การที่จะประนีประนอมโดยยอมรับเงื่อนไขเวลาและให้เกียรติแก่วุฒิสภา รวมทั้งท่านประธานเองด้วย ในการที่จะเปลี่ยนแปลงหลังการเลือกตั้งครั้งต่อไป ซึ่งอาจจะเกิดขึ้นในระยะใกล้หรือระยะไกลก็ตาม ก็เป็นเรื่องที่มีเหตุผลและพิสูจน์ให้เห็นได้ชัดถึงความประนีประนอมความพยายาม เพื่อมุ่งประเด็นไปสู่หลักที่เราให้ไว้ ท่านประธานที่เคารพกระผมคิดว่าโดยพรวิญญูติของรัฐธรรมนูญในการแก้ไขรัฐธรรมนูญนั้นต้องการเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งในวาระแรก การงดออกเสียงไม่ต่างอะไรกับการคัดค้าน เพราะฉะนั้นกระผมมั่นใจว่าพวกเราที่รักประชาธิปไตย พวกเราที่หวังจะเห็นประเทศนี้วิวัฒนาการไปสู่ความเป็นประชาธิปไตยที่ดีขึ้น คงจะมีความเห็นสอดคล้องกับเสียงส่วนใหญ่ในที่นี้ นั่นคือการรับหลักการร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมฉบับนี้ ขอขอบคุณ

ประธานรัฐสภา : ขอบพระคุณครับ เป็นบทสรุปชี้แจงที่สมบูรณ์แก่ที่สุดผู้

เสนอว่ารัฐควรอนุญาตแก้ไขเพิ่มเติมอีกฉบับหนึ่งจะมีกระสุนปืนแจ่มแจ่มเติมกระสุน หรือ
เปล้าด้วย

นายปิยะณัฐ วัชรภรณ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ศรีสะเกษ) ท่าน

ประธานที่เคารพ กระผม ปิยะณัฐ วัชรภรณ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจากจังหวัดศรีสะเกษ
ในนามของสมาชิกพรรคเอกภาพ พรรคประชากรไทย พรรคปวงชนชาวไทย พรรคพลังธรรม
พรรคเสรีนิยม และพรรคสังคมนิยมที่ได้ร่วมกันเสนอร่างแก้ไขรัฐธรรมนูญที่ได้
พิจารณากันในวันนี้ กระผมขออนุญาตเพื่อนสมาชิกวุฒิสภาเพื่อใช้เวลาสักเล็กน้อยในการที่จะ
ขอความร่วมมือสนับสนุนท่านประธานครับ รัฐธรรมนูญที่ใช้อยู่ในปัจจุบันนี้กระผมได้มีโอกาส
เข้ามาทำงานร่วมกับสมาชิกวุฒิสภาตลอดมาติดต่อกัน ในช่วงต้น 4 ปีแรกกระผมได้มีโอกาส
สัมผัสกับสมาชิกวุฒิสภาอย่างใกล้ชิดตลอดเวลา เพราะในช่วงนั้นเราจะต้องประชุมร่วมกัน
บ่อย ครั้ง กระผมขอยืนยันต่อท่านประธานและท่านสมาชิกทั้งหลายว่าการที่ได้ร่วมทำงานกับ
สมาชิกวุฒิสภา ถึงแม้ว่าที่มาของเราจะแตกต่างกัน ท่านมาจากการแต่งตั้ง ส่วนพวกกระผม
มาจากการเลือกตั้งที่ประชาชนมอบหมายให้มาปฏิบัติหน้าที่ แต่การทำงานทุกอย่างก็เป็นไป
ด้วยความเรียบร้อยราบรื่น เราก็ร่วมมือกันทำงานตามเงื่อนไขที่รัฐธรรมนูญกำหนดดังนั้นจึง
อยากจะกราบเรียนว่าท่านสมาชิกวุฒิสภาที่ดี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ดี ทุกส่วนต่างก็มีทั้ง
ข้อดีและข้อเสีย คนดีในจำนวนสมาชิกวุฒิสภาก็มีอยู่มาก แต่คนที่ผมอาจจะกล่าวว่ายัง ไม่
เข้าใจในระบอบประชาธิปไตยก็มีอยู่ไม่น้อยอย่างไรก็ตามในส่วนที่ร่วมทำงานกันกระผม ก็ให้
ความเคารพนับถือเสมอ และบัดนี้สมาชิกวุฒิสภาก็ได้มีการหมุนเวียนเปลี่ยนไปตามเงื่อนไข
ของรัฐธรรมนูญ ถึงแม้สมาชิกวุฒิสภาในปัจจุบันนี้เองก็ตามเท่าที่กระผมได้พบ ได้สัมผัส ได้
เรียนรู้ถึงจิตใจนิสัยใจคอ กระผมยอมรับว่ามีสมาชิกวุฒิสภาหลายคนที่กระผมเคารพนับถือด้วย
ความจงใจและเชื่อมั่นว่าท่านมีส่วนในการที่ต้องการจะเห็นประชาธิปไตยมีความเจริญรุ่งเรือง
ในบ้านเมืองของเรา ท่านประธานที่เคารพแต่อย่างไรก็ตามกระผมก็เห็นจะต้องกราบเรียน
ต่อท่านประธานว่ามีสมาชิกวุฒิสภายางท่านยังไม่เข้าใจหรือพยายามไม่เข้าใจว่าประชาธิปไตยที่

ถูกต้องและควรที่จะเกิดขึ้นต่อไปในบ้านเมืองของเรานั้นเป็นไปในรูปแบบอย่างไร กระผมได้ผ่านการเลือกตั้งมาหลายครั้งหลายหนอยากจะทราบเรียนท่านประธานนะครับว่า ไม่มีอะไรที่มันจะเหนื่อยยากลำบากเท่ากับการลงไปสัมผัสกับประชาชนกว่าจะได้รับเลือกตั้งมาเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้น กระผมเชื่อว่าไม่มีอะไรอีกแล้วที่จะหนักสำหรับชีวิตจะต้องเผชิญอยู่ที่ท่านประธานลงไปสัมผัสรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสักครั้งหนึ่ง ท่านจะรู้ว่าภาระเลี่ยนนั้นมันยากกว่า เรายังไปพินต้นสนหลายพันเท่า ท่านประธานครับ อดีตนายกรัฐมนตรีนพคุณ พลเอก เกียติศักดิ์ ชมะนันท์ ที่ได้ถอดเครื่องแบบลงไปสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรภายหลังจากพ้นตำแหน่งนายกรัฐมนตรีไปแล้ว ยังต้องเอ่ยปากบอกว่า **กาหุดឹងง** เพื่อให้ได้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้นยากลำบากกว่า เรายังเป็นนายกรัฐมนตรีหลายเท่า เพราะฉะนั้นนั่นเป็นข้อยืนยันให้เห็นว่าคนที่ผ่านกระบวนการเลือกตั้งผ่านการทดสอบ เข้ามาจนกระทั่งได้รับมอบหมายจากประชาชนให้เข้ามาเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้นเราผ่านทุกสิ่งทุกอย่างมาแล้ว เรายังมีปัญหาต่าง ๆ จากประชาชนมากมาย ท่านประธานครับกว่าจะได้เป็นผู้แทนราษฎรต้องเอาใจประชาชนมากมายเหลือเกิน แต่กระผมอยากจะทราบเรียนท่านประธานนะครับ ถึงแม้จะลำบากอย่างนั้นกระผมก็ยังเชื่อมั่นว่ายังเอาใจประชาชนง่ายกว่าเอาใจสมาชิกวุฒิสภาของท่าน ท่านสมาชิกวุฒิสภาได้ให้ข้อคำเห็นว่าร่างรัฐธรรมนูญที่แก้ไขฉบับนี้นั้นแก้บ่อยเหลือเกิน ท่านประธานครับ พอเราอยากจะแก้ไขอะๆ แก้มาก ๆ ท่านก็บอกว่าแก้มากเกินไป พอเวลาแก้จุดที่คิดว่ามันน่าจะประนีประนอมแก้กันได้ ท่านก็ว่าแก้บ่อย แก้ตรงจุดที่ไม่ถูกต้อง บางท่านก็บอกว่าแก้จุดเล็ก จุดเล็ก จุดใหญ่ จุดอะไรก็แล้วแต่กระผมอยากจะทราบว่าเสียงกันทั้งคืนก็คงไม่จบเพราะมันเป็นความเห็นที่แตกต่างกัน และความเห็นที่แตกต่างกันอย่างนี้กระผมแสวงหาข้อสรุปได้ชัดเจนว่า เพราะเรามีที่มาต่างกันจึงมองเห็นปัญหาไม่เหมือนกัน พวกกระผมมาจากการเลือกตั้ง มาจากประชาชน มาด้วยความเหนื่อยยาก เราจึงมองเห็นว่าปัญหาไหนเป็นปัญหาที่เวลาจะมีมีการแก้ไข ส่วนสมาชิกวุฒิสภาของท่านไม่เคยรู้ถึงปัญหาของประชาชนไม่เคยคิดที่จะลงไปสมัครรับเลือกตั้ง

เพราะฉะนั้นท่านจึงเห็นปัญหาแตกต่างกัน อันนี้ก็เป็นเรื่องที่เราจะคิดว่าเราจะต้องให้อภัยซึ่งกันและกัน อย่างไรก็ตามครับกระผมคิดว่าข้อสำคัญในการที่เราจะให้ประมุขของสถาบันนิติบัญญัติจะมาจากการเลือกตั้งหรือมาจากการแต่งตั้งคงนั้นเป็นส่วนที่สำคัญยิ่งกว่าอื่นใดทั้งสิ้น เรื่องค่านิยมที่จะเข้าไปปฏิบัติหน้าที่เป็นประธานรัฐสภา ถ้าจะพูดเอาตัวบุคคลมาเปรียบเทียบแล้วก็ยากที่จะพิสูจน์ให้เห็นได้ว่า คนที่มาจากการเลือกตั้งหรือคนที่มาจากการแต่งตั้งนั้นใครดีกว่าใคร ใครเหนือกว่าใคร เพราะเป็นที่เข้าใจแล้วที่แน่ชัดได้ว่า คนดังกล่าวก็ไม่จำเป็นจะต้องผ่านการเลือกตั้ง แล้วคนที่ผ่านการเลือกตั้งบางครั้งก็ไม่ใช่นักนิติ แต่ขณะเดียวกันคนที่ผ่านการเลือกตั้งมาอาจจะมีคนดีก็ได้ และคนที่มาจากการแต่งตั้งอาจจะไม่ใช่คนดีก็ได้ แต่ที่มาของเรามาแตกต่างกันตรงที่ว่าคนที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมาจากการเลือกตั้ง และหัวใจของระบอบประชาธิปไตยอยู่ที่การเลือกตั้งใช่หรือไม่ ถ้าหากหัวใจของระบอบประชาธิปไตยอยู่ที่การเลือกตั้งอำนาจอธิปไตยมาจากปวงชนชาวไทย เพราะฉะนั้นประชาชนเขาควรจะมีส่วนร่วมในการที่จะกำหนดตัวบุคคลมาดำรงตำแหน่งประมุขสถาบันนิติบัญญัติซึ่งเป็นสถาบันตัวแทนของเขอย่างแท้จริง เพื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เคารพ กระผมเองอยากจะขอกราบเรียนว่า วันนี้เราต้องการแต่เพียงจะวางหลักเกณฑ์ของบ้านเมืองให้ถูกต้องเที่ยงธรรม มีท่านสมาชิกวุฒิสภาย่างท่านบอกว่า การที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรขึ้นไปดำรงตำแหน่งเป็นประธานรัฐสภาท่านต้องสังกัดพรรคการเมือง ทำให้ไม่อาจจะวางตัวเป็นกลางได้ผู้ที่ดำรงตำแหน่งเป็น ประธานวุฒิสภานั้นไม่ต้องสังกัดพรรคการเมืองสามารถจะวางตัวเป็นกลาง ความเป็นกลางหรือไม่เป็นกลางนี่นะครับพิสูจน์กันได้อย่างง่ายดาย ผมเองก็เข้าใจว่าสมาชิกวุฒิสภาหลายท่านมีทัศนคติเป็นกลางมีความบริสุทธิ์ใจในการมาปฏิบัติหน้าที่ แต่ผมไม่เข้าใจว่าวิธีการการเป็นกลางโดยการแจกโผในการลงมตินี้จะถือว่าเป็นกลางได้อย่างไร ท่านประธานที่เคารพ มีสมาชิกวุฒิสภาที่ผมเคารพหลายท่าน บอกว่าอึดอัดใจในวันนี้ที่ไม่รู้ว่าจะลงมติแล้วจะวางตัวอย่างไร ท่านตั้งใจมาอย่างแน่นอนแล้วครับว่าจะทำอย่างไร แต่เมื่อโผออกมาเป็นการกำหนดขีดเส้นให้ท่านเดินเพราะฉะนั้นการที่จะเป็นกลางในลักษณะอย่างนี้ ในลักษณะ

รียังคับ ผมจึงเห็นว่าความเป็นกลางในลักษณะอย่างนี้คงจะต้องดีกว่าทางสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอย่างแน่นอนแต่อย่างไรก็ตามการแก้ไขรัฐธรรมนูญทั้ง 2 ฉบับซึ่งมีหลักการเหมือนกันนั้น ได้รับการสนับสนุนเรียกร้องอย่างต่อเนื่องจากประชาชน กระผมจึงคิดว่าในวันนี้อ่าแม้นว่าทางเราไม่มีโอกาสที่จะแก้ไขรัฐธรรมนูญก็ขอให้ท่านสมาชิกวุฒิสภาได้เข้าใจเถอะครับว่าเรื่องนี้ไม่ใช่เป็นเรื่องของการที่จะแย่งตำแหน่งกันแต่ประการใด แต่เป็นการที่จะเริ่มต้นเพื่อที่จะแก้ไขรัฐธรรมนูญกับขยายให้เข้าไปสู่ระบอบประชาธิปไตยให้มากยิ่งขึ้น การไปปฏิบัติหน้าที่ของเรานี้จะดูบันทึกไว้ในหน้าประวัติศาสตร์ว่าเรามีความรู้สึกต่อประชาธิปไตยสมบูรณ์ในจิตใจของลงรามาอย่างน้อยแค่ไหน ขอขอบคุณ

ประธานรัฐสภา : ปโตภิปรายแล้วครับ ท่านสมาชิกครับ ก่อนที่จะลงมติรับหลักการหรือไม่ ผมจำเป็นต้องขอปรึกษาท่านสมาชิก เรามีร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม 2 ฉบับ เราได้รวมพิจารณาตั้งแต่ตอนเช้า มาบัดนี้ถึงขั้นตอนที่จะต้องลงมติ กระผมเห็นว่าเราก็ควรจะลงมติด่วนกันทั้ง 2 ฉบับ ไม่ทราบว่ามีท่านสมาชิกคัดค้านหรือไม่ครับ

(ไม่มีสมาชิกมีความเห็นเป็นอย่างอื่น)

ประธานรัฐสภา : จะมีท่านสมาชิกมีความเห็นเป็นประการอื่นหรือไม่ครับ

(ไม่มีสมาชิกมีความเห็นเป็นอย่างอื่น)

ประธานรัฐสภา : ถ้าไม่มีท่านสมาชิกคัดค้านและไม่มีการคัดค้านก็มีความเห็นเป็นประการอื่น กระผมขอถือในที่ประชุมได้ลงมติเห็นชอบให้ลงมติรับหลักการหรือไม่รับหลักการร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม 2 ฉบับนี้ร่วมกัน ท่านสมาชิกครับในการออกเสียงลงคะแนนในวาระที่ 1 ขึ้นรับหลักการนี้ รัฐธรรมนูญบัญญัติให้ใช้วิธีการเรียกชื่อ กระผมจะขอให้ท่านเลขาธิการรัฐสภาอ่านรายชื่อท่านสมาชิกรัฐสภาเรียงตามลำดับอักษร เมื่ออ่านชื่อสมาชิกท่านใด ขอให้สมาชิกท่านนั้นยืนขึ้นและออกเสียงว่ารับหลักการหรือไม่รับหลักการหรืองดออกเสียงถ้าหากว่าเรียกชื่อสมาชิกท่านใดแล้วไม่มีผู้ใดยืนขึ้นออกเสียงก็จะเรียกชื่อนั้นซ้ำอีกครั้งหนึ่งและหากยังไม่ผู้ใดยืนขึ้นออกเสียงแล้ว ก็ถือว่าสมาชิกผู้นั้นงดออกเสียงหรือ

ไม่อยู่ในที่ประชุมแล้วแต่กรณี คงไม่มีผู้คัดค้านครับ คงไม่มีความเห็นเป็นประการอื่นนะครับ

(ไม่มีสมาชิกมีความเห็นเป็นอย่างไรอื่น)

ประธานรัฐสภา : ผมขอถือว่าที่ประชุมลงมติเห็นชอบคามวิธีการลงคะแนนตามที่ผมเสนอมานะครับ ต่อไปนี้ผมจะขอเสนอชื่อสมาชิกรัฐสภามาเป็นกรรมการตรวจนับคะแนนครับ เชิญครับ ผมจะเสนอชื่อคุณอาคม มกรานนท์ คุณอุบลศักดิ์ บัวหลวงงาม คุณศิริพันธ์ จุริมาศ คุณประสพ บุษราคัม คุณประโภชณ์ สภาวสุ และคุณจตุติ ไกรฤกษ์ 6 ท่านเป็นกรรมการตรวจนับคะแนน ผมหวังว่าทั้ง 6 ท่านคงอยู่ในที่ประชุมนี้ครับ

(นายอาคม มกรานนท์ ไม่อยู่ในที่ประชุม)

ประธเนรัฐสภา : คุณอาคมไม่อยู่ ฝ่ายวุฒิสภา ถ้าเช่นนั้นผมขอให้ คุณพิชัย วาศนาส่ง มาแทน มาหรือเปล่าครับ

(นายพิชัย วาศนาส่ง ไม่อยู่ในที่ประชุม)

ประธานรัฐสภา : ถ้าอย่างนั้นขอห่มอมหลวงตรีทศยุทธ ครับ

(ห่มอมหลวงตรีทศยุทธ เทวกุล ไม่อยู่ในที่ประชุม)

ประธานรัฐสภา : ก็ไม่มา ขอพลตำรวจเอก แสง เกอะครับ

(ประธานรัฐสภามีสัญญาณให้สมาชิกที่มาประชุมทราบก่อนลงมติ)

ประธานรัฐสภา : ท่านเลขาฯ กรุณาดำเนินการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 1. นายกมล จิระพันธ์ว่าณิช

นายกมล จิระพันธ์ว่าณิช สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ลพบุรี) : รับหลักการ
ครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 2. นายกมล นุชนาฎนนท์

นายกมล นุชนาฎนนท์ สมาชิกวุฒิสภา : งดออกเสียงครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 3. นายกร ทัพพะรังสี

นายกร ทัพพะรังสี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นครราชสีมา) ๖ รับ

หลักการครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) ๖ ๔. นางกรรองกาญจน์

วิสมหมาย

นางกรรองกาญจน์ วิสมหมาย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ศรีสะเกษ) ๖ รับ

หลักการครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) ๖ 5. นายกระมล ทองธรรมชาติ
(นายกระมล ทองธรรมชาติ ไม่อยู่ในที่ประชุม)

แสนยากร

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) ๖ 6. นายกฤษฎา กัมปนาท-

นายกฤษฎา กัมปนาทแสนยากร สมาชิกวุฒิสภา ๖ รับหลักการครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) ๖ 7. พลอากาศเอก กนต์

พิมานทิพย์

(พลอากาศเอก กนต์ พิมานทิพย์ ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) ๖ 8. นายกำจร เขาวนรัตน์

นายกำจร เขาวนรัตน์ สมาชิกวุฒิสภา ๖ รับหลักการ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) ๖ 9. นายกำจร สติรกุล

(นายกำจร สติรกุล ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) ๖ 10. นายกำพล วัชรพล

(นายกำพล วัชรพล ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) ๖ 11. นายกำชุง

ประภากรแก้วรัตน์

นายกำชุง ประภากรแก้วรัตน์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ชัยภูมิ) ๖ รับ

หลักการครบ

- นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 12. นายกิตติ ดำเนินชาญวนิชย์
(นายกิตติ ดำเนินชาญวนิชย์ ไม่อยู่ในที่ประชุม)
นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 13. พลเรือเอก กิตติ

นาคะเทศ

(พลเรือเอก กิตติ นาคะเทศ ไม่อยู่ในที่ประชุม)

- นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 14. พลตรี กิตติ รัตนฉายา
พลตรี กิตติ รัตนฉายา สมาชิกวุฒิสภา : งดออกเสียงครับ

- นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 15. นายกิตติศักดิ์

หัตถสงเคราะห์

- นายกิตติศักดิ์ หัตถสงเคราะห์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (อุดรธานี) : รับ

หลักการครับ

- นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 16. นายกุล หนีเทศ

- นายกุล หนีเทศ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สุโขทัย) : รับหลักการครับ

- นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 17. พลอากาศเอก

เกริกชัย ทัญสงคราม

- พลอากาศเอก เกริกชัย ทัญสงคราม สมาชิกวุฒิสภา : งดออกเสียงครับ

- นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 18. พลอากาศเอก

เกษม โรจนนิล

(พลอากาศเอก เกษม โรจนนิล ไม่อยู่ในที่ประชุม)

- นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 19. พลเรือเอก เกษม

เมฆลอย

(พลเรือเอก เกษม เมฆลอย ไม่อยู่ในที่ประชุม)

- นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 20. นายเกษม วิชาพลานนท์

(นายเกษม วิทวลานนท์ ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 21. พลเอก เกษม
สงวนชาติศรีโคร

(พลเอก เกษม สงวนชาติศรีโคร ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 22. หม่อมราชวงศ์เกษม
สโมสร์ เกษมศรี

(หม่อมราชวงศ์เกษมสโมสร์ เกษมศรี ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 23. นายเกียรติ ศรีสุรินทร์
นายเกียรติ ศรีสุรินทร์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สุรินทร์) : รับหลักการ
ครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 24. นายแก้ว บัวสุวรรณ
นายแก้ว บัวสุวรรณ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (เพชรบูรณ์) : รับหลักการ
ครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 25. พลเรือเอก โกลุท
กมลนาวัน

(พลเรือเอก โกลุท กมลนาวัน ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 26. นายโกเมศ ขวัญเมือง
นายโกเมศ ขวัญเมือง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สุราษฎร์ธานี) : รับ
หลักการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 27. นายโกศล ไกรฤกษ์
นายโกศล ไกรฤกษ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (พิษณุโลก) : รับหลักการ
ครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 28. พลโท ขจร รามัญวงศ์
(พลโท ขจร รามัญวงศ์ ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 29. นายชจรศักดิ์

ศรีสวัสดิ์

นายชจรศักดิ์ ศรีสวัสดิ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ร้อยเอ็ด) : รับ

หลักการคว่า

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 30. พลเอก งามพล

นุตสภัตย์

(พลเอก งามพล นุตสภัตย์ ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 31. นายเงิน บุญสภา

(นายเงิน บุญสภา ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 32. พลเอก จรวัย วงศ์สายัณห์

(พลเอก จรวัย วงศ์สายัณห์ ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 33. นายจรัส พัวช่วย

นายจรัส พัวช่วย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (เพชรบูรณ์) : รับหลักการ

คว่า

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 34. พลเอก จรัส วงศ์สายัณห์

(พลเอก จรัส วงศ์สายัณห์ ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 35. พลโท จันทรคุปต์

สิริสุทธิ

(พลโท จันทรคุปต์ สิริสุทธิ ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 36. นายจตุร ภูวานนท์

นายจตุร ภูวานนท์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ปทุมธานี) : รับหลักการ

คว่า

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 37. นายจัญญ์ งามพิเชษฐ์
นายจัญญ์ งามพิเชษฐ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ชลบุรี) : รับหลักการ

ครั้น

Digital Object
National Assembly Library

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 38. นายจองชัย เทียงธรรม
นายจองชัย เทียงธรรม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สุพรรณบุรี) : รับหลักการ..

ครั้น

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 39. นายจตุรนต์ คชสีห์
นายจตุรนต์ คชสีห์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ชุมพร) : รับหลักการครั้น

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 40. นายจตุรนต์

ฉายแสง

นายจตุรนต์ ฉายแสง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉะเชิงเทรา) : รับ

หลักการครั้น

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 41. พลโท จาป เอี่ยมศิริ
พลโท จาป เอี่ยมศิริ สมาชิกวุฒิสภา : งดออกเสียงครั้น

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 42. พลตรี จำกัต์

กัลนทะกะสุวรรณ

(พลตรี จำกัต์ กัลนทะกะสุวรรณ ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 43. นายจ่านงค์

ไพฑิลาโร

นายจ่านงค์ ไพฑิลาโร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ศรีสะเกษ) : รับ

หลักการครั้น

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 44. พลตำรวจโท จำรัส

มั่งคลารัตน์

พลตำรวจโท จำรัส มังคลารัตน์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (กาญจนบุรี) :

รับหลักการ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 45. นายจำลอง คุรุชุนนท

นายจำลอง คุรุชุนนท สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นครราชสีมา) :

รับ

หลักการครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 46. พลอากาศเอก

จำลอง ปุณณะกิตติ

(พลอากาศเอก จำลอง ปุณณะกิตติ ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 47. พลโท จิตรพล ณ

ลำปาง

พลโท จิตรพล ณ ลำปาง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (กรุงเทพมหานคร) :

รับหลักการครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 48. พลเรือเอก จินดา

ไชยอุดม

พลเรือเอก จินดา ไชยอุดม สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 49. พลอากาศโท จินดา

รามอินทรา

พลอากาศโท จินดา รามอินทรา สมาชิกวุฒิสภา : งดออกเสียงครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 50. นายจิระ มังคลรังษี

นายจิระ มังคลรังษี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ราชบุรี) :

รับ

หลักการครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 51. พลอากาศโท จิโรจ

บุรณะบุตร

พลอากาศโท จิโรจ บุรณะบุตร สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 52. นายจตุติ ไกรฤกษ์
นายจตุติ ไกรฤกษ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (พิษณุโลก) : รับหลักการ

ครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 53. นายจूरินทร์

ลักษณะวิเศษณ์

นายจूरินทร์ ลักษณะวิเศษณ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (พังงา) : รับหลักการ

ครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 54. นายจุลนภ สนิทวงศ์

ณ อยุธยา

นายจุลนภ สนิทวงศ์ ณ อยุธยา สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 55. พลเรือโท เจตน์

ธัมมรงค์คีต

พลเรือโท เจตน์ ธัมมรงค์คีต สมาชิกวุฒิสภา : งดออกเสียงครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 56. นายเจริญ คันธวงศ์

นายเจริญ คันธวงศ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (กรุงเทพมหานคร) : รับ

หลักการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 57. นายเจริญ เขาวนประยูร

นายเจริญ เขาวนประยูร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (เชียงใหม่) : รับ

หลักการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 58. นายเจริญ กักดีวานิช

นายเจริญ ภัคดีวานิช สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (พหุลง) ๖ รับผิดชอบ
 รับผิดชอบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) ๖ 59. พลตรี เจอ โพธิ์ศรีนาค
 (พลตรี เจอ โพธิ์ศรีนาค ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) ๖ 60. นายเจ็ย ภัคผล

นายเจ็ย ภัคผล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สมุทรสาคร) ๖ รับผิดชอบ
 รับผิดชอบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) ๖ 61. พลโท ฉลอม วิสมล
 พลโท ฉลอม วิสมล สมาชิกวุฒิสภา ๖ งดออกเสียง

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) ๖ 62. ร้อยตำรวจโท
 ฉัตรชัย บุญยะอนันต์

(ร้อยตำรวจโท ฉัตรชัย บุญยะอนันต์ ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) ๖ 63. นายเฉลิม เขี้ยวสกุล
 (นายเฉลิม เขี้ยวสกุล ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) ๖ 64. ร้อยตำรวจเอก เฉลิม
 อยู่บำรุง

ร้อยตำรวจเอก เฉลิม อยู่บำรุง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (กรุงเทพมหานคร) ๖
 รับผิดชอบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) ๖ 65. นายเฉลิมพันธ์
 ศรีวิกรม์

นายเฉลิมพันธ์ ศรีวิกรม์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นครศรีธรรมราช) ๖ รับผิดชอบ
 รับผิดชอบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 66. นายเฉลิมยศ
แสนวิเศษ

นายเฉลิมยศ แสนวิเศษ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (มุกดาหาร) : รับ
หลักการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 67. นายเฉลียว อยู่วัฒนา
(นายเฉลียว อยู่วัฒนา ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 68. นายชวน หลีกภัย

นายชวน หลีกภัย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ตรัง) : รับหลักการ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 69. นายสวัสดิ มหาจันทร์

นายสวัสดิ มหาจันทร์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ชัยภูมิ) : รับหลักการ
ครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 70. พลเอก ชวลิต
ยงใจยุทธ

(พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 71. นายชวลิต

โสภาณุเคราะห์

นายชวลิต โสภาณุเคราะห์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ขอนแก่น) : รับ
หลักการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 72. นายชวน เป้าอารีย์

นายชวน เป้าอารีย์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (กาญจนบุรี) : รับหลักการ
ครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 73. พลโท ชัชชม
กันหลง

(พลโท ชัชชม กันทอง ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) ๖ 74. นายชัชชวาลย์
ชมภูแดง

นายชัชชวาลย์ ชมภูแดง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ร้อยเอ็ด) ๖ รับ
หลักการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) ๖ 75. นายชัยศักดิ์ ศิริวัฒน์
นายชัยศักดิ์ ศิริวัฒน์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (อุดรดิตต์) ๖ รับหลักการ
ครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) ๖ 76. นายชัยยุทธ
กรวรรณสุด

นายชัยยุทธ กรวรรณสุด สมาชิกวุฒิสภา ๖ รับหลักการ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) ๖ 77. นายชัยวัฒน์
ทวีทรัพย์รวงทอง

นาย ชัยวัฒน์ ทวีทรัพย์รวงทอง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ชัยนาท) ๖ รับ
หลักการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) ๖ 78. นายชัยอนันต์
สมทวนิช

นายชัยอนันต์ สมทวนิช สมาชิกวุฒิสภา ๖ รับหลักการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) ๖ 79. นายชาญชัย ปทุมารักษ์
(นายชาญชัย ปทุมารักษ์ ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) ๖ 80. นายชาญชัย พรหมสาขา
ณ สกลนคร

นายชาญชัย พรหมสาขา ณ สกลนคร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สกลนคร) ๖
รับหลักการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) ๖ 81. นายชาตรี พิริยะกิจไพบูลย์

นายชาติรี ทิริยะกิจไพบูลย์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (อุบลราชธานี) :

รับหลักการครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 82. นายชาติรี โสภณพนิช
(นายชาติรี โสภณพนิช ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 83. พลเรือเอก ชาติ

ดิษฐบรรจง

(พลเรือเอก ชาติ ดิษฐบรรจง ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 84. พลเอก ชาติชาย

ขุนพะวัน

พลเอก ชาติชาย ขุนพะวัน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นครราชสีมา) :

รับหลักการครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 85. นายชาติเชื้อ กรมรสุต

นายชาติเชื้อ กรมรสุต สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 86. พลอากาศเอก

ชำนาญ ภัทรโยธิน

(พลอากาศเอกชำนาญ ภัทรโยธิน ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 87. นายธานี ศักดิ์เศรษฐ์

นายธานี ศักดิ์เศรษฐ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นครศรีธรรมราช) : รับ

หลักการครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 88. นายธีระ ภาณุพงศ์

นายธีระ ภาณุพงศ์ สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 89. นายชุมพล ศิลปอาชา

นายชุมพล ศิลปอาชา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สุพรรณบุรี) : รับหลักการ

ครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 90. นายชูชาติ หาญสวัสดิ์
นายชูชาติ หาญสวัสดิ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ปทุมธานี) : รับ
หลักการครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 91. นายชูชีพ หาญสวัสดิ์
นายชูชีพ หาญสวัสดิ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ปทุมธานี) : รับหลักการ
ครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 92. นายชูวิทย์ จิตรสกุล
นายชูวิทย์ จิตรสกุล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (แพร่) : รับหลักการครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 93. พลเรือตรี เซลง

องอาจ

พลเรือตรี เซลง องอาจ สมาชิกวุฒิสภา : งดออกเสียงครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 94. พลเอก เขวง ยิ่งเจริญ
พลเอก เขวง ยิ่งเจริญ สมาชิกวุฒิสภา : งดออกเสียงครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 95. นายเชวง วงศ์ใหญ่
นายเชวง วงศ์ใหญ่ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (พะเยา) : รับหลักการครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 96. นายเชษฐ เขาวีศิษฐ
นายเชษฐ เขาวีศิษฐ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (กรุงเทพมหานคร) : รับ

หลักการครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 97. พลตรี เชษฐา ฐานะจาโร
(พลตรี เชษฐา ฐานะจาโร ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 98. นายเชาวนรัตน์

สุดลภา

นายเชาวน์วิช สุตลาภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ลพบุรี) : รับหลักการ
ครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 99. นายเชาวลิต สุขสวัสดิ์

นายเชาวลิต สุขสวัสดิ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (อุตรดิตถ์) : รับ
หลักการครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 100. พลโท เชิดชาย
ธีรรัตนานนท์

(พลโท เชิดชาย ธีรรัตนานนท์ ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 101. พลเรือโท เชิดศักดิ์
สุขกิจบำรุง

(พลเรือโท เชิดศักดิ์ สุขกิจบำรุง ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 102. นายไชยยศ
จิรเมฆากร

นายไชยยศ จิรเมฆากร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (อุดรธานี) : รับ
หลักการครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 103. นายไชยยศ
สะสมทรัพย์

นายไชยยศ สะสมทรัพย์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นครปฐม) : รับ
หลักการครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 104. นายไชยวัฒน์
พรหมประสิทธิ์

นายไชยวัฒน์ พรหมประสิทธิ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (หนองคาย) : รับ
หลักการครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 105. นายไชยศิริ
 เรื่องกาญจนเศรษฐ์

นายไชยศิริ เรื่องกาญจนเศรษฐ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (อุบลราชธานี) :

รับหลักการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 106. พลเรือโท ญงสุข
 สุนทรนาค

พลเรือโท ญงสุข สุนทรนาค สมาชิกวุฒิสภา : งดออกเสียงครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 107. พันเอก ณรงค์
 กิตติขจร

พันเอก ณรงค์ กิตติขจร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (พระนครศรีอยุธยา) :

รับหลักการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 108. พลอากาศโท ณรงค์
 คีดีเพ็ง

พลอากาศโท ณรงค์ คีดีเพ็ง สมาชิกวุฒิสภา : งดออกเสียงครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 109. นายณรงค์ วงศ์วรรณ
 นายณรงค์ วงศ์วรรณ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (แพร่) : รับหลักการ
 ครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 110. นายณรงค์ สิงห์โตทอง
 นายณรงค์ สิงห์โตทอง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ชลบุรี) : รับหลักการ
 ครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 111. นายติลก มหาตมรงค์กุล
 (นายติลก มหาตมรงค์กุล ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 112. นายดุสิต ริงคสิริ

นายดุสิต ริงคสิริ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (แพร่) : รับหลักการครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 113. นายดุสิต โสภิตชา

นายดุสิต โสภิตชา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (อุบลราชธานี) : รับ

หลักการครบผม

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 114. นายเดช บุญ-หลง

นายเดช บุญ-หลง สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 115. นายเดช วงศ์เทพ

นายเดช วงศ์เทพ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (น่าน) : รับหลักการครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 116. นายเด่น ไต๊ะมีนา

นายเด่น ไต๊ะมีนา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ปัตตานี) : รับหลักการครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 117. หม่อมหลวงตรี

ทศยuth เทวกุล

(หม่อมหลวงตรีทศยuth เทวกุล ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 118. นายตัน วัชรสินธุ์

นายตัน วัชรสินธุ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สุราษฎร์ธานี) : รับหลักการ

ครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 119. นายค้อสู๋ สัทธิกุล

นายค้อสู๋ สัทธิกุล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (บุรีรัมย์) : รับหลักการครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 120. นายต๋น จินตะเวช

นายต๋น จินตะเวช สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (อุบลราชธานี) : รับ

หลักการครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 121. นางเคือนใจ นุจุละ

นางเตือนใจ นุอุปละ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (อุดรธานี) : รับ
 หลักการค่ะ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 122. นายโตก รัตติรักษา

นายโตก รัตติรักษา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (พีจีที) : รับหลักการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 123. นายไตรรงค์ สุวรรณคีรี

นายไตรรงค์ สุวรรณคีรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สงขลา) : รับหลักการ

ครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 124. พลเรือโท กลาง

จันทนประยูร

พลเรือโท กลาง จันทนประยูร สมาชิกวุฒิสภา : งดออกเสียงครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 125. นายถวัลย์ จันททรัพย์ประสงค์

นายถวัลย์ จันททรัพย์ประสงค์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นนทบุรี) : รับ

หลักการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 126. นายถาวร ตรีรัตนวงศ์

นายถาวร ตรีรัตนวงศ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ชลบุรี) : รับหลักการ

ครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 127. พลโท ถาวร รัตนาวะดี

(พลโท ถาวร รัตนาวะดี ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 128. นายแถม ดิบุญมี ณ

ชุมแพ

(นายแถม ดิบุญมี ณ ชุมแพ ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 129. นายทนง โพธิ์อ่าน

นายทนง โพธิ์อ่าน สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครับ

ปัญหาที่

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 130. จำليبเอก ทรงธรรม

จำลิปเอก ทรงธรรม ปัญหาที่ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (เชียงใหม่) : รับ

หลักการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 131. นายทรง องค์ชัยวัฒนะ

นายทรง องค์ชัยวัฒนะ สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 132. นายทรงยศ รามสูต

นายทรงยศ รามสูต สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (หนองคาย) : รับหลักการ

ครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 133. นายทวีข กลิ่นประทุม

นายทวีข กลิ่นประทุม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ราชบุรี) : รับหลักการ

ครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 134. นายทวี ไกรคุปต์

นายทวี ไกรคุปต์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ราชบุรี) : รับหลักการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 135. นายทวี ประไพ

นายทวี ประไพ สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครับผม

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 136. นายทวี สุระบาล

นายทวี สุระบาล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ตรัง) : รับหลักการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 137. นายทวี หนูนักดี

(นายทวี หนูนักดี ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 138. นายทวีศักดิ์ อับดุลบุตร

นายทวีศักดิ์ อับดุลบุตร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ปัตตานี) : รับหลักการ

ครับ

- นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 139. พลตรี ทศพร
 ทรงสุวรรณ พลตรี ทศพร ทรงสุวรรณ สมาชิกวุฒิสภา : งดออกเสียงครับ
- นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 140. นายทศพล สังข์ทรัพย์
 นายทศพล สังข์ทรัพย์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (เลย) : รับหลักการครับ
- นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 141. นายทองปาน
 พรหมโสภา นายทองปาน พรหมโสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ขอนแก่น) : รับ
 หลักการครับ
- นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 142. นายทองหยด
 จิตดีระ นายทองหยด จิตดีระ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ระนอง) : รับหลักการ
 ครับ
- นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 143. นายทินพันธ์
 นาคะตะ (นายทินพันธ์ นาคะตะ ไม่อยู่ในที่ประชุม)
- นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 144. นายทินวัฒน์
 มฤคพิทักษ์ นายทินวัฒน์ มฤคพิทักษ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (กรุงเทพมหานคร) :
 รับหลักการเพื่อประชาสัมพันธ์โดยครับ
- นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 145. นายทิวา พูลสมบัติ
 (นายทิวา พูลสมบัติ ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 146. นายเทอดธรรม

อัมราลีซิด

นายเทอดธรรม อัมราลีซิด สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ชลบุรี) : รับ

หลักการครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 147. นายเทอดพงษ์

ไชยนิรันทน

นายเทอดพงษ์ ไชยนิรันทน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ตาก) : รับหลักการ

ครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 148. พลเอก เทียนชัย

สิริสัมพันธ์

(พลเอก เทียนชัย สิริสัมพันธ์ ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 149. พลโท เทียบ กรมสุริยศักดิ์

พลโท เทียบ กรมสุริยศักดิ์ สมาชิกวุฒิสภา : งดออกเสียงครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 150. นายธนา เมตตาริกานนท์

นายธนา เมตตาริกานนท์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (อุบลราชธานี) : รับ

หลักการครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 151. นายธนิช ไตรวุฒิ

นายธนิช ไตรวุฒิ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ตราด) : รับหลักการครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 152. นายธรรมา ปิ่นสุภาณูจนะ

นายธรรมา ปิ่นสุภาณูจนะ สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 153. นายธรรวมัญญ

ประจวบเหมาะะ

(นายธรรวมัญญ ประจวบเหมาะะ ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 154. นายธวัชชัย
กลนามพงษ์

นายธวัชชัย กลนามพงษ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (จันทบุรี) : รับ
หลักการอยู่แล้วครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 155. นายธีรพงศ์ ณ
เชียงใหม่

นายธีรพงศ์ ณ เชียงใหม่ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (เชียงใหม่) : รับ
หลักการ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 156. นายธีรพงศ์ แสงสุริย
จันทร์

นายธีรพงศ์ แสงสุริยจันทร์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (กรุงเทพมหานคร) :
รับหลักการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 157. นายธีระพันธ์
เพชรสุวรรณ

นายธีระพันธ์ เพชรสุวรรณ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ชุมพร) : รับ
หลักการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 158. นายเชียว เจริญ
วัฒนา

นายเชียว เจริญวัฒนา สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 159. คุณหญิงนงเยาว์
ชัยเสรี

(คุณหญิงนงเยาว์ ชัยเสรี ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 160. พลโท นพ พิศสายแก้ว
 (พลโท นพ พิศสายแก้ว ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 161. คุณหญิงนันทกา

สุประภาคนันทน์

(คุณหญิงนันทกา สุประภาคนันทน์ ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 162. นายนิกร จ้านง

นายนิกร จ้านง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สงขลา) : รับหลักการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 163. นายนิคม จันทรวีหุร

นายนิคม จันทรวีหุร สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 164. นายนิคม แสนเจริญ

นายนิคม แสนเจริญ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ชลบุรี) : รับหลักการ

ครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 165. นายนิติชัย นาคทรพ

นายนิติชัย นาคทรพ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (หนองคาย) : รับหลักการ

ครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 166. นายนิพนธ์ พร้อมพันธุ์

นายนิพนธ์ พร้อมพันธุ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นครราชสีมา) : รับ

หลักการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 167. นายนิพนธ์ วิสินธุยุทธศาสตร์

นายนิพนธ์ วิสินธุยุทธศาสตร์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ลำทอง) : รับ

หลักการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 168. นายนิภัทร บุญยะปัญญา

นายนิภัทร บุญยะปัญญา สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 169. พลอากาศโท นิมล
บุญญานุกรณ์

(พลอากาศโท นิมล บุญญานุกรณ์ ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 170. นายนิยม คำแหง

นายนิยม คำแหง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นครศรีธรรมราช) : รับ

หลักการครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 171. นายนิยม วรปัญญา

นายนิยม วรปัญญา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ลพบุรี) : รับหลักการครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 172. นายนิรันดร์

นาเมืองรักษ์

นายนิรันดร์ นาเมืองรักษ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ร้อยเอ็ด) : รับ

หลักการครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 173. นายเนวิน ชิดชอบ

นายเนวิน ชิดชอบ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (บุรีรัมย์) : รับหลักการครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 174. นายบตี จุณณานนท์

(นายบตี จุณณานนท์ ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 175. นายบรม ดันเถียร

นายบรม ดันเถียร สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 176. นายบรรจง ชูสกุลชาติ

(นายบรรจง ชูสกุลชาติ ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 177. พลตรี บรรเทา

โยเกตุ

(พลตรี บรรเทา โยเกตุ ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 178. นายบรรหาร ศิลปอาชา
นายบรรหาร ศิลปอาชา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สุพรรณบุรี) : รับ

หลักการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 179. นายบวร ภูจวิต
นายบวร ภูจวิต สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (กาฬสินธุ์) : รับหลักการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 180. นางสาวบังอร

อิมโอชา

นางสาวบังอร อิมโอชา สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการค่ะ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 181. นายบัญญัติ บรรทัดฐาน
นายบัญญัติ บรรทัดฐาน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สุราษฎร์ธานี) : รับ

หลักการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 182. นายบัญญัติ วงษ์ประยูร
นายบัญญัติ วงษ์ประยูร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สระบุรี) : รับหลักการ

ครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 183. พลเอก บัณฑิต

อมาคยกุล

(พลเอก บัณฑิต อมาคยกุล ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 184. พลเรือตรี บัณฑิตย์

ซุณหะวัน

(พลเรือตรี บัณฑิตย์ ซุณหะวัน ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 185. นายบัวพรม

ธีรภัลยาณพันธุ์

นายบัวพรม ธีรภัลยาณพันธุ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ชัยภูมิ) : รับ

หลักการครับ

National Assembly Library

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 186. นายบุญเกิด นาคดี
 นายบุญเกิด นาคดี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สุรินทร์) : รับหลักการครบ
 นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 187. นายบุญซุง วิสมหมาย
 นายบุญซุง วิสมหมาย สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 188. นายบุญชนะ อัดดากร
 (นายบุญชนะ อัดดากร ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 189. นายบุญชู โรจนเสถียร
 นายบุญชู โรจนเสถียร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นครสวรรค์) : รับ

หลักการครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 190. พลตำรวจโท บุญชู

วังกานนท์

(พลตำรวจโท บุญชู วังกานนท์ ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 191. นายบุญถึง ผลพานิชย์
 นายบุญถึง ผลพานิชย์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นครราชสีมา) : รับ

หลักการครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 192. นายบุญเที่ยง ทองสวัสดิ์

นายบุญเที่ยง ทองสวัสดิ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ลำปาง) : รับหลักการ

ครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 193. นายบุญเทียม

เขมาภิรติ์

นายบุญเทียม เขมาภิรติ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (กรุงเทพมหานคร) : ๑

รับหลักการครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 194. พลตรี บุญแทน

เทียนเจลด

(พลตรี บุญแทน เหนียนเฉลย ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 195. นายบุญพันธ์ แขวพัฒนาะ
นายบุญพันธ์ แขวพัฒนาะ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (พระนครศรีอยุธยา) :

รับหลักการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 196. เรืออากาศตรี บุญยง

วัฒน์พงศ์

เรืออากาศตรี บุญยง วัฒน์พงศ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (อุตรดิตถ์) : รับ

หลักการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 197. พันตำรวจโท บุญเลิศ

เลิศปรีชา

พันตำรวจโท บุญเลิศ เลิศปรีชา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นครนายก) :

รับหลักการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 198. นายบุญเลิศ สว่างกุล

นายบุญเลิศ สว่างกุล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (แม่ฮ่องสอน) : รับ

หลักการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 199. นายบุญส่ง สมใจ

(นายบุญส่ง สมใจ ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 200. นายบุญเสริม ยาวรกุล

นายบุญเสริม ยาวรกุล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (พิจิตร) : รับหลักการ

ครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 201. นายบุญหลง ถาคำฟู

นายบุญหลง ถาคำฟู สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ลำปาง) : รับหลักการครับ

ผม

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 202. นายบุญเฮื้อ
ประเสริฐสุวรรณ

นายบุญเฮื้อ ประเสริฐสุวรรณ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สุพรรณบุรี) : รับ
หลักการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 203. นายบูรินทร์ หิรัญบุรณะ
นายบูรินทร์ หิรัญบุรณะ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ปราจีนบุรี) : รับ
หลักการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 204. พันเอก บุลศักดิ์
โพธิเจริญ

(พันเอก บุลศักดิ์ โพธิเจริญ ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 205. นายปภิต พัฒนกุล
นายปภิต พัฒนกุล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (กรุงเทพมหานคร) : รับ
หลักการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 206. นายปณัตต์ เลี้ยงผ่องพันธุ์
นายปณัตต์ เลี้ยงผ่องพันธุ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (บุรีรัมย์) : รับ
หลักการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 207. พันเอก ประกอบ
ประยูรโกศราช

พันเอก ประกอบ ประยูรโกศราช สมาชิกวุฒิสภา : งดออกเสียงครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 208. นายประกอบ
สังข์โต

นายประกอบ สังข์โต สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นนทบุรี) : รับหลักการ
ครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 209. นายประกิจ พลเดช
นายประกิจ พลเดช สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (บุรีรัมย์) : รับหลักการ
ฉบับ

Digital Object
National Assembly Library

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 210. นายประจวบ
ไชยสาส์น

นายประจวบ ไชยสาส์น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (อุดรธานี) : รับ
หลักการฉบับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 211. พลเอก ประจวบ
สุนทรวงกูร

(พลเอก ประจวบ สุนทรวงกูร ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 212. พลอากาศเอก
ประจักษ์ สุทธิมัย

(พลอากาศเอก ประจักษ์ สุทธิมัย ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 213. นายประชา บุญเนตร

นายประชา บุญเนตร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (เลย) : รับหลักการฉบับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 214. นายประชุม รัตนเพียร

(นายประชุม รัตนเพียร ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 215. พลเรือโท ประชุม

เวคมวีบูลย์

พลเรือโท ประชุม เวคมวีบูลย์ สมาชิกวุฒิสภา : งดออกเสียงครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 216. นายประณต เสวีรัฐชา

นายประณต เสวีรัฐชา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ร้อยเอ็ด) : รับ

หลักการฉบับ

- พลชาติ
 นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 217. พลอากาศโท ประดับ
 พลอากาศโท ประดับ พลชาติ สมาชิกวุฒิสภา รับ
 นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 218. นายประทวน
 เขียวฤทธิ
 นายประทวน เขียวฤทธิ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สุโขทัย) : รับ
 หลักการครบ
 นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 219. นายประทวน
 รมยานนท์
 นายประทวน รมยานนท์ สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครบ
 นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 220. นายประทีป
 กริชาเวช
 นายประทีป กริชาเวช สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นครราชสีมา) : รับ
 หลักการ
 นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 221. พลอากาศเอก ประทีป
 เกิดนาวี
 (พลอากาศเอก ประทีป เกิดนาวี ไม่อยู่ในที่ประชุม)
 นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 222. นายประเทือง
 กิรติบุตร
 (นายประเทือง กิรติบุตร ไม่อยู่ในที่ประชุม)
 นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 223. นายประเทือง
 คำประกอบ
 นายประเทือง คำประกอบ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นครสวรรค์) :
 รับหลักการครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 224. พลเรือเอก ประเทือง
วงศ์จันทร์

พลเรือเอก ประเทือง วงศ์จันทร์ สมาชิกวุฒิสภา รับหลักการฉบับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 225. พลตำรวจโท ประเนตร
ฤทธิภาชัย

(พลตำรวจโท ประเนตร ฤทธิภาชัย ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 226. พลเรือเอก ประพัฒน์
กฤษณจันทร์

(พลเรือเอก ประพัฒน์ กฤษณจันทร์ ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 227. พลอากาศเอก
ประพันธ์ ฐปะเดมิย์

(พลอากาศเอก ประพันธ์ ฐปะเดมิย์ ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 228. นายประพันธ์
หุตะสิงห์

นายประพันธ์ หุตะสิงห์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (กรุงเทพมหานคร) :
รับหลักการฉบับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 229. ร้อยตรี ประพาส
สิมปะพันธุ์

ร้อยตรี ประพาส สิมปะพันธุ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สุโขทัย) : รับ
หลักการฉบับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 230. นายประภัศร
ไพทูลธน

(นายประภัศร ไพทูลธน ไม่อยู่ในที่ประชุม)

- นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 231. นายประภาศน์
 อวยชัย
 นายประภาศน์ อวยชัย สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครบ
 นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 232. นายประภาส
 จักกะพาก
 (นายประภาส จักกะพาก ไม่อยู่ในที่ประชุม)
 นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 233. นายประโกชน์
 สภาวสุ
 นายประโกชน์ สภาวสุ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ศรีสะเกษ) : รับ
 หลักการครบ
 นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 234. พลโท ประมณฑ์
 ผลาสินธุ์
 (พลโท ประมณฑ์ ผลาสินธุ์ ไม่อยู่ในที่ประชุม)
 นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 235. นายประมวล สภาวสุ
 นายประมวล สภาวสุ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (พระนครศรีอยุธยา) :
 รับหลักการครบ
 นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 236. พลตำรวจเอก
 ประมาณ อติเรกสาร
 พลตำรวจเอก ประมาณ อติเรกสาร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สระบุรี) :
 รับหลักการ
 นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 237. พลเรือเอก ประยงค์
 เจริญสุวรรณ
 (พลเรือเอก ประยงค์ เจริญสุวรรณ ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 238. พลเอก ประยุทธ์
จาวมณี

(พลเอก ประยุทธ์ จาวมณี ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 239. นายประยุทธ์
ศิริพานิชย์

นายประยุทธ์ ศิริพานิชย์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (มหาสารคาม) : รับ
หลักการ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 240. นายประยุทธ์
สุรนิวงค์

นายประยุทธ์ สุรนิวงค์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (อุดรธานี) : รับหลักการ
ครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 241. นายประวัฒน์
อุคตะไมค

นายประวัฒน์ อุคตะไมค สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (จันทบุรี) : รับ
หลักการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 242. นายประวีช
รัตนเพียร

นายประวีช รัตนเพียร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (กรุงเทพมหานคร) :
รับหลักการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 243. นายประสงค์
บุรณพงศ์

นายประสงค์ บุรณพงศ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นครพนม) : รับ
หลักการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 244. นายประสพ

บุษราคัม

นายประสพ บุษราคัม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (อุดรธานี) : รับ

หลักการ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 245. นายประสพ รัตนากร
(นายประสพ รัตนากร ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 246. พลเรือเอก

ประสพ อุดหนุน

พลเรือเอก ประสพ อุดหนุน สมาชิกวุฒิสภา : งดออกเสียงครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 247. นายประสม

ประคองศึกษาพันธ์

นายประสม ประคองศึกษาพันธ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ขอนแก่น) :

รับหลักการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 248. นายประสานครี

บุญมี

นายประสานครี บุญมี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นครปฐม) : รับหลักการ

ครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 249. นายประสพ ดำนกุล

นายประสพ ดำนกุล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นครราชสีมา) : รับ

หลักการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 250. นายประสิทธิ์

กาญจนวัฒน์

(นายประสิทธิ์ กาญจนวัฒน์ ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 251. นายประสิทธิ์

จันทาทอง

นายประสิทธิ์ จันทาทอง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (หนองคาย) : รับ

หลักการครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 252. นายประสิทธิ์

ชัยวีรดิษฐ์

นายประสิทธิ์ ชัยวีรดิษฐ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ชัยภูมิ) : รับหลักการ

ครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 253. นายประสิทธิ์

พิฑูรกิจจ่า

นายประสิทธิ์ พิฑูรกิจจ่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นครสวรรค์) : รับ

หลักการครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 254. นายประสิทธิ์

เหตระกูล

(นายประสิทธิ์ เหตระกูล ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 255. นายประเสริฐ

ดวงวิชัย

นายประเสริฐ ดวงวิชัย สมาชิกวุฒิสภา : รับครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 256. พลเรือโท ประเสริฐ

น้อยคำศิริ

พลเรือโท ประเสริฐ น้อยคำศิริ สมาชิกวุฒิสภา : จดออกเสียงครบ

- นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 257. นายประเสริฐ
ม่วงศิริ
- นายประเสริฐ ม่วงศิริ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (กรุงเทพมหานคร) : รับ
หลักการครบ
- นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 258. นายประเสริฐ
สุขวัฒน์
- นายประเสริฐ สุขวัฒน์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สมุทรปราการ) : รับ
หลักการครบ
- นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 259. พลอากาศเอก ประหยัด
ดิษยะศริน
- พลอากาศเอก ประหยัด ดิษยะศริน สมาชิกวุฒิสภา : งดออกเสียงครบ
- นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 260. นายปราโมทย์ สุขุม
นายปราโมทย์ สุขุม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (กรุงเทพมหานคร) : รับ
หลักการครบ
- นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 261. นายปริญญ์
เจดากวีวัฒน์
- นายปริญญ์ เจดากวีวัฒน์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นราธิวาส) : รับ
หลักการครบ
- นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 262. พลอากาศโท ปรีชา
นนทรีย์
- (พลอากาศโท ปรีชา นนทรีย์ ไม่อยู่ในที่ประชุม)
- นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 263. นายปรีชา บุญมี
นายปรีชา บุญมี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ไทรคานี) : รับหลักการครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 264. นายปรีชา มุสิกกุล
 นายปรีชา มุสิกกุล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (กำแพงเพชร) : รับหลักการ

ครับ

Digital Object
 National Assembly Library

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 265. นายปลั่ง มีจุล
 (นายปลั่ง มีจุล ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 266. นางปวีณา หงสกุล
 นางปวีณา หงสกุล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (กรุงเทพมหานคร) : รับ

หลักการค่ะ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 267. นายบัญญัติ เกสรทอง
 นายบัญญัติ เกสรทอง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (เพชรบูรณ์) : งดออก

เสียงครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 268. นายบัญญัติ จินตะเวช
 นายบัญญัติ จินตะเวช สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (อุบลราชธานี) : รับ

หลักการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 269. พลเอก บัญญา

สิงห์ศักดิ์ดา

(พลเอก บัญญา สิงห์ศักดิ์ดา ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 270. นายปิยะ อังกินันท์
 นายปิยะ อังกินันท์ (สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (เพชรบุรี) : รับ

หลักการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 271. นายปิยะฉัตร วัชรภรณ์
 นายปิยะฉัตร วัชรภรณ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ศรีสะเกษ) : รับ

หลักการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 272. นายปิยะบุตร
 ชลวิจารณ์

นายปิยะบุตร ชลวิจารณ์ สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 273. พลาอากาศเอก
 เป็รื่องวิทย์ หงสนันทน

(พลาอากาศเอก เป็รื่องวิทย์ หงสนันทน ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 274. พลเรือโท เปล่ง
 มาลสุทธิ

(พลเรือโท เปล่ง มาลสุทธิ ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 275. นายเปล่งศักดิ์
 ประกาศเกสัช

นายเปล่งศักดิ์ ประกาศเกสัช สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 276. นายเผด็จชัย
 สละสมทรัพย์

นายเผด็จชัย สละสมทรัพย์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นครปฐม) : รับ
 หลักการครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 277. พลตรี แผ้ว
 แผ้วพิษากุล

(พลตรี แผ้ว แผ้วพิษากุล ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 278. นายพงส์ สารสิน
 นายพงส์ สารสิน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ขอนแก่น) : รับหลักการ
 ครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 279. นายพชร อัครเสนา
ณ อยุรยา

(นายพชร อัครเสนา ณ อยุรยา ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 280. พลอากาศโท พนม
ศิริสวัสดิ์

พลอากาศโท พนม ศิริสวัสดิ์ สมาชิกวุฒิสภา : งดออกเสียงครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 281. นายพนัส สิมะเสถียร
(นายพนัส สิมะเสถียร ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 282. นายพุง ช้าซอง

นายพุง ช้าซอง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (มหาสารคาม) : รับ

หลักการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 283. พลอากาศเอก

พโยม เย็นสุคติ

(พลอากาศเอก พโยม เย็นสุคติ ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 284. นายพรเทพ

เดชะไพบูลย์

นายพรเทพ เดชะไพบูลย์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (บุรีรัมย์) : รับ

หลักการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 285. พันเอก พล

เรังประเสริฐวิทย์

พันเอก พล เรังประเสริฐวิทย์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (อุทัยธานี) : รับ

หลักการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 286. นางพวงเล็ก
บุญเชียง

นางพวงเล็ก บุญเชียง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (พะเยา) : รับหลักการ
คะ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 287. พลอากาศเอก
พะเนียง กานตรัตน์

พลอากาศเอก พะเนียง กานตรัตน์ สมาชิกวุฒิสภา : งดออกเสียง

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 288. พลเอก พัฒน์
อัคนินุตร

(พลเอก พัฒน์ อัคนินุตร ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 289. นายพันศักดิ์ วิทยุรัตน์

นายพันศักดิ์ วิทยุรัตน์ สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 290. นายพานิช สัมภาวคุปต์

(นายพานิช สัมภาวคุปต์ ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 291. นายพารณ อิศรเสนา

ณ อุทยาน

(นายพารณ อิศรเสนา ณ อุทยาน ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 292. พลเอก พิจิตร

กุลละวณิชย์

(พลเอก พิจิตร กุลละวณิชย์ ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 293. นายพิจิตร รัตคกุล

นายพิจิตร รัตคกุล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (กรุงเทพมหานคร) : รับ

หลักการครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 294. นายพิชัย มงคลวิรุฒ
นายพิชัย มงคลวิรุฒ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (กาฬสินธุ์) : รับหลักการ

ครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 295. นายพิชัย รัตตกุล
นายพิชัย รัตตกุล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (กรุงเทพมหานคร) : รับ

หลักการ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 296. นายพิชัย วาศนาส่ง
(นายพิชัย วาศนาส่ง ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 297. นายพิชิต ชีวะรัชตานนท์
นายพิชิต ชีวะรัชตานนท์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (บุรีรัมย์) : รับ

หลักการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 298. นายพิทักษ์ รังษีธรรม
นายพิทักษ์ รังษีธรรม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ตรัง) : รับหลักการ

ครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 299. นายพิทักษ์ อินทวิทย์นันท์
นายพิทักษ์ อินทวิทย์นันท์ สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 300. นายพินิจ จันทรสุนทร
นายพินิจ จันทรสุนทร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ลำปาง) : รับ

หลักการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 301. นายพินิจ จันทรสุมบูรณ์
นายพินิจ จันทรสุมบูรณ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (กาญจนบุรี) : รับ

หลักการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 302. นายพินิจ สิทธิโท
 นายพินิจ สิทธิโท สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (เลย) : รับหลักการครบ
 นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 303. นายพิภพ อะสีติรัตน์
 นายพิภพ อะสีติรัตน์ สมาชิกวุฒิสภา : ผม พิภพ อะสีติรัตน์ วุฒิสมาชิก

รับหลักการครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 304. นายพิศาล ไชยชาญ
 นายพิศาล ไชยชาญ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (กรุงเทพมหานคร) : รับ

หลักการครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 305. นายพิศาล มุลศาสตร์สาทร
 (นายพิศาล มุลศาสตร์สาทร ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 306. พลอากาศเอก

พิศิษฐ์ ศรีภาพสินธุ์

(พลอากาศเอก พิศิษฐ์ ศรีภาพสินธุ์ ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 307. พลอากาศเอก

พิศิษฐ์ ศาลิคุปต์

(พลอากาศเอก พิศิษฐ์ ศาลิคุปต์ ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 308. พลเอก พิศิษฐ์

เหมะบุตร

(พลเอก พิศิษฐ์ เหมะบุตร ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 309. นายพีรพันธุ์ พาลุสุข

นายพีรพันธุ์ พาลุสุข สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ยโสธร) : รับหลักการ

ครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 310. นายพีระพงศ์

นายพีระพงษ์ ตนอมพงษ์พันธ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (กรุงเทพมหานคร) :
รับหลักการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : เสร็จแล้ว นายพูลศักดิ์ อยู่ประเสริฐ
นายพูลศักดิ์ อยู่ประเสริฐ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (อุดรธานี) : รับ
หลักการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 312. นายพูนสวัสดิ์
มูลศาสตร์วาท

นายพูนสวัสดิ์ มูลศาสตร์วาท สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สุรินทร์) : รับ
หลักการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 313. นายพูนสวัสดิ์
โทตระไวทยะ

นายพูนสวัสดิ์ โทตระไวทยะ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (อุบลราชธานี) :
รับหลักการ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 314. นางสาวพูนสุข
โลหะโชติ

นางสาวพูนสุข โลหะโชติ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (น่าน) : รับ
หลักการค่ะ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 315. นายเพรา นีวาตวงศ์
(นายเพรา นีวาตวงศ์ ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 316. นายไพจิตร ศรีวรวงาน
นายไพจิตร ศรีวรวงาน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นครพนม) : รับหลักการ
ครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 317. นายไพฑูรย์ แก้วทอง

(นายไพฑูรย์ แก้วทอง ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 318. นายไพโรจน์
 เควีรัตน์

นายไพโรจน์ เควีรัตน์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ศรีสะเกษ) : รับ
 หลักการครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 319. พลโท ไพโรจน์
 จันทรัฎฐ์

(พลโท ไพโรจน์ จันทรัฎฐ์ ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 320. นายไพโรจน์
 เฉลียวศักดิ์

นายไพโรจน์ เฉลียวศักดิ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ยะลา) : รับ
 หลักการครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 321. นายไพโรจน์ พุ่งทอง

นายไพโรจน์ พุ่งทอง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (อุทัยธานี) : รับ
 หลักการครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 322. นายไพโรจน์ นิงสานนท์

นายไพโรจน์ นิงสานนท์ สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 323. นายไพโรจน์ โสฬ

สุนทร

นายไพโรจน์ โสฬสุนทร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ลำปาง) : รับ

หลักการครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 324. นายภิญญา ชัย

ปลอด

นายภิญญา ช่วยปลอด สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สุราษฎร์ธานี) : รับ
หลักการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 325. นายภิญญา อังกินันท์

นายวิมุข ลี้กัณนัณฑ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (เพชรบุรี) : รับ
หลักการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 326. พลตรี ภูซงค์ นิลขำ
(พลตรี ภูซงค์ นิลขำ ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 327. พลตำรวจเอก เกา
สารสิน

(พลตำรวจเอก เกา สารสิน ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 328. นายมงคล กิมสูนจันทร์

นายมงคล กิมสูนจันทร์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (กรุงเทพมหานคร) :
รับหลักการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 329. นายมงคล จงสุทธนามณี

นายมงคล จงสุทธนามณี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (เชียงใหม่) : รับ
หลักการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 330. พลตรี มงคล

อัมพรพิสิฏฐ์
(พลตรี มงคล อัมพรพิสิฏฐ์ ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 331. นายมนตรี ด่านไพบูลย์

(นายมนตรี ด่านไพบูลย์ ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 332. นายมนตรี พงษ์พานิช

- นายมนตรี พงษ์พานิช สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (พระนครศรีอยุธยา) :
 รับหลักการครบ
- นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 333. พลตรี มนต์ อรัณศรี
 พลตรี มนต์ อรัณศรี สมาชิกวุฒิสภา : งดออกเสียงครบ
- นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 334. นายมหาหิงค์
 ไพรสิน
- นายมหาหิงค์ ไพรสิน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ศรีสะเกษ) : รับ
 หลักการครบ
- นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 335. นายมานะ แพรสกุล
 นายมานะ แพรสกุล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (เชียงใหม่) : รับ
 หลักการครบ
- นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 336. พลเอก มานะ
 รัตนโกเศศ
- พลเอก มานะ รัตนโกเศศ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นครพนม) : รับ
 หลักการครบ
- นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 337. นายมานะศักดิ์
 อินทรโกมาลย์สุต
- นายมานะศักดิ์ อินทรโกมาลย์สุต สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (กรุงเทพมหานคร) :
 รับหลักการครบ
- นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 338. นายมานะ
 เชาวรัตน์
- นายมานะ เชาวรัตน์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (มหาสารคาม) : รับ
 หลักการครบ

วิชัยกุล นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 339. นายมาโนชญ์

นายมาโนชญ์ วิชัยกุล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นครศรีธรรมราช)

รับหลักการครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 340. นายมรุต บุญนาค

นายมรุต บุญนาค สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (กรุงเทพมหานคร) : รับ

หลักการครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 341. นายมีชัย ฤชุพันธุ์
(นายมีชัย ฤชุพันธุ์ ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 342. นายมีชัย วีระไวทยะ
(นายมีชัย วีระไวทยะ ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 343. นายยงศักดิ์

คณาธนะวณิชย์

นายยงศักดิ์ คณาธนะวณิชย์ สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 344. นายยรรยง ร่วมพัฒนา

นายยรรยง ร่วมพัฒนา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สุรินทร์) : รับ

หลักการครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 345. นายยิ่งพันธ์ มนะสิการ

นายยิ่งพันธ์ มนะสิการ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (พิษณุโลก) : รับ

หลักการครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 346. นายยุکت์ ณ ถลาง

(นายยุکت์ ณ ถลาง ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 317. นายยุทธ อังกินันท์
 นายยุทธ อังกินันท์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (เพชรบุรี) : รับหลักการ
 ครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 348. พลโท ยุทธนา
 แยมพันธ์ุ

(พลโท ยุทธนา แยมพันธ์ุ ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 349. นางเย็นจิตต์
 รพีพัฒน์ ณ อุทยาน

นางเย็นจิตต์ รพีพัฒน์ ณ อุทยาน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (กรุงเทพมหานคร) :
 รับหลักการค่ะ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 350. นางเยาวลักษณ์
 แผงสภา

(นางเยาวลักษณ์ แผงสภา ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 351. นายเยี่ยมพล
 พลเยี่ยม

นายเยี่ยมพล พลเยี่ยม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ร้อยเอ็ด) : รับ
 หลักการครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 352. พลโท รวมศักดิ์
 ไชยโกมินทร์

พลโท รวมศักดิ์ ไชยโกมินทร์ สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 353. นายระวี กิ่งคำวงศ์

นายระวี กิ่งคำวงศ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (มุกดาหาร) : รับหลักการ
 ครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 354. นายระวี หิรัญโชติ
นายระวี หิรัญโชติ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ร้อยเอ็ด) : รับหลักการ
ครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 355. นายรักเกียรติ
สุขชนะ

นายรักเกียรติ สุขชนะ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (อุดรธานี) : รับ
หลักการครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 356. นายเวิร์ด สิริบุญกุล
นายเวิร์ด สิริบุญกุล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (กาญจนบุรี) : รับหลักการ
นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 357. พลอากาศเอก
เรวัตร วรียพงษ์

(พลอากาศเอก เรวัตร วรียพงษ์ ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 358. นายเรวุฒิ จินดาพล
นายเรวุฒิ จินดาพล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ภูเก็ต) : ผมในฐานะตัว
แทนจังหวัดภูเก็ต และถูกขอร้องเป็นมงคลนี้ รับหลักการครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 359. พลอากาศโท เริงชัย
สนิทพันธุ์

(พลอากาศโท เริงชัย สนิทพันธุ์ ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 360. นายเรืองวิทย์ ลีศักดิ์
นายเรืองวิทย์ ลีศักดิ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (กำแพงเพชร) : รับ
หลักการครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 361. คุณหญิงแรม พรหมโอบล
บุญยประสาธ

คุณหญิงแรม พรหมโอบล บุญประสพ สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการค่ะ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 362. พลตรี ฤทัย นิไลมล
(พลตรี ฤทัย นิไลมล ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 363. นางลลิตา ฤกษ์สำราญ

นางลลิตา ฤกษ์สำราญ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (กรุงเทพมหานคร) :

รับหลักการ ค่ะ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 364. ร้อยเอก ละเมียน

บุญยะมาน

ร้อยเอก ละเมียน บุญยะมาน สมาชิกวุฒิสภา : ไม่รับหลักการครับ

ไม่นะครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 365. พลเอก ลักษณ์

ศาลิคุปต์

(พลเอก ลักษณ์ ศาลิคุปต์ ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 366. นายลำพอง พิลาสมบัติ

นายลำพอง พิลาสมบัติ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นครราชสีมา) :

รับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 367. พลอากาศโท ลีชิต

สุวรรณทัต

(พลอากาศโท ลีชิต สุวรรณทัต ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 368. พลอากาศเอก

บรรณ อภิจารี

(พลอากาศเอก บรรณ อภิจารี ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 369. ร้อยตำรวจตรี วรรณ

ชื่นชื้อ

ร้อยตำรวจตรี วรณ ชันชื้อ (ประธานรัฐสภา) : ในฐานะประธานในที่ประชุมของกองออกเสียงเพื่อรักษาความเป็นกลางครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 370. นายวโรทัย ทัศนวิทย์

นายวโรทัย ทัศนวิทย์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (จันทบุรี) : ครับในฐานะที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร รับหลักการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 371. พลตำรวจเอก วสิษฐเดช กุญชร

(พลตำรวจเอก วสิษฐเดช กุญชร ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 372. นายวัชร ประภาพัฒน์

นายวัชร ประภาพัฒน์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (กรุงเทพมหานคร) :

รับหลักการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 373. พลโท วัฒนชัย

วุฒิสวี

(พลโท วัฒนชัย วุฒิสวี ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 374. พลตรี วัฒนา

สรรพพานิช

(พลตรี วัฒนา สรรพพานิช ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 375. นายวัฒนา อัศวเหม

นายวัฒนา อัศวเหม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สมุทรปราการ) : รับ

หลักการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 376. พลเอก วันชัย

จิตต์จันงค์

พลเอก วันชัย จิตต์จันงค์ สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครับ

- เรื่องตระกูล นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 377. พลเอก วันชัย
- (พลเอก วันชัย เรื่องตระกูล ไม่อยู่ในที่ประชุม)
- อัมพูนันทน์ นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 378. พลตรี วันชัย
- (พลตรี วันชัย อัมพูนันทน์ ไม่อยู่ในที่ประชุม)
- มะทา นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 379. นายวันมูหะมัดนอร์
- หลักการควีน นายวันมูหะมัดนอร์ มะทา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ยะลา) : รับ
- นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 380. นายวัลลภ สุวีย์ศิลป์
- นายวัลลภ สุวีย์ศิลป์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (น่าน) : รับหลักการ
- กฤษชวานุสสรณ์ นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 381. พลเอก วาท
- (พลเอก วาท กฤษชวานุสสรณ์ ไม่อยู่ในที่ประชุม)
- นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 382. นายวรินทร์ ลิ่มศักดิ์ากุล
- (นายวรินทร์ ลิ่มศักดิ์ากุล ไม่อยู่ในที่ประชุม)
- นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 383. นายวิจารณ์ ฤกษ์พิบูลย์
- (นายวิจารณ์ ฤกษ์พิบูลย์ ไม่อยู่ในที่ประชุม)
- นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 384. นายวิจิตร แจ่มใส
- นายวิจิตร แจ่มใส สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นครสวรรค์) : รับหลักการ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 385. นายวิจิตร ณ
ระนอง

(นายวิจิตร ณ ระนอง ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 386. นายวิจิตร ศรีสอ้าน
(นายวิจิตร ศรีสอ้าน ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 387. พลเอก วิจิตร

สุขมาก

พลเอก วิจิตร สุขมาก สมาชิกวุฒิสภา : งดออกเสียงครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 388. นายวิชัย เชิดชัย
(นายวิชัย เชิดชัย ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 389. พลเอก วิชัย

เพิ่มทรัพย์

(พลเอก วิชัย เพิ่มทรัพย์ ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 390. นายวิชัย เอี่ยมวงศ์

นายวิชัย เอี่ยมวงศ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (อุดรธานี) : รับหลักการ

ครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 391. นายวิชาญ ไพบูลย์สิริรัตน์

นายวิชาญ ไพบูลย์สิริรัตน์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (พะเยา) : รับ

หลักการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 392. พลโท วิชิต บุญยะวัฒน์

พลโท วิชิต บุญยะวัฒน์ สมาชิกวุฒิสภา : งดออกเสียงครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 393. พลเรือโท วิชิต

วรรณวิไชย

(พลเรือโท วิชิต วรรณวิไชย ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 394. พลเอก วิชิต

วิจิตสงคราม

Digital Copy
National Assembly Library

(พลเอก วิชิต วิจิตสงคราม ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 395. นายวิเชียร ขาวงำ

นายวิเชียร ขาวงำ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (อุดรธานี) : รับหลักการ

ครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 396. นายวิทยา แก้วภราดัย

นายวิทยา แก้วภราดัย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นครศรีธรรมราช) : รับ

หลักการครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 397. นายวิทยา ชันอาสา

นายวิทยา ชันอาสา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (อุบล ราชธานี) : รับ

หลักการครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 398. นายวิทยา เทียนทอง

นายวิทยา เทียนทอง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ปราจีนบุรี) : รับ

หลักการครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 399. นายวิฑูร หลั่งจี้

นายวิฑูร หลั่งจี้ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สกล) : รับหลักการครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 400. พันเอก วินัย

เจริญจันทร์

พันเอก วินัย เจริญจันทร์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ราชบุรี) : รับ

หลักการครบ

ไชยเพิ่ม

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 401. พลเรือโท วินัย

พลเรือโท วินัย ไชยเพิ่ม สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครบ

คาปลนนทน

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 402. พลเรือโท วิจิ

(พลเรือโท วิจิ คาปลนนทน ไม่อยู่ในที่ประชุม)

วงศวณนท

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 403. พลโท วมล

(พลโท วมล วงศวณนท ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 404. นายวีระ รยษฎ

นายวีระ รยษฎ สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 405. นายวีรช รัตนเศรษฐ

นายวีรช รัตนเศรษฐ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นครราชสีมา) : รับ

หลักการครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 406. นายวีโรจน์ ณ

บางช้าง

นายวีโรจน์ ณ บางช้าง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สมุทรสงคราม) : รับ

หลักการครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 407. พลโท วีโรจน์

แสงสนนท

(พลโท วีโรจน์ แสงสนนท ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 408. นายวีลาต จันทรพททกษ

นายวีลาต จันทรพททกษ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (กรุงเทพมหานคร) :

รับหลักการครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขที่การรัฐสภา) : 409. นายวิวัฒน์ ไชย ฅ
ภาพสินธุ์

นายวิวัฒน์ ไชย ฅ ภาพสินธุ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ภาพสินธุ์) : รับ
หลักการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขที่การรัฐสภา) : 410. นายวิศิษฐ์ โมฬีคานนท์
นายวิศิษฐ์ โมฬีคานนท์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (เพชรบูรณ์) : รับ
หลักการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขที่การรัฐสภา) : 411. พลโท วิศิษฐ์
ธาดาคุ้มวงศ์

(พลโท วิศิษฐ์ ธาดาคุ้มวงศ์ ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขที่การรัฐสภา) : 412. นายวิเศษ ใจใหญ่
นายวิเศษ ใจใหญ่ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ประจวบคีรีขันธ์) : รับ
หลักการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขที่การรัฐสภา) : 413. นายวิสันต์ เดชเสน
นายวิสันต์ เดชเสน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ยโสธร) : รับหลักการ
ครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขที่การรัฐสภา) : 414. นายวิสาร เตชะธีราวัฒน์
นายวิสาร เตชะธีราวัฒน์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (เชียงใหม่) : รับ
หลักการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขที่การรัฐสภา) : 415. นายวีระพงษ์
รามางกูร

(นายวีระพงษ์ รามางกูร ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 416. นายวีรพล มุคตามระ
นายวีรพล มุคตามระ สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 417. นายวีรวร สิทธิธรรม

นายวีรวร สิทธิธรรม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นครพนม) : รับ

หลักการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 418. พลอากาศเอก วีระ

กิจจาพร

(พลอากาศเอก วีระ กิจจาพร ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 419. นายวีระ ไชยะเดชะ

นายวีระ ไชยะเดชะ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ศรีสะเกษ) : รับ

หลักการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 420. นายวีระ ปิตรชาติ

(นายวีระ ปิตรชาติ ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 421. นายวีระกร คำประกอบ

นายวีระกร คำประกอบ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นครสวรรค์) : รับ

หลักการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 422. นายวุฒิชัย สงวนวงศ์ชัย

นายวุฒิชัย สงวนวงศ์ชัย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ชัยภูมิ) : รับ

หลักการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 423. นายวุฒิพงษ์

เหลืองอุคมชัย

นายวุฒิพงษ์ เหลืองอุคมชัย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (บุรีรัมย์) : รับ

หลักการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 424. นายศรีภูมิ สุขเนตร

(นายศรีภูมิ สุขเนตร ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 425. นางศรีสกุล

เคชะไพบูลย์

นางศรีสกุล เคชะไพบูลย์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นครราชสีมา) : รับ

หลักการกะ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 426. พลเอก ศักดิ์

บุญตระกูล

(พลเอก ศักดิ์ บุญตระกูล ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 427. พลโท ศัลย์ ศรีเพ็ญ

(พลโท ศัลย์ ศรีเพ็ญ ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 428. พลโท ศิริ ทิวะพันธุ์

(พลโท ศิริ ทิวะพันธุ์ ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 429. พลเรือเอก ศิริ

ศิริรังษี

พลเรือเอก ศิริ ศิริรังษี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (กรุงเทพมหานคร) :

รับหลักการครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 430. พลเรือโท ศิริ

เสวตרכת

(พลเรือโท ศิริ เสวตרכת ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 431. นายศิริชัย มูลกุล

(นายศิริชัย มูลกุล ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 432. พลโท ศิริชัย

ลักษณะยานาวัน

(พลโท ศิริชัย ลักษณะยานาวัน ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 433. นางศิริพันธ์ จูริมาศ

นางศิริพันธ์ จูริมาศ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ร้อยเอ็ด) : รับหลักการ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 434. นายศุภสิทธิ์ เฑชะदानนท์

นายศุภสิทธิ์ เฑชะदानนท์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ขอนแก่น) : รับ

หลักการครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 435. เรืออากาศโท ศุสี

มหาสันทนะ

(เรืออากาศโท ศุสี มหาสันทนะ ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 436. นายสกุล ศรีพรหม

นายสกุล ศรีพรหม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นครราชสีมา) : รับ

หลักการครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 437. นายสงบ ทิพย์มณี

นายสงบ ทิพย์มณี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สงขลา) : รับหลักการ

ครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 438. นายสง่า สรรพศรี

นายสง่า สรรพศรี สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 439. พลเรือโท สติศย์

จิตรสุข

(พลเรือโท สติศย์ จิตรสุข ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 440. พลโท สหกัน
ภิรมย์รัตน์

พลโท สหกัน ภิรมย์รัตน์ สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 441. พลเรือเอก สนธิ
บุญยะชัย

(พลเรือเอก สนธิ บุญยะชัย ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 442. นายสนม เป็ยรันนัท

นายสนม เป็ยรันนัท สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นนทบุรี) : รับ
หลักการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 443. นายสนอง รอดโพธิ์ทอง

นายสนอง รอดโพธิ์ทอง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นครสวรรค์) : รับ
หลักการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 444. พลตรี สนั่น ขจรประศาสน์

พลตรี สนั่น ขจรประศาสน์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (จันทบุรี) : รับ
หลักการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 445. นายสนั่น พยัคฆกุล

นายสนั่น พยัคฆกุล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นครราชสีมา) : รับ
หลักการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 446. พลเอก สนั่น
เศวตเศรณี

พลเอก สนั่น เศวตเศรณี สมาชิกวุฒิสภา : งดออกเสียงครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 447. นายสนิท กุลเจริญ

นายสนิท กุลเจริญ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สมุทรปราการ) : รับ
หลักการครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 448. นายสนิท จันทวงศ์

นายสนิท จันทวงศ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (อุบลราชธานี) : รับ
หลักการครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 449. พลโท สพรั่ง

นุกสดีชัย

พลโท สพรั่ง นุกสดีชัย สมาชิกวุฒิสภา : งดออกเสียงครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 450. พลเอก สมควร

สุวรรณ

(พลเอก สมควร สุวรรณ ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 451. พลตรี สมเจตน์

ทรัพย์สมบูรณ์

(พลตรี สมเจตน์ ทรัพย์สมบูรณ์ ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 452. นายสมชาย สาคิษฐ์

นายสมชาย สาคิษฐ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สมุทรปราการ) : รับ

หลักการครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 453. นายสมนเล่าะ

ไปชะรี

นายสมนเล่าะ ไปชะรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สงขลา) : รับ

หลักการครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 454. ร้อยตรี สมบัติ

พานิชชีวะ

ร้อยตรี สมบัติ พานิชชีวะ สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 455. นายสมบัติ ศรีสุรินทร์

นายสมบัติ ศรีสุรินทร์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สุรินทร์) : รับหลักการ

ครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 456. พลอากาศโท สมบุญ

ระหงษ์

(พลอากาศโท สมบุญ ระหงษ์ ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 457. พลเรือโท สมบูรณ์

เนียมลอย

(พลเรือโท สมบูรณ์ นียมลอย ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 458. นายสมบูรณ์

วันไชยธนวงศ์

นายสมบูรณ์ วันไชยธนวงศ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (เชียงใหม่) : รับ

หลักการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 459. นายสมบูรณ์ สิทธิมนต์

นายสมบูรณ์ สิทธิมนต์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (กระบี่) : รับหลักการ

ครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 460. นายสมพงษ์ ศรีสุชัย

นายสมพงษ์ ศรีสุชัย สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 461. นายสมพงษ์ อมรวิวัฒน์

นายสมพงษ์ อมรวิวัฒน์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (เชียงใหม่) : รับ

หลักการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 462. พันโท สมพนธ์

บุญยคุปต์

(พันโท สมพนธ์ บุญยุคปต์ ไม่อยู่ในที่ประชุม)
นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 463. พลโท สมพร
เต็มทองไชย

Digital Object
National Assembly Library

(พลโท สมพร เต็มทองไชย ไม่อยู่ในที่ประชุม)
นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 464. นายสมพร ศรีวงษ์
นายสมพร ศรีวงษ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ขอนแก่น) : รับหลักการ
ครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 465. นายสมพร อัครเทม
นายสมพร อัครเทม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สมุทรปราการ) : รับ
หลักการครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 466. นายสมภพ สุสังกริกัญญา
นายสมภพ สุสังกริกัญญา สมาชิกวุฒิสภา : งดออกเสียงครบ
นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 467. นายสมภพ ไทตระกิตย์
(นายสมภพ ไทตระกิตย์ ไม่อยู่ในที่ประชุม)
นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 468. พลเรือเอก สมโภช

ชมะสุนทร

(พลเรือเอก สมโภช ชมะสุนทร ไม่อยู่ในที่ประชุม)
นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 469. นายสมมาศ เองสวัสดิ์
นายสมมาศ เองสวัสดิ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (มหาสารคาม) : รับ
หลักการครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 470. นายสมศักดิ์ คุณเงิน
นายสมศักดิ์ คุณเงิน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ขอนแก่น) : รับ
หลักการครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 471. นายสมศักดิ์
 ชาญด้วยกิจ

นายสมศักดิ์ ชาญด้วยกิจ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ระยอง) : รับ
 หลักการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 472. นายสมศักดิ์ เทพสุทิน
 นายสมศักดิ์ เทพสุทิน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สุโขทัย) : รับหลักการ
 ครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 473. นายสมศักดิ์
 ปรีศนันนัทกุล

นายสมศักดิ์ ปรีศนันนัทกุล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (อ่างทอง) : รับ
 หลักการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 474. พลเอก สมศักดิ์
 บัญจมานนท์

พลเอก สมศักดิ์ บัญจมานนท์ สมาชิกวุฒิสภา : งดออกเสียงครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 475. นายสมศักดิ์ วรคามิน
 (นายสมศักดิ์ วรคามิน ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 476. นายสมิตรี สุนทรเวช
 นายสมิตรี สุนทรเวช สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (กรุงเทพมหานคร) : รับ
 หลักการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 477. นายสมาน ใจปราวดี
 นายสมาน ใจปราวดี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (กรุงเทพมหานคร) : รับ
 หลักการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 478. นายสมาน ชมภูเทพ

นายสมาน ชมภูเทพ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ลำพูน) : รับหลักการ
ครั้น

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 479. นายสมาน ภูมยะกาญจนะ
นายสมาน ภูมยะกาญจนะ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ปราจีนบุรี) : รับ
หลักการครั้น

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 480. นายสมุท มงคลกิติ
นายสมุท มงคลกิติ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (กรุงเทพมหานคร) : รับ
หลักการครั้น

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 481. นายสยาม รามสูต
นายสยาม รามสูต สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (เชียงใหม่) : รับหลักการ
ครั้น

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 482. พลอากาศเอก
จรรยาเสริญ วานิชย์
(พลอากาศเอก จรรยาเสริญ วานิชย์ ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 483. นายสรวรรณ กลิ่นประทุม
นายสรวรรณ กลิ่นประทุม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ราชบุรี) : รับ
หลักการครั้น

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 484. นายสวัสดิ์ คำประกอบ
นายสวัสดิ์ คำประกอบ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นครสวรรค์) : รับ
หลักการครั้น

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 485. นายสวัสดิ์ โชติพานิช
นายสวัสดิ์ โชติพานิช สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครั้น

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 486. นายสวัสดิ์ สืบสายพรหม
 นายสวัสดิ์ สืบสายพรหม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ศรีสะเกษ) : รับ
 หลักการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 487. พลตำรวจโท สวัสดิ์
 อมรวิวัฒน์

(พลตำรวจโท สวัสดิ์ อมรวิวัฒน์ ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 488. นายสอาด ปิยวรรณ
 นายสอาด ปิยวรรณ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ลำปาง) : รับหลักการ
 ครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 489. นายสังข์ทอง
 ศรีบเรศ

นายสังข์ทอง ศรีบเรศ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (กาฬสินธุ์) : รับ
 หลักการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 490. นายสังข์วัลย์
 วงศ์วรรณ

นายสังข์วัลย์ วงศ์วรรณ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ลำพูน) : รับหลักการ
 ครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 491. นายสัญญา สติระมุก
 นายสัญญา สติระมุก สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (กรุงเทพมหานคร) : รับ
 หลักการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 492. นายสันติ ชัยวิรัตน์
 นายสันติ ชัยวิรัตน์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ชัยภูมิ) : รับหลักการ
 ครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 493. นายสัมพันธ์ ทองสมัคร
 นายสัมพันธ์ ทองสมัคร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นคทว.พรรคประชาธิปัตย์) :

รับหลักการครบ

Digital Object
 National Assembly Library

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 494. นายสากล สกลไทย

นายสากล สกลไทย สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 495. พลโท สาทร

สุวรรณภา

(พลโท สาทร สุวรรณภา ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 496. นายसानนท์ สายสว่าง

นายสานนท์ สายสว่าง สมาชิกวุฒิสภา : งดออกเสียงครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 497. นายสานันท์ สุพรรณชนะบุรี

นายสานันท์ สุพรรณชนะบุรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (พท.ลง) : รับ

หลักการครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 498. พลเอก สายหยุด

เกิดผล

(พลเอก สายหยุด เกิดผล ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 499. นายสำเภา ประจวบเหมาะ

นายสำเภา ประจวบเหมาะ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ประจวบคีรีขันธ์) :

รับหลักการครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 500. นายสำราญ ถาวรยุคม์

(นายสำราญ ถาวรยุคม์ ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 501. พลเอก สิทธิ

จิโรจน์

(พลเอก สิทธิ จิรโรจน์ ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 502. พลอากาศเอก สิทธิ
 เศวตศิลา

(พลอากาศเอก สิทธิ เศวตศิลา ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 503. นายสิทธิรัตน์
 รัตนวิจารณ์

นายสิทธิรัตน์ รัตนวิจารณ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สกลนคร) : รับ
 หลักการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 504. นายสิน กุมภะ

นายสิน กุมภะ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ระยอง) : รับหลักการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 505. นายสีหนาท ภาษา

นายสีหนาท ภาษา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ชัยภูมิ) : รับหลักการ
 ครับผม

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 506. พันตรี สี่พนม

วิชิตวรสาร

พันตรี สี่พนม วิชิตวรสาร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สกลนคร) : รับ
 หลักการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 507. นายสุขวิช รังสิตพล
 (นายสุขวิช รังสิตพล ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 508. นายสุชุม เลาว์ณย์ศิริ

นายสุชุม เลาว์ณย์ศิริ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นครราชสีมา) : รับ
 หลักการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 509.พลเอก สุจินดา

คราประยุร

(พลเอก สุจินดา คราประยูร ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 510.นายสุชน ชามพูนท

นายสุชน ชามพูนท สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (พิษณุโลก) : รับหลักการ

ครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 511.นายสุชาติ ตันเจริญ

นายสุชาติ ตันเจริญ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉะเชิงเทรา) : รับ

หลักการครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 512.นายสุชาติ ทอวัฒนกุล

(นายสุชาติ ทอวัฒนกุล ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 513.พลตรี สุตสาย

หัสติน

(พลตรี สุตสาย หัสติน ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 514.นายสุทัศน์ เงินหมื่น

(นายสุทัศน์ เงินหมื่น ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายอุคร ทองน้อย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ยโสธร) : ท่านประธานที่

เคารพ พรรคประชาธิปไตยขอให้ผมกราบเรียนแทนรัฐมนตรีสุทัศน์ เงินหมื่น เดินทางไป
ประชุมเกี่ยวกับโรคเอดส์ (AIDS) ที่ประเทศอเมริการับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 515.พลตำรวจโท สุทัศน์

สุขุมวาท

(พลตำรวจโท สุทัศน์ สุขุมวาท ไม่อยู่ในที่ประชุม)

- นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 516. นายสุเทพ เทือกสุบรรณ
 นายสุเทพ เทือกสุบรรณ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สุราษฎร์ธานี) : รับ
 หลักการครับ
- นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 517. นายสุเทพ วงศ์กำแหง
 นายสุเทพ วงศ์กำแหง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (กรุงเทพมหานคร) :
 รับหลักการครับ
- นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 518. นายสุธรรม
 แสงประทุม
- นายสุธรรม แสงประทุม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นครศรีธรรมราช) :
 รับหลักการครับ
- นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 519. นายสุธี ภูวนันท์
 นายสุธี ภูวนันท์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สุรินทร์) : รับหลักการครับ
- นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 520. นายสุธี สิงห์เสนาห์
 (นายสุธี สิงห์เสนาห์ ไม่อยู่ในที่ประชุม)
- นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 521. นายสุธี อากาศฤกษ์
 นายสุธี อากาศฤกษ์ สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครับ
- นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 522. พลเรือเอก สุนทร
 กระเทศ
- (พลเรือเอก สุนทร กระเทศ ไม่อยู่ในที่ประชุม)
- นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 523. พลเอก สุนทร
 คงสมพงษ์
- (พลเอก สุนทร คงสมพงษ์ ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 524. นายสุนทร เรืองเล็ก
(นายสุนทร เรืองเล็ก ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 525. นายสุนทร ลีชิตวน

นายสุนทร ลีชิตวน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ขอนแก่น) : รับหลักการ

ครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 526. นายสุนทร วิลาวลัย

นายสุนทร วิลาวลัย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ปราจีนบุรี) : รับหลักการ

ครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 527. นายสุนทร เสถียรไทย

นายสุนทร เสถียรไทย สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 528. นายสุบิน ปิ่นขยัน

นายสุบิน ปิ่นขยัน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (เชียงใหม่) : รับหลักการ

ครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 529. เรือตรี สุพจน์

ตั้งตระกูล

เรือตรี สุพจน์ ตั้งตระกูล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (เพชรบูรณ์) : รับ

หลักการครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 530. คุณหญิงสุพัตรา

มาคคิตต์

คุณหญิงสุพัตรา มาคคิตต์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นครศรีธรรมราช) :

รับหลักการค่ะ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 531. พลเรือเอก สุภา

คชเสนี

(พลเรือเอก สุภา คชเสนี ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 532.นางสุนัน สมสาร

(นางสุนัน สมสาร ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 533.นายสมิทร สุนทรเวช

นายสมิทร สุนทรเวช สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (กรุงเทพมหานคร) : รับ

หลักการครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 534.นายสุเมธ พรหมพันธ์

นายสุเมธ พรหมพันธ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (หนองคาย) : รับ

หลักการครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 535.นายสุรชาติ ชำนาญศิลป์

นายสุรชาติ ชำนาญศิลป์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (อุดรธานี) : รับ

หลักการครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 536.พลตรี สุรเชษฐ

เดชเคี้ยววงศ์

พลตรี สุรเชษฐ เดชเคี้ยววงศ์ สมาชิกวุฒิสภา : งดออกเสียงครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 537.พลเรือเอก สุรทิน

จันทวงค์ดี

พลเรือเอก สุรทิน จันทวงค์ดี สมาชิกวุฒิสภา : งดออกเสียงครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 538.พลเอก สุรพล

บรรณกิจโหมน

(พลเอก สุรพล บรรณกิจโหมน ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 539.พลตรี สุรพล

สุวรรณภา

พลตรี สุรพล สุวรรณภา สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการวุฒิสภา) : 540. นายสุรพันธ์ ชินวัตร

นายสุรพันธ์ ชินวัตร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (เชียงใหม่) : รับ

หลักการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการวุฒิสภา) : 541. นายสุรศักดิ์ บัวขาว

นายสุรศักดิ์ บัวขาว สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (อุบลราชธานี) : รับ

หลักการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการวุฒิสภา) : 542. นายสุรินทร์ พิศสุวรรณ

นายสุรินทร์ พิศสุวรรณ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นครศรีธรรมราช) :

รับหลักการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการวุฒิสภา) : 543. นายสุวัจน์ ลิปตพัลลภ

นายสุวัจน์ ลิปตพัลลภ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นครราชสีมา) : รับ

หลักการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการวุฒิสภา) : 544. นายสุวัฒน์ นิงสานนท์

นายสุวัฒน์ นิงสานนท์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (กรุงเทพมหานคร) :

รับหลักการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการวุฒิสภา) : 545. นายสุวัฒน์ บรรณศิริกุล

นายสุวัฒน์ บรรณศิริกุล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (กรุงเทพมหานคร) :

รับหลักการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการวุฒิสภา) : 546. พลอากาศเอก สุวิช

จันทประดิษฐ์

(พลอากาศเอก สุวิช จันทประดิษฐ์ ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 547. นายสุวิชัย เจียมเจริญอุดมดี
 นายสุวิชัย เจียมเจริญอุดมดี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สกลนคร) : รับ

หลักการครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 548. นายสุวิทย์ คุณกิตติ
 นายสุวิทย์ คุณกิตติ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ขอนแก่น) : รับหลักการ

ครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 549. นายสุวิทย์ สุทธานุกุล
 (นายสุวิทย์ สุทธานุกุล ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 550. นายเสกสรร แสนภูมิ
 นายเสกสรร แสนภูมิ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สุรินทร์) : กระผม

เสกสรร รับหลักการครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 551. นายเสนอ พึ่งเจียม

นายเสนอ พึ่งเจียม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (กำแพงเพชร) : รับ

หลักการครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 552. นายเสนาะ เทียนทอง

นายเสนาะ เทียนทอง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ปราจีนบุรี) : รับ

หลักการครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 553. นายเสนาะ พึ่งเจียม

นายเสนาะ พึ่งเจียม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (กำแพงเพชร) : รับ

หลักการครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 554. นายเสนาะ อุณากุล

(นายเสนาะ อุณากุล ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 555. นายเสนีย์ มະຕາທະဂຸລ
(นายเสนีย์ มະຕາທະဂຸລ ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 556. พลตำรวจเอก เสน่ห์

สีหิพันธ์

(พลตำรวจเอก เสน่ห์ สีหิพันธ์ ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 557. นายเสน่ห์ ไสวันทร์

นายเสน่ห์ ไสวันทร์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สกลนคร) : รับหลักการ

ฉบับพิมพ์

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 558. ว่าที่ วัลยศิริ เสมอใจ

พุ่มพวง

(ว่าที่ วัลยศิริ เสมอใจ พุ่มพวง ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 559. พลตำรวจเอก เสริม

จาวรัตน์

(พลตำรวจเอก เสริม จาวรัตน์ ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 560. พลโท เสริม ไชยมุตร

พลโท เสริม ไชยมุตร สมาชิกวุฒิสภา : งดออกเสียงครั้ง

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 561. นายเสริมศักดิ์ กาญญ

นายเสริมศักดิ์ กาญญ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ระยอง) : รับหลักการ

ฉบับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 562. พลเรือเอก เสวก

ดาตทอง

(พลเรือเอก เสวก ดาตทอง ไม่อยู่ในที่ประชุม)

Digital Object
National Assembly Library

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 563. พลโท แสวง
จามรจันทร์

(พลโท แสวง จามรจันทร์ ไม่อยู่ในที่ประชุม) Digital Object
National Assembly Library

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 564. พลตำรวจเอก แสวง
ธีระสวัสดิ์

พลตำรวจเอก แสวง ธีระสวัสดิ์ สมาชิกวุฒิสภา : งดออกเสียงครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 565. นายโสภณ เพชรสว่าง

นายโสภณ เพชรสว่าง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (บุรีรัมย์) : รับหลักการ
ครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 566. นายโสรัจ สุจริตกุล

นายโสรัจ สุจริตกุล สมาชิกวุฒิสภา : งดออกเสียงครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 567. นายไสว พัฒโน

นายไสว พัฒโน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สงขลา) : รับหลักการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 568. พลเอก ทาญ

สินานนท์

พลเอก ทาญ สินานนท์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นครศรีธรรมราช) :

รับหลักการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 569. นายใหม่ ศิรินวกุล

นายใหม่ ศิรินวกุล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (กาฬสินธุ์) : รับหลักการ

ครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 570. พลเอก อองอาจ

ศุภมาศย์

พลเอก อองอาจ คุณมณี สมัชชาผู้แทนสภา : งดออกเสียงด้วย

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 571. นายอดิศร เพ็ชรวงษ์

นายอดิศร เพ็ชรวงษ์ สมัชชาผู้แทนราษฎร (ขอนแก่น) : รับหลักการ

ครับผม

Digital Object
National Assembly Library

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 572. นายอดิศรศักดิ์ โภคกุลกานนท์

นายอดิศรศักดิ์ โภคกุลกานนท์ สมัชชาผู้แทนราษฎร (อุบลราชธานี) :

รับหลักการ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 573. พลเอกเอก

กานนท์ กลิ่นทะ

(พลเอกเอก กานนท์ กลิ่นทะ ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 574. จำสับตรี กานนท์

วีรวงศ์

จำสับตรี กานนท์ เวียงมูล สมัชชาผู้แทนราษฎร (สงขลา) : รับ

หลักการครับผม

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 575. จำสับเอก กานนท์

สุขสันต์

จำสับเอก กานนท์ สุขสันต์ สมัชชาผู้แทนราษฎร (ชัยนาท) : รับ

หลักการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 576. นายอนันต์ คานันตกุล

นายอนันต์ คานันตกุล สมัชชาผู้แทนสภา : รับหลักการครับผม

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 577. นายอนุรักษ์ จูริมาศ

นายอนุรักษ์ จูริมาศ สมัชชาผู้แทนราษฎร (ร้อยเอ็ด) : รับหลักการ

ครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 578. นายอนุวรรณ
วัฒนพงษ์ศิริ

นายอนุวรรณ วัฒนพงษ์ศิริ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (บุรีรัมย์) : รับ
หลักการครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 579. นายอภิชาติ ทาล้ำเจียก
นายอภิชาติ ทาล้ำเจียก สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (กาฬสินธุ์) : รับ
หลักการครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 580. พลเอก อภิเทพ
อินทพรพิทักษ์

พลเอก อภิเทพ อินทพรพิทักษ์ สมาชิกวุฒิสภา : งดออกเสียงครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 581. นายอมร จันทรมบูรณ์
(นายอมร จันทรมบูรณ์ ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 582. นายอมร นนทสุค

นายอมร นนทสุค สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 583. นายอภิลาศ ไสงานานนท์
(นายอภิลาศ ไสงานานนท์ ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 584. พลตรี อรพันธ์

วัฒนวิบูลย์

พลตรี อรพันธ์ วัฒนวิบูลย์ สมาชิกวุฒิสภา : งดออกเสียงครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 585. พลเอก อรรคพล

สมญา

พลเอก อรรคพล สมญา สมาชิกวุฒิสภา : งดออกเสียงครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 586. นายอรุณ พลโท

เวชชาชีวะ

นายอรุณ พลโท เวชชาชีวะ สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 587. พลโท อรุณ ปรวีดิธรรม
(พลโท อรุณ ปรวีดิธรรม ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 588. นายอรุณ ภาณุพงศ์
(นายอรุณ ภาณุพงศ์ ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 589. พลเอก อธิกา แฉ้วพาลชน
(พลเอก อธิกา แฉ้วพาลชน ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 590. นายอัมพล จันทระเจริญ

นายอัมพล จันทระเจริญ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ทสว.คตม) : เพื่อ
อำนาจของประชาชน คือ พล. รันท์หลักการครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 591. นายอคม มกรานนท์

นายอคม มกรานนท์ สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 592. พลเรือโท อาคม

ศรีคชา

(พลเรือโท อาคม ศรีคชา ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 593. นายอาคม เองฉ้วน

นายอาคม เองฉ้วน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (กระษั) : รับหลักการ

ครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 594. นายอาจอง ชุมสาย

ณ อยุธยา

นายอาจอง ชุมสาย ณ อยุธยา สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 595. นายคำณัติ อภาภิรม

(นายอาณัติ อภาภิรม ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 596. พลเอก อาทิตย์

กำลังเอก

พลเอก อาทิตย์ กำลังเอก สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (เลย) : รับ

หลักการครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 597. นายอาทิตย์ วิสัยวงศ์

นายอาทิตย์ วิสัยวงศ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (เชียงใหม่) : รับหลักการ

ครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 598. นายอาทิตย์ ภูไรรัตน์

นายอาทิตย์ ภูไรรัตน์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉะเชิงเทรา) : รับ

หลักการครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 599. นายอารมย์ ศิริสุวรรณ

นายอารมย์ ศิริสุวรรณ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (อุดรธานี) : รับ

หลักการครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 600. นายอารีเพ็ญ

อุตรสินธุ์

นายอารีเพ็ญ อุตรสินธุ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นราธิวาส) : รับ

หลักการครบ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 601. พลตรี อาริยะ

อุโหมกิจ

(พลตรี อาริยะ อุโหมกิจ ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 602. นายสาธา เมฆสวรรค์
(นายสาธา เมฆสวรรค์ ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 603. นายอำนาจ รัตติเส
นายอำนาจ รัตติเส สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (มหาสารคาม) : รับ

หลักก เวชรม

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 604. นายอำนาจ ยศสุข

นายอำนาจ ยศสุข สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (เชียงใหม่) : รับหลักการ

ควา

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 605. นายอำนาจ สุวรรณศิริ
นายอำนาจ สุวรรณศิริ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สงขลา) : รับหลักการ

ควา

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 606. พลเรือเอก อำนาจ

เทียมสุโร

(พลเรือเอก อำนาจ เทียมสุโร ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 607. พลโท อิศระพงศ์

หนูนกัณฑ์

(พลโท อิศระพงศ์ หนูนกัณฑ์ ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 608. นายอุดมศักดิ์ ทั้งทอง
นายอุดมศักดิ์ ทั้งทอง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ประจวบคีรีขันธ์) : รับ

หลักการควา

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขานุการรัฐสภา) : 609. นายอุดมศักดิ์ อุชชิน
(นายอุดมศักดิ์ อุชชิน ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 610. นายอุบลศักดิ์ บัวหลวงงาม

นายอุบลศักดิ์ บัวหลวงงาม สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 611. นายอุดมศิลป์ ศรีแสงนาม

นายอุดมศิลป์ ศรีแสงนาม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (กรุงเทพมหานคร) :

รับหลักการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 612. นายอุตร ดันดีสุนทร

นายอุตร ดันดีสุนทร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ตาก) : รับหลักการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 613. นายอุตร ทองน้อย

นายอุตร ทองน้อย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ยโสธร) : รับหลักการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 614. นายอุทัย พิมพ์ใจชน

นายอุทัย พิมพ์ใจชน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ชลบุรี) : รับหลักการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 615. นายอุทัย ศรีสงค์

นายอุทัย ศรีสงค์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สุรินทร์) : รับหลักการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 616. นายอุส่าห์ สระมาลา

นายอุส่าห์ สระมาลา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (กรุงเทพมหานคร) : รับ

หลักการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 617. นายเอกพร รักความสุข

นายเอกพร รักความสุข สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สกลนคร) : รับ

หลักการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 618. นายเอกพจน์ วานิช

(นายเอกพจน์ วานิช ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 619. นายเอนก ทับสุวรรณ

นายเอนก ทับสุวรรณ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สมุทรสาคร) : รับ
 หลักการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 620. พลโท เคนก บุญดี

พลโท เอนก บุญดี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ลพบุรี) : รับหลักการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 621. นายเยี่ยม ทองใจสด

นายเยี่ยม ทองใจสด สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (เพชรบูรณ์) : รับหลักการ

ครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 522. นายโอกาส รongเงิน

นายโอกาส รongเงิน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (พิจิตร) : รับหลักการครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 623. นายไอลด์ โกศิน

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : 623. นายไอลด์ โกศิน

(นายไอลด์ โกศิน ไม่อยู่ในที่ประชุม)

ประธานรัฐสภา : เชิญครับ

นายชาญชัย ปทุมารักษ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นครปฐม) : ท่าน

ประธานรัฐสภาที่เคารพ กระผม ชาญชัย ปทุมารักษ์ ส.ส. นครปฐม พรรคชาติไทย ขอใช้

สิทธิ์ครับหมายเลข 40 ครับ เมื่อตอนขานชื่ออยู่โรงพยาบาลมาไม่ทันครับ ผมรับหลักการ

ครับ

ประธานรัฐสภา : เชิญครับ คุณกิตติ

นายกิตติ ดำเนินชาวนิชย์ สมาชิกวุฒิสภา : ท่านประธานครับ ผม กิตติ

ดำเนินชาวนิชย์ ขอใช้สิทธิ์ด้วยครับ ผมขอรับหลักการครับ

นายประภัตร โพธสุธน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สุพรรณบุรี) : ท่าน

ประธานครับ กระผม นายประภัตร โพธสุธน ส.ส. สุพรรณบุรี พรรคชาติไทย รับหลักการ

ครับ

คุณหญิงนงเยาว์ ชัยเสรี สมาชิกวุฒิสภา : ดิฉัน นงเยาว์ ชัยเสรี ขอใช้สิทธิ์นะคะว่า รับหลักการค่ะ

ประธานรัฐสภา : เชิญครับ

นายวุฒิ จินดาพล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (วุฒิสภา) : กวาวเรียนท่านประธานที่เคารพ ผม วุฒิ จินดาพล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดภูเก็ต พรรคชาติไทย ท่านประธานครับ ระหว่างที่ยังนับคะแนนอยู่นี้ผมขอกราบเรียนหาชื่อท่านประธานเล็กน้อยว่าผมทราบจากนายแพทย์บางท่านว่าเขาเป็นห่วงสมาชิกวุฒิสภาแห่งนี้ โดยเฉพาะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เพราะว่าการประชุมสภาแต่ละครั้งมันเราได้มีกันเป็นวัน ท่านประธานที่เคารพ แก้อีตัวนี้ไม่เหมือนแก้อีของท่านประธานนะครับ ผมอยากจะให้ท่านประธานที่เคารพ กุณาส่งเจ้าหน้าที่มาพิสูจน์ดูว่าการนั่งแก้อีนี้บางครั้งมันทำให้ปวดโยหมด ซึ่งเรื่องนี้เป็นเรื่องสำคัญครับท่านประธาน ผมอยากจะฝากท่านประธานไว้ด้วย ขอขอบคุณครับ

(คณะกรรมการได้ตรวจนับคะแนนแล้วนำส่งให้ประธานรัฐสภา)

ประธานรัฐสภา : ท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติครับ บัดนี้คณะกรรมการตรวจนับคะแนนได้ตรวจนับคะแนนเสร็จเรียบร้อยแล้วครับ และได้เสนอผลการลงคะแนนดังต่อไปนี้ครับ มีสมาชิกที่รับหลักการ 392 เสียง มีสมาชิกที่ไม่รับหลักการ 1 เสียง มีสมาชิกที่งดออกเสียง 42 เสียงมีสมาชิกที่ไม่อยู่ในที่ประชุม 187 ท่าน เพราะฉะนั้นเป็นอันว่าที่ประชุมได้ลงมติด้วยเสียงเห็นชอบไม่ต่ำกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนทั้งสองสภารับหลักการร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมทั้ง 2 ฉบับ ท่านสมาชิกครับเนื่องจากการลงมติรับหลักการนี้เป็นการลงมติรับหลักการร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมทั้ง 2 ฉบับเพราะฉะนั้นกระผมจำเป็นที่จะต้องขอให้ท่านสมาชิกพิจารณาผลมติว่าจะให้ถือร่างฉบับใดเป็นร่างที่ใช้เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาว่าระที่ 2

นายชาวลัด สุขสวัสดิ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (วุฒิสภา) : ท่านประธาน

รัฐสภาที่เคารพ กระผม นายชาวลิต .สุขสวัสดิ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จากจังหวัดอุตรดิตถ์
พรรคชาติไทย สมาชิก รัฐสภาผมขอเสนอให้ร่างของพรรคผู้ร่วมรัฐบาล เป็นหลักในการ
พิจารณาและขอแปรญัตติ 7 วันตามข้อบังคับครับ ขอผู้รับรองด้วยครับ

(มีสมาชิกยกมือขึ้นรับรอง)

ประธานรัฐสภา : เชิญครับ ทางโน้นครับ

นายวีระกร คำประกอบ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นครสวรรค์) : ท่าน
ประธานที่เคารพเพื่อสมาชิกผู้ทรงเกียรติ ผม วีระกร คำประกอบ สมาชิกพรรคเอกภาพ
จังหวัดนครสวรรค์ ครับท่านประธานที่เคารพ ผมใคร่ขออภิปรายประกอบเหตุผลเล็กน้อย
นะครับว่าทำไมผมจะเสนอญัตติขอใช้ร่างของนายณรงค์ วงศ์วรรณ และคณะ เป็นหลัก

ประธานรัฐสภา : ผมขอโทษครับ เสนอเสียก่อน แล้วอภิปรายดีกว่าครับ

นายวีระกร คำประกอบ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นครสวรรค์) : คือ
อยากจะกราบเรียนว่าในหลักการของทางรัฐบาลนั้นไม่มีสิ่งขัดกบพร่องอยู่ในขั้นตอนหนึ่งนะครับว่า
ขอแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 75 และมาตรา 144 ของร่างรัฐธรรมนูญ

ประธานรัฐสภา : ขอความกรุณาเสนอก่อนครับ ขอความกรุณาเสนอว่าจะ
ใช้ร่างฉบับใดเป็นหลักในการพิจารณา แล้วก็อภิปรายเพิ่มเติมครับ

นายวีระกร คำประกอบ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นครสวรรค์) : ขอเสนอ
ร่างของนายณรงค์ วงศ์วรรณ และคณะเป็นหลัก แล้วก็ขอผู้รับรองด้วยครับ

ประธานรัฐสภา : ขอผู้รับรองครับ

(มีสมาชิกยกมือขึ้นรับรอง)

นายวีระกร คำประกอบ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นครสวรรค์) : แล้วก็
ขออนุญาตอภิปรายนะครับ

ประธานรัฐสภา : เชิญครับ

นายวีระกร คำประกอบ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นครสวรรค์) ๖ คือ
 ในหลักการของร่างของรัฐบาลนั้น เขียนว่า แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 75 และมาตรา 144 ของ
 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยเพื่อกำหนดให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นประธานรัฐสภา
 และให้นำข้อบังคับของสภาผู้แทนราษฎรมาใช้ในการประชุมร่วมกันของรัฐสภา จะเห็นได้ว่า
 ในหลักการนี้ไม่ได้เขียนไปเลยนะครับว่าจะให้ประธานวุฒิสภาเป็นรองประธานรัฐสภา เพราะ
 ฉะนั้นหากไม่ระบุในหลักการเช่นนี้แต่ระบุเพียงว่าให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นประธานรัฐสภา
 แล้วก็ยังขาดความสมบูรณ์อยู่ ซึ่งผมอยากจะเรียนว่าในหลักการของคุณณรงค์ วงศ์วรรณ
 และคณะนั้น เขียนว่า แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 75 และมาตรา 144 ของรัฐธรรมนูญแห่ง
 ราชอาณาจักรไทย โดยที่เรายังไม่ได้ระบุไปว่าประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นประธานรัฐสภา
 แล้วก็ไม่ได้ขาดใจความที่สำคัญไปว่า ให้ประธานวุฒิสภาเป็นรองประธานรัฐสภาเพราะฉะนั้น
 ด้วยเหตุผลดังกล่าวนี้ผมใคร่ขอความกรุณาว่า อันนี้คงจะไม่ใช้เป็นเรื่องของฝ่ายค้านหรือ
 ฝ่ายรัฐบาลนะครับ ทุกคนมีความเห็นตรงกันมีความเห็นร่วมกันว่าเราควรจะให้ใครเป็นประธานนี้
 เพียงแต่ว่าในหลักการของฝ่ายรัฐบาลนั้นขาดความสมบูรณ์ไปนิดหนึ่ง ก็ขอความกรุณาเพื่อน
 สมาชิกฝ่ายรัฐบาลด้วยครับว่า มีความประสงค์ที่เหมือนกันเพียงแต่ว่ายังขาดความสมบูรณ์ไป
 เล็กน้อย ขอบพระคุณครับ

(ประธานรัฐสภามีสัญญาณให้สมาชิกที่ประชุมยกมือก่อนลงมติ)

ประธานรัฐสภา ๖ : ผมจะ ขอให้ที่ประชุมลงมตินะครับ จะขอให้ลงมติในจุดนี้
 หลังก่อน ท่านสมาชิกผู้ใดที่เห็นควรให้ถือร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งเสนอโดยคุณณรงค์
 และคณะให้เป็นหลักการพิจารณาครั้งที่ 2 โปรดยกมือครับ

(มีสมาชิกยกมือ 99 คน)

ประธานรัฐสภา ๖ : ขอบขอบคุณ ทำเลขาธิการให้เห็นควรถือร่างรัฐธรรมนูญแก้ไข
 เพิ่มเติมฉบับที่เสนอโดย พลเอก ชาค์ชาย และคณะให้เป็นหลักการพิจารณาครั้งที่ 2
 โปรดยกมือครับ อย่างเพิ่งเอาลงครับให้รีบเสวก่อน

(มีสมาชิกยกมือ 243 คน)

ประธานรัฐสภา : ท่านสมาชิกครับ มีผู้ที่เห็นควรวางข้อร่างของคุณณรงค์ วงศ์วรรณ เป็นหลัก ๑๑ เสียง มีผู้ที่เห็นควรวางที่ปรึกษาของ พลเอก ชวดีชอกเป็นหลัก 243 เสียง เพราะฉะนั้นเป็นอันว่าในการพิจารณาครั้งที่ ๑ จะตั้งร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่เสนอโดย พลเอก ชวดีชอก และคณะเป็นหลักในการพิจารณา ท่านสมาชิกครับ ในการพิจารณาครั้งที่ 2 ขอบังคับกำหนดให้ตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญจำนวนไม่เกินกว่า 45 ท่าน และจำนวนกรรมาธิการในแต่ละสภา จะต้องมิเกินจำนวนตามหรือใกล้เคียงกัน ก้าละตัวส่วน ของจำนวนสมาชิกของแต่ละสภา เพราะฉะนั้นขอเชิญกำหนดจำนวนกรรมาธิการครับ ขอเชิญ ครับ

นายเสริมศักดิ์ กาญจนะ สุขุม รัฐมนตรีช่วยว่าการ (ระยอง) : ท่านประธานที่เคารพ กระผม เสริมศักดิ์ กาญจนะ สุขุม ระยอง พรรคชาติไทย ขอเสนอจำนวนกรรมาธิการ 45 ท่าน ขอผู้ริเริ่มลงครับ :

(มีสมาชิกยกมือขึ้นริเริ่ม)

ประธานรัฐสภา : มีผู้คัดค้านไหมครับ มีผู้เห็นว่าเป็นการยื่นไหมครับ :

(ไม่มีสมาชิกมีความเห็นเป็นอย่างอื่น)

ประธานรัฐสภา : ถ้าไม่มีผู้คัดค้านและไม่เห็นว่าเป็นประการอื่น ผมขอว่าที่ประชุมให้ความเห็นชอบด้วยกับข้อเสนอที่ให้กำหนดจำนวนกรรมาธิการ 45 ท่านเมื่อข้อความอัตราส่วนของสมาชิกแต่ละสภาแล้วกรรมาธิการ 45 ท่านนี้จะตกได้แก่วุฒิสภา 19 ท่าน และจะตกได้แก่สภาผู้แทนราษฎร 26 ท่าน เฉพาะสภาผู้แทนราษฎรจะต้องแบ่งลงความอัตราส่วนสมาชิกของแต่ละพรรคนะครับ ผมขอกำหนดฝ่ายวุฒิสภาเสนอจำนวนกรรมาธิการจำนวน 19 ท่านก่อน เชิญครับ

นางสาวอังศร อัมโลชา สมาชิกวุฒิสภา : ท่านประธานที่เคารพ ดิฉัน มีเรื่อง คัมโลชา ขอกระเรียนเสนอที่คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาว่า รัฐธรรมนูญของวุฒิสมาชิกจำนวน 19 ท่าน ดังนี้คือ 1. นายกระมล ทองธรรมชาติ 2. พลเอก จรรยา วงศ์สายพันธ์

3. พลโท จาป เขี่ยมศิริ 4. นายชัยอนันต์ สมทวนิช 5. พลเรือเอก ชาติ ดิษฐมรจ
6. นายเชิทร เจริญวัฒนา 7. คุณหญิงนันทกา สุประภาตะนันท์ 8. นายโรชภาณี กวยชัย
9. นายปลั่ง มีจุล 10. นายอาคม มกรานนท์ 11. คุณหญิงแรม พรหมโมบล ulyปะระสพ
12. นายสมภาพ โทตะกิตย์ 13. นายสวัสดิ์ โชติพานิช 14. นายสานนท์ สายสว่าง 15. พล
ตำรวจเอก เสน่ห์ สิทธิพันธ์ 16. นายอมร จันทรมบูรณ์ 17. นายคานา เมฆสุวรรณต์
18. นายโอสถ โกศิน และ 19. ร้อยเอก ละเมียน บุญะมาน ขอผู้รับรองด้วยคะ

(มีสมาชิกยกมือขึ้นรับรอง)

ประธานรัฐสภา : ขอบคุณครับ ต่อไปนี้ผมจะขอเชิญสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
เสนอชื่อกรรมาธิการและผมจะเริ่มค้นด้วยพรรคชาติไทยนะครับ พรรคชาติไทย 7 ท่านครับ
ขอเสนอชื่อครับ เชิญครับ

นายเววัด สิริบุญกุล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (กาญจนบุรี) : ท่านประธานที่
เคารพ กระผม นายเววัด สิริบุญกุล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดกาญจนบุรี พรรคชาติไทย
พรรคชาติไทยขอเสนอกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาแก้ไขร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
จำนวน 7 ท่านดังนี้ครับ 1. นายชุมพล ศิลปอาชา 2. นายนิพนธ์ วิชัยยุทธศาสตร์ 3. นาย
สมศักดิ์ ชาญด้วยกิจ 4. นายอนุรักษ์ จูริมาศ 5. นายระวี กิ่งคำวงศ์ 6. นายจักรนนต์ คชสิทธิ์
7. นายอดิศร เพียงเกษ ขอผู้รับรองด้วยครับ

(มีสมาชิกยกมือขึ้นรับรอง)

ประธานรัฐสภา : ขอบคุณครับ ต่อไปนี้ขอจากกิ่งสังคม 4 ท่านครับ

นายระวี หิรัญโชติ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ร้อยเอ็ด) : ท่านประธานที่
เคารพ กระผม ระวี หิรัญโชติ จากจังหวัดร้อยเอ็ด พรรคกิจสังคม ขอเสนอชื่อคณะกรรมา
ธิการร่างพระราชบัญญัติแก้ไขรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย 4 ท่านดังนี้ครับ คือ 1. นาย
ประสพ บุขรัตัม 2. นายอำนาจ ยศสุข 3. นายทองหยด จิตตรีระ 4. นายบัวพรม ธีร์กัลยานพันธุ์
ขอผู้รับรองด้วยครับ

(มีสมาชิกยกมือขึ้นรับรอง)

ประธานรัฐสภา : ขอบคุณครับ ต่อไปขอจากพรรคประชาธิปัตย์ 3 ท่านครับ

นายอาคม เองจ้วน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (กระบี่) : ท่านประธานที่
เคารพ กระผม อาคม เองจ้วน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดกระบี่ พรรคประชาธิปัตย์
ขอเสนอรายชื่อกรรมการร่วมพิจารณา ร่างรัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขในสัดส่วน ของพรรค
ประชาธิปัตย์ 3 ท่านดังต่อไปนี้ 1. นายมาตุต nunนาค ส.ส. กรุงเทพมหานคร 2. นายบัญญัติ
บรรพดีฐาน ส.ส. สุราษฎร์ธานี 3. นายไชยยศ จิรเมธากร ส.ส. สุพรรณบุรี ขอผู้รับรองครับ

(มีสมาชิกยกมือขึ้นรับรอง)

ประธานรัฐสภา : ขอบคุณครับ ต่อไปขอจากพรรคราษฎร 2 ท่านครับ

นายแก้ว บัวสุวรรณ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (เพชรบูรณ์) : ท่านประธาน
ที่เคารพ กระผม นายแก้ว บัวสุวรรณ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเพชรบูรณ์ พรรค
ราษฎร ใคร่ขอเสนอกรรมการวิสามัญจำนวน 2 ท่าน ฉบับแก้ไขร่างรัฐธรรมนูญคือ 1.
นายบุญถึง ผลพานิชย์ 2. นายขจรศักดิ์ ศรีสวัสดิ์ ขอผู้รับรองด้วยครับ

(มีสมาชิกยกมือขึ้นรับรอง)

ประธานรัฐสภา : ขอบคุณครับ ต่อไปขอจากพรรคพลังธรรม 1 ท่านครับ

นายพินิจ จันทรสมบูรณ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (กาญจนบุรี) : กราบ
เรียนท่านประธานครับ กระผม พินิจ จันทรสมบูรณ์ พรรคพลังธรรม กาญจนบุรี ขอเสนอ
ท่านอาจารย์ทินวัฒน์ มฤคพิทักษ์ ครับ ขอผู้รับรองด้วยครับ

(มีสมาชิกยกมือขึ้นรับรอง)

ประธานรัฐสภา : ขอบคุณครับ ต่อไปขอจากพรรคสหประชาชาติไทยและ
พรรคมวลชนร่วมกัน 1 ท่านครับ

นายปณวัตร เลี้ยงผ่องพันธุ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (บุรีรัมย์) : ท่าน
ประธานที่เคารพ กระผม ปณวัตร เลี้ยงผ่องพันธุ์ จากบุรีรัมย์ ขอเสนอกรรมการ เนวิน
ชิดชอบ ครับ ขอผู้รับรองด้วยครับ

(มีสมาชิกยกมือขึ้นรับรอง)

ประธานรัฐสภา : ขอบขอบคุณ คือไปขอจากพรรคเอกภาพ ๑ ท่านครับ

นายประทวน เขียวฤทธิ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.ไทย) ๑ ท่าน
 ประธานที่เคารพ ผม นายประทวน เขียวฤทธิ์ จากสุโขทัย ขอเสนอคณะกรรมการ
 วิสามัญพิจารณาแก้ไขรัฐธรรมนูญ ๕ ท่าน ๑. นายอาทิตย์ อุไรรัตน์ ๒. นายวีระ มุสิกพงศ์
 ๓. นายสุวิทย์ คุณกิตติ ๔. นายปิยะฉัตร ธีรภารณย์ ๕. นายเอกพร รักความสุข ขอผู้รับรอง
 ด้วยครับ

(มีสมาชิกยกมือขึ้นรับรอง)

ประธานรัฐสภา : ขอบขอบคุณ คือไปขอจากพรรคประชากรไทย ๒ ท่าน
 ครับ

นางลลิตา ฤกษ์สำราญ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (กรุงเทพมหานคร) ๑
 ท่านประธานที่เคารพ คัดัน ลลิตา ฤกษ์สำราญ ประชากรไทย กรุงเทพมหานคร ขอเสนอ
 รายชื่อคณะกรรมการวิสามัญเพื่อพิจารณาแก้ไขร่างรัฐธรรมนูญ ๒ ท่าน ดังนี้ละคนที่ ๑
 นายสมรรถ ศิริจันทร์ อดีตรองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่ ๒ นายวีระ ประภาพัฒน์
 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรุงเทพมหานครละ ขอผู้รับรองค่ะ

(มีสมาชิกยกมือขึ้นรับรอง)

ประธานรัฐสภา : ขอบขอบคุณ คือไปขอจากพรรคปวงชนชาวไทย ๑ ท่าน
 ครับ

นายสุนทร ลีชีทวน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ขอนแก่น) ๑ ท่านเรียน
 ท่านประธานรัฐสภาที่เคารพ กระผม นายสุนทร ลีชีทวน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัด
 ขอนแก่น พรรคปวงชนชาวไทย กระผมใคร่ขอเสนอกรรมการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่ง
 ราชอาณาจักรไทยแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ๑ ท่าน ในนามพรรคปวงชน
 ชาวไทยคือ นายณิฉัย นาคทรวพ ครับผม ขอผู้รับรองครับผม

(มีสมาชิกยกมือขึ้นรับรอง)

ประธานรัฐสภา : ขอบคุณครับ ไม่มีการเสนอชื่อรายชื่อนั้นครับ ผมขอลงญัตติว่าที่ประชุมได้ลงมติเห็นชอบในการแต่งตั้งกรมการวิสามัญจำนวน 45 ท่าน ตามรายชื่อที่ได้เสนอมานี้ ท่านเลขาธิการวิสามัญท่านรายชื่อนี้ครับ

นายประเสริฐ ดวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : รายชื่อคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช 1. นายกระมล ทองธรรมชาติ 2. พล.เอก จงวย วงศ์สายัณห์ 3. พลโท จาป เยี่ยมศิริ 4. นายชัยอนันต์ ~~คุณ~~ทวนิช 5. พลเรือเอก ชชาติ ศิษุบุตรวง 6. นายเรียว เจริญวัฒนา 7. คุณหญิงนันทกา สุประภาคนันทน์ 8. นายประภาคน อวยชัย 9. นายปลั่ง มีจุล 10. นายอาจม มกรานนท์ 11. คุณหญิงแรม พรทโมบล บุญประสพ 12. นายสมภพ โทระกิติย์ 13. นายสวัสดิ์ โชติพานิช 14. นายสทนต์ สายสว่าง 15. พลตำรวจเอก เสน่ห์ สิริพันธ์ 16. นายอมร จันทวงษ์ 17. นายอาษา เมฆสวรรค์ 18. นายโอสดี โกสิน 19. ร้อยเอก ละเมียน บุญยะมาน 20. นายชุมพล ศิลปอาชา 21. นายนิพนธ์ วิสินธุพุทธศาสตร์ 22. นายสมศักดิ์ ซาญด้วยกิจ 23. นายอนุรักษ์ จูรีมาศ 24. นายระวี กิ่งคำวงศ์ 25. นายจักรนตค์ คชสีห์ 26. นายอดิศร เพ็ญเกษ 27. นายอำนาจ ยศสุข 28. นายทองหยด จิตดิวิระ 29. นายบัวพรม วีรภัยนพพันธุ์ 30. นายประสพ มุขราคม 31. นายมาศ บุณนาค 32. นายบัญญัติ บรรทัดฐาน 33. นายไชยยศ จิระเมฆกร 34. นายบุญถึง ผลพานิชย์ 35. นายชวงค์ศักดิ์ ศรีสวัสดิ์ 36. นายทินวัฒน์ มฤคพิทักษ์ 37. นายเนวิน ชิดชอบ 38. นายอาทิตย์ อุไรรัตน์ 39. นายวีระ มุสิกพงศ์ 40. นายปิยะนัฐ รัชภวภรณ์ 41. นายสุวิทย์ คุณกิตติ 42. นายเอกพร รักความสุข 43. นายสมรต ศิริจันทร์ 44. นายวิฑระ ประภาพัฒน์ 45. นายณิตินัย นาคทรรพ

ประธานรัฐสภา : ท่านสมาชิกครับ ต่อไปจะต้องขอความกรุณา กำหนดระยะเวลาในการแปรญัตติครับ เชิญครับ

นายวิทยา ชันอาสา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (จบลดวชชานัน) : กราบเรียนท่านประธานรัฐสภาที่เคารพ กระผม โททยา ชันอาสา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัด

อุบลราชธานี พรรคชาติไทย ขอเสนอแปรญัตติกายใน 7 วันครับ ขอผู้รับรองด้วยครับ
(มีสมาชิกยกมือขึ้นรับรอง)

ประธานรัฐสภา : จะมีผู้คัดค้านหรือเปล่านั้น เชิญครับ

นายจรัส พิวช่วย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (เพชรบูรณ์) : ท่านประธาน

ที่เคารพ กระผม จรัส พิวช่วย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเพชรบูรณ์ พรรคเอกภาพ
ขอเสนอแปรญัตติกายใน 5 วัน ขอผู้รับรองครับ

(มีสมาชิกยกมือขึ้นรับรอง)

ประธานรัฐสภา : จะมีผู้เสนอกำหนดระยะเวลาอื่นใหม่ครับ

(ไม่มีสมาชิกเสนอ)

ประธานรัฐสภา : ไม่มีนะครับ เป็นอันว่ามีญัตติ 2 ญัตติ ญัตติแรกเสนอ 7
วัน ญัตติที่ 2 เสนอ 5 วัน กระผมจะขอให้ลงมติในเรื่องนี้นะครับ ญัตติหลังลงมติก่อนนะ
ครับ

(ประธานรัฐสภามีสัญญาณให้สมาชิกที่มาประชุมทราบก่อนลงมติ)

ประธานรัฐสภา : ท่านสมาชิกที่เห็นควรกำหนดเวลาแปรญัตติ 5 วัน
โปรดยกมือครับ

(มีสมาชิกยกมือ 90 คน)

ประธานรัฐสภา : ขอบขอบคุณ ท่านสมาชิกที่เห็นควรกำหนดระยะเวลา
แปรญัตติ 7 วัน กรุณายกมือครับ

(มีสมาชิกยกมือ 234 คน)

ประธานรัฐสภา : ขอบขอบคุณ ท่านสมาชิกครับ มีสมาชิกที่เห็นควรกำหนด
แปรญัตติ 5 วัน 90 ท่าน มีสมาชิกที่เห็นควรกำหนดแปรญัตติ 7 วัน 234 ท่าน เพราะฉะนั้น
เป็นอันว่าที่ประชุมได้ลงมติให้แปรญัตติ 7 วัน ท่านสมาชิกครับ เราได้พิจารณาเรื่องด่วน
เสร็จสิ้นลงแล้ว แต่เรายังมีระเบียบวาระอีก 4 เรื่องค้างอยู่ ผมจะได้ดำเนินการต่อไป
จนเสร็จสิ้นนะครับ

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องที่คณะกรรมาธิการพิจารณาแล้ว ไม่มีในฉบับ

ระเบียบวาระที่ 4 เรื่องที่ค้างพิจารณา ไม่มีในฉบับ

ระเบียบวาระที่ 5 เรื่องที่เสนอใหม่ ก็ไม่มีในฉบับ

ระเบียบวาระที่ 6 เรื่องอื่น ๆ ก็ไม่มีในฉบับ เพราะฉะนั้นวันนี้นำระเบียบ

วาระการประชุมแล้วนะครับ กระผมขอขอบคุณทุกท่านสมาชิกที่มาร่วมประชุมทุกท่าน และ
โดยเฉพาะขอขอบคุณในความร่วมมือน้อย่างดีที่สุดที่ทำให้การประชุมวันนี้สามารถดำเนินไป
ได้อย่างราบรื่นที่สุดจนจบ และที่ก่อนปิดประชุมนะครับ มีเรื่องส่วนตัวของผมขอเชิญท่าน
สมาชิกไปร่วมงานเลี้ยงสังสรรค์ที่โรงแรมแกรนด์ไฮแอทเอราวัณ สำหรับท่านสมาชิกที่ได้
รักใคร่เชิญ ผมแล้วนะครับผมขอเชิญทางวางใจในโอกาสนี้อีกครั้งหนึ่ง ส่วนท่าน
สมาชิกที่อาจจะไม่ได้รักใคร่เชิญจะเฝ้าด้วยเหตุประการใดก็ตามนะครับ กระผมขอโทษ
และขอเชิญโดยวางใจ ที่นี้รักใคร่ผมขอปิดประชุมครับ

เลิกประชุมเวลา 18.20 นาฬิกา

Digital Object
National Assembly Library

รายชื่อผู้จัดรายการประชุม

Digital Object
National Assembly Library

ยุวบุษย์ หนองพวงษ์	สุจิตรา อรุโณ
สุชาดา ภมระวามา	สมศรี ใจอ่อนน้อย
ทิพรัตน์ แก้วสุขโข	อนงค์ ใต้ระประดำ
สุภาภรณ์ มาลัยทัต	ชนิกา ศรีสมวงษ์
ประเสริฐ ปิ่นสิน	อาภรณ์ พงษ์นาค
กฤษณา สุวรรณนที	บุษราคัม เขาวนศิริ
เยาวเรศ นवलสกุล	ประภา อ้นองอาจ
รพีพร ศรีรัตพรพงษ์	ปรณี เกกรัตนากุล
สมบัติ จันทร์ไพจิตร	กัลยา พิมพ์เสน
อุทุมพร แก้วสเด็ดย์	เปรมจิต บุญหล่อ
นัยนา เปรมประพันธ์	กฤษณา พิมพ์สุวรรณ
บุญพา เผ่าสำราญ	ชลอลักษณ์ ธรรมผล
บังอร แก่นกุล	นันทลี พจน์ปฎิญา
อัมพา กันทิโกวิทย์	ทิพวรรณ ปลายสิขิต
สุดคะนิง ศิษยาธิคม	สันทนา ททรัพย์ขุนผล
พัชรี ไชคำพา	สรวิญา จันทร์เริ่
วัลณี อุคมภักดี	ชุติมา ศรีนอก
ดวงทิพย์ หามะลี	อวสา เจียมเจริญ
รัชณี ชันธิโชติ	

คณะกรรมการพิจารณารายงานการประชุมและพิจารณาเรื่องต่างๆ ของสภาผู้แทนราษฎร

ลำดับที่	รายชื่อคณะกรรมการ	ประธาน
๑.	พลเอก วาฬ ฤๅษราษุสสรณ์	
๒.	พลเรือเอก สุทธิม ชัยพรภักดิ์	<i>[Signature]</i>
๓.	นางสาวบังอร อัมโธธา	<i>[Signature]</i>
๔.	พลเอก เกษม สงวนชาติศิริโกธ	
๕.	พลเอก จรัส วงศ์สามัคคี	<i>[Signature]</i>
๖.	พลอากาศเอก จำลอง มุขตะภักดิ์	
๗.	พลเรือโท ชูวงศ์ สุพรรณภา	<i>[Signature]</i>
๘.	นายเชิษภร เจริญวัฒนา	
๙.	นายนิภัทร มุขตะภักดิ์	<i>[Signature]</i>
๑๐.	พลอากาศโท ประจักษ์ พลชาติ	<i>[Signature]</i>
๑๑.	นายประเสริฐ ทวางวิชัย	
๑๒.	นายประสงค์ มีจุล	<i>[Signature]</i>
๑๓.	นายวิจารณ์ ฤทธิบุญ	<i>[Signature]</i>
๑๔.	พลเรือโท วินัย ไชยมณี	<i>[Signature]</i>
๑๕.	พลเรือโท ชูวงศ์ มุขตะภักดิ์	<i>[Signature]</i>
๑๖.	พลเรือโท สมบูรณ์ เจริญผล	<i>[Signature]</i>
๑๗.	พลโท อารม สุวรรณภา	<i>[Signature]</i>
๑๘.	พลตรี สุรพล สุวรรณภา	<i>[Signature]</i>
๑๙.	พลเอก วันชัย เรืองกระดุง	

Department of Object National Assembly Library

ตรวจสอบแล้ว วันที่ ๒๕ เดือน กันยายน พ.ศ. ๒๕๒๖

สภาผู้แทนราษฎร

ครั้งที่ ๕๒๒

วันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๒๖

[Signature]

ประธานรัฐสภา